

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ

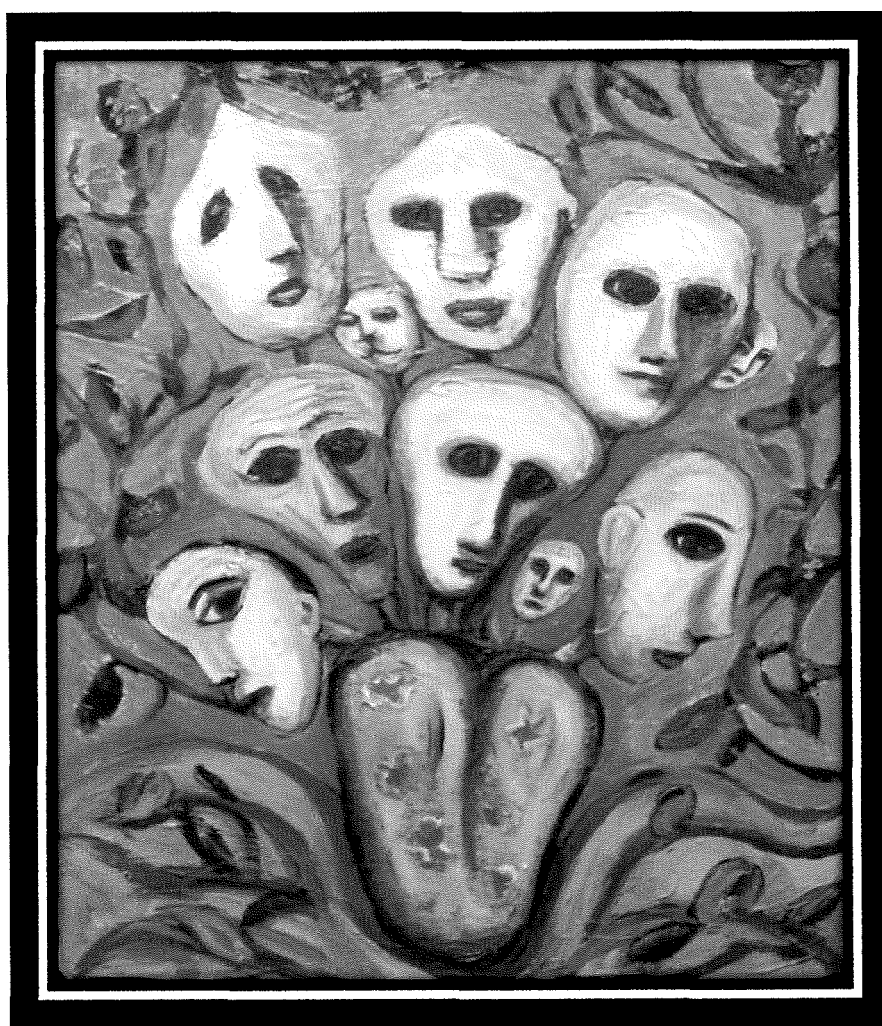
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: «Η Σύγχρονη Εγκληματικότητα και η Αντιμετώπισή της»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΑΝΑΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑΣ

«Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

ΣΤΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ».

ΜΕΛΗ ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:

Δρ. ΤΣΙΓΚΑΝΟΥ Ι. (Επιβλέπουσα)

ΒΛΑΧΟΥ Β.

ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΟΥ Χ.

Αθήνα, 2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	3

<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	4

Α. ΜΕΡΟΣ

Α.1. Η έννοια της Αποκαταστατικής Δικαιοσύνης

A.1.α) Ιστορική επισκόπηση -Παράγοντες που συνέβαλαν στη διάδοσή της	9
A1.β) Ορισμός -Βασικές αρχές- στόχοι	13
A.1.γ) Μορφές- Εφαρμογές (Συνδιαλλαγή, Διαιτησία, Διαπραγμάτευση, Διαμεσολάβηση, Ποινική Διαμεσολάβηση)	19

Α.2. Η Ποινική Διαμεσολάβηση

A. 2.α)Ορισμός	24
A. 2.β) Αρχές	27
A.2.γ) Εφαρμογές	29

Α.3. Η Ενδοοικογενειακή βία

A.3.α)Ορισμοί	32
A.3.β)Διαστάσεις του φαινομένου	37
A.3.γ)Θεωρητικές προσεγγίσεις	39
A.3.δ) Αντιμετώπιση	47

A.4. Η ποινική διαμεσολάβηση στις υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας

A.4.α) Επιχειρήματα υπέρ/κατά.....	53
A.4.β) Εφαρμογή-Διαδικασία στην Ελλάδα	57

B. ΜΕΡΟΣ

B1. Μεθοδολογία

B.1.α) Υποθέσεις –Υλικό - Η χρησιμότητα των γραπτών τεκμηρίων - Περιγραφή συζήτησης	60
β). Θεωρητικό υπόβαθρο της Ανάλυσης περιεχομένου.....	65
γ) Ανάλυση τεκμηρίων της Βουλής των Ελλήνων βάσει του ερευνητικού προγράμματος Mageeq.....	68
δ) Ιδιαιτερότητες – Χαρακτηριστικά της μεθοδολογίας	69
ε) Διαδικασία-Έννοιες ευαισθητοποίησης	72

B.2. Ανάλυση

B.2.α) Ανάλυση ανά εισηγητή	76
B.3.β) Ανάλυση σχετικά με το φύλο και την ιδιότητα	149
B.4. Ανάλυση σε σχέση με την κομματική ιδεολογία.....	151

Γ. ΜΕΡΟΣ

Γ. Συμπεράσματα	163

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ	191

Βιβλιογραφία	194

Παράρτημα	204

Πίνακες	372

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Λέξεις κλειδιά: ποινική διαμεσολάβηση, ενδοοικογενειακή βία, ανάλυση περιεχομένου/ τεκμηρίων, Mageeq Project.

Η παρούσα εργασία αφορά το άρθρο της ποινικής διαμεσολάβησης, όπως αυτό εισήχθη στο Ν. 3500/2006 για τα πλημμελήματα της ενδοοικογενειακής βίας. Στόχος της είναι η ανάδειξη των διαφορετικών νοσηματοδοτήσεων της ποινικής διαμεσολάβησης και της ενδοοικογενειακής βίας από τους φορείς της νομοθετικής διαδικασίας, η αποκάλυψη των προσωπικών στάσεων, πεποιθήσεων, αναπαραστάσεων, της πολιτικής ιδεολογίας και του ρόλου τους στον καθορισμό του τελικού προϊόντος της νομοθετικής λειτουργίας. Βασίζεται στην ανάλυση περιεχομένου, και συγκεκριμένα στον ερευνητικό σχεδιασμό Mageeq.¹ Μέσα από την κατηγοριοποίηση και την ερμηνεία του υλικού, αναδεικνύεται η αποδιδόμενη «φιλοσοφία» του μέτρου και του ρόλου που καλείται να διαδραματίσει στην αντιμετώπιση ενός πολύπλοκου φαινομένου. Η εργασία χωρίζεται σε **τρία μέρη**. Το **πρώτο** αποτελεί το θεωρητικό κομμάτι, όπου διευκρινίζονται τα τρία συστατικά μέρη του θέματος: η ποινική διαμεσολάβηση ως μια από τις εφαρμογές της αποκαταστατικής δικαιοσύνης, η ενδοοικογενειακή βία και η εισαγωγή της ποινικής διαμεσολάβησης στην ποινική αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας. Πιο συγκεκριμένα, αναλύεται η έννοια της αποκαταστατικής δικαιοσύνης και περιγράφονται οι βασικές αρχές και μορφές της. Σε ένα δεύτερο υποκεφάλαιο περιγράφεται η ποινική διαμεσολάβηση, οι βασικές αρχές της και οι εφαρμογές της. Στη συνέχεια διευκρινίζεται το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας, περιγράφοντας τους ορισμούς, τις διαστάσεις του φαινομένου και τις βασικές ερμηνευτικές προσεγγίσεις. Η σχέση της ποινικής διαμεσολάβησης και της ενδοοικογενειακής βίας διερευνάται σε ένα τέταρτο υποκεφάλαιο, όπου παρουσιάζονται η σημαντικότερη κριτική και η διαδικασία. Το **δεύτερο μέρος** αποτελεί το ερευνητικό κομμάτι, στο οποίο περιγράφεται α) η μεθοδολογία: το θεωρητικό υπόβαθρο, οι ιδιαιτερότητές της και η διαδικασία, μέσα από την κατασκευή των εννοιών ευαισθητοποίησης και β) παρουσιάζεται η ανάλυση του υλικού ανά εισηγητή, σε σχέση με το φύλο και την ιδιότητα και σε σχέση με την πολιτική ιδεολογία. Οι βασικοί άξονες της ανάλυσης συνοψίζονται και συζητώνται στο **τρίτο μέρος**, το οποίο περιλαμβάνει τα συμπεράσματα.

¹ Πρόκειται για ερευνητικό πρόγραμμα του ΕΚΚΕ, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από την Ε.Ε. και που διενέργησε έρευνα για το πώς προσλαμβάνεται η ανισότητα των φύλων ως πρόβλημα πολιτικής σε διάφορες χώρες, με το ακρόνυμο Mageeq και τίτλο τα «Νοσηματικά πλαίσια και προβλήματα πολιτικής εφαρμογής : Η περίπτωση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές», βλ. <http://www.mageeq.net/>

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι εναλλακτικές μορφές ποινικής δικαιοσύνης αποτελούν μια σχετικά καινούρια τάση στο χώρο της απονομής δικαιοσύνης, που επηρεάζει αισθητά τις νομοθεσίες των κρατών ήδη από τη δεκαετία του '70. Συγκεκριμένα, η ποινική διαμεσολάβηση στην Ελλάδα ισχύει καταρχήν στο δίκαιο ανηλίκων ως αναμορφωτικό μέτρο, που είχε θεσμοθετηθεί με τον Ν.3189/2003, και από το 2006 ενσωματώθηκε στο νομοσχέδιο για την ενδοοικογενειακή βία. Η σύζευξη της ποινικής διαμεσολάβησης με τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας αποτελεί ένα ιδιαίτερα αμφιλεγόμενο σημείο του νομοσχεδίου, που προκάλεσε έντονη κριτική, καθώς παρουσιάζει δυσκολίες στην πρακτική εφαρμογή..

Η μη εφαρμογή των νόμων επί μακρό χρονικό διάστημα αποτελεί σύνηθες φαινόμενο στην ελληνική νομοθεσία. Αναλύοντας παραμέτρους της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας και των υπηρεσιών και επιτροπών που εμπλέκονται σε αυτή, μπορεί κανείς να διαπιστώσει παράγοντες που συμβάλλουν στην κωλυσιοεργία αυτή των νομικών διαδικασιών, όπως είναι τα κίνητρα για την κατασκευή ενός νομοσχεδίου. Τα κίνητρα αυτά μπορεί να είναι θεωρητικά, πολιτικά, ή η θέληση συμμόρφωσης στις συστάσεις διεθνών οργανισμών.² Επίσης, η μη εφαρμογή των νόμων μπορεί να επηρεάζεται από δυο πολύ σημαντικούς παράγοντες, όπως οι αντιδράσεις επαγγελματικών ή άλλων φορέων του πολιτικού πεδίου και των

² Τσήτσουρα, Α., «Ψήφισι και Εφαρμογή των ποινικών νόμων. Η συμβολή της εγκληματολογικής έρευνας» στο επιμ. Αν. Χαλκιά, *Η σύγχρονη εγκληματικότητα και η Επιστήμη της Εγκληματολογίας*, τόμος 2, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2011, σ.1714.

ομάδων πίεσης, αλλά και η έλλειψη υποδομών και υπηρεσιών που θα υλοποιήσουν το περιεχόμενο του νόμου.³

Η παρούσα εργασία, χρησιμοποιώντας ως εργαλείο την ποιοτική ανάλυση περιεχομένου και πιο συγκεκριμένα την ανάλυση τεκμηρίων, επιχειρεί να φωτίσει, πέρα από τα κίνητρα και τις πραγματικές δυσκολίες εφαρμογής του μέτρου, και μια άλλη διάσταση που εντοπίζεται στο λόγο των βουλευτών και των κυβερνητικών εκπροσώπων και σχετίζεται με τις υποκειμενικές προσλαμβάνουσες, τόσο για το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας, όσο, και άρα, και για την αντιμετώπισή του. Η ποινική διαμεσολάβηση και η ενδοοικογενειακή βία, όπως και κάθε στοιχείο της κοινωνικής πραγματικότητας, δεν αποτελεί μια αντικειμενική αυθύπαρκτη έννοια, αλλά επιφορτίζεται με ποικίλες σημασίες και νοηματοδοτήσεις, ανάλογα τους σκοπούς, τις στάσεις, τα κίνητρα σε συνδυασμό και με τις κοινωνικοπολιτισμικές συνθήκες κάθε κράτους.

Έτσι, δεδομένων των δυσκολιών εφαρμογής του μέτρου της ποινικής διαμεσολάβησης σε συνδυασμό με την επιλογή του νομοθέτη για την ενσωμάτωσή του στο νομοσχέδιο για την ενδοοικογενειακή βία, το παρόν εγχείρημα αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς επιχειρεί να αναδείξει πτυχές της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας, που σχετίζονται με τον τρόπο υλοποίησης και τη «φιλοσοφία» με την οποία εμφορείται αυτό το μέτρο. Η μεθοδολογία που ακολουθείται στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας είναι η κριτική ανάλυση πλαισίων, που εμπίπτει στη σφαίρα της ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου, έτσι όπως διαμορφώθηκε στο ερευνητικό πρόγραμμα με το ακρώνυμο Mageeq⁴, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από την Ε.Ε για τη

³ Τσήτσουρα, Α.,...όπ.παρ.σ.1716.

⁴ Πρόκειται για ερευνητικό πρόγραμμα του ΕΚΚΕ, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από την Ε.Ε. και που διενέργησε έρευνα για το πως προσλαμβάνεται η ανισότητα των φύλων ως πρόβλημα πολιτικής σε

διενέργεια συγκριτικής έρευνας για την ισότητα των φύλων ως πρόβλημα πολιτικής σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Συγκεκριμένα, ο ερευνητικός αυτός σχεδιασμός βασίζεται στην ανάλυση των νοηματικών πλαισίων με βάση θεματικές ενότητες που πηγάζουν από την επεξεργασία του υλικού και την διαμόρφωση εννοιών ευαισθητοποίησης.⁵

Η κριτική ανάλυση πλαισίων παρέχει τόσο το θεωρητικό όσο και το μεθοδολογικό υπόβαθρο για την σε βάθος ανάλυση των ποικίλων διαφορετικών διαστάσεων του δημόσιου λόγου πάνω στο θέμα της ενδοοικογενειακής βίας και της ποινικής διαμεσολάβησης. Ιδιαίτερα, για τη διαμόρφωση πολιτικών αποτελεί μια πολλά υποσχόμενη μέθοδο, καθώς μπορεί να συμβάλλει στη μελέτη των προβλημάτων υλοποίησης των μέτρων μέσα από τον εντοπισμό αντιφάσεων στα διάφορα επίπεδα των πολιτικών αυτών.⁶ Με αυτόν τον τρόπο, η συγκεκριμένη μεθοδολογία μπορεί να δώσει απαντήσεις ή τουλάχιστον να υποδείξει κάποιες κατευθύνσεις για την ανάληψη δράσης και αντιμετώπισης αυτών των προβλημάτων που προκύπτουν στην πράξη.⁷

Η υπόθεση της εργασίας, λοιπόν, διαμορφώνεται με τον παρακάτω τρόπο. Κατά τη διαμόρφωση αντεγκληματικής πολιτικής υπάρχουν διαφορετικές ερμηνείες και παρουσιάσεις του προβλήματος, ρητές ή άρρητες, που απηχούν τόσο τις ιδεολογικές τοποθετήσεις των φορέων, όσο και τις μη συνειδητές προκαταλήψεις και

διάφορες χώρες, με το ακρόνυμο Mageeq και τίτλο τα «Νοηματικά πλαίσια και προβλήματα πολιτικής εφαρμογής : Η περίπτωση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές», βλ. <http://www.mageeq.net/>

⁵ Verloo M., and Lombardo E., «Contested Gender Equality and Policy Variety in Europe: Introducing a Critical Frame Analysis Approach» στο Verloo M. *Multiple Meanings of Gender Equality A Critical Frame Analysis of Gender Policies in Europe*, Central European University, 2007 σ.21.

⁶ Verloo M., and Lombardo E., ό.π.αρ.σ.37

⁷ Verloo M., and Lombardo E., ό.π.αρ.σ.39.

στερεότυπα, που συχνά επηρεάζουν το λόγο και τη στάση τους απέναντι στο φαινόμενο. Σκοπός της εργασίας είναι να αποκαλύψει/χαρτογραφήσει τους τρόπους με τους οποίους παρουσιάζεται το πρόβλημα προκειμένου να εντοπίσει ασυνέχειες και αντιφάσεις στην πολιτική που υιοθετείται για την αντιμετώπισή του.

Έτσι, η εργασία οργανώνεται σε τρία μέρη. Στο Α' Μέρος αναζητούνται οι ρίζες της ποινικής διαμεσολάβησης μέσα από την ιστορική εξέλιξη της έννοιας της αποκαταστατικής δικαιοσύνης. Παρουσιάζονται οι ορισμοί, οι αρχές που την πλαισιώνουν, καθώς και οι συγκεκριμένες μορφές και εφαρμογές της με συντομία. Έτσι, διευκρινίζεται το γενικότερο θεωρητικό και φιλοσοφικό υπόβαθρο της ποινικής διαμεσολάβησης, βασικό εργαλείο για τον τρόπο εφαρμογής της στην ποινική πρακτική. Η ποινική διαμεσολάβηση παρουσιάζεται ξεχωριστά, ως μια από τις πρακτικές της αποκαταστατικής δικαιοσύνης, επικεντρώνοντας στις βασικές αρχές της διαδικασίας και στον τρόπο εφαρμογής της σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες και στην Ελλάδα.

Σε μια δεύτερη φάση, στο πλαίσιο του Α' Μέρους της εργασίας, κρίνεται αναγκαίο να διερευνηθεί το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας, τόσο σε επίπεδο ορισμών και ερμηνειών, θέσεις και προσεγγίσεις που θα συναντήσουμε και στο ερευνητικό μέρος, όσο και σε επίπεδο αντιμετώπισης βάσει του Ν.3500/2006 και των σημαντικότερων σημείων που αυτός εισάγει. Σε ένα τρίτο σκέλος, περιγράφεται η ποινική διαμεσολάβηση στις υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας, τα επιχειρήματα υπέρ και τα κατά, η σημαντικότερη κριτική, η διαδικασία, οι προϋποθέσεις και οι συνέπειες.

Στο Β' Μέρος περιγράφεται καταρχήν η μεθοδολογία, το υλικό και η περιγραφή της συζήτησης στο κοινοβούλιο, το θεωρητικό υπόβαθρο της ανάλυσης

περιεχομένου, το ερευνητικό σχέδιο Mageeq, τα χαρακτηριστικά και οι ιδιαιτερότητες της μεθοδολογίας αυτής, η διαδικασία και η κατηγοριοποίηση μέσω των εννοιών ευαισθητοποίησης. Ακολουθεί η ανάλυση του υλικού πρώτα ανά εισηγητή κάθε κοινοβουλευτικής ομάδας με τη σειρά την οποία μίλησαν, μετά η ανάλυση σε σχέση με το φύλο και την ιδιότητα και τέλος η ανάλυση σε σχέση με την κομματική ιδεολογία. Τέλος, στο **Γ' Μέρος**, παρουσιάζονται τα συμπεράσματα από την επεξεργασία του υλικού και τις επιμέρους αναλύσεις.

Α' ΜΕΡΟΣ

Α.1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

«We brought the needle to sew the torn social fabric, not the knife to cut it».⁸

Α.1.Α) ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ - ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΕΒΑΛΑΝ ΣΤΗ ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΗΣ

Η διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης εμπίπτει στο πλαίσιο και τις θεωρητικές καταβολές της αποκαταστατικής δικαιοσύνης, αποτελώντας μια από τις εφαρμογές της. Θεωρείται σκόπιμο, λοιπόν, να παρουσιαστεί πρώτα η έννοια και η εξέλιξη της αποκαταστατικής δικαιοσύνης.

Η αποκαταστατική δικαιοσύνη αποκρυσταλλώνει την ιδέα της ειρηνικής επίλυσης διαφορών, καθώς στόχος της είναι η επίτευξη της κοινωνικής ειρήνης,⁹ και ως τέτοιο εγχείρημα ουσιαστικά συναντάται σε κάθε πολιτισμό και σε κάθε εποχή.¹⁰ Είναι αξιοσημείωτο ότι πολλά από τα σημερινά προγράμματα, όπως οι οικογενειακές

⁸ Αφρικάνικη (Bantu) παροιμία στο Van Ness Daniel W., "An overview of restorative justice around the world" στο *Eleventh United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice*, Bangkok, Thailand, Workshop 2: Enhancing Criminal Justice Reform Including Restorative Justice, 22 April 2005, σ.1.

⁹ Για το λόγο αυτό αποκαλείται και Ειρηνοποιός Εγκληματολογία βλ. Ζαραφονίτου, Χ., «Από την ανταποδοτική στην αποκαταστατική δικαιοσύνη: τιμωρητικότητα ή άμβλυνση των συγκρούσεων» στο Δ/νση εκδ. Α. Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου *Η εγκληματολογία απέναντι στις σύγχρονες προκλήσεις, Επετειακό συνέδριο για τα τριάντα χρόνια της ελληνικής εταιρείας εγκληματολογίας*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2011, σ.123.

¹⁰ Σπυρόπουλος Χ. Φ., «Συνδιαλλαγή δράστη - θύματος στα πλαίσια της αποκαταστατικής και συμφιλίωσης δικαιοσύνης», στο *The art of crime*, τ.7. Φεβρουάριος, 2008, σ.1. <http://www.theartofcrime.gr/index.php?pgtp=1&aid=1207246182>.

συνεδρίες και οι κύκλοι προσδιορισμού της ποινής, έχουν αντίστοιχα τις ρίζες τους στις παραδοσιακές διαδικασίες των Μαορί στη Ν.Ζηλανδία και των πρώτων εθνών από τη Β. Αμερική.¹¹ Σύμφωνα με τον Φ. Σπυρόπουλο, η ρίζα των εναλλακτικών διαδικασιών θα πρέπει να αναζητηθεί στο αρχαίο ελληνικό δίκαιο και συγκεκριμένα, στην λεγόμενη «ηρωική» εποχή και στα ομηρικά έπη.¹² Επίσης, αυτές οι διαδικασίες είναι γνωστές σε μια πρώτη μορφή με το θεσμό του σάστη.¹³ Η ενασχόληση, όμως, με τον όρο της αποκαταστατικής δικαιοσύνης στη σύγχρονη μορφή του ξεκίνησε τις τελευταίες δεκαετίες. Έτσι, η αποκαταστατική δικαιοσύνη αποτελεί ταυτόχρονα μια παλιά και μια καινούρια έννοια.¹⁴

Πιο συγκεκριμένα, ήδη από τη δεκαετία του '60 άρχισε να δημιουργείται μια συζήτηση σε θεωρητικό επίπεδο για το πώς θα μπορούσαν να αντιμετωπισθούν οι συνέπειες του εγκλήματος με τη συμμετοχή τόσο των δραστών όσο και των θυμάτων. Ειδικότερα, η διαμεσολάβηση ως συνέπεια αυτών των θεωρητικών ανακατατάξεων, ξεκίνησε να εφαρμόζεται στην πράξη στις αρχές του 1970.¹⁵ Από την δεκαετία του '80, η διαμεσολάβηση στις ποινικές υποθέσεις μεταξύ του θύματος και του δράστη άρχισε να αποτελεί μια από τις κυριότερες εκφάνσεις της αποκαταστατικής δικαιοσύνης. Σύμφωνα με τον Φ. Σπυρόπουλο, το 1998 είχαν αναπτυχθεί στην Ευρώπη περισσότερα από 900 προγράμματα διαμεσολάβησης. Μέχρι και τον

¹¹ Van Ness Daniel W., όπ.παρ. σ.4.

¹² Σπυρόπουλος Χ. Φ., όπ.παρ.σ.1

¹³ Σύμφωνα με το θεσμό αυτό, όταν προέκυπε κάποια διαφορά μεταξύ των κατοίκων αυτοί απευθύνονταν στον «σάστη», ο οποίος ήταν ένα πρόσωπο, συνήθως μεγάλης ηλικίας, που χαίρει μεγάλης εκτίμησης και για τα δυο φιλονικούντα μέρη που τα βοηθά να «φτιάξουν» ή να «σιάζουν» τη διαφορά τους. βλ. «Πώς προέκυψε η διαμεσολάβηση» στο http://www.hellenic-mediation.gr/mediation_history/.

¹⁴ Σπυρόπουλος Χ. Φ., όπ.παρ.σ.2.

¹⁵ Messmer H. and Otto H., "Restorative Justice Steps on the way toward a good idea" στο *Restorative justice on trial. Pitfalls and Potentials of Victim-Offender Mediation. International research respective*, Kluwer, Academic Publishers, 1992, σ. 2 και Σπυρόπουλος Χ. Φ., όπ.παρ.σ.9.

Οκτώβριο του 2002 η διαμεσολάβηση μεταξύ του φερόμενου ως δράστη και του θύματος πραγματοποιείται στη Νορβηγία, τη Φιλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Αυστρία, τη Γερμανία, τη Γαλλία και το Βέλγιο. Σε χώρες όπως η Δανία, η Σουηδία, η Ολλανδία, το Λουξεμβούργο, η Ιρλανδία, η Ισπανία και η Ιταλία εφαρμόζονται σημαντικά προγράμματα και διάφορες ευρωπαϊκές χώρες έχουν ήδη εγκρίνει την αντίστοιχη νομοθεσία που ρυθμίζει την διαμεσολάβηση.¹⁶

Ένας από τους σημαντικότερους **παράγοντες** διάδοσης και εξέλιξης των εναλλακτικών μορφών ποινικής δικαιοσύνης αποτέλεσε η γενικευμένη διαπίστωση της αποτυχίας των σωφρονιστικών συστημάτων και των προγραμμάτων επανένταξης των αποφυλακισμένων, ήδη από τη δεκαετία του '70, σε συνδυασμό με τον αυξημένο αριθμό των υποτροπών, ιδιαίτερα όσον αφορά τους ανήλικους.¹⁷ Αυτή η άποψη της πλήρους αναποτελεσματικότητας οδήγησε στην έντονη και μαζική απογοήτευση και κριτική του υπάρχοντος συστήματος και των παραδοσιακών μορφών δικαιοσύνης.¹⁸

Επίσης, το γεγονός ότι το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης δεν ανταποκρινόταν στις ανάγκες του θύματος για μια ενεργό προσωπική συμμετοχή στην ποινική διαδικασία σε συνδυασμό με την ανάπτυξη του θυματολογικού κινήματος, συνέβαλε στο γενικότερο πνεύμα αναθεώρησης του υπάρχοντος συστήματος. Συγκεκριμένα, το θυματολογικό κίνημα έδωσε έμφαση στην ενεργό συμμετοχή του θύματος στη διαδικασία -από την οποία αποκλειόταν πριν- και ανέδειξε έννοιες βασικές για την επικέντρωση στην προστασία και υπεράσπισή του, όπως την έννοια της

¹⁶ Σπυρόπουλος Φ. Χ. όπ.παρ.σ.9.

¹⁷ Messmer H. and Otto H., "Restorative Justice Steps on the way toward a good idea" στο *Restorative justice on trial. Pitfalls and Potentials of Victim-Offender Mediation. International research respective*, Kluwer, Academic Publishers, 1992, σ.1.

¹⁸ Αρτινοπούλου, Β., «Οι γκρίζες ζώνες της αποκαταστατικής δικαιοσύνης» στο *The art of crime*, τ.12, Νοέμβ., 2009, σ.1, www.theartofcrime.gr.

δευτερογενούς θυματοποίησης.¹⁹ Επιπλέον, ο μεγάλος φόρτος των δικαστηρίων, οι συχνές αναβολές σε συνδυασμό με την πολυπλοκότητα των διαδικασιών επιβάρυναν τη δικαιοσύνη, οδηγώντας σε μείωση της αποτελεσματικότητά της. Το αίτημα για αποτελεσματική και ταχεία επίλυση των διενέξεων, κυρίως όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ενθάρρυναν νέες πρακτικές απονομής δικαιοσύνης.²⁰

Επιπλέον, η απαίτηση για κοινωνική δικαιοσύνη που οδήγησαν στις απόψεις του καταργητισμού, έπαιξε σημαντικό ρόλο στη γενική αμφισβήτηση του υπάρχοντος συστήματος. Οι εκφραστές αυτής της προσέγγισης επέμειναν στην ανάγκη της αντικατάστασης του κλασσικού παραδείγματος της απονομής της ποινικής δικαιοσύνης από ένα άλλο εναλλακτικό παράδειγμα, αυτό της «ιδιωτικοποίησης» του εγκλήματος,²¹ τονίζοντας ιδιαίτερα την αναποτελεσματικότητα του τιμωρητικού χαρακτήρα των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης. Στο ίδιο πνεύμα, κάποιες φεμινιστικές απόψεις υποστήριζαν πως οι κοινωνικές απαντήσεις στο έγκλημα πρέπει να προωθούν την αρμονία και την ειρήνη και όχι τον έλεγχο και την τιμωρία.²²

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, σημαντικό ρόλο προς την ώθηση σε μια νέα ποινική και δικονομική πραγματικότητα και στην αναγκαιότητα της μετάβασης στο παράδειγμα της αποκαταστατικής δικαιοσύνης, διαδραμάτισε η δημοσίευση του βιβλίου του J. Braithwaite με τίτλο *Crime, Shame and Reintegration* το 1989, όπου

¹⁹ Messmer H. and Otto H., "Restorative Justice...σ.1,όπ.παρ., Αρτινοπούλου, Β.,...όπ.παρ.σ.10 και Van Ness Daniel W., όπ.παρ.σ.2.

²⁰ Ρίζος, Κ., «Εξωδικαστικοί τρόποι επίλυσης των διαφορών» στο *Οι Σελίδες της Διαμεσολάβησης*, 1/10/ 2007,σ.41.

²¹ Αρτινοπούλου, Β., όπ.παρ.σ.10 και Van Ness Daniel W., όπ.παρ.σ.2.

²² Van Ness Daniel W., όπ.παρ.σ.2.

εισήγαγε την έννοια και περιέγραψε αναλυτικά τις λειτουργίες της αποκαταστατικής δικαιοσύνης.²³

A.1.B) ΟΡΙΣΜΟΣ-ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ-ΣΤΟΧΟΙ

Η έννοια της αποκαταστατικής δικαιοσύνης αποτελεί σαφώς έναν πολύ ευρύτερο όρο από τη διαμεσολάβηση.²⁴ Ουσιαστικά, συνέχει μια σειρά αρχών και αξιών που καθιερώνουν μια νέα νοοτροπία και προοπτική στο χώρο της ποινικής δικαιοσύνης, η οποία αποκαλείται και συμμετοχική δικαιοσύνη ή επανορθωτική δικαιοσύνη.²⁵ Αυτό έχει σαν συνέπεια να μην έχει έναν ενιαίο ορισμό, γεγονός που πολύ συχνά αποτελεί εστία σύγχυσης. Η σύγχυση επιτείνεται, καθώς άλλοι ορισμοί δίνουν έμφαση στη διαδικαστική πλευρά του θέματος και άλλοι στις αξίες και τη φιλοσοφία του.²⁶ Σύμφωνα με τον Σ. Αλεξιάδη, η αποκαταστατική δικαιοσύνη διακρίνεται σε ουσιαστική και δικονομική,²⁷ ενώ σύμφωνα με μια άλλη διάκριση διακρίνεται στην επανορθωτική που έχει να κάνει με το ποινικό δίκαιο και στη συναινετική που αφορά το αστικό δίκαιο.²⁸ Στην ουσία πρόκειται για μια «έννοια – ομπρέλα», χωρίς έναν καθολικά αποδεκτό ορισμό, που περιλαμβάνει μια ποικιλία πρακτικών, όπως διαμεσολάβηση, συνεδρίες, κύκλους καθορισμού της ποινής στο

²³ Αρτινοπούλου, όπ.παρ.σ.10.

²⁴ Sharpe, S., How large should the restorative justice should be? στο Zehr H. and Toews B., *Critical issues in restorative justice*, UK : Willan Publishing, 2004,σ.17.

²⁵ Μαγγανάς, Α. «Εναλλακτικές μορφές ποινικής δικαιοσύνης» στο *Ποινική Δικαιοσύνη*, έτος 9, 3, 2006, σ.302

²⁶ Αρτινοπούλου, Β., «Οι γκρίζες ζώνες της αποκαταστατικής δικαιοσύνης» σ. 2 και Van Ness Daniel W., "An overview of restorative justice around the world...όπ.παρ. σ.3.

²⁷ Αλεξιάδης, Στέργιος, *Η Αποκαταστατική Δικαιοσύνη: Μια άλλη αντιμετώπιση του «εγκληματικού φαινομένου»*, στον *Τιμητικό Τόμο για τον Ιωάννη Μανωλεδάκη*, τομος II, σελ. 991-1017, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2007, σ.992.

²⁸ Μαγγανάς, Α., όπ.παρ.σ.302.

πλαίσιο των τοπικών κοινωνιών. Περισσότερο αποτελεί ένα γενικό πλαίσιο αρχών που κατευθύνει την πρακτική των φορέων της απονομής δικαιοσύνης.²⁹

Σύμφωνα με τον Marshall, η αποκαταστατική δικαιοσύνη είναι μια διαδικασία κατά την οποία τα εμπλεκόμενα μέρη που σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο αδίκημα διαπραγματεύονται συλλογικά τους τρόπους επίλυσης των συνεπειών στοχεύοντας στο μέλλον.³⁰ Επίσης, ένας ορισμός που είναι πολύ γενικός έχει δοθεί από τη Διακήρυξη των Βασικών Αρχών για τη χρήση των προγραμμάτων αποκαταστατικής δικαιοσύνης σε ποινικές υποθέσεις το 2002: «αποκαταστατική δικαιοσύνη είναι οποιαδήποτε διαδικασία κατά την οποία το θύμα και ο δράστης, και αν είναι κατάλληλο όποιο άλλο άτομο ή μέλος της κοινότητας που έχει επηρεαστεί από το έγκλημα, συμμετέχουν ενεργά μαζί για την επίλυση των ζητημάτων που ανέκυψαν από το έγκλημα, βασικά με τη βοήθεια ενός διευκολυντή».³¹

Οι ορισμοί αυτοί δεν τονίζουν τόσο τις συγκεκριμένες μορφές των πρακτικών εφαρμογών, αλλά περισσότερο το γενικό πλαίσιο μέσα στο οποίο καλούνται να λειτουργήσουν και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, όπως είναι η ενεργός συμμετοχή των εμπλεκόμενων και η συλλογική αντιμετώπιση των παραμέτρων μιας εγκληματικής πράξης. Επίσης, σχετικοί όροι είναι: η διαμεσολάβηση σε διάφορες μορφές της (νομική, σχολική, αστική, εργασιακή), η ειρηνική επίλυση συγκρούσεων (conflict resolution), οι εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης διαφορών (alternative dispute

²⁹ Αρτινοπούλου, Β., «Οι γκρίζες ζώνες...»όπ. παρ.σ.3. και Marshall T., F. «Restorative justice: an overview» στο *A report by the Home Office Research Development and Statistics Directorate*, Crown copyright 1999, σ.5.

³⁰ Marshall T., F. «Restorative justice: an overview A report by the Home Office Research Development and Statistics Directorate, Crown copyright 1999. σ.5.

³¹ Van Ness Daniel W., «An overview of restorative justice around the world...»όπ.παρ.σ.4.

resolutions), οι κοινοτικές συνεδρίες, η συμμετοχική δικαιοσύνη, η «διαβουλευτική δημοκρατία» (deliberation democracy).³²

Οι αρχές στις οποίες βασίζεται η αποκαταστατική δικαιοσύνη μπορούν να χωρισθούν σε δυο κατηγορίες. Εκείνες που αφορούν τη λειτουργία και τις διαδικασίες των προγραμμάτων, οι *διαδικαστικές* δηλαδή, και οι *κανονιστικές* που αφορούν τη φιλοσοφία και το πώς θα έπρεπε αυτά τα προγράμματα να λειτουργούν.

Οι διαδικαστικές αρχές αφορούν κυρίως έννοιες όπως η επανόρθωση, η βοήθεια, η συνεργασία, η συνάντηση των μερών, η έμφαση στη συμμετοχή παρά στον αποκλεισμό, η ηθική εκπαίδευση, η προστασία του θύματος, η επίλυση ζητημάτων που προκύπτουν στην πράξη.³³ Έτσι, χαρακτηριστικό γνώρισμα της αποκαταστατικής δικαιοσύνης είναι ο θυματοκεντρικός της χαρακτήρας, που αφορά την άμεση ανταπόκριση στις ανάγκες του θύματος.³⁴ Επιπλέον, χαρακτηριστικά που διακρίνουν στην πράξη την αποκαταστατική δικαιοσύνη είναι η ενεργός συμμετοχή τόσο του δράστη όσο και του θύματος και του περιβάλλοντός τους -αν χρειάζεται-, η τοποθέτηση του εγκλήματος- τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά - στο κοινωνικό του πλαίσιο, ο προσανατολισμός στο μέλλον, η δημιουργικότητα και ελαστικότητα στην πρακτική.

Στις κανονιστικές αρχές μπορούν να συμπεριληφθούν αρχές, όπως η ενεργός αναγνώριση της ευθύνης, η αφοσίωση στην ιδέα της ειρηνικής κοινωνικής ζωής, ο σεβασμός και η αλληλεγγύη. Σύμφωνα με τον Zehr, η έννοια του σεβασμού αποτελεί

³² Αρτινοπούλου, Β., «Οι γκρίζες ζώνες...»όπ. παρ.σ.19.

³³ Van Ness Daniel W., όπ.παρ.σ.5.

³⁴ Ζαρωφανίτου, Χ.,...όπ.παρ.σ.σ.121.

το βασικό άξονα των αρχών της αποκαταστατικής δικαιοσύνης.³⁵ Ο Braithwaite, απ' την άλλη, θεμελιώνει την ιδέα της αποκαταστατικής δικαιοσύνης στην έννοια της ντροπής, όπως την ορίζει ο ίδιος στο *Crime, shame and reintegration*. Η έννοια της αποκατάστασης αφορά ένα είδος ντροπής που πηγάζει από την συναίσθηση της ευθύνης απέναντι στο κοινωνικό σύνολο, οδηγεί στη συγχώρεση και προϋποθέτει την ύπαρξη στενών κοινωνικών δεσμών. Αυτή η έννοια της ντροπής έρχεται σε διαμετρική αντίθεση με την ντροπή που είναι συνυφασμένη με την κριτική και την απόρριψη, η οποία απορρέει από στιγματιστικές διαδικασίες, όπως τις περιγράφουν οι θεωρίες της ετικέτας.³⁶ Έτσι, «η ντροπή που επανεντάσσει ελέγχει το έγκλημα, ενώ αντίθετα, ο στιγματισμός ωθεί τους παραβάτες προς εγκληματικές υποकुλτούρες».³⁷

Η βασική αρχή, ωστόσο, που διέπει το φιλοσοφικό υπόβαθρο της αποκαταστατικής δικαιοσύνης συνίσταται στην άποψη ότι η βλάβη που προκαλείται από το έγκλημα πλήττει καταρχήν το άτομο, και δευτερευόντως την κοινωνία και το σύνολο της κοινότητας.³⁸ Σύμφωνα με τον Johnstone, η συμβατική αντίληψη υποστηρίζει ότι το έγκλημα αποτελεί μια εξαίρεση στον κανόνα και προσβολή του νόμου, με συνέπεια το θύμα να παραμελείται. Αντίθετα, η αποκαταστατική δικαιοσύνη κατανοεί το έγκλημα ως επίσημο επειδή προκαλεί βλάβη στους ανθρώπους. Σύμφωνα με αυτή την προσέγγιση, το έγκλημα έχει τις ρίζες του σε βαθύτερες κοινωνικές συγκρούσεις και διακρίσεις και απαιτεί μια κοινωνική

³⁵ Sharpe, S., «How large should the restorative justice "tent" be?» στο Zehr H. and Toews B., *Critical issues in restorative justice*, UK : Willan Publishing, 2004, σ.19.

³⁶ Braithwaite, J., *Crime, shame and reintegration* Cambridge University Press, 1989, σ.12.

³⁷ Braithwaite, J., όπ.παρ.σ.13.

³⁸ Μαγγανάς Α., «Εναλλακτικές μορφές ποινικής δικαιοσύνης» στο *Ποινική Δικαιοσύνη*, έτος 9, 3, 2006, σ.302.

απάντηση.³⁹ Βρίσκεται, λοιπόν, σε διαμετρική αντίθεση με την κλασσική θεώρηση του ποινικού δικαίου κατά την οποία μια πράξη προξενεί βλάβη από τη στιγμή που παραβαίνει τον Ποινικό Κώδικα, ανεξάρτητα από τις συνέπειες που έχει για το άτομο.⁴⁰

Πιο συγκεκριμένα, το δικαστικό μοντέλο βασίζεται στην αρχή της απόλυτης εξουσίας και επιβολής, κατευθύνεται προς την παραγωγή νομικών κανόνων, υπερασπίζεται μια συλλογική αντίληψη της δημόσιας τάξης και τέλος αναφέρεται σε έναν υπερβατικό κανόνα για την επίλυση των συγκρούσεων. Αντίθετα, το μοντέλο της διαμεσολάβησης προσφέρει ένα χώρο για μια δημοκρατική συζήτηση στην οποία ο στόχος είναι να διαλευκάνει τις συγκρούσεις και να αποκαταστήσει τη χαμένη ισορροπία, για το καλό των ατόμων και της κοινότητας, με την παραγωγή υποκειμενικών κανόνων που θεσπίζονται από τα ίδια τα άτομα.⁴¹

Έτσι, η αποκαταστατική δικαιοσύνη προσλαμβάνει το έγκλημα περισσότερο ως σύγκρουση ή ρήξη των ανθρώπινων σχέσεων, παρά ως μια απλή παραβίαση κανόνων δικαίου και ουσιαστικά «αναθέτει» την επίλυση της σύγκρουσης στους εμπλεκόμενους, δίνοντας προτεραιότητα στην ανάγκη επανόρθωσης ή αποκατάστασης της βλάβης. Δεν επικεντρώνεται στην ενοχή του δράστη, αλλά στις ανάγκες των ανθρώπων. Τέλος, βασίζεται σε μια κοινοτική έννοια της απονομής της δικαιοσύνης, καθώς στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στη τοπική κοινότητα, μέσω των κοινωνικών δικτύων που παρέχει, προωθώντας την ενεργό υποστήριξη και

³⁹ Johnstone G., όπ.παρ.σ.10.

⁴⁰ Μαγγανάς Α., όπ.παρ., σ.303..

⁴¹ Faget J., «Mediation and Domestic Violence» στο *Champ Penal* μετ. Arnold H., Vol. I, 2005, [http://search.openedition.org/index.php?op\[\]=AND&q\[\]=+mediation&field\[\]=All&s=Champ+p%C3%A9nal%2FPenal+field](http://search.openedition.org/index.php?op[]=AND&q[]=+mediation&field[]=All&s=Champ+p%C3%A9nal%2FPenal+field)

συμμετοχή των θυμάτων και των δραστών, την έκφραση ευθύνης και την επανόρθωση, στηριζόμενη στην ίση μεταχείριση και σε μια ουδέτερη στάση κατά τη διαδικασία.⁴²

Ένας από τους βασικούς στόχους της αποκαταστατικής δικαιοσύνης είναι η άμεση ικανοποίηση των αναγκών των θυμάτων σε οικονομικό, υλικό, συναισθηματικό και κοινωνικό επίπεδο, περιλαμβάνοντας και το στενό περιβάλλον τους. Επίσης, στόχο έχει να μειώσει και να αποτρέψει την υποτροπή με την κατάλληλη υποστήριξη του δράστη και την επίτευξη της κοινωνικής του επανένταξης, μέσα από την ενστάλαξη στο δράστη του αισθήματος της υπευθυνότητας για τις πράξεις του.⁴³

Ως εκ τούτου, γίνεται κατανοητό ότι η αποκαταστατική δικαιοσύνη δεν είναι απλά μια πρακτική, ένα σύνολο επικοινωνιακών τεχνικών και δικονομικών κανόνων, αλλά πολύ περισσότερο αποτελεί ένα νέο μοντέλο απονομής δικαιοσύνης που διαμορφώνει νέους τρόπους σκέψης, βάσει ενός φιλοσοφικού ερείσματος σχετικά με το έγκλημα και τη δικαιοσύνη,⁴⁴ τον εαυτό και τους άλλους, το δράστη και το θύμα, αλλά και την ανθρώπινη φύση⁴⁵ γενικότερα. Έτσι, η εφαρμογή της δεν αποτελεί μια απόλυτη έννοια της δικαιοσύνης, αλλά εντάσσεται στο γενικότερο φιλοσοφικό και αξιακό σύστημα που τροφοδοτεί αντιλήψεις για το έγκλημα και τη δικαιοσύνη. Για παράδειγμα, στα πλαίσια του κοινωνικού συμβολαίου το έγκλημα είναι παραβίαση

⁴² Faget J., όπ.παρ.σ.·

⁴³ Γιοβάνογλου, Σ.,...όπ.παρ. σ.1311 και Marshall όπ.παρ.σ.6.

⁴⁴ Johnstone G. ..όπ.παρ.σ.8.

⁴⁵ Van Napoleon, "By whom, and by what processes is restorative justice defined, and what bias, might this introduce" στο Johnstone, G. and Van Ness Daniel, *Handbook of restorative justice*, UK ,Willan, 2007,σ.36.

μιας σχέσης, ενός κοινωνικού συμβολαίου.⁴⁶ Έτσι, η έννοια της δικαιοσύνης σχετικοποιείται, δεν προϋπάρχει ως μια απαραβίαστη καθολική νόρμα, αλλά αποτελεί μια σύμβαση άμεσα συνδεδεμένη με την ικανοποίηση των αναγκών του θύματος.⁴⁷

Κατά τον ίδιο τρόπο, η αντίληψη για την ανθρώπινη φύση είναι αλληλένδετη με το κοινωνικό περιβάλλον όπου αυτή αναπτύσσεται. Στις δυτικές κοινωνίες όπου κυριαρχεί η ατομικότητα και η εξατομικευμένη απόδοση της ευθύνης, το έγκλημα εκλαμβάνεται περισσότερο ως ατομική υπόθεση και η απόδοση ευθύνης αφορά το ατομικό επίπεδο.⁴⁸ Κατά συνέπεια, οι συγκεκριμένες απόψεις σχετικά με το έγκλημα θα καθορίσουν και το είδος αποκαταστατικής δικαιοσύνης που εφαρμόζεται,⁴⁹ όπως γίνεται φανερό και στο ερευνητικό μέρος της εργασίας. Εν τέλει, τόσο η έννοια όσο και η πρακτική των αποκαταστατικών προγραμμάτων θέτουν ερωτήματα σχετικά με τον ορισμό του εγκλήματος, τον ορισμό του θύματος, και γενικότερα τη φύση των προγραμμάτων αυτών.⁵⁰

A.1.Γ) ΜΟΡΦΕΣ- ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Η αποκαταστατική δικαιοσύνη εφαρμόστηκε στο δίκαιο ανηλίκων για το οποίο και θεωρήθηκε η πλέον κατάλληλη μορφή απόδοσης δικαιοσύνης, όπως αποδεικνύεται και από τη σχετική Διακήρυξη της Λουβέν. Στη διακήρυξη αυτή, το βεληνεκές των εφαρμογών της αποκαταστατικής δικαιοσύνης διευρύνεται ακόμη και σε σοβαρές αξιόποινες πράξεις. Οι πιο γνωστές εφαρμογές είναι τα προγράμματα

⁴⁶ Sharpe, S., όπ.παρ.σ.23.

⁴⁷ Johnstone G. ..όπ.παρ.σ.9.

⁴⁸ Van Napoleon, όπ.παρ.σ.36.

⁴⁹ Van Napoleon,όπ.παρ.σ.38

⁵⁰ Αρτινοπούλου, Β...όπ.παρ.σ.21.

συμφιλίωσης ή διαμεσολάβησης που λειτουργούν παράλληλα ή εναλλακτικά προς το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης,⁵¹ σύμφωνα και με τις δυο τάσεις του κινήματος : τη *μαξιμαλιστική* (όπως προτείνει ο Braithwaite) κατά την οποία τα προγράμματα λειτουργούν ανεξάρτητα από το ποινικό σύστημα και τη *μινιμαλιστική*, όπου τα προγράμματα λειτουργούν ως συμπλήρωμα των ποινικών διαδικασιών.⁵²

Υπάρχουν, λοιπόν, δυο μοντέλα των προγραμμάτων διαμεσολάβησης. Το ένα λειτουργεί συμπληρωματικά στην ποινική δικαιοσύνη και το άλλο είναι αυτόνομο και στηρίζει τη λειτουργία του σε δομές και κοινωνικά δίκτυα. Το πρώτο μοντέλο, αποτελεί μια προσπάθεια των κυβερνήσεων να μειώσουν την αναποτελεσματικότητα των επίσημων πρακτικών για τις ελαφριάς σοβαρότητας πράξεις. Αντίθετα, το δεύτερο μοντέλο προσανατολίζεται στην κοινωνική αλλαγή και την ενδυνάμωση του θύματος.⁵³

Τα προγράμματα αποκαταστατικής δικαιοσύνης που λειτουργούν παράλληλα χρησιμοποιούνται από την αστυνομία, από τους κατηγορούς, από τα δικαστήρια, από τον αξιωματικούς της δικαστικής επιτήρησης, και από τη φυλακή.⁵⁴ Άλλες εφαρμογές συναντώνται σε περιβάλλοντα όπως το σχολείο και οι εργασιακές σχέσεις. Επίσης, παρεμβάσεις τέτοιου είδους χρησιμοποιούνται σε κοινοτικές διαφορές από πλημμελήματα μέχρι χρόνιες κοινωνικές συγκρούσεις όπως στην Ν.Αφρική (Truth

⁵¹ Γιοβάνογλου, Σ.,...όπ.παρ. σ.1312 και Messmer H., όπ.παρ.σ.4.

⁵² Αρτινοπούλου, Β., όπ.παρ.σ.8.

⁵³ Baskin D.R. and Sommers I., «Ideology and Discourse: Some Differences between State-Planned and Community-Based» στο *Law and Human Behavior*, Vol. 14, No. 3 , Jun., 1990, σ.251.

⁵⁴ Van Ness Daniel W., όπ.παρ.σ.8.

and Reconciliation Commission), ενώ άλλες χώρες, όπως η Ρουάντα, χρησιμοποιούν τέτοιες διαδικασίες σε προβλήματα μαζικής βίας ή κρατικά υποστηριζόμενης βίας.⁵⁵

Πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχει μια μεγάλη ποικιλομορφία στις διάφορες εφαρμογές της αποκαταστατικής δικαιοσύνης, ανάλογα και με το εθνικό σύστημα απονομής δικαιοσύνης κάθε χώρας, οπότε και η εκτίμηση αυτών των προγραμμάτων είναι δύσκολη. Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι ευρήματα ερευνών δείχνουν ότι υπάρχουν διαφοροποιήσεις μεταξύ ρητορικών στόχων και πραγματικών τρόπων εφαρμογής,⁵⁶ θέμα που απασχολεί και το ερευνητικό μέρος αυτής της εργασίας (βλ. Γ' Μέρος Συμπεράσματα).

Οι περισσότεροι χρησιμοποιούμενες μορφές επανορθωτικής δικαιοσύνης είναι τα προγράμματα συμφιλίωσης ανάμεσα στο δράστη και το θύμα, οι οικογενειακές συνεδρίες, οι κύκλοι προσδιορισμού της ποινής, τα συμβούλια ή επιτροπές της κοινότητας που συγκροτούνται από εθελοντές, τα προγράμματα διαχείρισης θυμού κ.α., που στον Καναδά λειτουργούν ως συμπληρωματικά του ποινικού συστήματος.⁵⁷

Οι Ridley-Duff και Anthony Bennett τοποθετούν σε ένα συνεχές τις διάφορες μορφές αυτών των προγραμμάτων οι οποίες κυμαίνονται από τις ενιαίες προσεγγίσεις (όπως η αντιδικία και η διαιτησία) στις πλουραλιστικές (όπως η συμφιλίωση και κατευθυντική μεσολάβηση) και τέλος στις ριζοσπαστικές, όπως

⁵⁵ Van Ness Daniel W., όπ.παρ.σ.10

⁵⁶ Messmer H., όπ.παρ.σ.9.

⁵⁷ Μαγγανάς Α.,...όπ.παρ.σ.303.

είναι η διευκολυντική και η μεταμορφωτική μεσολάβηση όπου οι συμμετέχοντες έχουν τον πρωταγωνιστικό ρόλο.⁵⁸

Οι κυριότερες πρακτικές εφαρμογές συνοψίζονται στις ακόλουθες:

Η Συνδιαλλαγή. Η συνδιαλλαγή ή συμφιλίωση αποτελεί μια κατά παρέκκλιση διαδικασία (diversion) που χαρακτηρίζεται από τη συμμετοχή τριών μερών. Πιο συγκεκριμένα αποτελείται από δύο μέρη μεταξύ των οποίων υφίσταται η διαφορά/σύγκρουση και έναν τρίτο που παρεμβαίνει με σκοπό την υποβοήθησή τους για εξεύρεση λύσης.⁵⁹ Η συμφιλίωση μοιάζει αρκετά με τη διαμεσολάβηση, καθώς πρόκειται για μια διαδικασία όπου ένας ουδέτερος τρίτος προσπαθεί να συμφιλιώσει δύο αντιμαχόμενα μέρη.⁶⁰ Ωστόσο, ο εισαγγελέας, εκπρόσωπος της κρατικής εξουσίας, δεν έχει ενεργό ρόλο, αλλά απλά σε συγκεκριμένα αδικήματα καλεί πριν την άσκηση της ποινικής δίωξης τον φερόμενο ως δράστη και το θύμα προκειμένου να τους δώσει μια ευκαιρία συμβιβασμού και έπειτα να δηλώσουν αυτόν τον συμβιβασμό. Ο εισαγγελέας, δηλαδή, σε αυτήν την περίπτωση δεν καθορίζει ούτε το ύψος της αποζημίωσης προς το θύμα ούτε και επιβάλλει κάποια εναλλακτική μορφή ποινής προς τον (φερόμενο ως) δράστη. Κυρίως χρησιμοποιείται στις εργατικές διαφορές⁶¹

⁵⁸ Ridley-Duff R. and Bennett A., «Mediation Developing a Theoretical Framework for Understanding Alternative Dispute» In: *British Academy of Management*, Sheffield. 14-16 September 2010, σ.9.

⁵⁹ Σπυρόπουλος Χ. Φ., «Συνδιαλλαγή δράστη - θύματος στα πλαίσια της αποκαταστατικής και συμφιλιοτικής δικαιοσύνης», στο *The art of crime*, σ.12 <http://www.theartofcrime.gr/index.php?pgtr=1&aid=1207246182>

⁶⁰ Ρίζος, Κ., «Εξωδικαστικοί τρόποι επίλυσης των διαφορών»..όπ.παρ. σ.41.

⁶¹ Ρίζος, Κ., «Εξωδικαστικοί τρόποι επίλυσης των διαφορών»..όπ.παρ.σ.41.

Η Διαπραγμάτευση είναι η πλέον ελαστική και άτυπη μέθοδος όπου τα αντίμαχα μέρη προσπαθούν να φτάσουν σε συμφωνία χωρίς τη βοήθεια τρίτου.⁶² Στον χώρο των διαπραγματεύσεων (plea bargaining), οι οποίες αποτελούν σύνηθες φαινόμενο στο αμερικανικό δίκαιο, συμβάλλονται αφενός ο κατηγορούμενος και/ή ο συνήγορός του και αφετέρου κάποιος από τους κρατικούς φορείς της ποινικής δίκης. Στόχος είναι η αποφυγή της κλασσικής ποινικής διαδικασίας μέσω της επίτευξης συμφωνίας. Χαρακτηριστικό αυτών των συμφωνιών είναι το ότι αναθέτουν στον φορέα της κρατικής εξουσίας την απόφαση αν θα καταλήξει σε συμφωνία και ποιο θα είναι το περιεχόμενο αυτής.⁶³

Η Διαιτησία είναι μια διαδικασία στην οποία ένας ουδέτερος τρίτος, αφού ακούσει και τις δύο πλευρές διαμορφώνει μια συμφωνία. Ο δικηγόρος παίρνει μια απόφαση για την υπόθεση, βασισμένος στις αποδείξεις των αντιμαχόμενων μερών. Η διαιτησία είναι εθελοντική, οπότε η εφαρμογή της πρέπει πριν να αποτελεί συμφωνία και απόφαση των διαδίκων, ενώ το αποτέλεσμα είναι δεσμευτικό.⁶⁴

Η Διαμεσολάβηση μεταξύ θύματος και δράστη (VOM, Victim-Offender Mediation), αποτελεί την πιο σύγχρονη μορφή της αποκαταστατικής δικαιοσύνης. Αναπτύχθηκε αρχικά στη Β. Αμερική τη δεκαετία του '70, μετά στη Μ. Βρετανία, στη Γαλλία και στη Σκανδιναβία και αργότερα κατά τη δεκαετία του '80 στην υπόλοιπη Ευρώπη.⁶⁵ Στην καθιερωμένη μορφή της, ένας εκπαιδευμένος διαμεσολαβητής προετοιμάζει και φέρνει αντιμέτωπα το δράστη και το θύμα για να

⁶² Ρίζος, Κ., «Εξωδικαστικοί τρόποι επίλυσης των διαφορών»..όπ.παρ.σ.41.

⁶³ Σπυρόπουλος Χ. Φ., ..όπ.παρ.σ.12.

⁶⁴ Ορφανίδης, Γ. Ορφανίδης, Γ., «Ενναλλακτικές μορφές επίλυσης διαφορών Συμφιλίωση- Διαμεσολάβηση» στο *Οι σελίδες της Διαμεσολάβησης* 1/10/2006 ΔΑΕ και ΕΠΕ http://www.hellenic-mediation.gr/mediation_pages/σ.18.

⁶⁵ Σπυρόπουλος Χ. Φ., ..όπ.παρ.σ.12.

συζητήσουν σχετικά με το έγκλημα και τις συνέπειές του, αλλά και τα μέτρα αποκατάστασης.⁶⁶ Το Συμβούλιο της Ευρώπης ορίζει την διαμεσολάβηση ως οποιαδήποτε διαδικασία κατά την οποία το θύμα και ο δράστης μπορούν, αν αυτόβουλα συμφωνούν, να συμμετέχουν ενεργά στην επίλυση των θεμάτων που προκύπτουν από την εγκληματική πράξη μέσω της βοήθειας ενός ουδέτερου τρίτου, του διαμεσολαβητή.⁶⁷

Ανάλογα με την προέλευση των διαμεσολαβητών ή των συμφιλιωτών υπάρχουν δυο είδη διαμεσολάβησης ή συνδιαλλαγής: η *δικαστική μεσολάβηση/ποινική διαμεσολάβηση* και η *κοινωνική διαμεσολάβηση*. Στην πρώτη περίπτωση διαμεσολαβητής ορίζεται ο *εισαγγελέας* και στη δεύτερη περίπτωση η διαμεσολάβηση εξελίσσεται στο πλαίσιο των κοινωνικών ομάδων.⁶⁸

⁶⁶ Van Ness Daniel W., όπ.παρ.σ.4.

⁶⁷ Lhuillier J., The quality of penal mediation in europe European commission for the efficiency of justice (cepej) working group on mediation Strasbourg, 22 August 2007, σ.3, <http://www.mediationworld.net/council-of-europe/publications/full/91.html>

⁶⁸ Σπυρόπουλος Χ. Φ. «Ποινική Διαμεσολάβηση σημεία τριβής με την ελληνική έννομη τάξη (ιδιαίτερη αναφορά στον δικαιοδοτικό ρόλο του εισαγγελέα) και άλλα προβλήματα στην εφαρμογή του θεσμού» στο *Η σύγχρονη εγκληματικότητα και η Επιστήμη της Εγκληματολογίας*, τόμος 2 , επιμ. Αν. Χαλκιά, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2011, σ.1641.

Α.2. Η ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ/ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

Α.2. Α) ΟΡΙΣΜΟΣ

Πολλά ευρωπαϊκά κείμενα έχουν επιχειρήσει να ενσωματώσουν στις νομοθεσίες τους και να προωθήσουν διαδικασίες που διευκολύνουν τη λειτουργία του ποινικού συστήματος. Η ποινική διαμεσολάβηση αποτελεί μια τέτοια διαδικασία. Ακολουθεί την αρχή της σκοπιμότητας και αρμόδιος διαμεσολαβητής είναι ο εισαγγελέας ή δικαστικός λειτουργός.⁶⁹

Συγκεκριμένα, η ποινική διαμεσολάβηση είχε προταθεί από το Συμβούλιο της Ευρώπης στη Σύσταση R(87)18 σχετικά με την απλούστευση της ποινικής δικαιοσύνης,⁷⁰ στη Σύσταση R(87)20 για τις κοινωνικές αντιδράσεις απέναντι στην εγκληματικότητα των ανηλίκων⁷¹ και αποκρυσταλλώθηκε στη συνέχεια στη Σύσταση R(99)19 για τη διαμεσολάβηση στις ποινικές υποθέσεις που υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών το Σεπτέμβριο του 1999.⁷² Επίσης, με την απόφαση του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 15.3.2001 (άρθρο 10) επιβάλλεται στα κράτη μέλη η

⁶⁹ Σπυρόπουλος Χ. Φ., “Συνδιαλλαγή δράστη - θύματος στα πλαίσια της αποκαταστατικής και συμφιλιοτικής δικαιοσύνης”, *The art of crime* ...όπ.παρ.σ.20

⁷⁰ Αλεξιάδης, Στ. Ευρωπαϊκή Αντεγκληματική πολιτική, Κείμενα Αντεγκληματικής πολιτικής, Ε' εκδ., Αθήνα, Σάκκουλα, 2006,σ.357.

⁷¹ Γιοβάνογλου, Σ.,...όπ.παρ.2006, σ.1317, και Αρτινοπούλου, Β., Οι γκρίζες ζώνες ...όπ.παρ.σ.2.

⁷² Αλεξιάδης, Στ.,...όπ.παρ.σ.357.

προώθηση της διαμεσολάβησης σε ποινικές υποθέσεις το αργότερο μέχρι την 22.3.2006.⁷³

Η ποινική διαμεσολάβηση, όπως έγινε κατανοητό, αποτελεί βασική έκφραση της αποκαταστατικής δικαιοσύνης που κατατείνει στη συνδιαλλαγή δράστη και θύματος και λειτουργεί ως μια εναλλακτική προς τη διεξαγωγή της ποινικής δίκης διαδικασία για την αποφυγή της κατασταλτικής παρέμβασης του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης. Χαρακτηριστικό της ποινικής διαμεσολάβησης και διαφορά της από τις άλλες μορφές είναι ότι διαμεσολαβητής είναι αποκλειστικά δικαστικός λειτουργός ή εισαγγελέας. Έτσι, λειτουργεί συμπληρωματικά στο ποινικό σύστημα και ταυτόχρονα διατηρεί κάποια στοιχεία από την κλασσική ποινική δίκη, όπως είναι το τεκμήριο αθωότητας του δράστη, η υπεράσπιση από συνήγορο, η αρχή της αναλογικότητας.⁷⁴

Ένας γενικά αποδεκτός ορισμός της σε επίπεδο Ε.Ε. είναι ο εξής: «η αναζήτηση πριν ή κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας μιας επίλυσης, διαπραγματεύσεως μεταξύ θύματος και δράστη, των συνεπειών της εγκληματικής πράξης, με τη μεσολάβηση ενός αρμόδιου προσώπου, στην περίπτωση της ποινικής διαμεσολάβησης του εισαγγελέα».⁷⁵

⁷³ Στεφανίδου, Α., Όπ.παρ.σ.78 και Παπαθεοδωρον, Θ., όπ.παρ. σ.75 και Πόρισμα εργασίας, όπ.απρ.σ.10.

⁷⁴ Σπυρόπουλος Χ. Φ., ..όπ.παρ.σ.25 και Lhuillier J., The quality of penal mediation ..όπ.παρ.σ.6.

⁷⁵ Γιοβάνογλου, Σ., «Ο εισαγγελέας ως διαμεσολαβητής στα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας και η αλλοίωση μιας αποκαταστατικής διαδικασίας» στο *Η σύγχρονη εγκληματικότητα, η αντιμετώπισή της και η Επιστήμη της Εγκληματολογίας. Τιμητικός τόμος για τον καθ.Ι. Φαρσεδάκη*, τομ.1, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2011,σ.1029.

A.2.B) ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Η ποινική διαμεσολάβηση αναπτύχθηκε μέσα στο προδιαγεγραμμένο θεωρητικό πλαίσιο της αποκαταστατικής δικαιοσύνης. Συνεπώς, οι βασικές αρχές που τη διέπουν δε μπορεί παρά να συνάδουν με τα παραπάνω. Κύριο χαρακτηριστικό της είναι ότι προβλέπει πιο ενεργό ρόλο για το θύμα και πιο συγκεκριμένα τη δυνατότητα να μιλήσει και να εκφράσει τις ανάγκες του. Παράλληλα, αποτελεί μια νέα προσέγγιση στο έγκλημα που προωθεί την επανένταξη του δράστη στην κοινότητα μέσω της επανόρθωσης της βλάβης.⁷⁶

Σύμφωνα με τον Θ. Παπαθεοδώρου οι τρεις βασικοί άξονες που στηρίζουν την ποινική διαμεσολάβηση είναι α) η υιοθέτηση στην πράξη των αρχών της αποκαταστατικής δικαιοσύνης, δίνοντας μια εναλλακτική προοπτική στο ποινικό σύστημα αντίθετη προς την τιμωρητικότητα και κοινωνικοποιώντας ουσιαστικά την ποινική διαδικασία μέσα από τη σύμπραξη των κοινωνικών φορέων και της κοινότητας, β) η έμφαση στο ρόλο του θύματος κατά τη διαδικασία και η επικέντρωση στην ικανοποίηση και έκφραση των αναγκών του και στην προστασία των δικαιωμάτων του, και γ) ο τρίτος και θεμελιώδης άξονας για την ολοκλήρωση της διαδικασίας προωθεί την αποδοχή εκ μέρους του δράστη της ευθύνης του και

⁷⁶ Lhuillier J., The quality of penal mediation ..όπ.παρ..12. <http://www.mediationworld.net/council-of-europe/publications/full/91.html>

ενισχύει την έκφραση της βούλησής του να αποκαταστήσει τη ζημιά που προξένησε.⁷⁷

Επιγραμματικά, ο θεσμός αυτός αποτελεί μια ευέλικτη προσέγγιση της ποινικής δικαιοσύνης, η οποία χαρακτηρίζεται από **ταχύτητα** και **μειωμένο κόστος**.⁷⁸ Οι γενικές αρχές που χαρακτηρίζουν τη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης είναι, επίσης, η **ελεύθερη συγκατάθεση των μερών**, η οποία είναι θεμελιώδης για την διαδικασία.⁷⁹ Σύμφωνα και με τα κριτήρια που έχει θεσπίσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, η Ε.Ε. και μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, η ποινική διαμεσολάβηση πρέπει να βασίζεται **απαραιτήτα** στην εκούσια συμμετοχή και όχι σε αθέμιτες πιέσεις των διαδίκων.⁸⁰ Επίσης, βασική αρχή της διαμεσολάβησης είναι το **απόρρητο** των συζητήσεων (εμπιστευτικότητα), η χρησιμοποίησή της στις ποινικές υποθέσεις και σε όλες τις φάσεις της ποινικής δικαιοσύνης, καθώς επίσης, η εξασφάλιση της επαρκούς αυτονομίας των υπηρεσιών διαμεσολάβησης στο πλαίσιο του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης. Επιπρόσθετα, υπεύθυνες για τις αποφάσεις και την έγκριση του αποτελέσματος κρίνονται αποκλειστικά οι δικαστικές αρχές.⁸¹ Τέλος, πρέπει να τηρούνται κάποιες αρχές της κλασσικής ποινικής διαδικασίας, όπως είναι το τεκμήριο αθωότητας.⁸²

⁷⁷ Παπαθεοδώρου, Θ., «Η ποινικοποίηση της ενδοοικογενειακής βίας. Συγκριτική προσέγγιση», στο *Ποινική Δικαιοσύνη*, 1, έτος 10ο Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2007, σ.77.

⁷⁸ Σπυρόπουλος Χ. Φ., "Συνδιαλλαγή δράστη - θύματος στα πλαίσια της αποκαταστατικής και συμφιλιοτικής δικαιοσύνης", *The art of crime...* όπ.παρ.σ.21.

⁷⁹ Σπυρόπουλος Χ. Φ., όπ.παρ.σ.21 Lhuillier J., *The quality of penal mediation* ..όπ.παρ.σ.5.

⁸⁰ Lhuillier J., *The quality of penal mediation* ..όπ.παρ.σ.5-6.

⁸¹ Σπυρόπουλος Χ. Φ., ..όπ.παρ.σ.23-24.

⁸² Σπυρόπουλος Χ. Φ., ..όπ.παρ.σ.25.

Α.2.Γ) ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Η ποινική διαμεσολάβηση στην **Ευρώπη**, εφαρμόζεται κατά κύριο λόγο σε «μικρές» εγκληματικές πράξεις. Κάποιες μάλιστα χώρες έχουν διαμορφώσει κριτήρια σοβαρότητας πέρα από τα οποία η διαμεσολάβηση κρίνεται ακατάλληλη. Στην Ουγγαρία για παράδειγμα το όριο βρίσκεται στην καταδικαστική απόφαση των πέντε χρόνων κάθειρξης. Αυτό γίνεται κυρίως για δυο λόγους. Πρώτον, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα η διαμεσολάβηση να εκληφθεί ως ατιμωρησία ή χάρη προς το δράστη, άποψη που υποστηρίζεται στο τρίτο μέρος της εργασίας, κυρίως από εισηγητές των αριστερών κομμάτων. Ένας δεύτερος λόγος, είναι η δυσκολία της φύσης πολύ σοβαρών εγκλημάτων, -όπως πατροκτονία, αιμομιξία-, κατά τις οποίες οι πιο θεμελιώδεις ανθρώπινες αξίες παραβιάζονται και απαιτούν όχι μια προσέγγιση σωστού/λάθους, αλλά ηθικής απαξίωσης και καταδίκης τους.⁸³

Στο γαλλικό και το βελγικό δίκαιο, πρωτεύοντα ρόλο έχει ο λόγος και η συναίνεση του θύματος ως προς την έναρξη της διαδικασίας, αν δεν υπάρχει προηγούμενη συμφωνία των μερών. Δηλαδή το θύμα προτείνει τους όρους της συμφωνίας και καταθέτει τις απαιτήσεις του και ο ρόλος του εισαγγελέα είναι διεκπεραιωτικός. Επίσης, όσον αφορά τους περιοριστικούς όρους στο γαλλικό και βελγικό δίκαιο, προβλέπεται μια ευρεία γκάμα μέτρων δοκιμασίας (probation), περιοριστικών όρων ή εναλλακτικών μέτρων, όπως η παροχή κοινωνικού έργου,

⁸³ Lhuillier J., The quality of penal mediation ...όπ.πορ.σ.14.

που δεν έχουν κυρωτικό χαρακτήρα, αλλά αποσκοπούν στην ανάπτυξη του αισθήματος της ευθύνης του δράστη για τις πράξεις του.⁸⁴

Στην Αυστρία η ποινική διαμεσολάβηση εφαρμόζεται στις υποθέσεις της ενδοοικογενειακής βίας, αλλά ανατίθεται σε δυο διαμεσολαβητές, έναν άνδρα και μια γυναίκα, οι οποίοι υποχρεούνται να έχουν λάβει ειδική εκπαίδευση και να πραγματοποιούν τις σχετικές συνεδρίες με το θύμα και το δράστη εξωδικαστικά.⁸⁵

Στη Γαλλία, η διαμεσολάβηση εφαρμόζεται στις οικογενειακές υποθέσεις μέσω του οικογενειακού διαμεσολαβητή. Οι οικογενειακοί διαμεσολαβητές λαμβάνουν υπόψη (με την άμεση τήρηση από τους ίδιους ή μέσω της τήρησης από τον οργανισμό που τους απασχολεί) τους κώδικες ή χάρτες δεοντολογίας των δύο ομοσπονδιών οικογενειακής διαμεσολάβησης, της Οργάνωσης Οικογενειακής Διαμεσολάβησης (APMF) και της Εθνικής Ομοσπονδίας Οργανώσεων Οικογενειακής Διαμεσολάβησης (FENAMEF).

Στην Ισπανία, η διαμεσολάβηση σε ποινικές υποθέσεις αφορά κυρίως το δίκαιο ανηλίκων. Στο δίκαιο ενηλίκων δεν προβλέπεται διαμεσολάβηση. Ωστόσο, βάσει του ποινικού δικαίου και της ποινικής δικονομίας, που επιτρέπουν τη συμμόρφωση και τη μείωση της ποινής λόγω άρσης της βλάβης, αλλά και των ισχυόντων διεθνών κανόνων, στην πράξη γίνεται προσφυγή στη διαμεσολάβηση σε ορισμένους νομούς. Συνήθως, προσφυγή γίνεται όταν πρόκειται για μικρο-αδικήματα,

⁸⁴ Παπαθεοδώρου, Θ.,όπ.παρ.σ.78.

⁸⁵ Γιοβάνογλου, Σ., «Ο εισαγγελέας ως διαμεσολαβητής στα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας και η αλλοίωση μιας αποκαταστατικής διαδικασίας» στο *Η σύγχρονη εγκληματικότητα, η αντιμετώπισή της και η Επιστήμη της Εγκληματολογίας, Τιμητικός τόμος για τον καθ.Ι. Φαρσεδάκη*, τομ.Ι, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2011,σ.1035.

όπως πταίσματα, παρότι είναι δυνατόν να γίνει και σε υποθέσεις εγκληματικών ενεργειών, εφόσον οι περιστάσεις το επιτάσσουν.⁸⁶

Η ποινική διαμεσολάβηση στην **Ελλάδα** ισχύει στο α'122, εδάφιο ε' του Ποινικού Κώδικα ως αναμορφωτικό μέτρο για τους ανήλικους παραβάτες με τη μορφή της συνδιαλλαγής ανήλικου και δράστη για την έκφραση συγνώμης και την εξώδικη διευθέτηση της υπόθεσης, που είχε ήδη θεσμοθετηθεί με τον Ν.3189/2003. Από το 2006 εισάγεται στο Ν.3500/2006 ως εναλλακτική μορφή επίλυσης των πλημμελημάτων ενδοοικογενειακής βίας.⁸⁷

Η διαμεσολάβηση στο ελληνικό δίκαιο, όπως ισχύει πλέον σε μια πρώτη μορφή στον Ν. 3500/2006, αποδίδει στον εισαγγελέα ενεργό ρόλο, σε σχέση με την συνδιαλλαγή, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, και εξουσίες κατά τις οποίες μπορεί να επιβάλλει στον δράστη (εφόσον αυτός έχει ήδη παραδεχτεί την ενοχή του) την παρακολούθηση ειδικού συμβουλευτικού προγράμματος, να καθορίσει το ύψος της αποζημίωσης που θα αποδοθεί στο θύμα κ.λ.π.⁸⁸

Προτού, όμως, παρουσιαστεί η εφαρμογή της ποινικής διαμεσολάβησης στις υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας κρίνεται αναγκαίο να διερευνηθεί η φύση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας, οι θεωρητικές προσεγγίσεις που το πλαισιώνουν, αλλά και τα νομοθετικά εγχειρήματα αντιμετώπισής του.

⁸⁶ Για περισσότερες λεπτομέρειες εφαρμογών της ποινικής διαμεσολάβησης και της διαμεσολάβησης γενικότερα από τα κράτη -μέλη βλ. https://e-justice.europa.eu/content_mediation_in_member_states-64-el.do

⁸⁷ Σπυρόπουλος Χ. Φ. «Ποινική Διαμεσολάβηση σημεία τριβής με την ελληνική έννομη τάξη (ιδιαίτερη αναφορά στον δικαιοδοτικό ρόλο του εισαγγελέα) και άλλα προβλήματα στην εφαρμογή του θεσμού» στο επιμ. Αν. Χαλκιά, *Η σύγχρονη εγκληματικότητα και η Επιστήμη της Εγκληματολογίας*, τόμος 2, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2011, σ.1641.

⁸⁸ Σπυρόπουλος Χ. Φ., "Συνδιαλλαγή δράστη - θύματος στα πλαίσια της αποκαταστατικής και συμφυλικής δικαιοσύνης", *The art of crim*, σ.15.

A.3. Η ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ

A.3.A) ΟΡΙΣΜΟΙ – ΜΟΡΦΕΣ

Η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί ένα πολυδιάστατο και πολυπαραγοντικό φαινόμενο, οι ιδιαιτερότητες του οποίου συνιστούν πρόκληση τόσο για την εμπειρική όσο και τη θεωρητική του διερεύνηση. Καταρχήν ο ίδιος ο ορισμός του φαινομένου αποτελεί μια από τις μεθοδολογικές δυσκολίες μελέτης του, καθώς ο όρος ενδοοικογενειακή βία ουσιαστικά αποτελεί έναν όρο ομπρέλα που ενσωματώνει και εμπερικλείει διαφορετικές μορφές βίας, όπως τη βία κατά των γυναικών, τη βία κατά των παιδιών, τη βία κατά των ηλικιωμένων.⁸⁹ Έτσι, στην Ελλάδα ο όρος ενδοοικογενειακή βία, άλλοτε ταυτίζεται με τη βία κατά των γυναικών, ενώ άλλοτε περικλείει μορφές βίας κατά των παιδιών και των ηλικιωμένων. Πρέπει, λοιπόν, να λαμβάνεται υπόψη ότι το περιεχόμενο της ενδοοικογενειακής βίας ποικίλλει ανάλογα με το εκάστοτε ερευνητικό αντικείμενο, την πολιτική στόχευση και τον κοσμοθεωρητικό προσανατολισμό.⁹⁰

Είναι γεγονός ότι οι ορισμοί τονίζουν και διαφορετική κάθε φορά πτυχή του φαινομένου τόσο ως προς τις μορφές σχετικά με τα θύματα και τους δράστες, όσο και ως προς τα είδη βίας, γεγονός το οποίο αποδεικνύει και η μεγάλη ποικιλία όρων που χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν το φαινόμενο: οικογενειακή βία (family

⁸⁹ Φαρσεδάκης, Ι., «Εγκληματολογικές προσεγγίσεις της ενδοοικογενειακής βίας» στο επιμ.Μ. Λαγωνίκη, Γ.Κατούκη Μπ.Μαρντικιάν-Γαζεριάν *Ενδοοικογενειακή βία. Διεπιστημονική προσέγγιση στην πρόληψη και αντιμετώπιση*, Αθήνα, εκδ. ΛΩ, 2005, σ.36.

⁹⁰ Στεφανίδου, Α., *Η Ενδοοικογενειακή βία. Η έννοια της οικογένειας και η διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης*, Αθήνα, Νομική βιβλιοθήκη, 2010, σ.18.

violence), ενδοοικογενειακή βία (domestic violence), βία μεταξύ συντρόφων (intimate violence), κακοποίηση (abuse), κακοποιημένες σύζυγοι/γυναίκες, (battered wives, women), συζυγική βία (spouse abuse), κακοποίηση συζύγου (wife abuse) , οικογενειακές διαφορές (domestic disputes), οι οποίοι πολλές φορές χρησιμοποιούνται αδιαχώριστα.⁹¹

Σύμφωνα με την Α. Στεφανίδου οι ορισμοί που έχουν δοθεί για το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας μπορούν να διακριθούν στους *ευρείς*, τους *στενούς* και τους *μεικτούς*.⁹² Οι ευρείς περιλαμβάνουν τόσο τη σωματική βία όσο και άλλες συμπεριφορές, όπως η ψυχολογική και συναισθηματική κακομεταχείριση, η οικονομική αποστέρηση. Αυτοί οι ορισμοί δεν αντιμετωπίζουν την ενδοοικογενειακή βία αποκλειστικά ως πρόβλημα της ανισότητας των φύλων. Οι στενοί ορισμοί, απ' την άλλη, επικεντρώνονται και δίνουν έμφαση επιλεκτικά σε συγκεκριμένες μόνο πτυχές του φαινομένου.

Είναι ανάγκη να διευκρινιστεί ότι εδώ επιχειρείται μια σφαιρική προσέγγιση του φαινομένου, παραθέτοντας τόσο στενούς όσο και ευρείς ορισμούς, από την νομική και από την εγκληματολογική πλευρά, καθώς σκοπός της εργασίας δεν είναι η διερεύνηση -οπότε εξειδίκευση και οριοθέτηση του φαινομένου-, αλλά περισσότερο η αποκάλυψη των διάφορων εκπεφρασμένων πτυχών του.

⁹¹ McLaughlin, E., and Munchie, J., *The problem of crime*, London, Sage, 1996, σ.190 και Pagelow, D. M., *Family Violence*, New York, Praeger Publication 1984, σ.20.

⁹² Στεφανίδου, Α., όπ.παρ.σ.18.

Επίσημοι ορισμοί

Ο επίσημος ορισμός για τη βία κατά των γυναικών υιοθετήθηκε από την 4^η Παγκόσμια Διάσκεψη των γυναικών και αναφέρεται στις παραγράφους 113 και 118 της **Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου**: «ο όρος βία κατά των γυναικών περιλαμβάνει κάθε πράξη βίας που στηρίζεται στο φύλο και έχει ως αποτέλεσμα ή είναι δυνατό να έχει ως αποτέλεσμα, τη σωματική, σεξουαλική ή ψυχολογική βλάβη ή να προκαλεί πόνο στις γυναίκες, συμπεριλαμβανομένων των απειλών τέτοιων πράξεων, τον εξαναγκασμό ή την αυθαίρετη στέρηση της ελευθερίας, είτε αυτό συμβαίνει δημόσια είτε στην ιδιωτική ζωή τους»⁹³.

Από τον ορισμό της **Επιτροπής των Υπουργών των κρατών-μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης** που υιοθετήθηκε από τη Σύσταση για την προστασία των γυναικών από τη βία, το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας περιγράφεται ως «η βία που ασκείται στην οικογένεια ή στην οικογενειακή μονάδα, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων, σωματικής και πνευματικής επίθεσης, συναισθηματικής και ψυχολογικής κακοποίησης, αιμομιξίας, βιασμού μεταξύ συζύγων, μόνιμων ή περιστασιακών συντρόφων και συγκατοίκων, εγκλημάτων τιμής, ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων και άλλων παραδοσιακών πρακτικών επιζήμιων για τις γυναίκες, όπως οι αναγκαστικοί γάμοι»⁹⁴.

Οι παραπάνω ορισμοί αναγνωρίζουν ως μορφές ενδοοικογενειακής βίας τη σωματική (από τη σωματική βλάβη έως και την ανθρωποκτονία), τη σεξουαλική, την ψυχολογική (πράξεις ταπείνωσης και εξευτελισμού, η παραμέληση που συνίσταται

⁹³ Μηλιώνη, Φ., «Εγκληματολογία και Φύλο», στο Επιμ. Κουράκης *Εμφύλη Εγκληματικότητα. Ποινική και εγκληματολογική προσέγγιση του φύλου*, 2η εκδ., Ν.Αθήνα, Σάκκουλα, 2009, σ.469.

⁹⁴ Μηλιώνη, Φ., ό.π.παρ.,σ. 470-1.

στη στέρηση βασικών δικαιωμάτων του θύματος όπως ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, εκπαίδευση κλπ.). Ειδικότερα, η Διακήρυξη ορίζει το φαινόμενο ως κάθε πράξη βίας *βάσει φύλου*, καθώς αναγνωρίζεται ως έκφραση της ιστορικά εκπεφρασμένης ανισότητας στις σχέσεις ισχύος μεταξύ ανδρών και γυναικών που οδήγησε στην κυριαρχία των ανδρών επί των γυναικών.

Εγκληματολογικοί ορισμοί.

Η L. Walker περιγράφει τη γυναίκα σε μια στενή σχέση με έναν άνδρα, η οποία κακοποιείται περισσότερο από μια φορά με διάφορους τρόπους, σωματικά, ψυχολογικά και σεξουαλικά μέσω της εξαναγκαστικής συμπεριφοράς του. Σημαντικό κριτήριο για τον ορισμό μιας γυναίκας ως κακοποιημένης σύμφωνα με αυτόν τον ορισμό είναι η θυματοποίησή της για δεύτερη φορά τουλάχιστον στη ζωή της.⁹⁵

Σε μια πιο ευρεία προσέγγιση του όρου οικογενειακή βία, συχνά εμπερικλείονται θέματα όπως η κακοποίηση παιδιών, η κακοποίηση συζύγου, η γονεϊκή κακοποίηση, πράξεις που προσλαμβάνονται ως βίαιη συμπεριφορά και συνήθως αφορούν τη χρήση βίας που προκαλεί τραυματισμό ή βλάβη στα άτομα. Σύμφωνα με την Pagelow, υπάρχει μια επιπρόσθετη διάσταση σε αυτό τον όρο που αφορά την άδικη χρήση δύναμης ή εξουσίας, όπως είναι η αποστέρηση από τα δικαιώματα κάποιου, πράγμα που παραπέμπει σε έναν ευρύτερο ορισμό, που αφορά την έννοια της κακομεταχείρισης ή κακοποίησης, της κατάχρησης εξουσίας από ένα μέλος της οικογένειας σε βάρος κάποιου άλλου. Στο πλαίσιο αυτό, πράξεις όπως παραμέληση ανήλικων, ασέλγεια κ.λ.π. περιλαμβάνονται στον όρο οικογενειακή βία.

⁹⁵ Walker L., *Όταν η αγάπη σκοτώνει* μετ. Πόλυ Μοσχοπούλου Αθήνα : Φυτράκης, 1997, σ.20.

Έτσι, η βία επαναπροσδιορίζεται όχι μόνο στη βάση της ορατής μορφής της. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Gill, η οικογενειακή βία περιλαμβάνει μια πράξη ή παράλειψη από μέλη /μέλος της οικογένειας και κάθε συνθήκη που απορρέει από πράξεις ή παραλείψεις που στερούν τα άλλα μέλη της οικογένειας από τα ίσα δικαιώματά τους και ελευθερίες και /ή παρεμβαίνουν στην βέλτιστη ανάπτυξη τους και στην ελευθερία επιλογών τους⁹⁶

Σύμφωνα με την B. Hart η κακοποίηση αποτελεί μια μορφή βίαιης και εξαναγκαστικής συμπεριφοράς, με την οποία ο δράστης επιδιώκει τον έλεγχο των σκέψεων, των πεποιθήσεων και των πράξεων ενός άλλου προσώπου, το οποίο και «τιμωρεί» σε περίπτωση αποδοκιμασίας ή αντίστασής του.⁹⁷ Με άλλα λόγια η έννοια της κακοποίησης δεν παραπέμπει αποκλειστικά στη βία, παρά μόνο αν αυτή καταλήγει στον έλεγχο και την επιβολή του δράστη πάνω στο θύμα, εντάσσοντας την έννοια στη λογική των σχέσεων κυριαρχίας και κατάχρησης εξουσίας. Πρόκειται πολύ περισσότερο για πράξεις καθυποταγής εξαναγκασμού και τρομοκρατίας. Το θιγόμενο άτομο θεωρείται κακοποιημένο, όταν υποτάσσεται στο μοντέλο συμπεριφοράς που του επιβάλλει ο δράστης, ακόμα κι αν δεν έχει υποστεί σωματική κακοποίηση.

Απ' τα παραπάνω διαπιστώνει κανείς ότι ο όρος ενδοοικογενειακή βία στους νομικούς-επίσημους ορισμούς αποκτά ένα πιο συγκεκριμένο νόημα, ενώ οι εγκληματολογικοί είναι πιο ευρείς υπό την έννοια ότι εμπερικλείουν όχι μόνο τις ορατές συμπεριφορές. Οι εγκληματολογικοί ορισμοί περιλαμβάνουν έννοιες όπως αυτή του ελέγχου και της τρομοκρατίας ως καίρια συστατικά της βίας σε

⁹⁶Pagelow, D. M., *Family Violence*, New York, Praeger Publication 1984,σ.20.

⁹⁷Παπαμχαήλ, Στ., *Κοινωνικές Αναπαραστάσεις της Κακοποίησης των Γυναικών από τους Συζύγους/Συντρόφους τους*, Αθήνα -Κομοτηνή, Σάκκουλα, 2005,σ.39.

οποιαδήποτε μορφή της, ορίζοντας την όχι μόνο ως πράξη, αλλά και ως παράλειψη πράξης και βασίζονται συχνά σε μια σφαιρικότερη αντίληψη του αντικειμένου.

A.3.B) ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ

Το πρόβλημα της ενδοοικογενειακής βίας δεν αποτελεί σύγχρονο φαινόμενο. Έγινε γνωστό κυρίως μέσα από τη δράση του γυναικείου κινήματος.⁹⁸ Χαρακτηριστικό του είναι ότι πλαισιώνεται από μια δεύτερη μεθοδολογική δυσκολία, μαζί με τις δυσχέρειες ορισμού, αυτήν του σκοτεινού αριθμού,⁹⁹ με συνέπεια συχνά να αποκαλείται «αθέατη βία/εγκληματικότητα»,¹⁰⁰ όπως θα δούμε και στο ερευνητικό μέρος.

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οικογενειακή βία κατά των γυναικών υπάρχει σε όλα τα κράτη και χαρακτηρίζει όλες τις κοινωνικές τάξεις. Πιο συγκεκριμένα, μία στις πέντε γυναίκες έχει υπάρξει θύμα βίας από το σύζυγο.¹⁰¹ Επίσης, δεδομένα ευρωπαϊκών ερευνών καταγράφουν ποσοστά της τάξης του 98% στη γυναικεία θυματοποίηση σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία. Στη Μ. Βρετανία, σύμφωνα με το Υπουργείο Υγείας, 750.000 παιδιά κακοποιούνται κάθε χρόνο.¹⁰² Στην Αγγλία το 25% των γυναικών έχει πέσει θύμα σωματικής

⁹⁸ Μηλιώνη, Φ.,όπ.παρ.σ.472.

⁹⁹ Φαρσεδάκης, Ι.,όπ.παρ.σ.36.

¹⁰⁰ Τομαράς, Β., «Διατάσεις της ενδοοικογενειακής βίας: Ο Ν. 3500/2006 και ο ρόλος των ειδικών ψυχικής υγείας», στο επιμ. Φ. Μηλιώνη *Ενδοοικογενειακή βία: Προοπτικές μετά τον Ν. 3500/06 : Πρακτικά Επιμορφωτικής Ημερίδας 28/06/2007*, Αθήνα.Σάικουλα, 2008,σ.80.

¹⁰¹ Αποσπότη, Ε., «Εγκληματολογική προσέγγιση του φύλου»...2009,σ.62 και Μηλιώνη, Φ.,όπ.παρ.σ.461.

¹⁰² Τομαράς, όπ.παρ.σ. 81.

κακοποίησης από σύζυγο κάποια στιγμή της ζωής του, ενώ στη Γαλλία ο αριθμός των γυναικών που έχασαν τη ζωή τους ως θύματα βίας από το σύζυγο έφτασε το 30%. Στις ΗΠΑ 50.000 ανθρωποκτονίες συνέβησαν στο οικογενειακό περιβάλλον μεταξύ των ετών 1976-1996, στις οποίες 6 στους 10 συζύγους-θύματα ήταν γυναίκες,¹⁰³ ενώ περίπου 600.000 παιδιά κακοποιούνται σωματικά κάθε χρόνο.¹⁰⁴

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποίησε το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας το 2003 σε δείγμα 1200 γυναικών το 56,2% δήλωσε ότι έχει υποστεί λεκτική ή/και ψυχολογική βία, χωρίς όμως να αναγνωρίζει το φαινόμενο ως βίαιη συμπεριφορά, ενώ για την σωματική βία το 37,6% δήλωσε και αναγνώρισε ότι έχει υποστεί βαριές σωματικές βλάβες, το 33,7 ελαφριά σωματική βλάβη και το 30,8% δήλωσε ότι έχει υποστεί σεξουαλική βία.¹⁰⁵ Ενώ, σύμφωνα με έρευνες του Ινστιτούτου υγείας του Παιδιού 4.000 παιδιά κακοποιούνται ετησίως, ενώ 20.000 περιπτώσεις δεν καταγγέλλονται.¹⁰⁶

¹⁰³ Μηλιώνη, Φ.,όπ.παρ.σ.461

¹⁰⁴ Τομαράς, όπ.παρ.σ. 80

¹⁰⁵ ΚΕΘΙ, «Ενδο-Οικογενειακή Βία κατά των Γυναικών: Πρώτη Πανελλαδική Επιδημιολογική Έρευνα» διαθέσιμη στο http://www.kethi.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=111%3A2008-12-18-09-26-40&catid=33%3A-2003&Itemid=23&lang=el

¹⁰⁶ Τομαράς, όπ.παρ.σ.81.

Α.3.Γ) ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ

Οι θεωρήσεις που αποσκοπούν στη διερεύνηση των αιτιών δε μπορεί παρά να είναι ποικίλες και η καθεμιά να φωτίζει μια διαφορετική πτυχή. Λαμβάνοντας αυτά υπόψη δεν είναι δυνατόν να υιοθετηθεί ένα θεωρητικό μοντέλο για την κατανόηση του φαινομένου. Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα βασικότερα θεωρητικά εγχειρήματα που πλαισιώνουν το φαινόμενο, μερικά από τα οποία συναντώνται και στο ερευνητικό μέρος.

Η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί ένα πολυδιάστατο και πολυπαραγοντικό φαινόμενο, το οποίο αφορά ταυτόχρονα τρία επίπεδα ανάλυσης: το άτομο, την οικογένεια και την κοινωνία, εμπλέκοντας, έτσι, στη διερεύνησή του τόσο κοινωνικούς παράγοντες όσο και ατομικούς και πολιτισμικούς. Έτσι, η θεωρητική αλλά και εμπειρική του διερεύνηση προσανατολίζεται τόσο στο μακρο-επίπεδο, όσο και στο μεσο- και μικρο-επίπεδο. Κατά συνέπεια, οι θεωρίες συνοψίζονται σε τρεις βασικούς άξονες : τις *ατομικές προσεγγίσεις*, όπως είναι οι ψυχιατρικές, οι οποίες εστιάζουν στον εντοπισμό στοιχείων ψυχοπαθολογίας στην δομή της προσωπικότητας,¹⁰⁷ τις *κοινωνικο-ψυχολογικές προσεγγίσεις* που περιλαμβάνουν συμπεριφοριστικές, γνωστικές, τη θεωρία της κοινωνικής μάθησης, της κοινωνικής συνδιαλλαγής, των οικογενειακών συστημάτων, της ανακολουθίας της κοινωνικής τάξης, τη θεωρία των συναισθηματικών δεσμών, και τις *κοινωνικοπολιτισμικές*

¹⁰⁷ Αρτινοπούλου Β., *Αιμομιξία. Θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα*, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1995, σ.126 και Βλάχου Β., *Η εξέλιξη των εγκληματολογικών θεωριών για τη βία και την επιθετικότητα*, Αθήνα : Νομική Βιβλιοθήκη, 2008, σ.65.

προσεγγίσεις, όπως οι φεμινιστικές προσεγγίσεις, η θεωρία της υποκουλτούρας της βίας, η θεωρία της κοινωνικοποίησης των ρόλων των φύλων κ.τ.λ.

Α. Ατομικές προσεγγίσεις. Οι προσεγγίσεις αυτού του τύπου υπακούουν στο θετικιστικό παράδειγμα της επιστήμης της Εγκληματολογίας, όπως διαμορφώθηκε από την Ιταλική Θετική Σχολή και χαρακτηρίζεται από τη συνδρομή και εμπλοκή της ψυχιατρικής επιστήμης. Χαρακτηριστικά της Σχολής αυτής είναι η μετατόπιση του ενδιαφέροντος από την εγκληματική ή παρεκκλίνουσα πράξη στην προσωπικότητα του δράστη, η αναζήτηση αιτιακών σχέσεων που καθορίζουν τη συμπεριφορά του, η διαφοροποίηση των εγκληματιών από τους μη εγκληματίες στη βάση βιολογικών ή/και ψυχολογικών «εγκληματογόνων» χαρακτηριστικών της προσωπικότητας,¹⁰⁸ και κατά συνέπεια η «παθολογικοποίηση» της τελευταίας,¹⁰⁹ απόψεις που προκύπτουν και απασχολούν έντονα το ερευνητικό μέρος της παρούσας εργασίας.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι ψυχιατρικές θεωρίες δίνουν έμφαση στο ρόλο της ψυχοπαθολογίας στην εκδήλωση της βίαιης και καταχρηστικής συμπεριφοράς. Σύμφωνα με αυτές τις προσεγγίσεις, η αιτιολογία του φαινομένου εντοπίζεται στην ψυχοπαθολογική προσωπικότητα και συμπεριφορά του ατόμου, είτε πρόκειται για φυσική ή διανοητική μειονεξία, ψυχική ασθένεια, ψυχοπαθολογία του δράστη, πνευματική διαταραχή ή άλλη ψυχονοητική δυσλειτουργία του δράστη, ζήλια, καχυποψία, κτητικότητα και άλλα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας. Σε αυτό το θεωρητικό πλαίσιο κατατάσσονται θεωρίες όπως η ψυχαναλυτική.¹¹⁰ Παρόμοια, στις

¹⁰⁸ Walklate, S., *Understanding Criminology. Current theoretical debates*, 3rd edition, London, Open University Press, 2007, σ.21.

¹⁰⁹ Κουκουτσάκη, Α., *Χρήση Ναρκωτικών, Ομοφυλοφιλία. Συμπεριφορές μη συμμόρφωσης μεταξύ ποινικού και ιατρικού ελέγχου*, Αθήνα, Κριτική, 2002, σ.40..

¹¹⁰ Wolfgang M. E., Ferracuti F., *The subculture of violence*, εκδόσεις Sage Publications, 1982 σελ. 141-150.

ιατρικές/ βιολογικές θεωρίες και στις ψυχομετρικές τεχνικές η προέλευση της βίας αναζητείται σε δομικά στοιχεία της προσωπικότητας, ενώ αγνοούνται οι κοινωνικοί και πολιτισμικοί παράγοντες. Επίσης, παράγοντες όπως το αλκοόλ και τα ναρκωτικά κατατάσσονται σε αυτού του είδους τις προσεγγίσεις.¹¹¹

Β.Το κοινωνικο-ψυχολογικό μοντέλο ερμηνείας αναπτύχθηκε τη δεκαετία του '70 ως μια προσπάθεια απάντησης στις ατομικές/ ψυχιατρικές προσεγγίσεις του φαινομένου. Οι *Συμπεριφοριστικές θεωρίες* δίνουν έμφαση στους περιβαλλοντολογικούς παράγοντες που συμβάλλουν στην εκμάθηση μιας συμπεριφοράς μέσω επιβράβευσης ή τιμωρίας. Η επιβράβευση μπορεί να είναι συμπεριφοριστική, συναισθηματική ή κοινωνική.¹¹²

Οι *Γνωστικές θεωρίες* επικεντρώνουν σε θέματα που αφορούν φαντασιώσεις σεξουαλικής κυριαρχίας και σωματικής επιθετικότητας που σχετίζονται με τα γνωστικά σχήματα που έχει διαμορφώσει το άτομο για τον εαυτό του και τον άλλο.¹¹³

Η *Θεωρία της κοινωνικοποίησης* των φύλων συνδέει την επιθετικότητα με την εκμάθηση του ανδρικού ρόλου. Σε αντίθεση με τις γυναίκες, οι άνδρες μαθαίνουν να εξωτερικεύουν την επιθετικότητά τους και να την αποδέχονται ως στοιχείο της αρρενωπότητάς τους.¹¹⁴

Η *Θεωρία της κοινωνικής μάθησης*, της διαγενεακής μεταφοράς της βίας, συνδυάζει στον ερμηνευτικό εξοπλισμό της κοινωνικούς, γνωστικούς και

¹¹¹ Gelles Richard J. and Strauss Murray A. «Determinants of violence in the family: toward a theoretical integration» στο Burr, W., R., Hill, R., Reiss, I., *Contemporary theories about the family* N. York Free Press, 1979 σ 561.

¹¹² Gelles Richard J. and Strauss Murray A. *οπ.παρ.σ.561*

¹¹³ Αρτινοπούλου, Β., *Ενδοοικογενειακή κακοποίηση γυναικών*, Αθήνα : Νομική Βιβλιοθήκη , 2006,σ.6.

¹¹⁴ Αρτινοπούλου, Β., *οπ.παρ.σ.7* και Μηλιώνη, Φ.,*οπ.παρ.σ.477.*

συμπεριφορικούς παράγοντες, όπως η επιβράβευση και η τιμωρία και η εκμάθηση τελικά της βίαιης συμπεριφοράς. Βασικό άξονα της θεωρίας αποτελεί η υπόθεση ότι τα πρότυπα συμπεριφοράς και οι κοινωνικοί ρόλοι αποτελούν αντικείμενο μάθησης που ξεκινά από την οικογένεια, όταν το άτομο βρίσκεται στην πρώιμη παιδική ηλικία.¹¹⁵

Στο ίδιο πνεύμα, ο Κνορρ ήταν ο πρώτος που υποστήριξε τη θεωρία του κύκλου της βίας για τους ανήλικους, η οποία συμπληρώθηκε από την άποψη της διαφοροποιημένης εμπίωσης του τραύματος σχετικά με το φύλο. Σύμφωνα με αυτή, το θύμα στην μετέπειτα ενήλικη ζωή γίνεται το ίδιο δράστης.¹¹⁶ Το βασικό ερώτημα που δεν μπόρεσε να απαντηθεί ικανοποιητικά από την συγκεκριμένη θεωρία, αφορά στις περιπτώσεις που άτομα με βίαια παιδικά βιώματα κατάφεραν να αναπτύξουν σχέσεις απαλλαγμένες από τη βία.

Η θεωρία των πόρων επικεντρώνεται στο οικονομικό και κοινωνικό πλεονέκτημα των δραστών, καθώς διαθέτουν περισσότερα μέσα να επιβάλλονται στο θύμα. Και από την άλλη η έλλειψη πόρων μπορεί να οδηγήσει σε βίαιη συμπεριφορά με σκοπό την διατήρηση της εξουσίας.¹¹⁷

Η θεωρία της σύγκρουσης, κατά τους Gelles και Straus,¹¹⁸ υποστηρίζει ότι η βία στην οικογένεια είναι μια ισχυρή μέθοδος επιβολής της βούλησης ενός μέλους πάνω σε ένα άλλο, όταν το πρώτο δεν έχει άλλους τρόπους επίτευξης των στόχων

¹¹⁵ Gelles Richard J. and Strauss Murray A. οπ.παρ.σ.562.

¹¹⁶ Νικολαΐδης Γ., «Βία κατά ανηλίκων: ερευνητικά δεδομένα και εφαρμογές τους στην καθ' ημέρα πράξη των υπηρεσιών» στο επιμ. Φ. Μηλιώνη *Ενδοοικογενειακή βία: Προοπτικές μετά τον Ν. 3500/06 : Πρακτικά Επιμορφωτικής Ημερίδας 28/06/2007*, Αθήνα,Σάκκουλα, 2008,σ.116.

¹¹⁷ Αρτινοπούλου, Β., *Ενδοοικογενειακή κακοποίηση γυναικών*..όπ.παρ.σ.8, Βλάχου Β.,όπ.παρ., Gelles and Strauss M. A...ό.παρ.σ.562.

¹¹⁸ Gelles Richard J. and Strauss M.A. οπ.παρ.σ 555-6.

του. Οι συγγραφείς αυτοί κάνουν διαχωρισμό μεταξύ παθολογικής σύγκρουσης, η οποία εκφράζεται με τη μορφή βίας, και φυσιολογικής σύγκρουσης, η οποία μπορεί να είναι διδακτική και θετική δεδομένου ότι αναθεωρεί τα υπάρχοντα όρια και οδηγεί σε αποτελεσματική επίλυση των προβλημάτων.

Στο ίδιο πλαίσιο, η θεωρία της κοινωνικής συνδιαλλαγής ή του κοινωνικού ελέγχου, η οποία προτάθηκε από τον R. J. Gelles, επικεντρώνεται σε ένα σύστημα επιβραβεύσεων και κυρώσεων που διέπει τις διαπροσωπικές σχέσεις.¹¹⁹ Στο επίκεντρο της συγκεκριμένης θεωρίας δεν βρίσκεται η ατομική συμπεριφορά, αλλά η διαντίδραση μεταξύ των υποκειμένων.¹²⁰

Η θεωρία των οικογενειακών συστημάτων αντιμετωπίζει την οικογένεια με έναν ολιστικό τρόπο και δίνει έμφαση στους ρόλους, στη δυναμική των σχέσεων που αναπτύσσονται μεταξύ των μελών, στις συγκρούσεις και στα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους.¹²¹

Παράλληλα, η θεωρία των συναισθηματικών δεσμών τονίζει το ρόλο της ποιότητας της σχέσης με τους γονείς ειδικά στα πρώτα χρόνια. Η εμφάνιση έντονων προβλημάτων δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες για τη διατάραξη των διαπροσωπικών σχέσεων στο μέλλον.

Οι παραπάνω θεωρητικές απόψεις παρουσιάζουν έντονα μεθοδολογικά και θεωρητικά μειονεκτήματα, κυρίως λόγω του ότι επικεντρώνονται σε μια μόνο πτυχή

¹¹⁹ Αρτινοπούλου, Β., όπ.παρ.σ.8 και Μηλιώνη, Φ.,ό.παρ.σ.477, Παπαμιχαήλ, Στ,όπ.παρ.σ.64

¹²⁰ Gelles Richard J. and Strauss M.A. όπ.παρ.σ563.

¹²¹ Αρτινοπούλου, Β., όπ.παρ.σ.8.

του φαινομένου και το απομονώνουν έτσι, από την πολυπλοκότητα της κοινωνικοπολιτισμικής πραγματικότητας.¹²²

Γ.Κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες. *Η Θεωρία της υποκουλτούρας της βίας* αντιμετωπίζει το φαινόμενο της βίας ως προϊόν κοινωνικών συνθηκών και νοοτροπιών που εντοπίζονται σε συγκεκριμένους χώρους διαβίωσης. Η βία στους χώρους αυτούς είναι αποδεκτή τόσο για τους δράστες όσο και για τα θύματα.¹²³

Η Θεωρία της ανακολουθίας της κοινωνικής τάξης επικεντρώνεται στην έλλειψη πόρων και στο άγχος και στην ασυμφωνία που βιώνει το άτομο ως στοιχείο μιας κοινωνικής τάξης.¹²⁴ Άλλες θεωρίες είναι αυτή των δραστηριοτήτων ρουτίνας που επικεντρώνεται στο συγκεκριμένο τρόπο ζωής της οικογένειας και το ρόλο των κοινωνικών δικτύων και συνιστούν θέσεις της οικολογικής προσέγγισης.¹²⁵

Κυρίαρχο ρόλο στη διερεύνηση και ερμηνεία του φαινομένου έχουν διαδραματίσει οι *φεμινιστικές προσεγγίσεις*, οποίες τονίζουν το ρόλο των πατριαρχικών δομών των κοινωνιών, που ενθαρρύνουν και συντηρούν την εκδήλωση της βίας από τους άνδρες.¹²⁶ Οι φεμινιστικές απόψεις συντέλεσαν καθοριστικά τόσο στην αναγνώριση του προβλήματος και την πολιτικοποίησή του, όσο και στην εμφάνιση σε θεωρητικό προβληματισμό και ερευνητική δραστηριότητα. Κυρίαρχη δομική έννοια στη θεωρία για την ενδοοικογενειακή βία αποτελεί η έννοια της

¹²² Σουμπάση Ν., «Αφηγήσεις ζωής γυναικών που έχουν βιώσει κακοποίηση: έρευνα για μια φεμινιστικά ευαισθητοποιημένη κοινωνική εργασία» στο επιμ.Μ. Λαγωνάκη, Γ.Κατσίκη Μπ.Μαρντικιάν-Γαζεριάν, *Ενδοοικογενειακή βία Διεπιστημονική προσέγγιση στην πρόληψη και αντιμετώπιση*, Αθήνα, εκδ. ΑΩ, 2005 σ.92.

¹²³ Wolfgang M. E., Ferracuti F., *The subculture of violence*, εκδόσεις Sage Publications, 1982, σελ.145.

¹²⁴ Αρτινοπούλου, Β., όπ.παρ.σ.9.

¹²⁵ Gelles Richard J. and Strauss M.A. όπ.παρ.σ563

¹²⁶ Αρτινοπούλου, Β., όπ.παρ.σ.7 και Βλάχου Β.,όπ.παρ.σ.73,76.

πατριαρχίας, η οποία αναδεικνύει το πρόβλημα της ανισότητας των φύλων ως απόρροια των κοινωνικών δομών και της ανδροκρατίας .

Έτσι, οι φεμινιστικές προσεγγίσεις ανέδειξαν μια άλλη μορφή ενδοοικογενειακής βίας σαφώς διαφοροποιημένης από τις προηγούμενες, τονίζοντας το ρόλο της ισότητας των φύλων και προσδιορίζοντας το φαινόμενο ως «βία κατά των γυναικών» ή «γυναικεία κακοποίηση», τοποθετώντας το έτσι μέσα στο ευρύτερο κοινωνικό και ιστορικό του πλαίσιο.¹²⁷ Διακρίνει κανείς διάφορα ρεύματα στους κόλπους της φεμινιστικής θεωρίας. Άλλες θεωρίες τονίζουν το θέμα των φύλων και άλλες, όπως ο μαρξιστικός φεμινισμός, επικεντρώνουν στις οικονομικές και ταξικές συνιστώσες ως βασικό αίτιο των φυλετικών διακρίσεων.¹²⁸

Χαρακτηριστικό γνώρισμα της θεώρησης αυτής είναι ότι ορίζεται η έννοια του πολιτικού μέσα από τον επαναπροσδιορισμό των ορίων μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου χώρου, ζητήματα που βρίσκονται στον πυρήνα της προβληματικής για το φαινόμενο και την ποινική διαμεσολάβηση και αποτελούν και διερευνώμενες εννοιολογικές διαστάσεις σε αυτήν την εργασία. Η φεμινιστική θεώρηση του θέματος αποκάλυψε τη ρητορική και ιδεολογική διάσταση του απόλυτου διαχωρισμού ιδιωτικού και δημόσιου χώρου, που συνέτεινε στη διατήρηση της ανισότητας, των διακρίσεων και του αποκλεισμού της γυναίκας από το δημόσιο χώρο.¹²⁹ Τα όρια του δημόσιου και του ιδιωτικού στο νομικό πλαίσιο συνεχώς μετατοπίζονται, οπότε τα νοήματα αυτών των εννοιών βασίζονται σε κοινωνικές και πολιτισμικές πεποιθήσεις για τις αξίες και τι θεωρείται σημαντικό, πεποιθήσεις οι οποίες είναι φυλετικά

¹²⁷ Σουμπάση Ν., ό.παρ.σ.92.

¹²⁸ Walby, S., *Theorizing patriarchy*, Oxford : Blackwell, 1990, σ.22 και Μηλιώνη, Φ.,όπ.παρ.σ.478.

¹²⁹ Schneider, E., "The violence of privacy", στο Fineman, M., Mykitiuk, R., *The public nature of private violence. The discovery of domestic abuse*, N. York, Routledge, 1994, σ.38.

όπως το τριεπίπεδο πρότυπο της βίας που αφορά τη διαπλοκή διαφορετικών επιπέδων ανάλυσης και τη δυναμική αλληλεπίδραση μεταξύ παραγόντων και καταστάσεων.¹³³

Ένα πολύ σημαντικό στοιχείο των ερμηνευτικών προσεγγίσεων είναι ότι εμπεριέχουν απόψεις για τον άνθρωπο, τη φύση και την κοινωνία. Δεν μπορεί, λοιπόν, να παραληφθεί η έντονη **ιδεολογική συνιστώσα** των θεωριών που παρουσιάστηκαν. Σύμφωνα με την S. Walby τέσσερις θεωρητικές προσεγγίσεις προσδιορίζουν το θέμα της κακοποίησης των γυναικών: ο μαρξιστικός φεμινισμός, ο ριζοσπαστικός φεμινισμός, η φιλελεύθερη προσέγγιση και οι θεωρίες των συσθεμάτων, που συνδυάζουν αναλύσεις του καπιταλιστικού συστήματος και της έννοιας της πατριαρχίας με διάφορους τρόπους,¹³⁴ απόψεις που αναλύονται στο τρίτο μέρος αυτής της εργασίας σε σχέση με τα ευρήματα.

A.3.Δ). ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ

Σχετικά με την αντιμετώπιση του φαινομένου και την προστασία των θυμάτων, είναι απαραίτητο να αναφερθούν σημαντικά νομοθετικά εγχειρήματα σε διεθνές επίπεδο. Έτσι, το 1992 υπογράφηκε η Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW).¹³⁵ Το 1994 η Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα σχετικά με τη βία κατά των γυναικών τόνισε την ανάγκη της διερεύνησης των αιτιών, της επεξεργασία των δεδομένων και της υιοθέτησης κατάλληλων προληπτικών μέτρων. Πολύ σημαντικό διάβημα για την αντιμετώπιση

¹³³ Αρτινοπούλου Β., *Αιμομιξία. Θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα*, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1995, σ.145.

¹³⁴ Walby S., *οπ.παρ.σ.22*.

¹³⁵ Μηλιώνη, Φ., *οπ.παρ...σ.466*.

του φαινομένου είναι η τη Διακήρυξη του το 1995 από τον ΟΗΕ, όπως αναφέρθηκε παραπάνω. Στις 15 Σεπτέμβρη το 1997 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε Ψήφισμα Δράσεων για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, με το οποίο κυρώθηκε χωρίς καμία επιφύλαξη η Διεθνής Σύμβαση του Ο.Η.Ε «Σύμβαση Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών»,¹³⁶

Επίσης, το Συμβούλιο της Ευρώπης ψήφισε τη Σύσταση Rec(79)17 για την προστασία των παιδιών. Ακόμα, με την απόφαση 58/147/19.2.2004 η Γενική Συνελευση του ΟΗΕ υποστήριξε την ανάγκη θεσμοθέτησης συγκεκριμένων νομοθετικών μέτρων για την ποινικοποίηση της ενδοοικογενειακής βίας. Με το Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το 2006 προτείνονται μέτρα για την προστασία από την κακομεταχείριση.¹³⁷

Νομοθετικά κείμενα που εμπίπτουν στο θέμα της προστασίας των γυναικών και της βίας στην οικογένεια αποτελούν επίσης, η Σύσταση R(85)4 για τη «βία στην οικογένεια», που υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών στις 26 Μαρτίου 1985, στην οποία γίνονται προτάσεις σχετικά με μέτρα πρόληψης. Ανάμεσα στα άλλα προβλέπει την εκπαίδευση των αρμόδιων φορέων και τη σύσταση πολυεπιστημονικών συμβουλίων. Επίσης, δίνει έμφαση σε κρατικά μέτρα για την προστασία του θύματος και των παιδιών, προτείνει την αναθεώρηση της νομοθεσίας για την τιμωρία.¹³⁸ Ακόμα, άλλα επίσημα κείμενα για την αντιμετώπιση του φαινομένου είναι η Σύσταση 78/37 για την ισότητα των συζύγων στο αστικό δίκαιο, ωθώντας τα κράτη μέλη στη διαμόρφωση πολιτικών αντιμετώπισης της

¹³⁶ Στεφανίδου, Α.,...οπ.παρ.σ.3-4.

¹³⁷ Στεφανίδου, Α.,...οπ.παρ.σ.6.

¹³⁸ Αλεξιάδης, Στ., (2006), *Ευρωπαϊκή Αντεγκληματική πολιτική*...σ.181.

ενδοοικογενειακής βίας¹³⁹ και η σύσταση R(79)/17 που αναφέρεται στην προστασία των παιδιών από την κακομεταχείριση.¹⁴⁰

Οι πράξεις ενδοοικογενειακής βίας εμπίπτουν, επίσης, στην οδηγία 2004/80/ΕΚ «για την αποζημίωση των θυμάτων των εγκληματικών πράξεων». Οι περισσότερες ευρωπαϊκές νομοθεσίες σήμερα ποινικοποιούν την ενδοοικογενειακή βία είτε ως αυτοτελές ποινικό αδίκημα, είτε ως επιβαρυντική κατάσταση βασικών αδικημάτων στην ποινική τους νομοθεσία.¹⁴¹

Επίσης, τον Μάιο του 2011 υπεγράφη στην Κωνσταντινούπολη η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας. Η Ελλάδα είναι ένα από τα πρώτα 13 κράτη που υπέγραψαν τη Σύμβαση.¹⁴²

Η Ελλάδα έχει κυρώσει το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα του ΟΗΕ (ν.2462/1993, ΦΕΚ Α'25), το Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των μορφών διάκρισης κατά των γυναικών και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Επίσης, έχει επικυρώσει πολυάριθμες Διεθνείς Συμβάσεις που αναφέρονται στα Ανθρώπινα Δικαιώματα, ανάμεσα στις οποίες και τη Σύμβαση για την κατάργηση κάθε μορφής διάκρισης σε βάρος των γυναικών (CEDAW).

Το νομοθετικό πλαίσιο στην Ελλάδα καθορίστηκε από τη σύσταση μιας διυπουργικής Επιτροπής στη Γενική Γραμματεία Ισότητας στο Υπουργείο

¹³⁹ Στεφανίδου, Α., όπ.παρ...σ.3

¹⁴⁰ Αλεξιάδης, Στ., (2006), όπ.παρ.σ.180.

¹⁴¹ Μηλιώνη, Φ., όπ.παρ...σ.487.

¹⁴² ΓΓΙ <http://www.isolita.gr>.

Εσωτερικών με τη συμβολή ειδικών επιστημόνων και είναι ο Ν.3500/2006 «για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και άλλες διατάξεις». Το νομοθετικό πλαίσιο του Ν.3500/2006 αναγνωρίζει ως ιδιώνυμο και αυτοτελές έγκλημα την ενδοοικογενειακή βία, ως διακεκριμένη δηλαδή κατηγορία στα προϋπάρχοντα άρθρα του Ποινικού Κώδικα σε αντίθεση με την άποψη που υιοθέτησε το Πόρισμα Εργασίας.¹⁴³

Η αντιμετώπιση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας δεν αποτελούσε κάποιο εξειδικευμένο νομοθετικό πλαίσιο μέχρι την ψήφιση του νόμου 3500/2006 το Μάρτιο του 2006. Πριν τη θέσπιση του ειδικού αυτού θεσμικού πλαισίου, τα εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας αντιμετωπιζόνταν με τις άλλες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα για τον σεξουαλικό καταναγκασμό (330ΠΚ) και τη σωματική βλάβη, (308ΠΚ) για τα εγκλήματα κατά της ζωής, κατά της προσωπικής ελευθερίας, κατά της τιμής, κατά της προσωπικότητας και της γενετήσιας ελευθερίας. Με το Ν.3500/2006 συντάσσεται ένα ενιαίο και ειδικό νομοθέτημα.

Ο Ν.3500/2006 αποτελείται από έξι κεφάλαια. Το πρώτο αφορά γενικές διατάξεις και αναφέρεται στους ορισμούς του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας, της οικογένειας και του θύματος. Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στις

¹⁴³ Σχετικά με το θέμα της ενιαίας αντιμετώπισης του θύματος ή του διαχωρισμού του από τα άλλα εγκλήματα κατά προσώπων υπάρχουν αντιτιθέμενες απόψεις. Απ' τη μια υποστηρίζεται πως η ενδοοικογενειακή βία ως ιδιώνυμο και αυτοτελές έγκλημα αναγνωρίζει τη σοβαρότητα μιας δομικής, κοινωνικά βασιζόμενης ανισότητας των δυο φύλων και από την άλλη ότι κάτι τέτοιο δεν είναι απαραίτητο κι ότι αντίθετα εντείνει το στιγματισμό. Βλ. Λίβος, Ν., Σκέψεις για την ποινική αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, 2008, σ.183 και Μηλιώνη, Φ., οπ.παρ...σ.482. Σύμφωνα, πάντως με το Πόρισμα εργασίας «οι αξιόποινες πράξεις οι οποίες έχουν σχέση με την ενδοοικογενειακή βία και φέρουν τον χαρακτήρα είτε της σεξουαλικής, είτε της σωματικής, είτε της ψυχολογικής, είτε τέλος της λεκτικής βίας, δεν είναι σκόπιμο να αποτελέσουν ξεχωριστό κεφάλαιο στον Ποινικό Κώδικα ή να λάβουν τον χαρακτήρα του ιδιώνυμου εγκλήματος, αλλά θα πρέπει να τροποποιούν, να συμπληρώνουν ή τέλος να βελτιώνουν τις υπάρχουσες σχετικές γενικές ποινικές διατάξεις», βλ. Πόρισμα της ομάδας εργασίας του ΥΠΕΣΔΔΑ για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και της βίας κατά συνουσιώντων προσώπων", Αθήνα, 8/7/2005,σ. σ10. www.isotita.gr/index.php/docs/60.

αστικές διατάξεις και το τρίτο στις ποινικές, όπου καταγράφονται τα αδικήματα που ποινικοποιούνται. Τα αδικήματα ενδοοικογενειακής βίας, όπως περιγράφονται στο Ν. 3.500/2006 διαχωρίζονται σε πλημμελήματα και κακουργήματα.

Πλημμελήματα είναι τα εξής: *ενδοοικογενειακή απλή σωματική βλάβη κατά την έννοια του άρθρου 308 του Ποινικού Κώδικα (όχι όμως και η εντελώς ελαφρά σωματική βλάβη εκτός εάν προξενείται από συνεχή τέτοια συμπεριφορά), ενδοοικογενειακή επικίνδυνη σωματική βλάβη, ενδοοικογενειακή σωματική βλάβη σε βάρος εγκύου ή σε βάρος μέλους της οικογένειας, το οποίο από οποιαδήποτε αιτία είναι ανάκτο να αντισταθεί, ενδοοικογενειακή σωματική βλάβη που τελέστηκε ενώπιον ανηλίκου μέλους της οικογένειας, ενδοοικογενειακή παράνομη βία, ενδοοικογενειακή απειλή, ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας, ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας σε βάρος ανηλίκου, παρακώλυση απονομή της δικαιοσύνης.*

Ως **κακουργήματα** αναφέρονται τα εξής: *ενδοοικογενειακή βαριά σωματική βλάβη με επιβαρυντική περίπτωση, όταν ο υπαίτιος επεδίωκε ή γνώριζε και αποδέχθηκε το αποτέλεσμα της πράξης του, βασανιστήρια με επιβαρυντική περίπτωση, όταν το θύμα είναι ανήλικος, ο συζυγικός βιασμός.* Το τέταρτο κεφάλαιο αφορά την *ποινική διαμεσολαβητή* (άρθρα 11-14), το πέμπτο κεφάλαιο αναφέρεται στις *οικονομικές διατάξεις*, ενώ το έκτο αναφέρεται σε μέτρα για την *αρωγή των θυμάτων*.¹⁴⁴

Σκοπός του νομοθετήματος, όπως περιγράφεται στην *αιτιολογική έκθεση* είναι «να αντιμετωπισθεί το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας στη βάση των αρχών της ελευθερίας, της αυτοδιάθεσης και της αξιοπρέπειας του ατόμου, ώστε να

¹⁴⁴ βλ. Έκθεση επί του νομοσχεδίου, σ.1-2.

Σημαντικά σημεία του νομοσχεδίου αποτελούν

- 52

Α.4. Η ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΣΤΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ

Το θέμα της ενδοοικογενειακής βίας και η χρήση του ποινικού νόμου για την αντιμετώπισή της εξαρχής πυροδότησαν μια έντονη διαμάχη. Πυρήνα αυτής της διαμάχης αποτέλεσε το ζήτημα της καταλληλότητας ή μη της εφαρμογής του μέτρου της διαμεσολάβησης στις υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας.¹⁴⁵ Χρήσιμη, λοιπόν, κρίνεται η συνοπτική παράθεση μερικών τέτοιων αντικρουόμενων θέσεων, προκειμένου να τονιστούν οι ιδιαιτερότητες αυτού του μέτρου σε σχέση με την ενδοοικογενειακή βία.

Α4.Α) ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΥΠΕΡ/ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Σχετικά με την θετική στάση απέναντι στη διαμεσολάβηση υποστηρίζεται ότι πρόκειται να ενδυναμώσει τη θέση του θύματος, καθώς είναι δυνατή η αποφυγή της δευτερογενούς θυματοποίησης από την παραδοσιακή ποινική διαδικασία. Επίσης, ένα βασικό επιχείρημα είναι ότι η διαμεσολάβηση είναι πιο ευέλικτη από την

¹⁴⁵ Pelikan Ch., «Victim-Offender-Mediation in Domestic Violence Cases—A Comparison of the Effects of Criminal Law Intervention: the Penal Process and Mediation. Doing Qualitative Research» στο :*Qualitative Methods in Various Disciplines III: Criminology* , Volume 3, No. 1—January 2002,σ.-

κλασσική ποινική δίκη και δίνει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να εκφράσουν τις ιδιαίτερες ανάγκες τους.¹⁴⁶

Επιπλέον, δίνει τη δυνατότητα του απόρρητου και της εχεμύθειας, έτσι ώστε αποφεύγεται ο στιγματισμός, τόσο των θυμάτων όσο και των δράστών και του οικογενειακού περιβάλλοντος τους γενικότερα. Σε ένα πιο πρακτικό επίπεδο, αποτελεί μια ταχεία διαδικασία με μειωμένο κόστος, καθώς η ποινική δίκη απαιτεί εκπροσώπηση, η οποία κοστίζει πολλά για το θύμα και παράλληλα είναι χρονοβόρα και πιο πολύπλοκη όσον αφορά τις οικογενειακές υποθέσεις.¹⁴⁷

Για τους περισσότερους υποστηρικτές της διαδικασίας η ποινική διαμεσολάβηση αποτελεί καταρχάς μια θεραπευτική διαδικασία, καθώς επιτρέπει την άμβλυνση του θυμού. Επίσης, δίνει αξία στο άτομο μέσα από την ενεργό συμμετοχή του και την ίση αντιμετώπισή του, βοηθά στην επανένταξη μέσα από την επανεγκαθίδρυση των κοινωνικών ή/και οικογενειακών δεσμών.¹⁴⁸ Ακόμα, τα αντιμαχόμενα μέρη συμμετέχουν άμεσα και ενεργά στην διαμόρφωση της συμφωνίας, συμμετοχή που μπορεί να αποδειχθεί ουσιαστική, αφού οι ίδιοι έχουν για την υπόθεση την καλύτερη από κάθε δικαστή πληροφόρηση. Τέλος, καθότι οι κατά παρέκκλιση αυτές διαδικασίες λειτουργούν συμπληρωματικά προς το σύστημα

Σε αντίθεση με τα παραπάνω, το κυριότερο επιχείρημα **ενάντια στη χρήση της ποινικής διαμεσολάβησης στις υποθέσεις της ενδοοικογενειακής βίας**, είναι

¹⁴⁶ Fuchs, A., "Considering the needs of domestic violence victims: the exceptions to Minnesota's alternative dispute resolution rule 114", in *The Battered Women's Justice Project*, Minneapolis, April, σ1-2.

¹⁴⁷ Fuchs, A., "Considering the needs of domestic violence victims: the exceptions to Minnesota's alternative dispute resolution rule 114", in *The Battered Women's Justice Project*, Minneapolis, April

¹⁴⁸ Baskin D.R. and Sommers L., «Ideology and Discourse: Some Differences between State-Planned and Community-Based» στο *Law and Human Behavior*, Vol. 14, No. 3 Jun., 1990, σ.250.

ότι δε μπορεί να εξασφαλίσει την ισότητα μεταξύ των αντιμαχόμενων μερών. Τα θύματα συχνά δεν είναι σε θέση να εκφράσουν ή και να αναγνωρίσουν τις ανάγκες τους, γνωρίζοντας ότι ο δράστης πολλές φορές δεν θα σεβαστεί το αποτέλεσμα της διαμεσολάβησης.¹⁴⁹ Πολλές φορές τα θύματα δεν είναι έτοιμα να δεχθούν μια τέτοιου είδους διαδικασία. Αυτό βασίζεται κυρίως στην αδυναμία των διαμεσολαβητών να αναγνωρίσουν την έμφυλη διάσταση του προβλήματος και τα ιδιαίτερα θέματα ισότητας που χαρακτηρίζουν τις σχέσεις θύματος και δράστη.¹⁵⁰

Επιπλέον, στο πλαίσιο των φεμινιστικών απόψεων η διαμεσολάβηση υπονοεί πως το πρόβλημα είναι προσωπικό και αποτελεί μια ιδιωτική υπόθεση,¹⁵¹ οδηγώντας ουσιαστικά σε μια τάση απεγκληματοποίησης της βίας που συντηρεί την ανισότητα των φύλων.¹⁵² Οι φεμινιστικές προσεγγίσεις προωθούν και ενισχύουν την ευαισθητοποίηση σε θέματα που αφορούν την ύπαρξη και τις επιπτώσεις της βίας στη ζωή των γυναικών. Η διαμεσολάβηση για το φεμινιστικό κίνημα αποτελεί μια διαδικασία που έχει τη δυνατότητα να ανατρέπει τα θετικά αποτελέσματα αυτής της προσέγγισης, υποβιβάζοντας την ενδοοικογενειακή βία σε ένα ιδιωτικό περιβάλλον χωρίς επίσημη προστασία, αντί να προωθεί την ενίσχυση και ανάπτυξη της κοινωνίας και των νομικών κανόνων που αντιτίθενται στη βία κατά των γυναικών. Έτσι, αντί να ενοποιεί κατά κάποιο τρόπο το ιδιωτικό με το δημόσιο, περιχαράκωνει

¹⁴⁹ Fuchs, A., όπ.παρ.σ.2-3.

¹⁵⁰ Fuchs, A., όπ.παρ.σ3.

¹⁵¹ Schneider, E., "The violence of privacy", στο Fineman, M., Mykitiuk, R., *The public nature of private violence. The discovery of domestic abuse*, N. York, Routledge, 1994, σ.45.

¹⁵² Cobb S., "The Domestication of Violence in Mediation" στο *Law & Society Review*, Blackwell, Vol. 31, No. 3, 1997, σ. 397-398.

βασικά ζητήματα δικαιοσύνης σε πλαίσια μακριά από δημόσια υπεύθυνα συστήματα.¹⁵³

Ακόμα, υποστηρίζεται ότι είναι πιθανό η διαμεσολάβηση να αυξήσει τον κίνδυνο για μελλοντική σωματική και ψυχολογική βία, καθώς η προστασία των θυμάτων είναι ελλιπής σε μια τέτοια διαδικασία σε συνδυασμό και με την ελλιπή εκπαίδευση των διαμεσολαβητών σε θέματα ενδοοικογενειακής βίας. Τέλος, η ποινική διαμεσολάβηση λειτουργεί υπέρ του δράστη αφήνοντας στο θύμα ένα αίσθημα ατιμωρησίας.¹⁵⁴

Στην Ελλάδα, τα βασικότερα ζητήματα που απασχόλησαν και απασχολούν τους ειδικούς, αλλά και τις κοινοβουλευτικές ομάδες κατά την ψήφιση του νομοσχεδίου, είναι η έλλειψη υποδομών, η ακαταλληλότητα του εισαγγελέα ως διαμεσολαβητή, η μη αποτελεσματική προστασία του θύματος και τελικά το αίσθημα ατιμωρησίας, εφόσον η διαδικασία στην πράξη λειτουργεί υπέρ του δράστη. Σύμφωνα με την Γ. Κατσίκη, στη διάρκεια της ποινικής διαμεσολάβησης η γυναίκα - θύμα μπορεί να μην τολμήσει να εκφράσει ιδέες, συναισθήματα και ανάγκες από φόβο αντιποίνων και να νιώσει, έτσι, διπλά θύμα, από την άποψη ότι δεν αναγνωρίζεται ο ψυχικός της πόνος με την τιμωρία του δράστη και ότι δεν τη στηρίζει το ποινικό σύστημα.¹⁵⁵

¹⁵³ Field, R., "A Feminist Model Of Mediation That Centralises The Role Of Lawyers As Advocates For Participants Who Are Victims Of Domestic Violence", *Australian Feminist Law Journal*, Socio-Legal Research Centre 20:65, 2004, σ.14-15, διαθέσιμο στο <http://eprints.qut.edu.au/6264/>

¹⁵⁴ Fuchs, A., όπ.παρ.σ.5.

¹⁵⁵ Κατσίκη, Γ., Θεραπεία βίαιων ανδρών στο πλαίσιο της ποινικής διαμεσολάβησης: Διαπιστώσεις και προβληματισμοί με αφορμή το Ν.3500/2006, στο επιμ. Φωτεινή Α. Μηλιώνη *Ενδοοικογενειακή βία: Προοπτικές μετά τον Ν. 3500/06 : Πρακτικά Επιμορφωτικής Ημερίδας 28/06/2007*, Αθήνα, Σάκκουλα, 2008, σ.307.

Α.4.Β) ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Σύμφωνα με το Ν. 3500/2006 κατά το άρθρο 11, προκειμένου να ξεκινήσει η διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες είναι δεσμευτικές σωρευτικά.

α) ~~απαιτούμενα~~

Θεμελιώδους σημασίας για την έναρξη της διαδικασίας είναι η υποβολή ανεπιφύλακτης δήλωσης από την πλευρά του φερόμενου ως δράστη να υποσχεθεί ότι δεν θα τελέσει στο μέλλον οποιαδήποτε πράξη ενδοοικογενειακής βίας και ότι θα παραμείνει εκτός οικίας, αν το προτείνει το θύμα για εύλογο διάστημα. Για την απόφαση αυτή συντάσσεται ειδική έκθεση. Επίσης, υποχρεούται να παρακολουθήσει ειδικό συμβουλευτικό πρόγραμμα σε δημόσιο φορέα και να πιστοποιηθεί η ολοκλήρωση της παρακολούθησης αυτής, καθώς και το περιεχόμενο και η διάρκεια των συνεδριών. Τέλος, θα πρέπει να αποκαταστήσει το θύμα και να καταβάλει εύλογη χρηματική ικανοποίηση.

Σε περιπτώσεις ανήλικου θύματος, ο εισαγγελέας και ο ασκών την επιμέλεια είναι αρμόδιοι για την ποινική διαμεσολάβηση μετά από συμφωνία. Αν ο δράστης είναι επίτροπος, δικαστικός συμπαραστάτης ή ανάδοχος γονέας του ανήλικου η ποινική διαμεσολάβηση δεν εφαρμόζεται και τέλος αν ο δράστης είναι ανήλικος τότε εφαρμόζεται το άρθρο 45^Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

β) Διαδικασία (άρθρο 12). Ο εισαγγελέας είναι ο αρμόδιος για την διερεύνηση της δυνατότητας για ποινική διαμεσολάβηση. Αν ο υπαίτιος δεν κινήσει τη διαδικασία,

τότε καλείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα με προθεσμία τριών ημερών για να απαντήσει. Αν η απάντηση είναι θετική, ο εισαγγελέας ενημερώνει τον παθόντα ή τον συνήγορό του και εντός τριών ημερών περιμένει απάντηση και από αυτόν. Αν και αυτή είναι θετική, τότε ο εισαγγελέας θέτει τη δικογραφία σε ειδικό αρχείο της εισαγγελίας. Αν τα πρόσωπα είναι περισσότερα απαιτείται η μεταξύ τους συμφωνία. Αν δεν επέλθει συμφωνία για την έναρξη της ποινικής διαμεσολάβησης, τότε κινείται η ποινική διαδικασία. Απ' τα παραπάνω συνάγεται ότι θεμελιώδους σημασίας για την εκκίνηση της διαδικασίας είναι η αυτορουλή και εθελούσια συμμετοχή των διαδίκων.

γ) **Συνέπειες** της διάταξης ποινικής διαμεσολάβησης : οι ποινικές συνέπειες αφορούν την ολοκλήρωση της παρακολούθησης συμβουλευτικού προγράμματος και την παραγραφή του εγκλήματος μετά το πέρας τριών χρόνων. Ως εκ τούτου, η πράξη τελεί υπό εκκρεμοδικία και κρίνεται απαράδεκτη η άσκηση της ποινικής δίωξης για την πράξη αυτή. Αναστέλλεται η παραγραφή της πράξης μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας της ποινικής διαμεσολάβησης .

Επίσης, ο υπαίτιος είναι υποχρεωμένος να τηρεί τους όρους που απορρέουν από την εφαρμογή της ποινικής διαμεσολάβησης για χρονικό διάστημα τριών ετών. Μετά την παρέλευση της τριετίας από την αρχειοθέτηση της υπόθεσης και την αποδεδειγμένη συμμόρφωση του υπαιτίου προς τους όρους της ποινικής διαμεσολάβησης, η διαδικασία ολοκληρώνεται και εξαλείφεται η ποινική αξίωση της πολιτείας για το έγκλημα, ενώ και το αποτέλεσμα της διαδικασίας δεν μπορεί πλέον να ανατραπεί για κανένα λόγο. Στο πλαίσιο αυτό, αποκλείεται η αναζήτηση των καταβληθέντων σε συμμόρφωση προς την συμφωνία για τη διαμεσολάβηση. Αν, όμως, μέσα στην τριετία από την αρχειοθέτηση της υπόθεσης ο φερόμενος ως

δράστης δεν συμμορφωθεί προς τους όρους της συμφωνίας, τότε αυτή μπορεί να ανατραπεί με πρωτοβουλία του παθόντος. Τέλος, καταχωρείται η διάταξη του Εισαγγελέα σε ειδική μερίδα στο ποινικό μητρώο, όπου και τηρείται για χρονικό διάστημα ίσο προς τον προβλεπόμενο χρόνο παραγραφής του εγκλήματος στο οποίο αφορά.¹⁵⁶

¹⁵⁶ Καραμόσχογλου, Α., « Ο ρόλος του εισαγγελέα στις υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας – Ν 3.500/2006 » στο <http://www.omilosedra.gr>, σ.12-3.

B' ΜΕΡΟΣ

B.1. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

R 1 Α) ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Η εργασία αυτή ασχολείται με το ρόλο των υποκειμενικών παραμέτρων (στάσεων, πεποιθήσεων, στερεοτύπων, ιδεολογιών) των φορέων της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας στο σχεδιασμό και την ψήφιση του νομοσχεδίου για την ενδοοικογενειακή βία και την εισαγωγή του θεσμού της ποινικής διαμεσολάβησης ως μέτρου αντιμετώπισης. Εκκινείται, λοιπόν, από το εξής ερώτημα: πώς προσλαμβάνεται η ποινική διαμεσολάβηση σε σχέση με την ενδοοικογενειακή βία, και αντίστροφα, από τους φορείς νομοθετικής παραγωγής και τί σχέση έχουν αυτές οι υποκειμενικές προσλήψεις με το τελικό αποτέλεσμα της νομοπαραγωγής, αλλά και τον τρόπο εφαρμογής του μέτρου. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό, τα νοήματα που αποδίδονται τόσο στην ενδοοικογενειακή βία όσο και στην ποινική διαμεσολάβηση, ανιχνεύονται μέσα από εννοιολογικές κατηγορίες, σύμφωνα με τους κανόνες της ανάλυσης περιεχομένου.

Σκοπός, λοιπόν, της εργασίας είναι να διερευνήσει το ρόλο της υποκειμενικής συνιστώσας και της ιδεολογίας στην κατασκευή του πολιτικού προβλήματος και συνεπώς στον καθορισμό της αντιμετώπισής του, αλλά και να αναδείξει την αξία της ανάλυσης περιεχομένου στην εγκληματολογική έρευνα. Πιο συγκεκριμένα,

ακολουθώντας, τον ερευνητικό σχεδιασμό Mageeq¹⁵⁷ η παρούσα εργασία επιχειρεί να διερευνήσει τις υποκειμενικές προσλαμβάνουσες των εισηγητών τόσο για το φαινόμενο όσο και για την αντιμετώπιση, μέσα από συγκεκριμένες θεματικές ενότητες. Με άλλα λόγια διερευνάται σε ποιο βαθμό οι απόψεις και στάσεις για την ενδοοικογενειακή βία και την ποινική διαμεσολάβηση επηρέασαν την υιοθέτηση της τελευταίας ως κατάλληλου τρόπου επίλυσης των πλημμελημάτων ενδοοικογενειακής βίας. Ταυτόχρονα, διερευνάται αν ο εντοπισμός πιθανών αντιφάσεων και ασυνεπειών μεταξύ αυτών των νοηματοδοτήσεων μπορεί να καταδείξει προληπτικά οτι «φιλοσοφία» του μέτρου που αντανακλώνται κατά την εφαρμογή του.

Κύρια ερευνητικά ερωτήματα αποτελούν τα εξής: πώς προσλαμβάνεται το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας. Πώς προσλαμβάνεται η ποινική διαμεσολάβηση. Ποιά η σχέση μεταξύ αυτών των νοηματοδοτήσεων. Ποιός ο ρόλος της πολιτικής ιδεολογίας. Βάσει ποιών νοηματοδοτήσεων διαμορφώνεται το τελικό νομοθετικό προϊόν: η ποινική διαμεσολάβηση ως μέτρο αντιμετώπισης των πλημμελημάτων ενδοοικογενειακής βίας.

ΤΟ ΥΛΙΚΟ

Πηγές των δεδομένων για την παρούσα εργασία αποτελούν τα κείμενα των συζητήσεων των κοινοβουλευτικών εκπροσώπων από τα πρακτικά της Βουλής των Ελλήνων για την ψήφιση του νομοσχεδίου «για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και άλλες διατάξεις». Μέρη του κειμένου που δεν αφορούν την ποινική διαμεσολάβηση ή το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας

¹⁵⁷ Πρόκειται για ερευνητικό πρόγραμμα του ΕΚΚΕ το οποίο χρηματοδοτήθηκε από την Ε.Ε. και που διενέργησε έρευνα για το πώς προσλαμβάνεται η ανισότητα των φύλων ως πρόβλημα πολιτικής σε διάφορες χώρες, με το ακρόνυμο Mageeq και τίτλο τα «Νοηματικά πλαίσια και προβλήματα πολιτικής εφαρμογής: Η περίπτωση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές», βλ. <http://www.mageeq.net/>

αποκλείστηκαν από την έρευνα. Επίσης, αποκλείστηκαν εισηγητές, οι οποίοι δεν αναφέρθηκαν καθόλου στην πονική διαμεσολάβηση.

Το υλικό αναλύεται ανά κόμμα, με τη σειρά με την οποία μίλησαν οι εισηγητές. Επίσης, προς διερεύνηση χρησιμοποιήθηκαν η Έκθεση επί του νομοσχεδίου (σ.1-11), η Αιτιολογική Έκθεση του νομοσχεδίου και το Πόρισμα Εργασίας του ΥΠΕΣΔΑ.

Τα γραπτά τεκμήρια για την παρούσα εργασία θεωρούνται το καταλληλότερο υλικό, καθώς προσφέρουν πλούσια δεδομένα των συζητήσεων που οδήγησαν στο τελικό αποτέλεσμα της αντεγκληματικής πολιτικής. Η παρούσα εργασία επιχειρεί να μελετήσει παραμέτρους που συμβάλλουν και επηρεάζουν τη διαμόρφωση της αντεγκληματικής πολιτικής μέσα από το σχεδιασμό του συγκεκριμένου νομοσχεδίου. Η επιλογή ανάλυσης των πρακτικών προσφέρει τη δυνατότητα παρακολούθησης, εξέτασης και ανέλιξης αυτών των υποκειμενικών δυναμικών, την αποκάλυψη στάσεων, στερεοτύπων, υποκειμενικών αντιλήψεων, που συμβάλλουν στη διαμόρφωση του κοινωνικού κόσμου, μέσα από μια εις βάθος ανάγνωση και ερμηνεία. Επίσης, επιτρέπει την πρόσβαση σε γεγονότα, για τα οποία δεν υπάρχει δυνατότητα να ανατρέξει κανείς στις προφορικές τους αποδόσεις.¹⁵⁸

Στο σημείο αυτό είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι η παρούσα εργασία επικεντρώνεται αποκλειστικά στην ανάλυση των συζητήσεων από τα Πρακτικά της Βουλής και ότι δεν χρησιμοποιήθηκαν άλλες πηγές, όπως για παράδειγμα εφημερίδες, περιοδικά ή άλλα αρχεία και έγγραφα, λόγω έλλειψης χρόνου.

¹⁵⁸ Mason, J., *Η διαζωγή της ποιοτικής έρευνας* μετ Ε. Δημητριάδου, επιμ Ν. Κυριαζή Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2010, σ.157.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

Τα νομοσχέδια και οι προτάσεις διερευνώνται σε συζητήσεις, οι οποίες ολοκληρώνονται σε τρεις τουλάχιστον συνεδριάσεις. Ο χρόνος των εισηγήσεων προγραμματίζεται ανάλογα με τις κοινοβουλευτικές ομάδες και με την εκλογική δύναμη του κάθε κόμματος. Έτσι, κατανέμεται αρχικά ένας ελάχιστος ίσος χρόνος. Επειτα το υπόλοιπο των εισηγίων αυτών των χρόνων αφαιρείται από το υπόλοιπο χρόνο και το υπόλοιπο κατανέμεται στις κοινοβουλευτικές ομάδες ανάλογα με τη δύναμή τους. Η διάρκεια των εισηγήσεων των Υπουργών και των Προέδρων ορίζεται στο ½ του χρόνου του άρθρου 97 και δεν υπολογίζεται στο συνολικό χρόνο της κοινοβουλευτικής ομάδας.

Η σειρά των ομιλητών καθορίζεται από το προεδρείο. Μετά την ολοκλήρωση της εισήγησης του τελευταίου ομιλητή του καταλόγου ακολουθεί δευτερολογία των εισηγητών για 10 λεπτά και ψήφιση επί της αρχής του νομοσχεδίου ή της πρότασης νόμου. Επίσης, η Διάσκεψη των Προέδρων καθορίζει την ενότητα ή τον αριθμό των άρθρων που θα συζητηθούν και θα ψηφιστούν σε κάθε συνεδρίαση.¹⁵⁹

Στην παρούσα συζήτηση έλαβαν μέρος συνολικά εικοσιοκτώ (28) βουλευτές από τους οποίους απεργρίφθησαν για την παρούσα εργασία τρεις (Κουντουρά, Ε., Καρύδη, Χ. από τη Ν.Δ., Παπακώστα από το ΠΑΣΟΚ), οι οποίες δεν αναφέρθηκαν καθόλου στο θέμα της ποινικής διαμεσολάβησης. Έτσι, ελήφθησαν υπόψη οι εισηγήσεις εικοσιπέντε (25) βουλευτών, δεκατρείς (13) από την κοινοβουλευτική

¹⁵⁹ βλ... *Κανονισμός της Βουλής των Ελλήνων και Σύνταγμα της Ελλάδας*, 2010, σ.198 διαθέσιμος στο <http://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/Kanonismos-tis-Voulis>

ομάδα της Νέας Δημοκρατίας, οκτώ (8) προερχόμενοι από το χώρο του ΠΑΣΟΚ, δύο (2) από το Συνασπισμό, μία (1) εισηγήτρια από το ΚΚΕ και ένας (1) ανεξάρτητος βουλευτής (Παπαθεμελής, Στ.).

Οι συζητήσεις έλαβαν χώρα στο κοινοβούλιο σε τέσσερις συνεδριάσεις κατά την περίοδο 27 Σεπτεμβρίου, 4 Οκτωβρίου, 5 Οκτωβρίου και 6 Οκτωβρίου τελική συνεδρίαση κατά την οποία ψηφίστηκε το νομοσχέδιο, όπως αποφάσισε η Διάσκεψη των Προέδρων στις 6/9/2006. Στην 1η συνεδρίαση επί της αρχής μίλησαν κατά σειρά οι εξής εισηγητές: Κανελλοπούλου Κ., (Ν.Δ.), Κουβέλης Φ., (ΣΥΝ), Τζάκρη Θ. (ΠΑΣΟΚ), Νικολαΐδου Β., (ΚΚΕ) Κοσμίδης Σ., (ΠΑΣΟΚ) Ξηροτύρη-Αικατερινάρη Α., (ΣΥΝ), Χρύσης Β., (Ν.Δ.), Γκερέκου Α. (ΠΑΣΟΚ), Ιωαννίδης Ι. (Ν.Δ.), Παπαληγούρας Α. (Υπουργός Δικαιοσύνης), Καστανίδης Χ.(ΠΑΣΟΚ), Τάσουλας Κ.(Ν.Δ.), Καράογλου Θ. (Ν.Δ.), Κόλλια-Τσαρούχα Μ., (Ν.Δ.), Περλερπέ – Σηφουνάκη Α.(ΠΑΣΟΚ), Μπερνιδάκη-Άλντους Ε.,(Ν.Δ.) Μπουγάς Ι. (Ν.Δ.), όπου και συζητήθηκαν θέματα γενικότερα για την ενδοοικογενειακή βία και τη φύση του νομοσχεδίου και την ποινική διαμεσολαβητή.

Στη 2η Συνεδρίαση επί των άρθρων, 4 Οκτωβρίου 2006, μίλησαν κατά σειρά οι εξής: Κανελλοπούλου Κ., (Ν.Δ.), Τζάκρη, Θ., (ΠΑΣΟΚ) Νικολαΐδου, Β. (ΚΚΕ), Κουβέλης, Φ.(ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ), Γείτονας, Κ. (ΠΑΣΟΚ) Μερεντίτη, Α., (ΠΑΣΟΚ), Ράπτη, Ε., (Ν.Δ.), Κωνσταντάρας Δ., (Ν.Δ.), Κοσμίδης Σ., (ΠΑΣΟΚ), Παπαθεμελής Σ., (Ανεξάρτητος Βουλευτής), Τσάντουλας Δ., (Ν.Δ.). Βασιλείου Γ.,(Ν.Δ.), Βενιζέλος Ε., (ΠΑΣΟΚ), Παπαληγούρας Α. (Ν.Δ.) και συζητήθηκαν τα άρθρα 1-14, με έμφαση στην ποινική διαμεσολαβητή. Στην 3η συνεδρίαση μίλησαν κατά σειρά Κανελλοπούλου, Κ. (Ν.Δ.), Τζάκρη Θ. (ΠΑΣΟΚ), Κουβέλης Φ.,

(ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ), Καστανίδης Χ., (ΠΑΣΟΚ), Γείτονας Κ., (ΠΑΣΟΚ), Τασουλας Κ., (Ν.Δ.), Παπαληγούρας Α.(Ν.Δ.) και συζητήθηκαν τα άρθρα 15- 25.

Στην 4η συνεδρίαση διεξάγεται η ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου, το οποίο έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία (βλ. Πρακτικά σ.224).

B.1.B) Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ- ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Η ανάλυση τεκμηρίων αποτελεί μια από τις μορφές της ποιοτικής έρευνας και συγκεκριμένα της ανάλυσης περιεχομένου. Η τελευταία αποτελεί μια διαδικασία ανάλυσης γραπτού και προφορικού λόγου ανεξάρτητα από τις πηγές προέλευσης αυτού του υλικού. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Weber η ανάλυση περιεχομένου «είναι η ερευνητική μέθοδος που χρησιμοποιεί συγκεκριμένους κανόνες για την εξαγωγή έγκυρων συμπερασμάτων από την ανάλυση γραπτών κειμένων».¹⁶⁰

Η ποιοτική έρευνα όπως και κάθε είδους έρευνα βασίζεται σε μια βασική ιδέα, ένα θεμελιώδες σύνολο πεποιθήσεων που αποτελεί το ερμηνευτικό- αναλυτικό πλαίσιο του ερευνητή και αφορά ερωτήματα σχετικά με τη φύση της πραγματικότητας και τους τρόπους με τους οποίους την προσεγγίζουμε γνωστικά. Η βασική αντίληψη που στηρίζει θεωρητικά αυτό το είδος έρευνας υποστηρίζει την υποκειμενική διάσταση της πραγματικότητας ως βασικού στοιχείου διαμόρφωσής της. Οι ρίζες της βρίσκονται στο φιλοσοφικό ρεύμα του κονστρουκτιβισμού, σύμφωνα με το οποίο δεν υπάρχει μια αντικειμενική πραγματικότητα, αλλά πολλές,

¹⁶⁰ Κυριαζή Ν., *Η κοινωνιολογική έρευνα : κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα , 2009,σ.284.

οι οποίες κατασκευάζονται και αποκτούν νόημα ανάλογα με τις υποκειμενικές προσλαμβάνουσες και την κατάσταση του ατόμου ή των ομάδων.¹⁶¹ Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, δεν υφίσταται ένα αντικειμενικό πρόβλημα αντεγκληματικής πολιτικής εκτός των ορίων της ερμηνείας. Για το λόγο αυτό οι συνθήκες διαμόρφωσης του προβλήματος πρέπει να κατανοηθούν μέσα από ένα ερμηνευτικό σχήμα.¹⁶²

Η ερμηνευτική παράδοση υποστηρίζει ότι η κοινωνική πραγματικότητα ταυτίζεται ουσιαστικά με τα κίνητρα και τις αξίες κάθε ατόμου, ανάλογα με το σκοπό και τις επιδιώξεις στο δεδομένο χώρο και χρόνο. Ουσιαστικά αποτελεί μια υποκειμενική κατασκευή, του οποίου η αποδόμηση και κατανόηση γίνεται μέσω της γλώσσας. Κατά συνέπεια, η γλώσσα δεν αποτελεί ένα μέσο απλής περιγραφής, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί και ένα μέσο αναδόμησης στο δεδομένο χώρο και χρόνο.¹⁶³ Με άλλα λόγια «η ποιοτική έρευνα στηρίζεται στην παραδοχή ότι τα κοινωνικά νοήματα δεν απορρέουν από τις ίδιες τις δραστηριότητες ή τα κοινωνικά φαινόμενα, αλλά κυρίως αποδίδονται από τους δράντες ανάλογα με το κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο βρίσκονται».¹⁶⁴

Η μέθοδος της ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου βασίζεται ως επί ο πλείστον στη χρήση κατηγοριών, οι οποίες πηγάζουν από ένα θεωρητικό μοντέλο/οπτική και αποτελούν ανεξάρτητες θεωρητικές οντότητες, σε συνδυασμό με ένα σύστημα

¹⁶¹

Κυριαζή Ν., *Η κοινωνιολογική έρευνα* ..όπ.παρ.σ.32.

¹⁶² Bacchi C., «The Mageeq Project: Identifying Contesting Meanings of Gender Equality» στο *The Greek Review of Social Research*, 117, Β' 2005, σ.224.

¹⁶³ Κυριαζή Ν., όπ.παρ.σ.35.

¹⁶⁴ Κυριαζή Ν., όπ.παρ.,σ.53.

κωδικοποίησης. Η μέθοδος αυτή επιχειρεί να αποδομήσει το υλικό και να συμβάλλει στη βαθύτερη κατανόησή του και τελικά στην αναδόμησή του μέσω μιας ερμηνευτικής προσέγγισης από την πλευρά του ερευνητή. Η μέθοδος ακολουθεί συγκεκριμένους κανόνες, ωστόσο διακρίνεται από μεγάλη ευελιξία και ελευθερία, πράγμα για το οποίο ασκείται έντονη κριτική. Ουσιαστικά, πρόκειται για μια μέθοδο που βασίζεται στην παραγωγή θεωρίας και θεωρείται ένα από τα βασικά εργαλεία της «grounded theory». Η «θεμελιωμένη» θεωρία είναι μια γενική μεθοδολογία για την ανάπτυξη θεωρίας που βασίζεται σε δεδομένα, τα οποία αναλύονται και συγκεντρώνονται με συστηματικό τρόπο. Η θεωρία αναπτύσσεται κατά τη διάρκεια της έρευνας μέσα από τη συνεχή διαντίδραση μεταξύ ανάλυσης και συγκέντρωσης του υλικού. Το κεντρικό χαρακτηριστικό της είναι ότι αποτελεί μια μέθοδο συνεχούς συγκριτικής ανάλυσης.¹⁶⁵

Η παρούσα εργασία αποτελεί προϊόν της ποιοτικής έρευνας με τη μορφή ανάλυσης γραπτών εγγράφων, εγγράφων που προϋπάρχουν της έρευνας,¹⁶⁶ όπως σε αυτή την περίπτωση τα πρακτικά κοινοβουλευτικών συζητήσεων/συνεδριάσεων.

¹⁶⁵ Strauss A., and Corbin J., *Basics of qualitative research : grounded theory procedures and techniques*, Newbury Park, Calif., Sage, 1990,σ.158-9.

¹⁶⁶ Mason, J., *Η διαξαγωγή της ποιοτικής έρευνας μετ Ε.Δημητριάδου επιμ Ν. Κυριαζή* Ελληνικά Γράμματα Αθήνα, 2010,σ.157.

Β.1. Γ) ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ MAGEEQ¹⁶⁷

Μέσα σε αυτό το καθορισμένο θεωρητικό πλαίσιο της ανάλυσης περιεχομένου του πολιτικού λόγου σε μορφή τεκμηρίων βρίσκεται η λογική του ερευνητικού προγράμματος Mageeq, η μεθοδολογία του οποίου ακολουθείται πιστά σε αυτή την εργασία.

Η θεωρία της κριτικής ανάλυσης (Critical Frame Analysis) πλαισίων πηγάει από τη θεωρία των κοινωνικών κινημάτων, όπως την εισήγαγαν οι Benford, D.R. και Snow A. D.,¹⁶⁸ τις θεωρίες για το φύλο και την πολιτική θεωρία. Επίσης, βασίζεται στη θεωρία του Goffman για την έννοια των νοηματικών πλαισίων, της Basocchi για τις πολιτικές σε σχέση με τη γυναίκα, του Giddens για τη διάκριση μεταξύ συνειδητού στην πολιτική και αυτοματοποιημένου ασυνείδητου, του Gadamer για τις προκαταλήψεις.¹⁶⁹

Η έννοια του πλαισίου αποτελεί έννοια κλειδί σε αυτή τη μεθοδολογία. Τα νοηματικά πλαίσια αποτελούν ερμηνευτικά σχήματα τα οποία βοηθούν τα άτομα να αναγνωρίζουν, να αντιλαμβάνονται και να κατανοούν την πραγματικότητα, να οργανώνουν την εμπειρία τους και να καθοδηγούν τη δράση τους και τελικά να

¹⁶⁷ Πρόκειται για ένα ερευνητικό πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από την Ε.Ε. και που διενέργησε έρευνα για το πώς προσλαμβάνεται η ανισότητα των φύλων ως πρόβλημα πολιτικής σε διάφορες χώρες με το ακρόνυμο Mageeq και τίτλο τα «Νοηματικά πλαίσια και προβλήματα πολιτικής εφαρμογής : Η περίπτωση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές», βλ. <http://www.mageeq.net/>

¹⁶⁸ Benford, D.R. and Snow A. D., "Framing processes and social movements: An Overview and Assessment" στο *Annual Review of Sociology*, 26:2000,614.

¹⁶⁹ Verloo M., and Lombardo E.,όπ.παρ.σ21.

κατασκευάζουν τη δομή της πραγματικότητας.¹⁷⁰ Σύμφωνα με τους Benford και Snow το ρήμα πλαισιώνω (framing) υποδηλώνει αυτή την ενεργητική διαδικασία του ατόμου κατά την κατασκευή της κοινωνικής πραγματικότητας.¹⁷¹ Πιο συγκεκριμένα, η έννοια των «*policy frames*» (νοηματικά πλαίσια για τη χάραξη και άσκηση πολιτικής), που θα απασχολήσει την παρούσα εργασία, αποτελεί μια οργανωτική αρχή που μετατρέπει αποσπασματικές και τυχαίες πληροφορίες σε ένα νοηματικά δομημένο πρόβλημα. Έτσι, ένα πρόβλημα όπως και η λύση του μπορεί να παρουσιάζεται μέσω της οπτικής διαφορετικών υποθέσεων και οπτικών.

Αντικείμενό της, λοιπόν, αποτελεί ο πολιτικός λόγος και βασίζεται στην υπόθεση ότι υπάρχουν πολλαπλές και διαφορετικές ερμηνείες στη διαμόρφωση πολιτικής. Σκοπός είναι, επομένως, να εντοπίσει τις ρητές και άρρητες ερμηνείες του λόγου των πολιτικών φορέων, επικεντρώνοντας στις διαφορετικές αναπαραστάσεις που έχουν σχετικά με το πρόβλημα και τη λύση του. Συνεπώς, «η ανάλυση νοηματικών πλαισίων αφορά την *ανακατασκευή* και *διαπραγμάτευση* της πραγματικότητας από τους πολιτικούς φορείς».¹⁷²

B.1. Δ) ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ - ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ

Ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα της συγκεκριμένης μεθοδολογίας είναι ότι ασχολείται και διερευνά προβλήματα εφαρμογής πολιτικών για διάφορα κοινωνικά φαινόμενα, συνεπώς δεν πρέπει να αγνοείται η πολιτική-ιδεολογική διάσταση του λόγου που διερευνά. Η δομή και διαμόρφωσή της αφορά κυρίως την ανάλυση ενός

¹⁷⁰ Verloo M., and Lombardo E.,όπ.παρ.σ.32.

¹⁷¹ Benford, D.R. and Snow A. D., "Framing processes and social movements: An Overview and Assessment" στο *Annual. Review of Sociology*, 26:2000,σ.614.

¹⁷² Verloo M., and Lombardo E.,όπ.παρ.σ.31.

κατεξοχήν πολιτικού λόγου. Ο λόγος αυτός διακρίνεται από ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Καταρχάς συνδέεται στενά με μια στρατηγική και ιδεολογική συνιστώσα, η οποία είναι πολύ έντονη. Η ιδεολογία αποτελεί ένα σύστημα αρχών και πεποιθήσεων. Σύμφωνα με τον Van Dijk οι «ιδεολογίες τοποθετούνται μεταξύ κοινωνικών δομών και δομών σκέψης των μελών μιας κοινωνίας. Με άλλα λόγια «επιτρέπουν στους κοινωνικούς φορείς να μεταφράζουν την κοινωνική τους περιουσία (ταυτότητα, σκοπό, θέση κ.τ.λ.) σε γνώση και πεποιθήσεις που διαμορφώνουν τα συγκεκριμένα μοντέλα της καθημερινής τους εμπειρίας, η οποία είναι οι γνωστικές αναπαραστάσεις των πράξεων και των λόγων τους. Έμμεσα έτσι, οι ιδεολογίες ελέγχουν το πώς οι άνθρωποι σχεδιάζουν και κατανοούν τις κοινωνικές πρακτικές και οπότε τη δομή και το πλαίσιο του λόγου».

Συνεπώς, η ανάλυση του πολιτικού λόγου δε μπορεί παρά να εμπλέκει τρία επίπεδα ανάλυσης το κοινωνικό, το γνωστικό -τόσο σε κοινωνικό επίπεδο όσο και σε προσωπικό- και την ανάλυση λόγου.¹⁷³ Χρησιμοποιεί εννοιολογικά και μεθοδολογικά εργαλεία τόσο της γνωστικής ψυχολογίας όσο και της γλωσσολογίας και της ανάλυσης λόγου (discourse analysis), της επικοινωνιολογίας και πολιτικής επιστήμης και της κοινωνιολογίας κυρίως λόγω της επιρροής του Goffman.¹⁷⁴

Πιο συγκεκριμένα, η επιχειρηματολογία, η οποία ξεδιπλώνεται μέσα σε καθορισμένο χρονικό και χωρικό πλαίσιο, είναι ένα μέσο μέσα από το οποίο εκφράζεται τόσο η υποκειμενική αντίληψη για τα πράγματα όσο και η ιδεολογία και έχει άμεση σχέση με την επιλογή του λεξιλογίου.¹⁷⁵ Το λεξιλόγιο, είναι ένα πεδίο

¹⁷³ Van Dijk T. A., "Discourse Analysis as Ideology Analysis" στο C. Schaffner & A. Wenden (Eds.), *Language and Peace*, Aldershot: Dartmouth Publishing, 1995, σ.20.

¹⁷⁴ Benford, D.R. and Snow A. D., όπ.παρ.σ.611

¹⁷⁵ Van Dijk T. A., όπ.παρ.σ.29

πολύ σημαντικό της ιδεολογικής έκφρασης και επικοινωνίας, καθώς η γλώσσα δίνει απεριόριστες επιλογές (π.χ. τρομοκράτης αντί πολεμιστής της ελευθερίας), οι οποίες εξαρτώνται από διάφορες παραμέτρους όπως το φύλο, το προσωπικό πλαίσιο (διάθεση, απόψεις, οπτική οπτική γωνία), το κοινωνικό (επισημότητα, εξοικείωση, κυρίαρχες σχέσεις) και το κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο (γλώσσα, νόρμες και αξίες) Πολλά από αυτά τα νοηματικά πλαίσια είναι ιδεολογικά χρωματισμένα.¹⁷⁶

Χαρακτηρίζεται έτσι από στοιχεία όπως είναι τα έντονα ρητορικά σχήματα και οι στρατηγικές πειθούς που εκφράζονται μέσα από λεξιλογικές ιδιομορφίες όπως δομή του λόγου, συντακτικό, μεταφορές, αντιθέσεις, διχοτομήσεις, υπερβολές. Ειδικά κάποιες ρητορικές δομές του λόγου, όπως η επιφανειακή δομή, η επανάληψη (ομοιοκαταληξία, παρηχήσεις), ή κάποια σημασιολογικά στοιχεία όπως υποεκτίμηση, υπερβολή, ευφημισμός, μπορεί να είναι μια λειτουργία της προσπάθειας ιδεολογικού ελέγχου του αποδέκτη.¹⁷⁷ Ο λόγος φιλτράρεται μέσα από αυτές τις παραμέτρους με βασικό άξονα τον ιδεολογικό έλεγχο και χειρισμό του ακροατηρίου.¹⁷⁸

Η μεθοδολογία, ωστόσο, δεν επικεντρώνεται μόνο στην ιδεολογική έκφραση, σε μια συνειδητή, δηλαδή, υιοθέτηση νοηματικών πλαισίων για πολιτικούς σκοπούς,¹⁷⁹ αλλά επιχειρεί και μια ανάλυση σε βαθύτερο επίπεδο. Έτσι, η ανάλυση των τεκμηρίων γίνεται τόσο βάσει του κυριολεκτικού νοήματος και των πληροφοριών που δίνουν στον αναγνώστη όσο και κυρίως και βάσει ενός ερμηνευτικού σχήματος που επιχειρεί να αποκαλύψει λανθάνοντα νοήματα και αναπαραστάσεις,¹⁸⁰

¹⁷⁶ Van Dijk T. A., όπ.παρ.σ.25.

¹⁷⁷ Van Dijk T. A., όπ.παρ.σ.30.

¹⁷⁸ Van Dijk T. A., όπ.παρ.,σ.21

¹⁷⁹ Bacchi C., όπ.παρ., σ.226.

¹⁸⁰ Mason, J., όπ.παρ.σ.171.

στερεότυπα και προκαταλήψεις σχετικά με το φύλο, την ενδοοικογενειακή βία, τα θύματα και τους δράστες, που άλλοτε συνάδουν με την ιδεολογική πλεύση της εκάστοτε κοινοβουλευτικής ομάδας και άλλοτε συγκρούονται.

Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά και οι ιδιαιτερότητες που χαρακτηρίζουν τον πολιτικό λόγο αποτελούν στοιχεία που ανιχνεύονται κατά τον ερευνητικό σχεδιασμό Mageeq μέσα από τις κατηγορίες και υποκατηγορίες που διαμορφώνονται.

B.1.E J. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η μεθοδολογία αυτή δεν ενδιαφέρεται για έναν συγκεκριμένο ορισμό, αλλά αφήνει ανοικτό το θέμα σε πολλαπλά νοήματα, καθιερώνοντας κριτήρια για την ανάλυση, τις *ερωτήσεις ευαισθητοποίησης*, οι οποίες μπορεί να τροποποιούνται κάθε φορά ανάλογα με το ερευνητικό αντικείμενο. Χρησιμοποιεί ανοικτή κωδικοποίηση προκειμένου να μπορέσει να συλλάβει πτυχές και στοιχεία που πιθανόν να είναι μη αναμενόμενα.

Μετά τη συλλογή, λοιπόν, του υλικού γίνεται η κωδικοποίηση των κειμένων βάσει των εννοιών/ερωτήσεων ευαισθητοποίησης ή αναλυτικών εννοιών ευαισθητοποίησης, οι οποίες βοηθούν στην επιλογή των κεντρικών ζητημάτων για την εργασία και τον αποκλεισμό δευτερεύουσας σημασίας θεμάτων, επιχειρώντας να συλλάβει το εύρος των θεμάτων που σχετίζονται με το υπό έρευνα αντικείμενο.

Οι έννοιες/ερωτήσεις ευαισθητοποίησης είναι ένα βασικό εργαλείο τόσο για την κωδικοποίηση όσο και για την ανάλυση που ακολουθεί.¹⁸¹ Κατά ένα πρώτο βήμα τα δεδομένα κωδικοποιούνται με βάση αυτές τις έννοιες/διαστάσεις

¹⁸¹ Verloo M., and Lombardo E.,όπ.παρ.σ.27 και 29.

(βλ.Παράρτημα). Στην Ανάλυση περιλαμβάνονται οι περιλήψεις του Παραρτήματος, σύμφωνα με τις διαστάσεις που επιλέχθηκαν. Έτσι, ουσιαστικά « η Ανάλυση λειτουργεί ως μια οργανωμένη και συστηματική περίληψη των δεδομένων». Σε αυτό τα πλαίσιο, ακόμα και η απουσία στοιχείων για μια διάσταση- έννοια κωδικοποίησης αποτελεί ένα σημαντικό για την ανάλυση και σύγκριση δεδομένο.¹⁸²

Επειδή αντικείμενο της έρευνας αποτελεί η διερεύνηση ενός προβλήματος ουσιαστικά, οι Snow και Benford, διακρίνουν κάποιες έννοιες ως κεντρικά νοηματικά πλαίσια προς διερεύνηση, όπως τη **Διάγνωση** που περιλαμβάνει την αναγνώριση του προβλήματος και των διαστάσεών του σχετικά με την αιτιολογία και τους μηχανισμούς παραγωγής και αναπαραγωγής του φαινομένου κ.λ.π.. και την **Πρόγνωση** που αναφέρεται στον τρόπο αντιμετώπισης που προτείνεται για το συγκεκριμένο πρόβλημα. Επίσης, η **Φωνή** επιχειρεί να εντοπίσει συσχετίσεις μεταξύ χαρακτηριστικών του υποκειμένου και απόψεων, αλλά και ποιος αποκλείεται, ποιος έχει τη δύναμη να εκφέρει άποψη και διερευνά, επίσης, το λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται.

Σε αυτά έχουν προστεθεί οι κατηγορίες **Κανονιστικότητα** και **Ισορροπία**. Η πρώτη επιχειρεί να συλλάβει το αξιακό σύστημα, τις κοινωνικές νόρμες και τις προτεραιότητες που τίθενται και η δεύτερη να εντοπίσει τυχόν αντιφάσεις μεταξύ προβλήματος και προτεινόμενης λύσης.¹⁸³ Θα περίμενε κανείς ότι η Πρόγνωση και η Διάγνωση αντιστοιχούν μεταξύ τους και χαρακτηρίζονται από συνέπεια. Η ανάλυση νοηματικών πλαισίων μπορεί να βοηθήσει τον ερευνητή να εκτιμήσει αν

¹⁸² Verloo M., and Lombardo E.,όπ.παρ.σ.28.

¹⁸³ Benford, D.R. and Snow A. D.,

πράγματι αντιστοιχεί η Πρόγνωση στη Διάγνωση μέσα από τη διάσταση της Ισορροπίας, η οποία είναι διαμορφωμένη ειδικά για να ανιχνεύει πιθανές αντιφάσεις ή διαφοροποιήσεις.¹⁸⁴

Πιο ειδικά η ανάλυση νοηματικών πλαισίων περιλαμβάνει ανάλυση και σύγκριση ειδικών θέσεων σε σχέση με τις παρακάτω διαστάσεις :

A. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ **ΦΩΝΗ** (εξετάζει ποιος μιλάει, ποιος αποκλείεται, ποιες λέξεις

B. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ **ΔΙΑΓΝΩΣΗ** (του προβλήματος) που περιλαμβάνει τη

α) **Γενική παρουσίαση του προβλήματος** (τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα και τι όχι σε σχέση με διαστάσεις του φύλου, τις κοινωνικές κατηγορίες, ταυτότητα, συμπεριφορά, κοινωνικούς κανόνες, πρότυπα, σύμβολα, θεσμούς και φορείς)

β) **Μηχανισμοί** (τρόπος εμφάνισης παραγωγής και αναπαραγωγής του προβλήματος, ποιοι μηχανισμοί αναφέρονται ή δεν αναφέρονται, πόροι, κανόνες, βία, νομιμοποίηση της βίας)

γ) **Μορφή** (σκεπτικό και μηχανισμοί πειθούς, διχοτομικές διακρίσεις, μεταφορές και αντιθέσεις)

δ) **Θέση/Δομή** (εξετάζει σε ποια περιοχή τοποθετείται το πρόβλημα, οργάνωση της εργασίας οργάνωση της οικειότητας οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη)

¹⁸⁴ Verloo M., "Mainstreaming gender equality in Europe: a critical frame analysis approach" στο M. Verloo and M. Pantelidou – Maloutas (eds): "Differences in the Framing of Gender Inequality as a Policy Problem Across Europe", *The Greek Review of Social Research*, Special Issue, no 117 / B' / 2005, The Greek Review of Social Research, 117, B' 2005, σ.25.

Κανονιστικότητα (εξετάζει αν υπάρχει ιεραρχία κανόνων, τι εμφανίζεται ως κανόνας/πρότυπο, ποιοί κανόνες είναι απόντες, πρόσληψη καλού/κακού)

Απόδοση ευθυνών αιτιότητας(ποιος φταίει, ποιός πλήττεται)

Γ.ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ **ΠΡΟΓΝΩΣΗ**, διαμορφώνεται κατά τον ίδιο τρόπο όπως και η Διάγνωση

Δ.ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ **ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ** (επιτρέπει τη σύγκριση μεταξύ των διαστάσεων).

Η ενδοοικογενειακή βία αναλύεται στη Διάγνωση μέσα από κατηγορίες που αφορούν το φύλο, το δημόσιο/ιδιωτικό, την αιτιολογία, κ.λ.π. ενώ η ποινική διαμεσολάβηση ως προτεινόμενος τρόπος επίλυσης αναλύεται στην Πρόγνωση. Η Διάγνωση και η Πρόγνωση αναλύονται με βάση τις ίδιες υποκατηγορίες, ώστε να επιτρέπεται η σύγκριση μεταξύ τους.¹⁸⁵

¹⁸⁵ Τσίγκανου, Ι. «Ενότητα: Ανάλυση περιεχομένου» από τις Σημειώσεις του μαθήματος *Μεθοδολογία της Εγκληματολογικής Έρευνας*, Π.Μ.Σ. Η Σύγχρονη Εγκληματικότητα και η Αντιμετώπισή της, Αθήνα, Πάντειο Πανεπιστήμιο, 2007, σ.6.

B.2. ΑΝΑΔΥΣΗ

B.2. α) ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΜΙΛΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΣΕΙΡΑ ΔΕΚΑΤΡΕΙΣ (13) ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ ΑΠ' ΤΟΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ: ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ Κ., ΧΡΥΣΗΣ Β., ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Ι., ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ Α., ΤΑΣΟΥΛΑΣ Κ., ΚΟΛΛΙΑ - ΤΣΑΡΟΥΧΑ Μ. ΜΠΕΡΝΙΔΑΚΗ-ΑΛΑΝΤΟΥΣ Ε., ΜΠΟΥΓΑΣ Ι., ΡΑΠΤΗ Ε., ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ Δ., ΤΣΑΝΤΟΥΛΑΣ Δ., ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γ.

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ Κ.

Η εισηγήτρια, αρχιτέκτων στο επάγγελμα, επιχειρεί να πείσει για την καταλληλότητα του νομοσχεδίου και την άμεση ανάγκη αντίδρασης σε ένα επικίνδυνο φαινόμενο για την κοινωνία, χρησιμοποιώντας φορτισμένες έννοιες (παρ.σ.202-3). Χρησιμοποιεί, επίσης, κοινωνικούς όρους ή έννοιες με κοινωνικές προεκτάσεις, τοποθετώντας το πρόβλημα σε σχέσεις εξουσίας και σχέσεις εκμετάλλευσης. Κυρίως όσον αφορά την ποινική διαμεσολάβηση χρησιμοποιεί νομικούς όρους, προκειμένου να προσδώσει μια επίφαση ουδετερότητας και αμεροληψίας (βλ.παρ. σ.205 «διάδικοι», «θύτης», «θύμα»). Επίσης, χρησιμοποιεί ιατρικούς όρους (βλ.παρ.σ.205, «σοβαρή παθογένεια», «θεραπευτική») που παραπέμπουν στη θεώρηση του εγκλήματος ως νοσηρής κατάστασης που χρήζει θεραπευτικής αντιμετώπισης.

Πιο συγκεκριμένα, η άποψη αυτή παραπέμπει σε μια θετικιστική προσέγγιση του φαινομένου, σύμφωνα με την οποία αναζητώνται αιτιακές σχέσεις, στην κοινωνία ή το άτομο, που οδηγούν σε παθολογική συμπεριφορά του ατόμου.¹⁸⁶ Στο πλαίσιο αυτό διαπιστώνεται μια τάση *ιατρικοποίησης* της βίας που οδηγεί στην υιοθέτηση θεραπευτικών παρεμβάσεων ως προς την αντιμετώπισή του.¹⁸⁷

Το φαινόμενο της **ενδοοικογενειακής βίας** παρουσιάζεται με ένα τρόπο περιγραφικό και επιφανειακό. γωρίς λεπτομερείς αναλύσεις ως προς τα αίτια και τους μηχανισμούς παραγωγής του. Αντίθετα, αποδίδεται ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα, όπως ο ιδιωτικός χαρακτήρας του φαινομένου, η δυσκολία καταγγελίας του και η ανάγκη προστασίας των θυμάτων(παρ.σ.207).

Σύμφωνα με την εισηγήτρια, η ενδοοικογενειακή βία περιλαμβάνει πολλές μορφές (βλ.παράρτ.σ.207), από την ελαφριά και κατ' εξακολούθηση βία ως τη βαριά βία, ακολουθώντας το νομικό πλαίσιο για το διαχωρισμό της βίας σε πλημμεληματική και κακουργηματική. Αποτελεί, επίσης, μια *ειδική μορφή βίας*, καθώς αυτό που τη χαρακτηρίζει είναι η οικεία σχέση μεταξύ θύματος και δράστη, αφορά δηλαδή την κατάχρηση και εκμετάλευση αυτής της σχέσης εμπιστοσύνης. (βλ.παράρτ.σ.207). Η άποψη αυτή προσιδιάζει στις φεμινιστικές απόψεις σχετικά με τη διαφοροποίηση της ενδοοικογενειακής βίας και της εμπρόθετης βίας ως τακτικής ελέγχου και άσκησης εξουσίας, από την βία μεταξύ αγνώστων.

Κατά την περιγραφή του φαινομένου η εισηγήτρια τηρεί μια στάση ουδετερότητας σχετικά με την **ισότητα των φύλων**, σε σύμπνοια με το νομικό

¹⁸⁶ Walklate, S., *Understanding Criminology. Current theoretical debates*, 3rd edition, London, Open University Press, 2007,σ.21.

¹⁸⁷ Κουκουτσάκη, Α., *Χρήση Ναρκωτικών, Ομοφυλοφιλία. Συμπεριφορές μη συμμόρφωσης μεταξύ ποινικού και ιατρικού ελέγχου*, Αθήνα, Κριτική, 2002,σ.41.

πλαίσιο, τοποθετώντας, έτσι, το πρόβλημα στο γενικότερο πλαίσιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και διευρύνοντας το φάσμα των πιθανών δραστηριοτήτων και θυμάτων (παιδιά, γυναίκες, ηλικιωμένοι, αδύναμα άτομα). Σε αυτή τη βάση, τονίζεται ότι η γυναίκα δεν είναι το αποκλειστικό θύμα της βίας. Ωστόσο, ξαφνικά και αυθόρμητα ταυτοποιεί τη γυναίκα ως (αποκλειστικό) θύμα, όταν περιγράφει τις δυσκολίες καταγγελίας του φαινομένου (βλ.παράρτ.σχόλια,σ.212), υπογραμμίζοντας, έτσι, την ανάδυση μιας υποκειμενικής-στερεοτυπικής θεώρησης του φαινομένου βασισμένη στην οπτική της ισότητας των φύλων.

Σχετικά με τα **αίτια** του φαινομένου, η εισηγήτρια επιλέγει μια επιφανειακή προσέγγιση, χωρίς λεπτομερείς αναλύσεις, καθώς αυτές κατά την άποψή της κρίνονται ως ανώφελες. Σε αυτό το πλαίσιο, αναφέρεται γενικά και επιγραμματικά σε αιτιολογικούς παράγοντες, όπως τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις. Χαρακτηριστικό είναι ότι δίνεται έμφαση περισσότερο στην αντιμετώπιση του φαινομένου ως πραγματικού επείγοντος ζητήματος.(παρ.σ.207). Η έννοια αυτή της αντιμετώπισης, η οποία δεν προϋποθέτει την ανίχνευση αιτίων συνιστά μια διαχειριστικού τύπου αντίδραση στο φαινόμενο που επικεντρώνεται με ένα μονολιθικό τρόπο αποκλειστικά στον έλεγχο και τον περιορισμό του. Έτσι, δεν αναφέρεται παρά μόνο στην αναπαραγωγή και διατήρηση της βίας υπό το πρίσμα της *θεωρίας του κύκλου της βίας* - η αλήθεια της οποίας παρουσιάζεται σχεδόν ως αυτονόητη- και αυτό μόνο προκειμένου να πείσει για την επικινδυνότητα του φαινομένου για την κοινωνία και την οικογένεια και την άμεση ανάγκη κινητοποίησης (παρ.σ.208) .

Η ενδοοικογενειακή βία αναπαρίσταται ως αντίφαση, παράδοξο, ως *παθολογία* σε σχέση με την οικογένεια. Η οικογένεια, απ' την άλλη, προβάλλεται ως το

κατεξοχήν ασφαλές περιβάλλον, συνδέεται με θετικά αισθήματα και εικόνες (καταφύγιο γαλήνης και αρμονίας). Αποτελεί σημαντικό θεσμό ψηλά στην κλίμακα του **αξιακού συστήματος** της εισηγήτριας, γεγονός που φανερώνει και η έκφραση που χρησιμοποιεί «πιστεύουμε στο θεσμό της οικογένειας» (βλ.παρ.σ.206). Η παραπάνω διαπίστωση διαφαίνεται και στην αναφορά της στη συνταγματική κατοχύρωση του θεσμού της οικογένειας (παρ.σ.209), αλλά και στην επιλογή της ως εννοιολογικής αφετηρίας για τον ορισμό του φαινομένου και την έναρξη της εισήγησης.

Η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί, επίσης, παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ατομικών ελευθεριών και απειλή για τον πολιτισμό και την κοινωνική συνοχή, απόψεις που υπερτερούν έναντι της τοποθέτησης στην προβληματική της ισότητας των φύλων. Η βία για την εισηγήτρια αποτελεί ένα είδος *πολιτισμικής καθυστέρησης*, γεγονός που τοποθετεί το πρόβλημα ως απειλή για ολόκληρη την κοινωνία και παραπέμπει κυρίως σε ζητήματα γενικότερης έκπτωσης των ηθικών αξιών της κοινωνίας και σε ζητήματα παιδείας, ηθικής εκπαίδευσης.

Σχετικά με την έννοια του **ιδιωτικού**, η εισηγήτρια θεωρεί την ιδιωτική φύση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας ως εμπόδιο στην καταγγελία του και συνεπώς υπαίτια για τη διατήρησή του. Το ιδιωτικό εδώ νοηματοδοτείται ως προς το κρυφό, το αθέατο και συνδέεται με την άγνοια του κοινού για την ύπαρξη του φαινομένου. Συνδέεται με την ατομική υπόθεση, τη μεμονωμένη περίπτωση και αντιδιαστέλλεται προς το κοινωνικό (παρ.σχόλια σ.212).

Όσον αφορά την **αντιμετώπιση**, η εισηγήτρια κρίνει με θετικό τρόπο την χρήση της ποινικής διαμεσολάβησης στα πλημμελήματα της ενδοοικογενειακής βίας. Συγκεκριμένα, την παρουσιάζει ως ένα πρωτοπόρο θεσμό και μια προοδευτική

οπτική για την ελληνική πραγματικότητα. Επίσης, τη χαρακτηρίζει ως μια πολύ απλή διαδικασία και την παρομοιάζει με το θεσμό της διαμεσολάβησης στις περιπτώσεις ανήλικων, γεγονός που κατά την εισηγήτρια άμεσα νομιμοποιεί την εφαρμογή της και στην ενδοοικογενειακή βία (βλ.παρ.σ.209). Με τον τρόπο αυτό παρατηρείται μια αδιαφοροποίητη και επιπόλαιη προσέγγιση των δυο διαφορετικών περιπτώσεων ενήλικου - δράστη ενδοοικογενειακής βίας και ανήλικου - δράστη, που δε λαμβάνει υπόψη ειδικότερα θέματα της ενδοοικογενειακής βίας, υποδηλώνοντας μια γενικότερη *άγνοια* τόσο για θέματα που άπτονται του φαινομένου όσο και για ειδικότερα θέματα της ποινικής διαμεσολάβησης.

Η τελευταία προσλαμβάνεται περισσότερο ως δέσμευση και έλεγχος της συμπεριφοράς του δράστη μέσα από την παρακολούθηση ειδικού συμβουλευτικού προγράμματος. Προσλαμβάνεται περισσότερο ως *θεραπευτική παρέμβαση*, πράγμα το οποίο παραπέμπει σε ατομοκεντρικές προσεγγίσεις και το θεραπευτικό - ψυχιατρικό μοντέλο, ως προς τη θεώρηση των αιτίων. **Τα αίτια**, συνεπώς, αναζητώνται στην ψυχοπαθολογία της συμπεριφοράς του δράστη και η εξουσιαστική συμπεριφορά του, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, δεν είναι παρά απόρροια της ψυχοπαθολογίας του.

Μιλώντας για τα θετικά σημεία της ποινικής διαμεσολάβησης, η εισηγήτρια παραμένει ουδέτερη ως προς την προβληματική της **ισότητας των φύλων**. Ωστόσο, αυθόρμητα αναφέρεται σε έννοιες όπως «αντρική εξουσία επί της γυναίκας» και ισχυρίζεται ότι «η πολιτεία στηρίζει τη γυναίκα», γεγονός που υποδηλώνει μια υποκειμενική θεώρηση του προβλήματος στη βάση της γυναικείας θυματοποίησης από τον άνδρα (βλ. παρ.σ.210). Αξιοσημείωτο είναι, όμως, ότι εδώ ο δράστης αντιμετωπίζεται ως μέλος της οικογένειας, ως το πάσχον μέλος της οικογένειας που χρήζει θεραπείας. Η οικογένεια αντιμετωπίζεται ως σύστημα, και τελικά ως το

βασικό θύμα της ενδοοικογενειακής βίας (παρ.σ.205), απόψεις που υποδηλώνουν μια τάση επιείκειας προς το δράστη.

Η εισήγηση εκκινεί από την παραδοχή του οικογενειακού θεσμού ως **κανόνα**, πρότυπο της υγιούς, φυσιολογικής ζωής και αντιδιαστέλλεται κατά έναν απόλυτο τρόπο με την ενδοοικογενειακή βία, παραδοχή που διέπει την εισήγηση στο σύνολό της (παρ.211). Έτσι, ως ευκαίριος σκοπός για την ποινική διαμεσολάβηση προβάλλεται η *προστασία της αρμονικής συμβίωσης μέσα στην οικογένεια* (παρ.σ.210). Η ποινική διαμεσολάβηση αναπαρίσταται ως μια διαδικασία που στοχεύει στην ειρήνη και την αρμονία, ως μια *δεύτερη ευκαιρία* για την *αποκατάσταση της οικογενειακής ζωής*. Παράλληλα, τονίζεται και η *νομική υποχρέωση* της χώρας να συμμορφωθεί προς την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την εισαγωγή της διαδικασίας της διαμεσολάβησης στις ποινικές υποθέσεις το αργότερο μέχρι το Μάρτιο του 2006 (παρ.σ.210), υπογραμμίζοντας το επείγον της νομοθετικής πράξης.

Το πρόβλημα της βίας περιορίζεται στον οικογενειακό χώρο (παρ.σ.211). Η ποινική διαμεσολάβηση παρουσιάζεται ως ένα μέσο διευκόλυνσης της καταγγελίας του θύματος, καθώς αποφεύγεται η κλασική ποινική διαδικασία. Θεωρείται, έτσι, ότι προστατεύεται η οικογένεια από το στιγματισμό και τη δημόσια διαπόμπευση, νοηματοδοτώντας, ως εκ τούτου, αρνητικά την έννοια του **δημόσιου** (παρ.σ.212).

Συγκρίνοντας τις διαστάσεις μεταξύ τους παρατηρείται ότι τόσο η Διάγνωση όσο και η Πρόγνωση αναπτύσσονται ισομερώς. Αξιοσημείωτο είναι ότι όσον αφορά τις αιτίες δίνονται διαφορετικές ερμηνείες. Έτσι, ενώ στη Διάγνωση ο δράστης είναι ένας εκ προθέσεως εγκληματίας, εξουσιαστής, λόγω φύλου, στην Πρόγνωση γίνεται πάσχων, μέλος της ίδιας οικογένειας. Επίσης, η τάση για ουδετερότητα και επιείκεια

γίνεται πιο έντονη μιλώντας για την ποινική διαμεσολάβηση. Εδώ η εισηγήτρια χρησιμοποιεί περισσότερο νομικούς όρους, όταν αναφέρεται στα θύματα και επικεντρώνεται κυρίως στην οικογένεια σε ρόλο θύματος, που χρειάζεται προστασία από την πολιτεία.

Παρόμοια, ενώ δεν αναφέρονται μηχανισμοί και ερμηνείες για τη βία, ωστόσο, μέσα από τη συνολική στάση απέναντι στο θέμα φαίνεται ότι τα πλημμελήματα που απορροούν την ποινική διαμεσολάβηση ερμηνεύονται διαφορετικά σε σχέση με τη βία, όπως περιγράφεται στη Διάγνωση. Έτσι, στην Πρόγνωση το πλημμέλημα νοσηματοδοτείται ως προσωρινή παρεκτροπή, χωρίς πρόθεση και δόλο ή ως απόρροια μιας προβληματικής συμπεριφοράς, η οποία επιδέχεται βελτίωσης-θεραπείας και ο δράστης παραλληλίζεται με τον ανήλικο δράστη, ο οποίος πρέπει να λάβει ένα μάθημα, ώστε να συνετιστεί και να μην επαναλάβει την πράξη του (βλ. παρ.σ.212).

ΧΡΥΣΗΣ Β.

Ο εισηγητής, φιλόλογος στο επάγγελμα και νομικός, επιλέγει να εκφράσει τις απόψεις του χρησιμοποιώντας κυρίως κοινωνικούς όρους, προκειμένου να παρουσιάσει το φαινόμενο και κυρίως να δείξει την ευαισθησία της κυβέρνησης απέναντι σε αυτό. Χρησιμοποιεί ιατρικούς όρους όταν αναφέρεται στα φαινόμενα ενδοοικογενειακής βίας (νοσηρά φαινόμενα, παρ. σ.214). Η χρήση ιατρικών όρων παραπέμπει σε μια *τάση ιατρικοποίησης των κοινωνικών προβλημάτων*. Έτσι, η ενδοοικογενειακή βία αντιμετωπίζεται ως ασθένεια (σε σύγκριση με την οικογένεια που αποτελεί το πρότυπο της φυσιολογικότητας (παρ.σ.213-214), ως κάτι το μιαρό

που πρέπει να καταπολεμηθεί (παρ.σ.215). Επίσης, καταφεύγει σε θετικά φορτισμένες εκφράσεις, όταν αναφέρεται στην ποινική διαμεσολάβηση (παρ.σ.214).

Η παρουσίαση του **φαινομένου** είναι ελλιπής κα επιλεκτική ως προς τα σημεία που αναπτύσσονται. Έτσι, διαστάσεις όπως συμπεριφορά, ορισμοί και αιτιολογία του φαινομένου παραμένουν αδιευκρίνιστα, γεγονός που υποδηλώνει *άγνοια* αλλά και *προχειρότητα* στην προσέγγιση του προβλήματος. Η ενδοοικογενειακή βία παρουσιάζεται ως απειλή για την **ισότητα των φύλων**. Σχετικά με αυτή την παράμετρο, ο εισηγητής αναγνωρίζει ότι συνήθως η ενδοοικογενειακή βία ασκείται σε βάρος της γυναίκας. Ωστόσο, η γενικότερη τοποθέτησή του συνάδει με το πνεύμα του νομοσχεδίου και ακολουθεί μια *τάση ουδετερότητας*. Έτσι, η λίστα των πιθανών θυμάτων διευρύνεται και επεκτείνεται προς τα παιδιά και τα συνοικούντα πρόσωπα (παρ.σ.214-15).

Η αναφορά στην **ιδιωτική φύση** του φαινομένου αποτελεί το βασικό άξονα της εισήγησης και του ενδιαφέροντος του ομιλητή, αφού σχεδόν την ταυτίζει με το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας. Έτσι, το ιδιωτικό εδώ νοσηματοδοτείται με αρνητικό πρόσημο ως συντήρηση της βίας, παράγοντας ατιμωρησίας, εμπόδιο στην καταγγελία και αντιδιαστέλλεται στην έννοια της κοινωνικής ευαισθησίας (παρ.σ.215).

Ο εισηγητής αναφέρεται με θετικά σχόλια στην **ποινική διαμεσολάβηση**, σχεδόν όμως, επιγραμματικά, την οποία συγκεκριμένα χαρακτηρίζει ως σημαντική καινοτομία. Ωστόσο, δεν επιχειρηματολογεί περαιτέρω υπέρ αυτής της άποψης. Η εισήγησή του σε αυτό το σημείο είναι ελλιπής, καθώς δεν αναφέρεται καθόλου σε πιο συγκεκριμένα ζητήματα που αφορούν το προτεινόμενο μέτρο, προκειμένου να αποφύγει πιο λεπτομερείς αναλύσεις (παρ.σ.216). Από την εισήγηση φαίνεται πως οι

ατομικές ελευθερίες και η αξιοπρέπεια, αλλά και ισότητα των φύλων αποτελούν το βασικό άξονα προσανατολισμού της αντιμετώπισης του προβλήματος (παρ.σ.215).

Σχετικά με την **ισορροπία**, διαπιστώνεται ότι η παρουσίαση είναι ανισομερής και ελλιπής τόσο στη Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση, γεγονός που υποδηλώνει *άγνοια* για τα βαθύτερα ζητήματα τόσο του φαινομένου όσο και της ποινικής διαμεσολάβησης. Παρατηρείται *συνέπεια* μεταξύ των διαστάσεων όσον αφορά τη *διάσταση του ιδιωτικού*. Η ιδιωτική φύση του αδικήματος φαίνεται πως αποτελεί το κεντρικό σημείο προβληματισμού του εισηγητή τόσο στη Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση (παρ.218).

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Ι.

Ο εισηγητής είναι στο επάγγελμα προπονητής και επιλέγει να εκφραστεί με διάφορους όρους: κοινωνικούς, νομικούς και πολιτικούς, (οι οποίοι παραπέμπουν σε εικόνες πολέμου) και ιατρικούς, υποδηλώνοντας μια *ιατροκοποίηση* του προβλήματος, προκειμένου να χαρακτηρίσει το φαινόμενο και να δώσει έμφαση στην ανάγκη αντιμετώπισής του (παρ.σ.219-20).

Ο εισηγητής παρουσιάζει το **φαινόμενο** επιλέγοντας να θίξει πολύ συγκεκριμένες πτυχές του, όπως το θέμα της **ιδιωτικής του φύσης**. Έτσι, το θέμα της ιδιωτικής φύσης του φαινομένου αποτελεί το βασικό ζήτημα για την εισήγηση και το κεντρικότερο πρόβλημα σε βαθμό που σχεδόν ταυτίζεται με την ενδοοικογενειακή βία. Ο εισηγητής αποδίδει αρνητική σημασία στην έννοια του ιδιωτικού, καθώς το συνδέει με την ατιμωρησία, τη διατήρηση της βίας και τη

δυσκολία καταγγελίας (παρ.σ.221). Περιγράφοντας το φαινόμενο, κρατά μια ουδέτερη στάση ως προς την **ισότητα των φύλων**, σύμφωνα και με το νομικό πλαίσιο.

Αντίθετα, αναγνωρίζει μια πολύ σημαντική θέση στην οικογένεια στο **αξιακό του σύστημα** (σ.220). Βασικός άξονας της εισηγήσης αποτελεί ο *θεσμός της οικογένειας*, η οποία ουσιαστικά παίρνει τη θέση του θύματος (παρ.σ.221). Αναφέρεται σε αυτήν σα να αποτελεί «οχυρό» της κοινωνίας απέναντι σε κακές επιδράσεις (παρ.σ.220), άποψη που υποδηλώνει μια έντονη προσήλωση στην κοινωνική «αποστολή» της οικογένειας. Επίσης, είναι χαρακτηριστικό ότι η ενδοοικογενειακή βία αντιμετωπίζεται ως απειλή για την οικογένεια και ως παθολογία (παρ.σ.221), φανερώνοντας μια τάση ιατροποίησης της βίας.

Σχετικά με τα **αίτια** του φαινομένου, ο εισηγητής δεν αναφέρεται πιο συγκεκριμένα παρά μόνο προσδιορίζει την ενδοοικογενειακή βία ως κοινωνική παθογένεια. Η διαπίστωση αυτή ωστόσο παραμένει επιφανειακή, καθώς δεν αποδίδει ευθύνες σε κοινωνικές δομές, αλλά πολύ περισσότερο χρησιμοποιεί γενικά τον όρο σε αντιδιαστολή με το ιδιωτικό, δηλαδή ότι αφορά όλους και όχι μόνο τους εμπλεκόμενους (παρ.σ.221).

Αναφέρεται στην **ποινική διαμεσολάβηση** ως μέτρο αντιμετώπισης μόνο για τα πλημμελήματα, πολύ σύντομα, σχεδόν επιγραμματικά. Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται κυρίως ως *δυνατότητα επανένωσης της οικογένειας και επαναφοράς της οικογενειακής ηρεμίας*. Χαρακτηριστικό είναι ότι δεν αναφέρεται στη φιλοσοφία, τους σκοπούς και τη διαδικασία, αλλά και σε καμία άλλη διάσταση, γεγονός που υποδηλώνει *άγνοια* των βαθύτερων θεμάτων τόσο για το φαινόμενο όσο και για τη διαμεσολάβηση, αλλά και μια ελλιπή προετοιμασία για την εισηγήση (παρ.σ.222).

Συγκρίνοντας τις διαστάσεις μεταξύ τους, διαπιστώνεται ότι ο εισηγητής αναπτύσσει σχεδόν μόνο το μέρος της Διάγνωσης και αυτό επικεντρώνοντας μόνο σε πολύ συγκεκριμένες πλευρές του φαινομένου. Η Πρόγνωση αποτελεί ένα πολύ μικρό τμήμα της εισήγησης, όπου και ακολουθεί το βασικό άξονα που είναι η προστασία της οικογένειας. Έτσι, η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως μια βοήθεια ειδικών που θα επαναφέρουν την οικογένεια σε κατάσταση ενότητας και ηρεμίας. Δεν αναφέρεται σε καμιά άλλη διάσταση στην Πρόγνωση, αποφεύγοντας έτσι την ανάγκη πιο συνεπούς και αναλυτικής επιχειρηματολογίας (παρ.σ.224). Παρατηρείται συνέπεια ως προς το αξιακό σύστημα, καθώς η οικογένεια φαίνεται πως διαδραματίζει τον πιο σημαντικό ρόλο τόσο στη Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση (παρ.σ.224).

ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ Α.

Ο εισηγητής ως εκπρόσωπος του δεξιού, φιλελεύθερου κόμματος, Υπουργός Δικαιοσύνης, δικηγόρος στο επάγγελμα, επιχειρεί να πείσει για την αναγκαιότητα του νομοσχεδίου. Αναφέρεται στην ενδοοικογενειακή βία και στα θύματα χρησιμοποιώντας κοινωνικούς όρους και φορτισμένες λέξεις, προκειμένου να κινητοποιήσει το ακροατήριο και να δείξει την ευαισθησία της κυβέρνησης. Χρησιμοποιεί νομικούς όρους και δίνει έμφαση σε νομοτεχνικά θέματα, κυρίως όσον αφορά την Πρόγνωση, προσδίδοντας έτσι στο λόγο μια επίφαση ουδετερότητας. Χρησιμοποιεί, επίσης, αρκετούς ιατρικούς όρους, γεγονός που υποδηλώνει μια έντονη τάση ιατρικοποίησης του προβλήματος και ως εκ τούτου τονίζει την αναγκαιότητα μιας άμεσης θεραπευτικής παρέμβασης, μέσω της ποινικής διαμεσολάβησης (παρ.σ.225-6).

Ο εισηγητής παρουσιάζει την **ενδοοικογενειακή βία** ως τη βία μεταξύ των μελών μιας οικογένειας, στη βάση όχι μόνο της συγγένειας, αλλά και όσον αφορά τα συνοικούντα πρόσωπα. Περιλαμβάνει στη συμπεριφορά όχι μόνο τη συστηματική σωματική βία, αλλά και τον έλεγχο των πεποιθήσεων και πράξεων του θύματος, δίνοντας έτσι έναν ευρύ ορισμό του φαινομένου, ο οποίος δεν επικεντρώνεται μόνο στην ορατή συμπεριφορά (παρ.σ.227).

Ο εισηγητής τοποθετεί το πρόβλημα στην έμφυλη εγκληματικότητα, την άσκηση βίας δηλαδή λόγω ανισότητας φύλων και σχέσεων εξουσίας και προσδιορίζει το πρόβλημα ως κοινωνικό φαινόμενο. Ο άνδρας-δράστης παρουσιάζεται ως εκ προθέσεως εγκληματίας που επιδιώκει να δημιουργήσει ένα περιβάλλον ελέγχου και το θύμα παρουσιάζεται ως σιωπηλός μάρτυρας που υπομένει παθητικά, υποδηλώνοντας την ύπαρξη στερεοτυπικών αντιλήψεων τόσο για το δράστη όσο και για τα θύματα. Τα τελευταία παρουσιάζονται ως ανήμπορα, αδύναμα άτομα, παραπέμποντας σε μια αντίληψη περί παθητικότητας και σχεδόν μιας εγγενούς αδυναμίας. Δίνει έμφαση στα παιδιά ως θύματα και στον κίνδυνο αναπαραγωγής της βίας μέσω της θεωρίας του κύκλου της βίας (παρ.σ.227), προκειμένου να τονίσει την επικινδυνότητα του φαινομένου.

Ωστόσο, παρόλο που ο εισηγητής τοποθετεί το πρόβλημα στην βάση της ανισότητας των φύλων, επιχειρεί να προσδώσει μια επίφαση ουδετερότητας και αντικειμενικότητας στο λόγο του, διευρύνοντας το φάσμα των πιθανών θυμάτων σε γυναίκες παιδιά, ανήμπορους, υπερήλικες, σε συμφωνία και με το νομικό πλαίσιο. Διακρίνεται έτσι μια *τάση ουδετερότητας* ως προς το φύλο. Η γυναίκα δεν είναι το αποκλειστικό θύμα της βίας (βλ.παρ.σ.227).

Σε αυτό το πλαίσιο, η **αξία** που προτάσσεται περισσότερο είναι η οικογένεια, η οποία ταυτίζεται με την ελληνική κοινωνία και παρομοιάζεται με κάστρο που αμύνεται απέναντι σε εξωτερικούς κινδύνους αλλοίωσης. Παρουσιάζεται ως περιχαρακωμένος χώρος που προστατεύει τα μέλη του και ως θεμελιώδης παράγοντας στη διαδικασία κοινωνικοποίησης, γεγονός που υποδηλώνει μια εμμονή του εισηγητή στην σημασία της κοινωνικής της αποστολής, και στην ανάγκη ενότητας μεταξύ των μελών της αλλά και σταθερότητας ως προς τη δομή της. Επίσης, αναφέρονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, ο πολιτισμός και η δημοκρατία. Ο εισηγητής παρουσιάζει το πρόβλημα ως απειλή για την κοινωνία και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Στο ίδιο πνεύμα, η ενδοοικογενειακή βία προσλαμβάνεται ως *προσβολή του πολιτισμού*, ως καθυστέρηση έναντι της προόδου, γεγονός που παραπέμπει σε απόψεις περί έκπτωσης των ηθικών αξιών της κοινωνίας. Ακόμα, η ενδοοικογενειακή βία παρουσιάζεται ως ένα παθολογικό και νοσηρό φαινόμενο για την κοινωνία (παρ.σ.227-8), γεγονός που φανερώνει μια *τάση ιατρικοποίησης* του προβλήματος.

Το **ιδιωτικό** νοηματοδοτείται ως προς τη μεμονωμένη περίπτωση, ως το μη δημοσιοποιημένο, συνδέεται με την έννοια του ταμπού και προσλαμβάνεται ως εμπόδιο στην καταγγελία. Αντιδιαστέλλεται με την κοινωνική παθογένεια και αποτελεί κάτι καταδικαστέο που χαρακτηρίζει την ενδοοικογενειακή βία ως σκοτεινή βία (παρ.σ.228).

Η **Ποινική Διαμεσολάβηση** παρουσιάζεται με ιδιαίτερα θετικό πρόσημο, ως πρωτοπόρος θεσμός, που μπορεί να εφαρμοστεί μόνο στα πλημμελήματα, στην ελαφριά δηλαδή βία που συντελείται κατ' εξακολούθηση. Παρομοιάζεται με τον «εξαιρετικά επιτυχημένο» θεσμό της πολιτικής αγωγής, γεγονός που αποδίδει στο

μέτρο την αξία περισσότερο της «τεχνικής» του πλευράς (αποζημίωση του θύματος, θέμα που τονίζεται ιδιαίτερα κατά την εισηγήση) και της αστικού-ιδιωτικού χαρακτήρα διευθέτησης των υποθέσεων. Επίσης, θεωρείται προληπτικό μέτρο και περισσότερο δίνεται βάρος στην θεραπευτική του αξία, προσλαμβάνεται δηλαδή περισσότερο ως *θεραπευτικό μέσο* (παρ.σ.229). Σε αυτό το πλαίσιο, ο δράστης αντιμετωπίζεται ως ο έχων το πρόβλημα και ο ψυχικά πάσχων. Η βία συνεπώς είναι αποτέλεσμα της ψυχοπαθολογίας του, ακολουθώντας μια ατομοκεντρική προσέγγιση σχετικά με την *αιτιολογία* του φαινομένου (παρ.σ.229).

Κατά την παρουσίαση της αντιμετώπισης του προβλήματος υπερτερεί μια *τάση επιείκειας* ως προς το δράστη. Έτσι, ο δράστης αντιμετωπίζεται ως μέλος της «*ίδιας οικογένειας*» (με την οικογένεια του θύματος). Σε αυτό το πλαίσιο, σχετικά με το θέμα της *ισότητας των φύλων*, η οικογένεια έχει το προβάδισμα όσον αφορά την θυματοποίηση και την ανάγκη προστασίας, παρά η γυναίκα-θύμα. Η τάση επιείκειας φαίνεται περισσότερο στο παράδειγμα για τον οφειλέτη, κατά το οποίο ο εισηγητής φαίνεται να αποδίδει μεγαλύτερη βαρύτητα στην παράβαση κατά του δημοσίου παρά στο αδίκημα της ενδοοικογενειακής βίας (βλ. παρ.σ. 232). Όσον αφορά το φαινόμενο, ουσιαστικά τηρεί μια *στάση ουδετερότητας* ως προς την ισότητα των φύλων, καθώς η ενδοοικογενειακή βία δεν είναι αποκλειστικά πρόβλημα της φυλετικής ανισότητας. Παρόλα αυτά ταυτοποιεί αυθόρμητα ως θύμα τη γυναίκα, όταν μιλά για τη διευκόλυνση καταγγελίας του φαινομένου μέσω του νομοσχεδίου, αποκαλύπτοντας μια λανθάνουσα-στερεοτυπική αντίληψη υπέρ της έμφυλης θεώρησης του φαινομένου.

Στο ίδιο πνεύμα, κεντρικής σημασίας στο *αξιακό σύστημα* του εισηγητή είναι η *αποκατάσταση της οικογενειακής συνοχής*. Η ποινική διαμεσολάβηση

προσλαμβάνεται ως *δεύτερη ευκαιρία επαναφοράς της οικογενειακής γαλήνης*, ως μια ειρηνευτική διαδικασία στην υπηρεσία της οικογενειακής ενότητας. Είναι αξιοσημείωτο ότι ο εισηγητής δε βρίσκει ως απαραίτητα επιζήμιες τις πιέσεις που μπορεί να δεχθεί το θύμα για να προσφύγει στη διαμεσολάβηση, πράγμα το οποίο υποδηλώνει άγνοια για τις βαθύτερες αρχές που διέπουν τη φιλοσοφία της διαδικασίας, οι οποίες τονίζουν την αυτόβουλη και ελεύθερη απόφαση του θύματος ως προς τη συμμετοχή του στη διαδικασία (βλ.παρ.σ.230-1).

Παράλληλα, η ποινική διαμεσολάβηση θεωρείται ότι θα διευκολύνει την καταγγελία. Εδώ το *ιδιωτικό* προσλαμβάνεται θετικά, ως σεβασμός στην αυτονομία και προσωπική ελευθερία και ως διακριτική παρέμβαση στην ήδη διαταραγμένη οικογενειακή ζωή (παρ.σ.231).

Η αναφορά στην αντιμετώπιση του φαινομένου καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος του λόγου του εισηγητή, απαντώντας σε ενστάσεις άλλων κομμάτων και αναλύοντας τη διαδικασία. Δίνεται μεγάλη έμφαση σε νομοτεχνικά θέματα, γεγονός που δείχνει την απροθυμία του εισηγητή να εκθέσει τις απόψεις του ειδικά για το φαινόμενο, αποφεύγοντας έτσι βαθύτερες αναλύσεις και προβληματισμούς.

Βασική διαπίστωση κατά τη **σύγκριση** των διαστάσεων είναι ότι, παρότι ο εισηγητής αναγνωρίζει την ενδοοικογενειακή βία ως κοινωνικό φαινόμενο υπογραμμισμένο από την προβληματική της ισότητας των φύλων, μιλώντας για την ποινική διαμεσολάβηση, σταδιακά εμφανίζεται πιο ουδέτερος και πιο επιεικής. Ο δράστης αντιμετωπίζεται ως ψυχολογικά πάσχων, ως μέλος της οικογένειας, ώστε ουσιαστικά η οικογένεια παίρνει τη θέση του πραγματικού θύματος και η αποκατάσταση της οικογενειακής ζωής καθίσταται πρωτεύοντας στόχος της διαμεσολάβησης. Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως μια αναγκαία, αλλά

διακριτική παρέμβαση του κράτους. Ο δημόσιος χαρακτήρας της πράξης που συνδέεται με την καταγγελία μετατρέπεται σε αρνητική συνέπεια και ο ιδιωτικός χώρος αποκτά θετική σημασία για την ατομική ελευθερία του θύματος. Έτσι, ο ιδιωτικός χώρος εδώ νοσηματοδοτείται ως εχεμύθεια, δικαίωμα στο απόρρητο, διακριτικότητα. (παρ.σ.232),

Επίσης, ενδιαφέρον είναι ότι το πλημμέλημα ενδοοικογενειακής βίας νοσηματοδοτείται διαφορετικά από την εκ προθέσεως, κατά τον εισηγητή, έμφυλη, αυταρχική και εξουσιαστική βία με στόχο τον έλεγχο και την υποταγή. Περισσότερο αντιμετωπίζεται ως μια παροδική παρεκτροπή. Στην Πρόγνωση, ο δράστης δικαιούται παραγραφής ενός εγκλήματος που τελικά δεν είναι τόσο σημαντικό όσο είναι το έγκλημα ενός οφειλέτη του δημοσίου. Ο δράστης της ενδοοικογενειακής βίας αντιμετωπίζεται λιγότερο απαξιωτικά από τον οφειλέτη του δημοσίου, γεγονός που υποδηλώνει μια υποβόσκουσα τάση απεγκληματοποίησης της ήπιας βίας. Κατά συνέπεια, η έννοια του πλημμελήματος προσεγγίζεται όχι μόνο βάσει του βαθμού βίας, αλλά και από μια αξιολογική/ηθική διάσταση του τύπου σημαντικό-μη σημαντικό. (παρ.σ.232).

ΤΑΣΟΥΛΑΣ Κ.

Ο εισηγητής, νομικός στο επάγγελμα, εκφράζει τις απόψεις του κυρίως με νομικούς όρους, ιδιαίτερα όσον αφορά την ποινική διαμεσολάβηση. Κατά την σύντομη αναφορά του στο φαινόμενο, προσφεύγει στη χρήση φορτισμένων λέξεων και μεταφορών προκειμένου να προσδώσει μια επίφαση δραματικότητας στα λόγια του. Επίσης, χρησιμοποιεί ιατρικούς όρους, προσδιορίζοντας την ενδοοικογενειακή

βία ως ασθένεια, παραπέμποντας σε μια τάση *ιατρικοποίησης* του προβλήματος (παρ.σ.233-4).

Η *ενδοοικογενειακή βία* εντοπίζεται κυρίως στο πεδίο των συζυγικών σχέσεων και όσον αφορά το γονεϊκό ρόλο. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο εισηγητής δεν προβαίνει σε λεπτομερείς αναλύσεις προκειμένου να εντοπίσει τα *αίτια* του φαινομένου. Αναφέρεται σε πατριαρχικές αντιλήψεις της ελληνικής κοινωνίας, οι οποίες ήταν αποδεκτές σε μια παλαιότερη εποχή, σε αντίθεση με τη σύγχρονη εποχή που θεωρούνται ξεπερασμένες. Αυτή η άποψη συνάδει με μια αντίληψη περί πατριαρχίας σύμφωνα με τη φιλελεύθερη ιδεολογία, όπως την περιγράφει η S. Walby.¹⁸⁸ Η φιλελεύθερη ιδεολογία προσδιορίζει ως αποκλειστική έκφραση και ένδειξη της πατριαρχίας τον αποκλεισμό της γυναίκας από το δημόσιο χώρο, συνεπώς στο πλαίσιο της κυριαρχεί ο απόλυτος διαχωρισμός ιδιωτικού-δημόσιου χώρου. Πιο συγκεκριμένα, αυτή η άποψη υποστηρίζει την αισιόδοξη πλευρά του ζητήματος, κατά την οποία η θέση της γυναίκας σήμερα έχει βελτιωθεί σε πολύ σημαντικό βαθμό (παράρτ. σ.234-5 και Συμπεράσματα τρίτο μέρος σ.187-8.). Έτσι, ο εισηγητής επιχειρεί να παραμείνει *ουδέτερος* σε σχέση με το θέμα της *ισότητας των φύλων* και να μην προβεί σε περαιτέρω αναλύσεις.

Ως βασικός άξονας της εισήγησης διακρίνονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα οποία πλήττονται σοβαρά από το φαινόμενο και γι' αυτό χρειάζονται άμεση νομική προστασία. Ο εισηγητής δίνει ρητά έμφαση στα *ανθρώπινα δικαιώματα* ως υπέρτερα της οικογενειακής συνοχής (παρ.235). Ωστόσο, οι αναφορές του στην οικογένεια είναι αρκετά εκτενείς και αναλυτικές, τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά, ώστε θα

¹⁸⁸ Walby S., *Theorizing patriarchy*, Oxford : Blackwell, 1990, σ.22.

μπορούσε κανείς να συμπεράνει ότι η *οικογένεια* ως θεσμός βρίσκεται ψηλά στο **αξιακό του σύστημα**.

Η βία εντοπίζεται αποκλειστικά στον οικογενειακό χώρο. Έτσι, ο εισηγητής τη συνδέει άμεσα με το θέμα του **ιδιωτικού**, με την έλλειψη δικαιώματος παρέμβασης και συνεπώς με την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τη συντήρηση και αναπαραγωγή του φαινομένου και τη δυσκολία καταγγελίας του. Συνδέεται με την ατιμωρησία, την αθέατη βία, το κρυφό (παρ.σ.234) και αντιδιαστέλλεται προς το κοινωνικό, με την έννοια ότι δεν αφορά μεμονωμένες περιπτώσεις, αλλά αντίθετα αποτελεί ένα γενικευμένο φαινόμενο, που επηρεάζει την κοινωνία στο σύνολό της (παρ.σ.235).

Χαρακτηριστικά, το ιδιωτικό παραλληλίζεται με το άβατο, το απροσπέλαστο, συνδέοντας το θέμα της ιδιωτικής φύσης της ενδοοικογενειακής βίας με παραδοσιακές αντιλήψεις για την οικογένεια (βλ. παρ. σ. 234 και 235). Είναι χαρακτηριστικό ότι ο ομιλητής χρησιμοποιεί τη λέξη «άβατο» για να προσδιορίσει αυτή την ιδιωτικότητα της οικογενειακής ζωής με αρνητικό τρόπο. Ωστόσο, ο όρος αυτός παραπέμπει σε εκκλησιαστικές και θρησκευτικές αναπαραστάσεις (βλ.παρ.σ.234 και 235) ενός ιερού, απρόσιτου χώρου, ενός ιερού, απαγορευτικού θεσμού, που παρά την απαγορευτικότητά του παραπέμπει ταυτόχρονα σε κάτι που έχει υπέρτατη ηθική αξία, στο οποίο επιβάλλεται απόλυτος σεβασμός, αφοσίωση και πίστη, υποδηλώνοντας, έτσι, μια αναγνώριση της οικογένειας ως ύψιστης αξίας.

Επίσης, ο εισηγητής προσδιορίζει την ενδοοικογενειακή βία ως νοσηρό φαινόμενο σε σχέση με τη οικογενειακή ζωή που θεωρείται φυσιολογική (παρ.σ.238), γεγονός που παραπέμπει σε μια *ιατρικοποίηση* της βίας, αλλά και εξιδανίκευση της

οικογενειακής ζωής, καθώς η τελευταία ταυτίζεται με το φυσιολογικό και διαχωρίζεται από το παθολογικό με έναν απόλυτο και άκαμπτο τρόπο.

Η **ποινική διαμεσολάβηση** προσλαμβάνεται ως ανθρωπινότερος και ηπιότερος τρόπος αντιμετώπισης του φαινομένου σε σύγκριση με την κλασική ποινική διαδικασία, που έχει ως συνέπεια για το θύμα μια δεύτερη θυματοποίησή του. Προσλαμβάνεται, έτσι, ως μια διακριτική παρέμβαση. Το **ιδιωτικό** νοσηματοδοτείται θετικά, καθώς ταυτίζεται τόσο με το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και την ατομική ελευθερία και αξιοπρέπεια όσο και με τη διακριτική παρέμβαση στην ήδη διαταραγμένη ζωή της οικογένειας (παρ. σ. 237 και σχόλια σ.239).

Σχετικά με τις προτεραιότητες που τίθενται τονίζεται ιδιαίτερα η ανάγκη διευκόλυνσης της καταγγελίας και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Έτσι, τα ανθρώπινα δικαιώματα κατέχουν ρητά σημαντική θέση στο **αξιακό σύστημα** του εισηγητή, στον ίδιο βαθμό με την προστασία της οικογένειας (βλ.παρ.σ.237). Μιλώντας για την ποινική διαμεσολάβηση διακρίνεται μια αποστασιοποίηση σχετικά με το ζήτημα της **ισότητας των φύλων**, χρησιμοποιώντας ουδέτερες έννοιες, όπως «τα μέρη» και «άνθρωποι που εμπλέκονται στην ενδοοικογενειακή βία», γεγονός που υποδηλώνει μια προσέγγιση επικεντρωμένη στην οικογένεια ως σύνολο (βλ.παρ.σ.234). Διαπιστώνεται μια έντονη προτίμηση υπέρ της οικογενειακής ενότητας, παρά τη δήλωση του εισηγητή ότι η προστασία ατομικών δικαιωμάτων και η προστασία της οικογενειακής συνοχής δε συγκρούονται **απαραίτητα** (παρ.σ.239).

Επίσης, παρότι δεν αναφέρεται άμεσα σε **αίτια** του φαινομένου, ωστόσο, γίνεται αντιληπτό ότι η ενδοοικογενειακή βία αντιμετωπίζεται σε ένα ατομικό

επίπεδο, με την έννοια της οικογενειακής υπόθεσης περισσότερο, παρά ως κοινωνικό φαινόμενο, όπως προειπώθηκε κατά την παρουσίαση του φαινομένου (παρ.σ.237).

Συγκρίνοντας την ανάπτυξη των διαστάσεων, διαπιστώνεται ότι ο εισηγητής αναφέρεται με συντομία τόσο στο φαινόμενο όσο και την ποινική διαμεσολάβηση. Σχετικά με την τελευταία, χαρακτηριστικό είναι ότι δεν αναλύει και περιγράφει επαρκώς τη διαδικασία και δεν αναφέρει τη συμπεριφορά για την οποία είναι αρμόδια η ποινική διαμεσολάβηση, συνεπώς δεν κάνει το διαχωρισμό μεταξύ πλημμεληματικής και κακουργηματικής βίας, γεγονός που υποδηλώνει άγνοια για βασικά θέματα της διαδικασίας. Η ποινική διαμεσολάβηση νοηματοδοτείται κυρίως ως μια βοήθεια της οικογένειας από ειδικούς επιστήμονες. Η προσέγγιση γενικά είναι αδιαφοροποίητη, γεγονός που υποδηλώνει άγνοια και προχειρότητα στην προσέγγιση του θέματος και στην προετοιμασία της εισήγησης (παρ.σ.239).

Χαρακτηριστικό είναι ότι ο εισηγητής προβαίνει σε μια διαφορετική νοηματοδότηση του ιδιωτικού όταν αναφέρεται στην Πρόγωση. Πιο συγκεκριμένα, η έννοια του ιδιωτικού προσλαμβάνεται ως δικαίωμα στη διακριτικότητα και την εχεμύθεια, σε αντίθεση με την αναφορά του σε αυτό όταν μιλά για το φαινόμενο. Σχετικά με τους κανόνες και το αξιακό σύστημα διαπιστώνεται συνέπεια, αναφερόμενος εξίσου στην οικογένεια ως βασικό άξονα της ανάλυσης, τόσο στην περιγραφή του φαινομένου όσο και στην περιγραφή της αντιμετώπισης, (παρ.σ.239).

Ο εισηγητής, οικονομολόγος στο επάγγελμα, περιγράφοντας το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας χρησιμοποιεί αρκετές φορτισμένες συναισθηματικά λέξεις, προκειμένου να προσδώσει μια δραματική χροιά στο λόγο του για τη σοβαρότητα του φαινομένου, αλλά και να δείξει την ευαισθησία της κυβέρνησης απέναντι σε αυτό.

Χρησιμοποιεί ιατρικούς όρους όταν αναφέρεται στην ενδοοικογενειακή βία και την παρομοιάζει με ζωντανό οργανισμό μέσω της προσωποποίησης της ως ασθένειας (η ενδοοικογενειακή βία δεν κάνει διακρίσεις), γεγονός που υποδηλώνει μια *ιατρικοποίηση* της βίας. Η εισήγηση αφορά περισσότερο την ανάγκη να πείσει για την αναγκαιότητα και την καταλληλότητα του νομοσχεδίου και έχει ως βασικό άξονα την διευκόλυνση της καταγγελίας(παρ.σ.241).

Δεν αναφέρεται συγκεκριμένα και αναλυτικά σε **αίτια**, παρά μόνο επισημαίνει ότι το φαινόμενο έχει πολιτικές και κοινωνικές διαστάσεις. Αναφέρεται στον *κύκλο της βίας* και τη μετάδοση του προβλήματος από γενιά σε γενιά προκειμένου να αναδείξει την επικινδυνότητα του φαινομένου, όταν τα παιδιά είναι μάρτυρες της βίας (παρ.σ.241).

Κατά την παρουσίαση του φαινομένου, επιχειρεί να προσδώσει μια επίφαση *ουδετερότητας* στο λόγο του σχετικά με τη **διάσταση του φύλου**, χρησιμοποιώντας όρους ουδέτερους ως προς το φύλο, (όπως οι ατομικές ελευθερίες συνανθρώπων μας βλ.παρ.σ.240-1). Παρόλα αυτά κάνει μνεία στην παραβίαση της ισότητας των φύλων, αλλά και αναφέρεται αυθόρμητα στη γυναίκα – θύμα, όταν περιγράφει ερευνητικά ευρήματα, γεγονός που υποδηλώνει μια λανθάνουσα αντίληψη για το

φαινόμενο εστιασμένη στη θυματοποίηση της γυναίκας (βλ.παρ.242 και σχόλια σ.246).

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο πολιτισμός προβάλλεται ως κανόνας/πρότυπο σύγκρισης. Έτσι, η ενδοοικογενειακή βία παρουσιάζεται ως αντίθετη με τον πολιτισμό και την ανάπτυξη, ως *πολιτισμική καθυστέρηση*, άποψη η οποία υποδηλώνει μια πρόσληψη του φαινομένου ως συνέπεια έκπτωσης των κοινωνικών ηθικών αξιών. Προβάλλονται, επίσης, ως προστατευόμενη **αξία** τα ατομικά δικαιώματα και ελευθερίες και γενικότερα δίνεται έμφαση στην ανάγκη βοήθειας προς τα θύματα.

Απ' την εισήγηση φαίνεται ότι δίνεται μεγάλη έμφαση στην **ιδιωτική φύση** του προβλήματος. Εδώ το ιδιωτικό νοσηματοδοτείται ως εμπόδιο στην καταγγελία, ως αιτία για τη διατήρηση του φαινομένου, ως το κρυφό και το αθέατο, ως συγκάλυψη και σιωπή. Η ενδοοικογενειακή βία, έτσι, ταυτίζεται με το πρόβλημα της καταγγελίας και της αποκάλυψης του φαινομένου (σ.242).

Η ποινική διαμεσολάβηση αντιμετωπίζεται ως κατάλληλος τρόπος επίλυσης του προβλήματος. Κι εδώ η εισήγηση εστιάζει στον **ιδιωτικό χαρακτήρα** του φαινομένου και στη διευκόλυνση της καταγγελίας του. Το ιδιωτικό νοσηματοδοτείται ως προς την εμπιστευτικότητα και την εχεμύθεια (σ.243). Έτσι, η ποινική διαμεσολάβηση θεωρείται ως ο κινητήριος μοχλός για τη διευκόλυνση της καταγγελίας. Η αναφορά του εισηγητή, ωστόσο, είναι πολύ σύντομη και ελλιπής. Δεν περιγράφει ούτε αναλύει πτυχές της διαδικασίας και δεν τονίζει για ποια συμπεριφορά ενδείκνυται το μέτρο αυτό (πλημμελήματα), γεγονός που μπορεί να ερμηνευθεί ως *άγνοια* και *προχειρότητα* στον λόγο. Η παραπάνω διαπίστωση

συνδυάζεται με το γεγονός ότι δεν αναφέρονται άλλα στοιχεία για τις άλλες διερευνώμενες θεματικές ενότητες.

Συγκρίνοντας την ανάπτυξη των διαστάσεων διαπιστώνεται ότι το ενδιαφέρον επικεντρώνεται μονομερώς στο θέμα του ιδιωτικού με έναν μη συνεπή τρόπο ως προς τη νοηματοδότησή του. Χαρακτηριστικό είναι ότι το ιδιωτικό, κατά την αναφορά στο φαινόμενο, νοηματοδοτείται ως κάτι κακό, με την έννοια του ατομικού σε αντιδιαστολή προς το δημόσιο που αφορά όλους, ενώ κατά την παρουσίαση της ποινικής διαμεσολάβησης, νοηματοδοτείται ως διακριτικότητα και εχεμύθεια (σ.243-4).

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ ΤΣΑΡΟΥΧΑ

Η εισηγήτρια, νομικός στο επάγγελμα, επιλέγει να μιλήσει για το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας, τοποθετώντας το καταρχήν στις ιστορικοκοινωνικές του διαστάσεις, χρησιμοποιώντας για αυτό το λόγο κυρίως κοινωνικούς και απλούς όρους (παρ.σ.247-8).

Η **ενδοοικογενειακή βία** παρουσιάζεται ως μια μορφή βίας, η οποία αποτελεί απόρροια παρωχημένων αντιλήψεων που πλήττουν τη δημοκρατία. Η αναφορά στο φαινόμενο βασίζεται αποκλειστικά στην ανάλυση μεμονωμένων διαστάσεών του, όπως αυτή του ιδιωτικού και των πατριαρχικών αντιλήψεων σε σημείο που το βασικό πρόβλημα ταυτίζεται με το κρυφό, το ταμπού, το αθέατο, ενώ αποφεύγονται πιο συγκεκριμένοι ορισμοί του φαινομένου. Ο κύριος άξονας, λοιπόν, νοηματοδότησης του φαινομένου αποτελεί η έννοια του **ιδιωτικού**. Το πρόβλημα της

ενδοοικογενειακής βίας εξισώνεται με την έννοια του ιδιωτικού, της προσωπικής/ατομικής υπόθεσης και αντιπαραβάλλεται με την έννοια της κοινωνικής παθογένειας, όπως χρησιμοποιείται και στην αιτιολογική έκθεση του νόμου. Η μη καταγγελία θεωρείται ως το κυριότερο πρόβλημα (παρ..σ.249).

Σε αυτό το πλαίσιο, αντιμετωπίζει την ενδοοικογενειακή βία ως έγκλημα και όχι ως οικογενειακή –ιδιωτική υπόθεση, πράγμα που παραπέμπει στις φεμινιστικές απόψεις για την ενδοοικογενειακή βία. Είναι εμφανής στο λόγο της εισηγήτριας η προοπτική μιας έμφυλης θεώρησης της βίας με θύματα κυρίως τις γυναίκες και τα παιδιά. Χαρακτηριστική ένδειξη αυτής της θεώρησης είναι ότι η εισηγήτρια στο τέλος της ομιλίας θεωρεί υποχρέωσή της, ως γυναίκας, προς τις κακοποιημένες γυναίκες την υπερψήφιση του νομοσχεδίου (βλ.παρ.σ.248και σχόλια σ.253). Επίσης, η αυθόρμητη αναφορά στα δικαιώματα της γυναίκας και στο φεμινιστικό κίνημα συνάδει με την παραπάνω διαπίστωση. Ωστόσο, επιχειρεί παράλληλα και σκόπιμα την υιοθέτηση μιας ουδέτερης στάσης σε σύμπνοια με το νομοθετικό πλαίσιο που διευρύνει τον κύκλο των θυμάτων, τονίζοντας ότι δεν αφορά αποκλειστικά τις γυναίκες, αναφερόμενη χαρακτηριστικά σε πιο «ουδέτερες» ως προς την ισότητα των φύλων εκφράσεις (π.χ. «σε ανθρώπους που έχουν ανάγκη» παρ.σ.253).

Σε σχέση με τα **αίτια**, το πρόβλημα εδράζεται σε κατάλοιπα ανδροκρατικών αντιλήψεων και παρωχημένων δομών της ελληνικής κοινωνίας, μια οπτική που εγγράφει το έγκλημα της ενδοοικογενειακής βίας σε κοινωνικές δομές και νοοτροπίες (παρ.σ.248-9). Οι έννοιες που χρησιμοποιεί παραπέμπουν σε δομές και αντιλήψεις για την ελληνική κοινωνία οι οποίες θεωρούνται πια παρωχημένες, εκφράζοντας μια

φιλελεύθερη άποψη για την έννοια της πατριαρχίας, σύμφωνα με την περιγραφή που δίνει η S. Walby.¹⁸⁹

Σε σχέση με τις **αξίες και τους κανόνες** η εισηγήτρια προτάσσει τα θεμελιώδη ατομικά δικαιώματα, που στηρίζουν και προωθούν τη δημοκρατία, ως άξονα του νομοσχεδίου. Ταυτόχρονα ορίζει τα παραπάνω στο πλαίσιο της οικογένειας, σύμφωνα και με το πνεύμα του νόμου, χωρίς να προβαίνει σε περαιτέρω αναλύσεις. Έτσι η *οικονέμεια* έμμεσα αναδεικνύεται ως αξία και θεσμός που μπορεί εύκολα να εναρμονίζεται με τα ατομικά δικαιώματα και ελευθερίες (παρ. 249 και 252).

Η αναφορά στην **ποινική διαμεσολάβηση** γίνεται σχεδόν επιγραμματικά με θετικό πρόσημο, αφού χαρακτηρίζεται ως πρωτοποριακή. Χαρακτηριστικό είναι ότι δεν αναφέρεται καθόλου στη συμπεριφορά, δηλαδή τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας, τα οποία και αποκλειστικά αφορά, αλλά και ούτε στη διαδικασία, γεγονός που υποδηλώνει *άγνοια* και *προχειρότητα* στην προσέγγιση του ζητήματος. Η τοποθέτησή της σχετικά με τα αίτια και την ισότητα των φύλων παραμένει στο ίδιο πνεύμα, όπως και στην αναφορά της στο φαινόμενο (παρ.σ.250).

Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως ένα μέσο που προωθεί τη διευκόλυνση της καταγγελίας, η οποία τίθεται ως βασική προτεραιότητα του νομοσχεδίου. Επίσης, αποτελεί ένα μέτρο που ενισχύει την προστασία των θυμάτων. Σε αυτό το πλαίσιο, η νοηματοδότηση του ιδιωτικού πραγματώνεται με θετικό τρόπο. Η ποινική διαμεσολάβηση αφορά μια διαδικασία που εξασφαλίζει τα εχέγγυα της μυστικότητας και της προστασίας (παρ.σ.252). Ως **κανόνας** αναφέρεται και η *νομική υποχρέωση* της χώρας ως προς τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης,

¹⁸⁹ Walby, S. όπ.παρ.σ.22.

υπογραμμίζοντας τη σημασία του επείγοντος στην νομοθετική αυτή ρύθμιση (παρ. 250 και 252).

Συγκρίνοντας τις διαστάσεις, διαπιστώνεται ότι η έμφαση δίνεται κυρίως στο ζήτημα του ιδιωτικού και πως αυτό εμποδίζει την καταγγελία. Η Διάγνωση είναι πιο αναπτυγμένη, αναφερόμενη και στις κοινωνικοιστορικές διαστάσεις του φαινομένου, σε αντίθεση με την Πρόγνωση που είναι πολύ ελλιπής, σύντομη και επιφανειακή, δίνοντας έτσι την αίσθηση μιας προχειρότητας στο λόγο και άγνοιας για τη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης, όπως προειπώθηκε (παρ.σ.252-3).

Ε. ΜΠΕΡΝΙΔΑΚΗ ΑΛΑΝΤΟΥΣ

Η εισηγήτρια είναι φιλόλογος στο επάγγελμα και επιλέγει να εκφράσει τις απόψεις της, με απλό και κατανοητό ύφος, έντονα προτρεπτικό για ανάληψη δράσης, χρησιμοποιώντας φορτισμένες λέξεις, προκειμένου να δώσει έμφαση στη σοβαρότητα του προβλήματος. Προσφεύγει στη χρήση, επίσης, ιατρικών όρων, γεγονός που υποδεικνύει μια θεώρηση του εγκλήματος ως ασθένειας στο πλαίσιο μιας *ιατρικοποίησης* του προβλήματος. Είναι χαρακτηριστικό ότι η οικογένεια βρίσκεται στο επίκεντρο της εισήγησης και παρουσιάζεται ως το κατεξοχήν υγιές περιβάλλον σε αντιδιαστολή με την ενδοοικογενειακή βία, που παρουσιάζεται ως κάτι νοσηρό και βλαβερό για την κοινωνία (σ.256). Επίσης, επιχειρεί να κρατήσει μια στάση ουδετερότητας ως προς το φύλο, σύμφωνα με το πνεύμα του νόμου, χρησιμοποιώντας ουδέτερες ως προς αυτό έννοιες ή νομικούς όρους (παρ.σ.254-5).

Η **ενδοοικογενειακή βία** περιγράφεται ως ιδιαίτερο έγκλημα, θεώρηση που προσιδιάζει στις φεμινιστικές απόψεις για το φαινόμενο περί διαφοροποίησής του από τη βία μεταξύ αγνώστων προσώπων. Χαρακτηριστικό είναι ότι από την εισήγηση λείπει η αναφορά σε ορισμούς και μορφές συμπεριφοράς. Η ενδοοικογενειακή βία είναι σαν να είναι ένα αυτονόητο, γνωστό και κατανοητό φαινόμενο, πράγμα που προσδίδει μια αίσθηση προχειρότητας στο λόγο, μια επιπόλαιης και επιδερμικής προσέγγισης. Η εισηγήτρια είναι επιλεκτική ως προς τα θέματα που αναπτύσσει. Έτσι, στην περιγραφή της **αιτιολογίας** του φαινομένου αναφέρεται πολύ σύντομα και επιγραμματικά σε θέματα όπως είναι οι προκαταλήψεις και τα ταμπού σχετικά με τη γνωστοποίηση, αλλά και η έλλειψη γνώσης για τη νομική του απαξίωση. Παρόμοια, η **ιδιωτική φύση** του φαινομένου καταδικάζεται ως κάτι επιζήμιο που συντηρεί και αναπαράγει το φαινόμενο. Η ενδοοικογενειακή βία σχεδόν ταυτίζεται με την έννοια του ταμπού και της προκατάληψης (παρ.σ.256).

Σχετικά με το **θέμα της ισότητας των φύλων**, η εισηγήτρια, επιχειρεί να παραμείνει *ουδέτερη* όπως και το νομικό πλαίσιο. Έτσι, αναφέρεται στη γυναίκα-θύμα, αλλά δεν παραλείπει να τονίσει ότι δεν πρόκειται για το αποκλειστικό θύμα, αφού αφορά τόσο τους ανήμπορους, τους ανάπηρους, τα παιδιά, αλλά και γενικότερα κάθε αδύναμο μέλος της οικογένειας. Παρόλα αυτά, αναφέρεται αυθόρμητα στη γυναίκα-θύμα, όταν μιλά για τη στήριξη των θυμάτων, υποδηλώνοντας έτσι, μια λανθάνουσα προκατάληψη υπέρ της έμφυλης θεώρησης του φαινομένου και μια συνειδητή-σκοπίμη προσπάθεια συμμόρφωσης με το νομικό πλαίσιο (παρ.σ.255).

Η **ποινική διαμεσολάβηση** αναφέρεται επιγραμματικά και ενσωματώνεται στη γενικότερη περιγραφή του φαινομένου. Κυρίως προσλαμβάνεται ως *επαναφορά της οικογένειας σε υγιείς σχέσεις*, υποδηλώνοντας την **αξία** της *οικογενειακής ενότητας*

για την κοινωνία. Δεν αναφέρεται στις άλλες διαστάσεις του προβλήματος σχετικά με την αντιμετώπιση, γεγονός που υποδηλώνει μια *ελλιπή προετοιμασία* για την εισήγηση, αλλά και *άγνοια* ειδικότερων ζητημάτων. Είναι χαρακτηριστικός ο τρόπος με τον οποίο αναφέρεται η εισηγήτρια στην ποινική διαμεσολάβηση (ως «μια διαμεσολάβηση από την Πολιτεία»), σε συνδυασμό με την απουσία προσδιορισμού της συμπεριφοράς για την οποία είναι αρμόδια, γεγονός που υποδηλώνει *άγνοια* για πιο συγκεκριμένα θέματα της διαδικασίας και τη φιλοσοφία του θεσμού (παρ.σ.257 και σ.259).

Συγκρίνοντας, τις θεματικές ενότητες μεταξύ τους, διαπιστώνεται ότι η ανάπτυξη των διαστάσεων είναι ανισομερής και ελλιπής τόσο σχετικά με την περιγραφή του φαινομένου όσο και με την παρουσίαση της ποινικής διαμεσολάβησης. Κεντρικός άξονας της εισήγησης συνολικά, είναι η σημασία της οικογενειακής ενότητας. Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως μια διαδικασία που έχει στόχο να επαναφέρει την οικογένεια σε υγιείς σχέσεις. Αντίθετα, ο ιδιωτικός χαρακτήρας του εγκλήματος της ενδοοικογενειακής βίας, έμμεσα νοηματοδοτείται θετικά σε σχέση με την ποινική διαμεσολαβητή και αρνητικά όσον αφορά το φαινόμενο (σ.259).

ΜΠΟΥΓΑΣΙ.

Ο εισηγητής, εκπρόσωπος της κυβέρνησης και νομικός στο επάγγελμα, τοποθετείται πάνω στο θέμα χρησιμοποιώντας κυρίως φορτισμένες εκφράσεις, προκειμένου να επιδείξει την ευαισθησία της κυβέρνησης και του ίδιου, αλλά και να τονίσει τη σοβαρότητα του προβλήματος (παρ.σ.260). Χαρακτηριστική είναι η χρήση

εννοιών που φανερώνουν μια αντίληψη των θυμάτων ως παθητικά και ανήμπορα, αδύναμα να αντιδράσουν, σχεδόν με την έννοια μιας εγγενούς αδυναμίας (βλ.παρ.σ.261). Η χρήση, επίσης, εκφράσεων που παραλέμπουν στην ιατρική και ψυχιατρική υποδηλώνουν μια *τάση ιατρικοποίησης* του φαινομένου (παρ.σ.261).

Το φαινόμενο της *ενδοοικογενειακής βίας* παρουσιάζεται με αρνητικά σχόλια και προσλαμβάνεται ως εμπόδιο στην ομαλή λειτουργία της οικογένειας. Αναφέρεται σε αυτό πολύ επιδερμικά παραλείποντας ορισμούς και συμπεριφορές που περιλαμβάνει. Ουσιαστικά, ορίζεται πολύ γενικά ως η βία μέσα στην οικογένεια. Ορίζεται ως ιδιώνυμο κοινωνικό φαινόμενο. Ο εισηγητής, έτσι, κρίνει ορθή την επιλογή του νομοθέτη για τη σύσταση ειδικού και ενιαίου νομοθετήματος, γεγονός που διαφοροποιεί το φαινόμενο σχετικά με την αντιμετώπισή του από την κοινή βία. Αυτή η τοποθέτηση, θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς, ότι συνάδει με τη φεμινιστική θεώρηση της ενδοοικογενειακής βίας. Ωστόσο, μέσα από την εισήγηση συνολικά δεν υποστηρίζεται ούτε αναδεικνύεται η διαφοροποίηση αυτή, παρά η διάκριση αφορά αποκλειστικά το γεγονός ότι η ενδοοικογενειακή βία θίγει έναν σημαντικό για την κοινωνία θεσμό (παρ.σ.262).

Έτσι, ο *θεσμός της οικογένειας* κατέχει σημαντική θέση στο **αξιακό σύστημα** του ομιλητή, καθώς αναφέρεται εκτενώς στην ανάγκη προστασίας της, και καθώς φαίνεται ότι ουσιαστικά την τοποθετεί στη θέση του πραγματικού θύματος. Η αρμονική ενότητα της οικογένειας κρίνεται θεμελιακή για την κοινωνία, όπως διαφαίνεται και από την αναφορά σχετικά με την συνταγματική της κατοχύρωση (παρ. σ. 262 και 266).

Σε αυτό το πλαίσιο, σχετικά με την *ισότητα των φύλων* διακρίνεται μια *τάση ουδετερότητας* και γενίκευσης του φαινομένου σε διάφορα πιθανά θύματα. Η

αναφορά στο φύλο δεν έχει αποκλειστικό χαρακτήρα σχετικά με τα θύματα και τους δράστες (βλ.παρ.σ.262 και 265).

Σχετικά με τα **αίτια** του φαινομένου δε γίνεται καμιά άμεση αναφορά πέρα από τον ορισμό του ως κοινωνικό φαινόμενο, σε συμφωνία με το νομικό πλαίσιο, πράγμα το οποίο έμμεσα θα μπορούσε να σημαίνει αναγνώριση κοινωνικών αιτίων. Ωστόσο, δεν διαφαίνεται κάτι τέτοιο από την εισήγηση. Περισσότερο, η νοσηματοδότηση του κοινωνικού αντιδιαστέλλεται με την έννοια του ιδιωτικού-προσωπικού (σ.262-3).

Έτσι, η ενδοοικογενειακή βία δεν είναι ένα μεμονωμένο/ατομικό θέμα, αλλά αφορά ολόκληρη την κοινωνία, στο βαθμό που την αφορά η προστασία της οικογένειας. Χαρακτηριστικό είναι ότι δεν αναφέρεται σε ατομικές ελευθερίες και θεμελιώδη δικαιώματα. Η προστασία της οικογένειας υπερτερεί στην εισήγηση. Το **ιδιωτικό** αντιδιαστέλλεται προς το κοινωνικό και αντιμετωπίζεται ως εμπόδιο στην παρέμβαση (παρ.σ.263).

Η **ποινική διαμεσολάβηση** παρουσιάζεται ως καινοτόμος θεσμός. Ο δράστης εδώ αποτελεί το επίκεντρο της εισήγησης, τόσο ως προς την αποφυγή των συνεπειών της ποινικής δίκης, όσο και όσον αφορά τη μεταχείρισή του. Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως *τρόπος θεραπείας* του δράστη και έτσι μελλοντικής αποκατάστασης της οικογενειακής λειτουργίας. Παρότι ο εισηγητής δεν αναφέρεται άμεσα σε **αιτίες**, ωστόσο, η αυθόρμητη αναφορά σε ψυχοπαθολογικές ερμηνείες της συμπεριφοράς του δράστη και η επικέντρωση στη θεραπεία του, υποδηλώνει μια τοποθέτηση σύμφωνη με την ψυχιατρική θεώρηση του φαινομένου, που εντοπίζει τις αιτίες στο άτομο και την προβληματική, παθολογική συμπεριφορά του (παρ.σ.264).

Ο δράστης αντιμετωπίζεται περισσότερο ως μέλος της οικογένειας. Η τελευταία προσλαμβάνεται με έναν ολιστικό τρόπο, ως σύστημα, και τελικά αντιμετωπίζεται ως το κύριο θύμα. Βασικό μέλημα και **κανόνας** για την ποινική διαμεσολάβηση, λοιπόν, είναι η *αποκατάσταση της οικογενειακής λειτουργίας* (παρ. 264 και 266). Σε αυτό το πλαίσιο, ο εισηγητής δεν τοποθετεί το πρόβλημα σε μια προοπτική της **ισότητας των φύλων**. Η συχνή χρήση του όρου δράστη, βέβαια, μπορεί να υποδηλώνει μια προκατάληψη για τον άνδρα ως δράστη. Ωστόσο, ο δράστης αντιμετωπίζεται όχι ως εκ προθέσεως εγκληματίας, αλλά ως *αφροσύνη* μέλος της οικογένειας, πράγμα που υποδηλώνει μια στάση επιείκειας και άμβλυνσης των τιμωρητικών τάσεων προς το πρόσωπό του (παρ.σ.264).

Το **ιδιωτικό** νοηματοδοτείται σε αντιδιαστολή προς τον κοινωνικό στιγματισμό, που υποδηλώνει και μια αρνητική πλευρά της έννοιας του δημόσιου ή ένα περιορισμό ως προς τα όριά του. Η εχεμύθεια και διακριτικότητα της παρέμβασης σε τέτοιες καταστάσεις αξιολογείται θετικά και κρίνεται απαραίτητη σύμφωνα και με το νομικό πλαίσιο (παρ.σ.265).

Χαρακτηριστικό είναι ότι, παρότι νομικός στην ιδιότητα, ο εισηγητής δεν αναφέρεται στη συμπεριφορά για την οποία είναι κατάλληλη η ποινική διαμεσολαβητή, δηλαδή τα πλημμελήματα, γεγονός που αφήνει υπόνοιες *άγνοιας* επί του θέματος και *ελλιπούς προετοιμασίας* της εισήγησης.(παρ.σ.264).

Συγκρίνοντας τις διαστάσεις, διαπιστώνεται ότι ο λόγος του εισηγητή είναι συνεκτικός ως προς το βασικό άξονα που είναι η προστασία της οικογένειας, αξία που υπερτερεί έναντι άλλων. Αναπτύσσει ισομερώς τόσο την περιγραφή του φαινομένου όσο και της ποινικής διαμεσολάβησης.

Η Ποινική διαμεσολάβηση παρουσιάζεται ως μέση λύση μεταξύ του δίπολου δημόσιου=στιγματισμός και ιδιωτικού=συγκάλυψη και ατιμωρησία. Η ενδοοικογενειακή βία θεωρείται κοινωνικό φαινόμενο, περισσότερο γιατί απειλεί έναν θεσμό πολύ σημαντικό για την κοινωνία και το Έθνος που είναι η οικογένεια. Το φαινόμενο αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο μιας ψυχιατροποίησης του προβλήματος και απόδοσής του καθαρά στην ατομική συμπεριφορά και ευθύνη του δράστη. Στο πλαίσιο αυτό, η διαμεσολάβηση αποτελεί μια μορφή επιείκειας σε αντιδιαστολή προς την τιμωρητικότητα και παρουσία της οικογένειας ως ... , διάλυση και το στιγματισμό (παρ.σ.266-7).

ΡΑΠΤΗ Ε.

Η εισηγήτρια, ψυχολόγος στο επάγγελμα, επιλέγει να εκφράσει τις απόψεις της, χρησιμοποιώντας κυρίως **νομικούς όρους**, προκειμένου να προσδώσει μια επίφαση ουδετερότητας στο λόγο της όσον αφορά το φύλο. (παράρτ.σ.267-8).

Κατά την παρουσίαση του **φαινομένου**, επικεντρώνεται πολύ σύντομα στο θέμα της **ιδιωτικής** του φύσης και της εξαναγκαστικής σιωπής των θυμάτων. Η ενδοοικογενειακή βία ταυτίζεται σχεδόν με τη σιωπή και τη συγκάλυψη (παρ.σ.269). Το ιδιωτικό νοηματοδοτείται ως ο κατεξοχήν χώρος της οικογενειακής ζωής και του προσωπικού προβλήματος και αντιδιαστέλλεται προς την έννοια της κοινωνικής παθογένειας, της δημόσιας υπόθεσης που αφορά την κοινωνία και όχι το άτομο. Στο πλαίσιο αυτό, η ενδοοικογενειακή βία δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ιδιωτική υπόθεση (παρ.σ.270).

Από την εισήγηση διαφαίνεται ότι οι ατομικές ελευθερίες και η ατομική αξιοπρέπεια αποτελούν σημαντικό **κανόνα** και προτεραιότητα στην αντιμετώπιση του

φαινομένου (παρ.σ.270-273). Χρησιμοποιώντας κυρίως νομικούς όρους και παραλείποντας αναφορές σε αίτια και ρόλους, επιχειρεί να δώσει μια επίφαση ουδετερότητας σχετικά με την **ισότητα των φύλων**. Ωστόσο, η επισήμανση στην αρχή της εισήγησης για την ημέρα ενάντια της βίας κατά των γυναικών και η αναφορά στη συμβολική πρωτοβουλία των γυναικών της παράταξης να καταθέσουν πρόταση νόμου, αναδεικνύει μια λανθάνουσα προοπτική βασισμένη στην έμφυλη διάσταση της ενδοοικογενειακής βίας (βλ.παρ.σ.269).

Στο ίδιο πνεύμα, παρότι δεν κάνει ιδιαίτερη μνεία στα **αίτια**, ωστόσο μιλώντας για τη σωματική κακοποίηση ανήλικου αναφέρεται στη φράση «το ξύλο βγήκε από τον παράδεισο», υπονοώντας μια προβληματική πάνω στο θέμα, βασισμένη σε αντιλήψεις και στερεότυπα της παραδοσιακής ελληνικής κοινωνίας (παρ.σ.272).

Η εισηγήτρια κάνει μια σύντομη αναφορά στην **ποινική διαμεσολάβηση**, χωρίς να περιγράφει εκτενέστερα τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις ενεργοποίησής της. Η τελευταία παρουσιάζεται ως καινοτόμος διάταξη στο παρόν νομοσχέδιο που έχει σκοπό να αποκαταστήσει τις διαταραγμένες ισορροπίες μέσα στην οικογένεια και αφορά μόνο τα πλημμελήματα. Προσλαμβάνεται ως μια μέθοδος για την επίτευξη συμφωνίας μέσα από το διάλογο και την επαφή των μερών και ως μέσο για την προστασία της ενότητας της οικογένειας (παρ.σ.271). Ο τρόπος με τον οποίο προσλαμβάνεται η διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης φανερώνει μια αντίληψη για τα πλημμελήματα της ενδοοικογενειακής βίας βασισμένη στην έννοια της διαφωνίας, της διαφοράς και της σύγκρουσης μεταξύ δυο διαφωνούντων μερών (παρ.σ.271).

Η ενότητα της οικογενειακής ζωής φαίνεται πως είναι ο απώτερος στόχος της διαδικασίας, καθώς μέσω αυτής μπορούν κατά την εισηγήτρια να αποτραπούν

φαινόμενα οριστικής ρήξης των οικογενειακών σχέσεων (παρ.σ.271 και 272). Υπό αυτή την έννοια η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται και ως ένα προληπτικό μέτρο. Έτσι, η αξία του οικογενειακού θεσμού φαίνεται να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο **αξιακό σύστημα** της εισηγήτριας.

Σχετικά με την **ισότητα των φύλων**, παρατηρείται μια έντονη τάση για διατήρηση ουδέτερης αλλά και επιεικέστερης στάσης ως προς το δράστη, οπότε θύματα και δράστες αντικαθίστανται από «διάδικους» και «διαφωνούντα μέρη» (παρ.σ.271).

Χαρακτηριστικό είναι ότι το **ιδιωτικό** εδώ προσλαμβάνεται θετικά, ως διευκόλυνση της καταγγελίας. Η ποινική διαμεσολάβηση θεωρείται ως μια μέση λύση μεταξύ μιας επικίνδυνης κρατικής παρέμβασης και της μη καταγγελίας (παρ.σ.271).

Απ' τα παραπάνω, γίνεται αντιληπτό ότι η εισηγήτρια αναφέρεται στις διαστάσεις χωρίς όμως να αναπτύσσει πολύ τις απόψεις της για το φαινόμενο. Η αναφορά στην Πρόγνωση γίνεται πολύ σύντομα, με επικέντρωση κυρίως στη διευκόλυνση της καταγγελίας, ενώ όσον αφορά το φαινόμενο, βασικός άξονας ανάπτυξης είναι ο ιδιωτικός του χαρακτήρας ως εμπόδιο στην αντιμετώπισή του. Όταν μιλά για την ποινική διαμεσολάβηση, η ενδοοικογενειακή βία μετατρέπεται από έγκλημα σε διαφωνία και σύγκρουση, ενώ οι δράστες και τα θύματα σε διάδικους και διαφωνούντα μέρη, φανερώνοντας έτσι μια τάση επιείκειας και «απεγκληματοποίησης» των πλημμελημάτων ενδοοικογενειακής βίας (σ.272).

Ο εισηγητής, δημοσιογράφος στο επάγγελμα, χρησιμοποιεί απλούς όρους της καθομιλουμένης, ελάχιστους νομικούς όρους, όταν αναφέρεται στα θύματα, παραμένοντας ουδέτερος ως προς την ισότητα των φύλων (παρ.σ.275). Επίσης, χρησιμοποιεί φορτισμένες έννοιες. Η παρέμβαση έχει χαρακτήρα αντιπαράθεσης και επιδερμική έχοντας τη μορφή απλής δήλωσης υπέρ του νομοσχεδίου (βλ.παρ.σ.273-4).

Αναφέρεται επιλεκτικά σε ορισμένες μόνο διατάξεις και τις αλλαγές που επιφέρουν. Δεν αναλύει και αναπτύσσει τις απόψεις του για τις διαστάσεις του φαινομένου και την αντιμετώπισή του, γεγονός που παραπέμπει σε μια εργαλειώδη αντιμετώπιση του ζητήματος, εστιάζοντας αποκλειστικά σε νομικά θέματα. Παραμένει, έτσι, αποστασιοποιημένος από ιδεολογικά θέματα και διαμάχες.

Σχετικά με τα αίτια δεν τοποθετείται με σαφήνεια, αλλά αντίθετα μιλά για τη γενικότερη βία και την αύξησή της, δίνοντας την αίσθηση μιας αδιαφοροποίητης θεώρησης της ενδοοικογενειακής βίας, μη διάκρισής της δηλαδή ως ιδιαίτερης και ξεχωριστής. Επιλέγει, πάντως, να αναφερθεί στην αναπαραγωγή του φαινομένου μέσω του κύκλου της βίας, η οποία έτσι κληρονομείται από γενιά σε γενιά, προκειμένου να καταδείξει την επικινδυνότητα του φαινομένου (παρ.σ.275).

Δίνει έμφαση σε νομοτεχνικά θέματα και την ανάγκη νομικής αναγνώρισης και αντιμετώπισης νέων καταστάσεων που προκύπτουν από τις κοινωνικές εξελίξεις. (παρ.σ.275 και 277). Η οπτική του είναι επιφανειακή και περιορίζεται στη διάσταση

της χρησιμότητας και διαχειριστικότητας του νόμου, χωρίς αναφορές σε **αξίες και κανόνες** και σε θέματα που άπτονται της προβληματικής μεταξύ δημόσιου-ιδιωτικού (βλ.παρα.σ.275).

Ο εισηγητής τάσσεται υπέρ της **ποινικής διαμεσολάβησης**, χωρίς να επιχειρηματολογεί και να επεξηγεί τις θέσεις του, γεγονός που συνάδει με την παραπάνω διαπίστωση περί εργαλειακής προσέγγισης του θέματος (παρα.σ.276). Δεν αναφέρεται καθόλου στις άλλες διαστάσεις, γεγονός που υποδηλώνει μια *προχειρότητα* στο λόγο αλλά και *άγνοια* της φιλοσοφίας του μέτρου και μη δέουσας προετοιμασίας της εισήγησης (παραρ.σ.278).

ΤΣΑΝΤΟΥΛΑΣ Δ.

Ο εισηγητής είναι γιατρός-παθολόγος στο επάγγελμα και χρησιμοποιεί κυρίως ιατρική ορολογία, προκειμένου να διαχωρίσει την ενδοοικογενειακή βία από την ομαλή φυσιολογική οικογενειακή ζωή, απόψεις που συνάδουν με μια θεώρηση της κοινωνίας ως ζωντανού οργανισμού και του εγκλήματος ως παθογόνου κατάστασης, επικίνδυνης για την κοινωνική συνοχή. Χρησιμοποιεί επίσης ελάχιστα νομικούς όρους προκειμένου να παραμείνει ουδέτερος ως προς το φύλο και τους ρόλους δράστης-θύμα, κυρίως όταν αναφέρεται στην ποινική διαμεσολάβηση (βλ.παράρτ.σ.279-280).

Η ενδοοικογενειακή βία παρουσιάζεται ως νοσηρό φαινόμενο, ως ένα παράδοξο μέσα στους κόλπους της οικογένειας. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο εισηγητής δεν αναφέρεται καθόλου σε ορισμούς και λεπτομερείς αναλύσεις για τα

αίτια και άλλες διαστάσεις του φαινομένου. Η προσέγγισή του είναι περισσότερο επιφανειακή και ο λόγος του εστιάζει κυρίως στην αξία της παραδοσιακής οικογένειας για την ελληνική κοινωνία. Το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας και η ανάγκη προστασίας ενός μέλους οικογένειας από άλλο μέλος ορίζεται εκ του αντιθέτου, ως παραδοξότητα και παρέκκλιση από το φυσιολογικό που είναι η αρμονική οικογενειακή ζωή (παρ.σ.280), υποδηλώνοντας έτσι μια *ιατρικοποίηση* του προβλήματος.

Δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένα **αίτια**. Πάντως στη σύντομη αυτή αναφορά υπογραμμίζει μια πλειάδα παραγόντων που ξεκινά από τον αλκοολισμό, τα ψυχικά νοσήματα, τη νοοτροπία, τη φτώχεια, την ανεργία, την προβολή βίαιων εικόνων από τα ΜΜΕ και άλλων γενικότερης φύσης παραγόντων (παρ.σ.281). Αναφέρεται επίσης στον *κύκλο της βίας* ως αναμφισβήτητης επιστημονικής αλήθειας προκειμένου να τονίσει την επικινδυνότητα της βίας ως προς τα παιδιά. Έτσι, δεν τοποθετεί το πρόβλημα αποκλειστικά στην βάση της **ισότητας των φύλων**. Αναγνωρίζει τη γυναίκα ως το πιο συχνό θύμα αλλά όχι ως το αποκλειστικό θύμα και δίνει έμφαση στα παιδιά τους ηλικιωμένους και στους ανήμπορους ως τα πιο ευάλωτα άτομα. Οι αναφορές του στη θυματοποίηση, οι λέξεις και φράσεις που χρησιμοποιεί υπονοούν μια στερεότυπη προσέγγισή της στη βάση μιας εγγενούς αδυναμίας, παθητικότητας και ανικανότητας του θύματος («ευαίσθητα σε τραυματικές συγκρούσεις άτομα, το να είναι θύματα», βλ.παρ.σ.281).

Η οικογένεια βρίσκεται ψηλά στο **αξιακό σύστημα** του ομιλητή, ο οποίος μιλά με νοσταλγία για τις αρχές της παραδοσιακής οικογένειας, εκφράζοντας μια επιφύλαξη προς κάθε νέα αλλαγή της δομής της. Η αναφορά του είναι πιο εκτενής ποσοτικά και ποιοτικά σε σχέση με την αναφορά του στο φαινόμενο της

ενδοοικογενειακής βίας. Ο εισηγητής εκφράζει μια *εξιδανικευμένη εικόνα* για την αξία της ελληνικής οικογένειας, η οποία αναγνωρίζεται ως ο πολυτιμότερος κοινωνικός παράγοντας εκμάθησης σωστής, ισορροπημένης και υγιούς συμπεριφοράς. Επίσης, η οικογένεια χαρακτηρίζεται ως σύστημα που μπορεί και πρέπει να αυτορυθμίζεται (παρ.σ. 281 και 284), υπονοώντας έτσι, χωρίς να αναφέρεται άμεσα, μια λανθάνουσα στάση υπέρ της **ιδιωτικότητας** της οικογενειακής ζωής (παρ.σ.284).

Ο εισηγητής αναφέρεται πολύ σύντομα στην **ποινική διαμεσολάβηση** και επικεντρώνεται κυρίως στη διευκόλυνση της καταγγελίας και την προστασία των καταγγελλόντων από την ψυχική ταλαιπωρία αλλά και τον «κοινωνικό διασυρμό», ο οποίος αποκτά ιδιαίτερη σημασία για τον εισηγητή. Έτσι, η αναφορά στην «όχι ευχάριστη δημόσια ενέργεια», δηλαδή την καταγγελία, την εξισώνει καταρχάς με την ψυχική ταλαιπωρία των θυμάτων και στη συνέχεια με τον στιγματισμό. Ως εκ τούτου, η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται περισσότερο ως αποφυγή της δευτερογενούς θυματοποίησης (παρ.σ.283).

Δεν υπάρχει καμιά αναφορά στην **ισότητα των φύλων**. Είναι χαρακτηριστικό ότι χρησιμοποιεί νομικούς όρους και πιο ουδέτερους όπως «θύμα», «καταγγέλλοντες» και «συγγενικά πρόσωπα», όταν αναφέρεται στα θύματα και στους δράστες προκειμένου να προσδώσει μια *ουδέτερη στάση* σχετικά με το φύλο (παρ.σ.280). Επίσης, στο ίδιο πλαίσιο φαίνεται μια τάση αντίληψης των πραγμάτων επικεντρωμένη περισσότερο στην οικογένεια παρά στους μεμονωμένους ρόλους θύμα-δράστης, ορίζοντας το πρόβλημα ως οικογενειακό πρόβλημα περισσότερο.

Σχετικά με τα **αίτια**, επικεντρώνεται κυρίως στην «παθολογική συμπεριφορά κάποιων ενηλίκων», υποδηλώνοντας μια ατομοκεντρική προσέγγιση του

προβλήματος στα πλαίσια μιας ψυχιατρικής θεώρησης της ενδοοικογενειακής βίας. Σε αυτό το πλαίσιο, το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας είναι σαν να αφορά μεμονωμένα περιστατικά, άποψη που συνάδει με τις φιλελεύθερες απόψεις για τη βία.¹⁹⁰

Η αναφορά στην **ποινική διαμεσολάβηση** είναι πολύ σύντομη σε σχέση με την Διάγνωση. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο εισηγητής δεν αναφέρεται σε λεπτομέρειες της διαδικασίας, όπως η συμπεριφορά πλημμεληματικού χαρακτήρα, γεγονός που υποδηλώνει άγνοια για τα ειδικότερα θέματα της ποινικής διαμεσολάβησης. Τον λόγο διατρέχει ως βασικός άξονας η αναφορά στην οικογένεια που αποτελεί μια θεμελιακή αξία για την ελληνική κοινωνία, επιδεικνύοντας συνέπεια ως προς αυτή τη διάσταση αλλά και ως προς τη διάσταση της ιδιωτικότητας. Η ποινική διαμεσολάβηση, ουσιαστικά, προσλαμβάνεται ως μια διακριτική παρέμβαση στον οικογενειακό χώρο (σ.284-5). Χαρακτηριστικό είναι, επίσης, ότι στην Πρόγνωση η αιτιολογία του φαινομένου επικεντρώνεται αποκλειστικά στην ψυχοπαθολογία του δράστη.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γ.

Ο εισηγητής, ηθοποιός στο επάγγελμα, χρησιμοποιώντας ιατρικούς και κοινωνικούς όρους και φορτισμένες εκφράσεις, επιχειρεί να οριοθετήσει το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας ως ένα επικίνδυνο φαινόμενο για την κοινωνία και την οικογένεια. Σε γενικές γραμμές, το λεξιλόγιο που χρησιμοποιεί ο εισηγητής είναι μη επίσημο και λιγότερο επιτηδευμένο σε σχέση με αυτό των νομικών,

¹⁹⁰ Walby S., *Theorizing patriarchy*, Oxford : Blackwell, 1990, σ.22 και Mills, W., *Η κοινωνιολογική φαντασία*, μετ. Μακρυνικόλα, Ν., Τσακνιάς, Σ., επιμ. Χάρης, Γ., Αθήνα, Παπαζήση, 1985, σ.144-145, (βλ. επίσης θεωρητικό μέρος και συμπεράσματα σ.188).

χρησιμοποιώντας ελάχιστα νομικούς και επίσημους ή επιστημονικούς όρους, γεγονός που συνδέεται και με την ιδιότητά του ως ηθοποιού (και όχι δικηγόρου).

Πιο συγκεκριμένα, αναφέρει λέξεις που ενέχουν θρησκευτικές απηχήσεις, όταν αναφέρεται στην οικογένεια την οποία και αναγνωρίζει ως ύψιστη αξία. Περιγράφει το θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης με θετικές εκφράσεις. Η χρήση ιατρικών λέξεων υποδηλώνει μια θεώρηση της κοινωνίας και της οικογένειας ως ζωντανού οργανισμού («εάν η οικογένεια αρρωστήσει, θα αρρωστήσει και η κοινωνία μας») και του εγκλήματος ως ασθένειας που πρέπει να θεραπευτεί, αποτυπώνοντας στο λόγο του μια *τάση ιατρικοποίησης* του φαινομένου (βλ.παρ.286-7). Η ενδοοικογενειακή βία προσεγγίζεται ως ασθένεια, ως νοσηρή κατάσταση σε σχέση με την ομαλή οικογενειακή ζωή. Η αναφορά είναι πολύ συνοπτική και επιφανειακή γεγονός που μπορεί να ερμηνευθεί ως *άγνοια*. Αντίθετα, η εκτενής περιγραφή θεμάτων που πρόσκεινται στην έννοια της οικογένειας υποδηλώνει μια *τάση* για ταύτιση του φαινομένου με την απειλή της οικογενειακής αξίας (παράρτ.σ.287-8).

Αξιοσημείωτο είναι ότι η ενδοοικογενειακή βία προσωποποιείται ως «τέρας που μας δείχνει τα δόντια του», σε μια προσπάθεια κατάδειξης της επικινδυνότητά της και της αποκρουστικότητάς της. Προσλαμβάνεται έτσι, ως παρέκκλιση, ως κάτι αλλόκοτο, παράδοξο, ως τρομακτική παθολογία-διαστροφή που προκαλεί έντονο φόβο. Ταυτόχρονα ενέχει έντονες ηθικές υποδηλώσεις με την έννοια μιας ζωόδους/κτηνώδους ανηθικότητας. Η έντονη αυτή διχοτόμηση καλού-κακού, παθολογικού-φυσιολογικού, που συναντάται στην παραδοσιακή κλινική

ψυχιατρική,¹⁹¹ υποδηλώνει -και ταυτόχρονα καθιστά αναγκαία- την εξιδανίκευση του φυσιολογικού, εδώ την οικογένεια.

Βασικός άξονας του λόγου του, είναι η αξία της ελληνικής οικογένειας για την κοινωνία και το Έθνος («θεμέλιο συντήρησης και προαγωγής του έθνους»), αναγνωρίζοντας ως θεμελιακές τις λειτουργίες της στη διαμόρφωση εθνικής ταυτότητας και συνείδησης. Αυτό σε συνδυασμό με τη χρήση εννοιών που ενέχουν θρησκευτικές υποδηλώσεις όταν μιλά «για παραδοσιακές αρχές της ελληνικής κοινωνίας που θα πρέπει να διαφυλάσσονται ως ευαγγέλιο», παραπέμπουν στο ιστορικό σύνθημα του συντηρητικού πνεύματος «πατρίς θρησκεία οικογένεια». Παράλληλα, η παραπάνω τοποθέτηση συνδυάζεται με μια αντίληψη για την ενδοοικογενειακή βία ως παρακμή των ηθικών αξιών, συνεπώς αποδίδεται σε έλλειψη παιδείας, με την έννοια, όμως, της έλλειψης προσήλωσης σε αυτές της παραδοσιακές αρχές.

Ο εισηγητής δεν αναφέρει πιο συγκεκριμένες **αιτίες** για το φαινόμενο, παρά επικεντρώνεται κατά τρόπο γενικό και αόριστο σε κοινωνικούς παράγοντες, όπως η προβολή της βίας από τα ΜΜΕ και ο επερχόμενος εθισμός στη βία. Η θεώρηση αυτή δεν διαφοροποιεί την ενδοοικογενειακή βία ως ιδιαίτερο και ξεχωριστό φαινόμενο από την κοινή βία, τη βία δηλαδή μεταξύ αγνώστων. Ο εισηγητής αντιμετωπίζει το φαινόμενο αιτιολογικά όπως και τη βία γενικότερα, υπογραμμίζοντας μια *ουδέτερη* και επιφανειακή στάση ως προς το φύλο, αλλά και μια *άγνοια* ως προς επιμέρους διαστάσεις της ενδοοικογενειακής βίας (παρ.σ.287-8).

¹⁹¹ Βλ.σχετικά Μαδιανός Μ., *Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχιατρική*, Αθήνα, Καστανιώτης, 2000, σ.33.

Στο ίδιο πνεύμα, η εισήγηση διατηρεί έναν ουδέτερο χαρακτήρα ως προς την **ισότητα των φύλων** σε σύμπνοια με το νομικό πλαίσιο, αναγνωρίζοντας ως τα κύρια θύματα τα παιδιά και τους αδύναμους. Χαρακτηριστικό είναι ότι οι όροι που χρησιμοποιούνται εδώ συνάδουν με μια θεώρηση της έννοιας του θύματος στη βάση μιας εγγενούς παθητικότητας και πραγματικής αδυναμίας, υποδηλώνοντας την ύπαρξη στερεοτύπων ως προς το θέμα αυτό (παράρτ.σ.288).

Η αναφορά στην **ιδιωτική ζωή** γίνεται μόνο έμμεσα, μέσα από τη σύνδεσή της με τις οικογενειακές σχέσεις, υπονοώντας μια θετική στάση απέναντι στη σημασία του ιδιωτικού. Ο εισηγητής δεν αναφέρεται σε αυτό το θέμα πιο συγκεκριμένα παρά μόνο όταν μιλά για την ποινική διαμεσολάβηση (παρ.σ.288).

Η αναφορά στην **ποινική διαμεσολάβηση** είναι επιγραμματική. Παρουσιάζεται ως πρωτοποριακή διαδικασία, χωρίς περαιτέρω ανάλυση της διαδικασίας και παρουσίαση της συμπεριφοράς για την οποία εισήχθη στο νομοσχέδιο, (τα πλημμελήματα δηλαδή ενδοοικογενειακής βίας), γεγονός που υποδηλώνει *άγνοια και ελλιπή προετοιμασία* για την εισήγηση. Σε συνδυασμό με την παραπάνω διαπίστωση είναι χαρακτηριστικό ότι ο εισηγητής δεν αναφέρεται σε άλλες διαστάσεις. Η *οικογένεια* κατέχει την κεντρική θέση όσον αφορά την ποινική διαμεσολάβηση και το **αξιακό σύστημα** του εισηγητή, σε τέτοιο βαθμό που ταυτίζεται με το πραγματικό θύμα της ενδοοικογενειακής βίας. Η ποινική διαμεσολάβηση έτσι, προσλαμβάνεται ως *διατήρηση της ενότητας της οικογένειας* «με κάθε κόστος», (καθώς «πρέπει να πετύχουμε το ακατόρθωτο, να κολλήσει ακόμα και το ραγισμένο τζάμι»), ως πρόληψη πριν την οριστική ρήξη της (παρ.σ.289-290).

Στο ίδιο πνεύμα, η έννοια του **ιδιωτικού** νοηματοδοτείται θετικά ως διακριτικότητα και προφύλαξη της οικογένειας από το «δημόσιο διασυρμό». Ο

εισηγητής χαρακτηρίζει ως αντικοινωνικό φαινόμενο «μέλη μιας οικογένειας να σκοτώνονται ενώπιον των δικαστηρίων», υποδηλώνοντας μια έντονη στάση υπέρ της ιδιωτικότητας των προσωπικών υποθέσεων, όπως είναι οι οικογενειακές υποθέσεις. Η ποινική διαμεσολάβηση προστατεύει αυτή τη ζωτικής σημασίας ιδιωτική φύση των οικογενειακών υποθέσεων και προωθεί τη διευθέτησή τους με διακριτικότητα. Το δημόσιο εδώ προσλαμβάνεται ως σκάνδαλο και ντροπή (παρ.σ.290).

Συγκρίνοντας τις διαστάσεις που αναπτύχθηκαν, ο εισηγητής φαίνεται ότι αναπτύσσει περισσότερο τη Διάγνωση, αλλά με σύντομο και επιφανειακό τρόπο και επικεντρώνοντας κυρίως στην αξία της οικογένειας, που είναι και ο βασικός άξονας ανάπτυξης της εισήγησης συνολικά. Ο λόγος του διακρίνεται από *συνέπεια* και είναι συνεκτικός ως προς τα νοήματα που αποδίδονται στις διαστάσεις. Η ιδιωτικότητα προσλαμβάνεται με θετικό τρόπο, ως μια θετική συνθήκη προστασίας που επιτυγχάνει να εξασφαλίσει η ποινική διαμεσολάβηση. Βασικό μέλημα της εισήγησης φαίνεται πως είναι η διάσωση και διαφύλαξη του *οικογενειακού θεσμού*. (παραρ.σ.291-2).

ΠΑΣΟΚ

ΜΙΛΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΣΕΙΡΑ ΟΚΤΩ (8) ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: ΤΖΑΚΡΗ Θ., ΚΟΣΜΙΔΗΣ Σ.,
ΓΚΕΡΕΚΟΥ Α., ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ Χ., ΠΕΡΛΕΠΕ-ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ Α., ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ Α.,
ΓΕΙΤΟΝΑΣ Κ., ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ Ε.

Θ. ΤΖΑΚΡΗ

Η εισηγήτρια, νομικός στο επάγγελμα, χρησιμοποιεί κυρίως κοινωνικούς όρους προκειμένου να προσδιορίσει κοινωνικά τις αιτίες του φαινομένου και φορτισμένες εκφράσεις που επισημαίνουν την σοβαρότητα του προβλήματος. Επίσης, χρησιμοποιεί ιατρικούς όρους, οι οποίοι παραπέμπουν σε μια θεώρηση του εγκλήματος ως ασθένειας επιδημικής και επικίνδυνης για την κοινωνία, υποδηλώνοντας μια *τάση ιατρικοποίησης* του προβλήματος. Η εισηγήσή της έχει το χαρακτήρα έντονης κριτικής απέναντι στην κυβέρνηση, κυρίως λόγω του οικογενειακοκεντρικού και συντηρητικού πνεύματος του νομοσχεδίου, αλλά και της ποινικής διαμεσολάβησης. Χρησιμοποιεί, επίσης, ελάχιστους νομικούς όρους όταν μιλά για την ποινική διαμεσολάβηση, παρουσιάζοντας μια πιο ουδέτερη προσέγγιση και τάσσεται κατά του μέτρου αυτού, για να το αποδεχτεί τελικά υπό όρους χρησιμοποιώντας αρνητικά φορτισμένες εκφράσεις (παράρτ σ.293-4).

Η **ενδοοικογενειακή βία** αναγνωρίζεται ως ιδιώνυμο φαινόμενο που χαρακτηρίζεται από τις σχέσεις οικειότητας και συγγένειας, σε αντίθεση με τη βία που συντελείται μεταξύ ξένων, αγνώστων, άποψη που προσιδιάζει σε μια φεμινιστική προσέγγιση της ενδοοικογενειακής βίας ως ειδικού και σοβαρού εγκλήματος. Τονίζει την ανάγκη ποινικοποίησης της ελαφράς σωματικής βίας, η οποία παρουσιάζεται ως εκ προθέσεως έγκλημα, μεθοδευμένο και προμελετημένο, όπως και η κακουργηματική βία, πράγμα που υπονοεί πως αυτή η νομική διάκριση συχνά είναι

τεχνητή και όχι ουσιαστική ως προς τους μηχανισμούς παραγωγής και την αιτιολογία της (παρ. σ.295). Η τοποθέτηση αυτή έχει το χαρακτήρα έντονης κριτικής προς την κυβέρνηση για την αντιμετώπιση των πλημμελημάτων. Τα τελευταία κατά την εισηγήτρια υποκινούνται από τους ίδιους αιτιολογικούς μηχανισμούς που χαρακτηρίζουν και την κακουργηματική βία. Επισημαίνει, έτσι, ότι η «διάγνωση» τους στην πράξη καθίσταται δυσχερής.

Τοποθετεί τα **αίτια** και την παραγωγή του φαινομένου σε κοινωνικούς παράγοντες, όπως οι πατριαρχικές αντιλήψεις και οι αντίστοιχες κοινωνικές δομές. Η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί ένα εκ προθέσεως έγκλημα που σαν στόχο έχει τον έλεγχο και την εξουσία του θύματος (παρ.σ.295).

Σε αυτό το πλαίσιο, η οπτική της επικεντρώνεται σε θέματα **ισότητας των φύλων**, πατριαρχικές αντιλήψεις και προκαταλήψεις. Τοποθετείται με σαφήνεια απέναντι σε θέματα φύλου, αναγνωρίζοντας ως δράστη τον άνδρα και θύματα τις γυναίκες και τα παιδιά (παρ.σ.295-6). Επίσης, αναφέρεται ξεκάθαρα στην αρχή της ισότητας των φύλων ως **κανόνα** και στην ανάγκη υιοθέτησης του ορισμού του φαινομένου, όπως αυτός διαμορφώθηκε στη διακήρυξη του Πεκίνου. Ταυτόχρονα, εντάσσει την προβληματική της στην οπτική των ανθρωπίνων δικαιωμάτων γενικότερα (παρ.σ.295).

Επίσης, χαρακτηριστικό είναι ότι η ενδοοικογενειακή βία παρουσιάζεται ως νοσηρό φαινόμενο σε αντίθεση με την ασφάλεια που προσφέρει η οικογενειακή οικία (παρ.σ.299). Μέσα από τα λεγόμενα της εισηγήτριας μπορεί κανείς να διακρίνει πως η οικογένεια αποτελεί μια σημαντική βάση για την ανάλυση και την αντιμετώπιση του φαινομένου. Οι αναφορές της σε αυτήν, ωστόσο, δεν επιχειρούν να την εξυψώσουν σε απόλυτο ιδανικό, αλλά να τη διαχωρίσουν από μια πατριαρχική και

παραδοσιακή μορφή καταπίεσης που ενδόμησε στην ελληνική κοινωνία. Η οικογένεια αφορά περισσότερο το κομμάτι της κριτικής. Ωστόσο, διαφαίνεται η σημαντικότητα του θεσμού λόγω και της επαύξησης της σοβαρότητας του εγκλήματος της ενδοοικογενειακής βίας.

Η έννοια του **ιδιωτικού** νοηματοδοτείται με τη φεμινιστική του προοπτική ως εμπόδιο δηλαδή στην καταγγελία, ως απόρροια προκαταλήψεων και συνεπώς διατήρησης μιας κατάστασης στην αφάνεια. Η ιδιωτικότητα αναφέρεται ως κάτι που πρέπει να καταπολεμηθεί (παρ.σ.294 και παρ.σ.296).

Η εισηγήτρια τοποθετείται κατά της **ποινικής διαμεσολάβησης**, η οποία αφορά μόνο την ελαφρά βία, καθώς, επικεντρώνοντας κυρίως στο θεραπευτικό σκέλος, κατά την άποψή της συντείνει στην ατιμωρησία και λειτουργεί ως άλλοθι για το δράστη και αντίθετα ως πίεση προς συμμόρφωση για το θύμα και ως εμμονή για οικογενειακή ενότητα. Ασκήι κριτική για τον παραλληλισμό που έγινε από άλλους βουλευτές με το άρθρο 45Α που αφορά τον ανήλικο παραβάτη. Η ποινική διαμεσολάβηση εκλαμβάνεται ως πρόληψη, δηλαδή ως βοήθεια στο θύμα, ως δημοσιοποίηση με διακριτικότητα και εχεμύθεια. Θεωρείται ως πρόληψη με την έννοια της διευκόλυνσης της καταγγελίας. Η εισηγήτρια, ωστόσο, φαίνεται ότι δεν απορρίπτει το μέτρο λόγω φιλοσοφίας, αλλά απλά διαφωνεί σε βασικές πτυχές της εφαρμογής του (.βλ.παρ.σ.297).

Δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένα **αίτια**, αλλά έμμεσα αποδεχόμενη το θεραπευτικό μοντέλο της ποινικής διαμεσολάβησης, σε συνδυασμό με τους ιατρικούς όρους που χρησιμοποιεί όταν αναφέρεται στο δράστη, υποδηλώνει μια θετική στάση απέναντι στο ψυχοπαθολογικό μοντέλο θεώρησης της βίας, χωρίς αυτό μάλιστα να

έρχεται σε εμφανή αντίθεση με τα προηγούμενα, ώστε να υπάρξει η ανάγκη περαιτέρω επεξήγησης (παρ.σ.297).

Χρησιμοποιεί περισσότερο νομικούς όρους, επιχειρώντας μια πιο ουδέτερη προσέγγιση και έτσι δεν αναφέρεται άμεσα στους ρόλους θύματος και δράστη. Ωστόσο, αυθόρμητα ταυτοποιεί τη γυναίκα στο ρόλο του θύματος, όταν περιγράφει τις πιθανές πιέσεις που μπορεί αυτή να δεχτεί προκειμένου να αποδεχθεί την διαδικασία, γεγονός που υποδηλώνει μια λανθάνουσα στάση υπέρ της **ισότητας των φύλων**. Όμως, η αναφορά στο δράστη εδώ ενέχει μια *τάση επιείκειας*, καθώς αυτός τώρα αντιμετωπίζεται ως μέλος της οικογένειας του θύματος. Δράστης και θύμα αποτελούν μέλη της ίδιας οικογένειας. Η οικογένεια εν τέλει αντιμετωπίζεται ως ένα σύστημα το οποίο είναι αυτό που κατεξοχήν βρίσκεται στη θέση του θύματος (παρ.σ.297).

Ως **κανόνας** τίθεται η ανάγκη διευκόλυνσης της καταγγελίας, τείνοντας προς μια θετική νοηματοδότηση της έννοιας της ιδιωτικότητας σχετικά με το θέμα αυτό (παρ.σ.298-9). Έτσι, εδώ η έννοια του **ιδιωτικού** αποκτά θετική σημασία, καθώς συνάδει με την έννοια της διακριτικότητας και της εχεμύθειας στη διαχείριση των ενδοοικογενειακών υποθέσεων. Το ιδιωτικό, λοιπόν, παρέχει μια θεμελιώδη προστασία της ατομικής ελευθερίας και αυτοδιάθεσης του θύματος, άποψη η οποία διαφαίνεται και από την υποστήριξη της κατ' έγκλιση και όχι αυτεπάγγελτης δίωξης των πλημμελημάτων (βλ.παρ.σ.298).

Συγκρίνοντας τις διαστάσεις, διαπιστώνεται ότι η εισηγήτρια αναπτύσσει ισομερώς τόσο το φαινόμενο όσο και πτυχές που σχετίζονται με την ποινική διαμεσολάβηση καταλήγοντας σε προτάσεις για τη βελτίωσή της. Αξιοσημείωτο είναι ότι η εισήγηση παρουσιάζει έντονες διαφοροποιήσεις ως προς τις διαστάσεις της

ισότητας των φύλων, της αιτιολογίας και της νοηματοδότησης της πλημμεληματικής βίας. Έτσι, ενώ, στη Διάγνωση παρουσιάζεται απόλυτα θετική σε μια έμφυλη θεώρηση του φαινομένου, στην Πρόγνωση ο λόγος της διακρίνεται από μια προσέγγιση του προβλήματος από την πλευρά της οικογένειας συνολικά και όχι τόσο των μεμονωμένων ρόλων δράστης-θύμα. Καθώς μεταβαίνει στην αντιμετώπιση, οι τόνοι πέφτουν και εκεί που ο δράστης ήταν ένας εκ προθέσεως εγκληματίας, τώρα γίνεται πάσχων, μέλος της ίδιας (με του θύματος) οικογένειας και ουσιαστικά η οικογένεια αντιμετωπίζεται ως το θέμα της συστημικής εργασίας.

Σχετικά με την **αιτιολογία**, εκεί που προτεραιότητα είχαν οι πατριαρχικές δομές και αντιλήψεις ως γενεσιουργά αίτια του φαινομένου, στην Πρόγνωση η εισηγήτρια αναφέρεται σε ψυχοπαθολογικές προσεγγίσεις και στην θεραπευτική αντιμετώπιση του δράστη. Είναι χαρακτηριστικό ότι η κριτική που ασκεί επί του θέματος περιορίζεται στον τρόπο εφαρμογής του μέτρου και όχι στην συνολική αμφισβήτηση της φιλοσοφίας του.

Τέλος, ενώ υποστηρίζει πως οι ίδιοι μηχανισμοί βρίσκονται πίσω από βαριά και ελαφριά σωματική βία, ωστόσο στην Πρόγνωση φαίνεται να υιοθετεί περισσότερο το ψυχιατρικό μοντέλο ερμηνείας, υποδηλώνοντας τελικά μια διαφοροποιημένη αντίληψη για την αιτιολογία και τους μηχανισμούς παραγωγής των κακουργημάτων με τα πλημμελήματα. (παρ.σ.299-300).

Ο εισηγητής, νομικός στο επάγγελμα, χρησιμοποιώντας αρκετούς κοινωνικούς όρους και φορτισμένες αξιολογικά έννοιες, Αναφέρεται στο φαινόμενο με φορτισμένες έννοιες. Χρησιμοποιεί, επίσης, έννοιες με αρνητικές και υποτιμητικές υποδηλώσεις για τη γυναίκα, το δράστη και την ποινική διαμεσολάβηση. Η χρήση των που παραπομπών σε ψυχολογικά, νομικά, κοινωνικά, κ.λπ. στοιχεία, για την ιατρικοποίηση του προβλήματος (παρ.σ. 301-2).

Ο εισηγητής παρουσιάζει το **φαινόμενο** ως τη βία προς τους ασθενέστερους και τοποθετεί το πρόβλημα στη βάση αναχρονιστικών ιδεών και αντιλήψεων που χαρακτήριζαν τα παλαιά χρόνια την ελληνική κοινωνία και είχαν σχέση με το φύλο και την ανδροκρατία. Ουσιαστικά, υποστηρίζει μια στενή αντίληψη της έννοιας της πατριαρχίας την οποία εξισώνει με τον απόλυτο διαχωρισμό ιδιωτικού/δημόσιου χώρου και την περιορίζει στην έννοια του αποκλεισμού της γυναίκας από τη δημόσια ζωή.

Έτσι, όσον αφορά τα **αίτια**, ο εισηγητής αντιμετωπίζει το φαινόμενο ως ένα κατάλοιπο παλαιότερων εποχών που επικρατούσαν αναχρονιστικές αντιλήψεις. Αυτή η έμφυλη οπτική της αιτιολόγησης του φαινομένου περιορίζεται σε έναν παρελθοντικό χρόνο. Ο τόνος του διακρίνεται από μια ηπιότητα-ουδετερότητα και μια «αισιόδοξη» οπτική απέναντι στις εξελίξεις σχετικά με την ισότητα των φύλων, καθώς η ενδοοικογενειακή βία δε θεωρείται πια σοβαρό πρόβλημα, αλλά περισσότερο ως μια εξαίρεση, ως ένα κατάλοιπο παλαιών αναχρονιστικών αντιλήψεων, δίνοντας το παράδειγμα των πολλών διαζυγίων, άποψη που προσιδιάζει

σε φιλελεύθερες προσεγγίσεις για τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία σήμερα.¹⁹² Χαρακτηριστική είναι η φράση «παίρνει το βαλιτσάκι της και φεύγει», η οποία ενσαρκώνει τις παραπάνω πεποιθήσεις, αλλά και υποδηλώνει μια λανθάνουσα αρνητική – ενοχοποιητική στάση απέναντι στις γυναίκες σε σχέση με τη βία που υφίστανται.

Ο εισηγητής επιχειρεί να παρουσιάσει μια οπτική την οποία εντάσσει στη γενικότερη θεώρηση της βίας ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στη βία μεταξύ ανθρώπων, αρνούμενος να αποδεχθεί οποιαδήποτε έμφυλη πτυχή στην θεώρηση του προβλήματος, με αναφορές οι οποίες υποκρύπτουν μια *αρνητική στάση* απέναντι στο θέμα της *ισότητας των φύλων* ως βασικού άξονα αντίληψης του προβλήματος (παρ.σ.303).

Σε αυτό το πλαίσιο είναι χαρακτηριστικό ότι σήμερα, σύμφωνα με τον εισηγητή, δεν είναι ανάγκη η θεσμοθέτηση ενός ξεχωριστού νόμου και ότι η αναφορά στην βία κατά των γυναικών ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παρουσιάζεται ως περιττή και αυτονόητη, καθώς προτάσσει την έννοια του ανθρώπου ως υπέρτερη. Παρουσιάζει, έτσι, μια *ουδέτερη στάση* ως προς το φαινόμενο σε αντίθεση με τις φεμινιστικές απόψεις (παρ.σ.302).

Στο ίδιο πνεύμα, τα ανθρώπινα δικαιώματα παρουσιάζονται ως *κανόνας* και η ιδιότητα και αξία του ανθρώπου γενικότερα χαρακτηρίζει κάθε μορφή βίας, καθιστώντας οποιαδήποτε εξειδικευμένη αναφορά περιττή και παραπλανητική (παρ.σ.302). Η πολιτισμική ανάπτυξη εμφανίζεται επίσης, ως *κανόνας* και βασικός άξονας αξιολόγησης των κοινωνικών φαινομένων σήμερα (παρ.σ.304). Έτσι, σε μια αναπτυγμένη και πολιτισμένη κοινωνία, όπως η σημερινή, η ενδοοικογενειακή βία

¹⁹² Walby S., *Theorizing patriarchy*, Oxford : Blackwell, 1990, σ.22 και τρίτο μέρος εργασίας σ.188.

δεν μπορεί παρά να συνιστά εξαίρεση (παρ.σ.306). Η άποψη αυτή υποδηλώνει μια αντίληψη στη βάση της έκπτωσης των κοινωνικών ηθικών αξιών.

Παρότι αναφέρεται σε μια κατάσταση η οποία οριοθετείται αυστηρά σε ένα χώρο όπου η πρόσβαση δυσκολεύεται, ωστόσο φαίνεται πως ο εισηγητής χαρακτηρίζεται από μια θετική στάση απέναντι στην **ιδιωτικότητα**. Είναι χαρακτηριστική της παραπάνω στάσης, η έκφραση «οικογενειακές κουρτίνες», που χρησιμοποιεί όταν μιλά για την οικογένεια, η οποία ενέχει μια σημασία θετική, με την έννοια της προστασίας του οικογενειακού χώρου από την έκθεση και τη δημοσιότητα (παρ.σ.302 και 304).

Ο εισηγητής αναφερόμενος σύντομα και με επιφανειακό τρόπο **στην ποινική διαμεσολάβηση**, χρησιμοποιεί νομικούς -ουδέτερους όρους όσον αφορά το θύμα (ο παθών). Επίσης, παραλείπει να αναφέρει τη συμπεριφορά για την οποία είναι κατάλληλη (πλημμελήματα), γεγονός που υποδηλώνει *άγνοια* επί του θέματος και *προχειρότητα* στην προσέγγισή του. Η αναφορά του είναι ένα συνονθύλευμα αρνητικών σχολίων για το μέτρο και απόρριψής του, χωρίς να επιχειρηματολογεί σε βάθος υπέρ αυτής, ισοδυναμώντας, έτσι, με μια απλή κοινοποίηση της θέσης του. Πιο συγκεκριμένα, η ποινική διαμεσολάβηση παρουσιάζεται ως μια πολύπλοκη διαδικασία που δεν θα αποφέρει καρπούς, αλλά αντίθετα θα περιπλέξει τα πράγματα (παρ.σ.303-4).

Ο στιγματισμός και ντροπή αποκτούν ιδιαίτερη βαρύτητα στο λόγο του εισηγητή. Έτσι, η καταγγελία αποκτά έναν αρνητικό χαρακτήρα, αφού οι υποθέσεις κινδυνεύουν να καταστούν «δημόσιο θέαμα». Ως εκ τούτου, το **ιδιωτικό** προσλαμβάνεται ως προστασία του απόρρητου και της ατομικής ελευθερίας (παρ.σ.304).

Βασικός άξονας της εισήγησης παραμένει η *μη – έμφυλη* αντιμετώπιση του φαινομένου και η υποτίμηση της σοβαρότητάς του από τον εισηγητή. Προτείνει το ρόλο του οικογενειακού δικαστή και την ανάθεση του προβλήματος σε κοινωνικούς λειτουργούς, υποδηλώνοντας μια τάση αρνητική για την ποινικοποίηση της ενδοοικογενειακής βίας ως κάτι περιττό αλλά και επικίνδυνο (παρ.σ. 305).

Διακρίνεται συνέπεια ως προς την πρόσληψη του ιδιωτικού. Ο εισηγητής προσλαμβάνει την ιδιωτικότητα με θετικό τρόπο τόσο στην Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση. Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως πιθανότητα στιγματισμού και πιθανό αντικείμενο εκβιασμού, γεγονός που υποδηλώνει μια αρνητική νοηματοδότηση του δημόσιου-καταγγελίας, αλλά και μια υποκρύπτουσα συμπαράσταση προς το δράστη και την άρνηση του προβλήματος, ο οποίος παρουσιάζεται περισσότερο ως ψυχικά πάσχων (παρ.σ.306-7).

ΓΚΕΡΕΚΟΥ Α.

Η εισηγήτρια, ηθοποιός στο επάγγελμα, επικεντρώνεται στους ορισμούς και τον προσδιορισμό των συμπεριφορών που καλύπτει το φαινόμενο, χρησιμοποιώντας κυρίως ιατρικούς όρους, οι οποίοι παραπέμπουν σε μια θεώρηση της βίας ως νοσηρής κατάστασης και σε μια ατομοκεντρική-ψυχιατρική θεώρηση σχετικά με την αιτιολογία της. Σε αυτό το πλαίσιο, παρόλο που δεν αναφέρεται συγκεκριμένα σε **αιτιολογικές θεωρήσεις** του φαινομένου, ωστόσο η χρήση ιατρικών όρων και οι αναφορά σε θεραπεία ολόκληρης της οικογένειας κατά την ποινική διαμεσολάβηση, σε συνδυασμό με την πλήρη απουσία αναφορών σε κοινωνικές παραμέτρους που

πλασιώνουν το φαινόμενο, υπονοούν μια ατομοκεντρική προσέγγιση στη θεώρηση του προβλήματος βασισμένη στο *ψυχιατρικό μοντέλο* (παρ.σ.309-310).

Προκειμένου να κρατήσει μια *ουδέτερη στάση* σχετικά με το **φύλο**, καταφεύγει στη χρήση νομικών όρων (παρ.σ.305-6). Επιμένει πως δεν πρέπει να ιδωθεί ως πρόβλημα μεταξύ των δυο φύλων, πράγμα που ξεκαθαρίζει από την έναρξη κιόλας της εισήγησης, επιχειρώντας έτσι να κρατήσει μια ουδέτερη στάση (παρ.σ.309). Ως εκ τούτου, θεωρεί την οπτική της ισότητας των φύλων ως παραπλανητική, χωρίς όμως να επιχειρηματολογεί περαιτέρω για την άποψη αυτή και αναδιατυπώνοντας τον ορισμό της ενδοοικογενειακής βίας στη βάση της βίας μεταξύ των συννοικούντων προσώπων (παρ.σ.310).

Σχετικά με το **πρόβλημα** αναφέρεται κυρίως στον ορισμό επιγραμματικά χωρίς περαιτέρω εμβάθυνση, καθώς η εισήγηση σχετικά είναι πολύ σύντομη και επιφανειακή, παραλείποντας βασικές πτυχές του φαινομένου, όπως η *ιδιωτική* του φύση. Παρόμοια, δεν αναφέρεται άμεσα, σε *αξίες* ωστόσο αποδέχεται την πρόθεση του νομοσχεδίου να προστατεύσει την οικογένεια, επισημαίνοντας ελλείψεις ως προς το θέμα αυτό. (παρ.σ.313).

Αναφέρεται σε συγκεκριμένες πτυχές της **νέας ρύθμισης** και δηλώνει τις ενστάσεις της όχι ως προς τη γενικότερη φιλοσοφία του μέτρου, αλλά ως προς τον τρόπο εφαρμογής του. Αναλύεται στην ανάλυση νομοτεχνικών θεμάτων και σε προτάσεις επίλυσής τους και αναφέρεται σε πολύ συγκεκριμένα διαδικαστικά ζητήματα, χωρίς να επισημαίνει τη συμπεριφορά για την οποία είναι κατάλληλη η ποινική διαμεσολάβηση, γεγονός που μπορεί να ερμηνευθεί ως *άγνοια* επί της διαδικασίας. Επιπλέον, η τελευταία παρουσιάζεται ως δεύτερη ευκαιρία για το

δράστη και ουσιαστικά, σύμφωνα με την εισηγήτρια λειτουργεί υπέρ του (παρ.σ.311).

Η εισηγήτρια δεν αναφέρεται συγκεκριμένα σε **αιτίες**, ωστόσο φαίνεται πως αποδέχεται μια *ατομοκεντρική θεώρηση* της ενδοοικογενειακής βίας, αντιμετωπίζοντας το δράστη και το θύμα ως χρήζοντα θεραπευτικής βοήθειας (παρ.σ.309). Επίσης, ενώ επιχειρεί ρητά μια ουδέτερη θέση απέναντι στο πρόβλημα σχετικά με το **φύλο**, αναφέρεται αυθόρμητα στη γυναίκα -θύμα και στο σύζυγο – δράστη, όταν περιγράφει τις δυσκολίες καταγγελίας, φανερώνοντας μια στάση που στερεοτυπικά υπογραμμίζει το βίαιο σύζυγο ως δράστη και τη γυναίκα ως θύμα (παρ.σ.312). Επιπλέον, οι αναφορές της στην *οικογένεια* ως σύστημα και η βασική επικέντρωση σε αυτήν, σχετικά με την ποινική διαμεσολάβηση, υπονοεί τη σημαντικότητά του ως θεσμού. Η οικογένεια αντιμετωπίζεται ως σύστημα που χρήζει θεραπευτικής βοήθειας στο σύνολό της και αντιδιαστέλλεται με την έννοια των ατομικών- προσωπικών προβλημάτων (παρ.σ.313).

Συγκρίνοντας τις διαστάσεις, παρατηρείται ότι η εισηγήτρια περισσότερο αναφέρεται τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά στην Πρόγνωση, η οποία προσλαμβάνεται ως ατιμωρησία και άλλοθι για το δράστη. Η εισηγήτρια τάσσεται κατά του μέτρου λόγω του τρόπου εφαρμογής του. Η ατομοκεντρική προσέγγιση του προβλήματος αντανακλάται τόσο στη Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση, δείχνοντας συνέπεια ως προς την αιτιολογία (παρ.σ.313).

ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ Χ.

Ο εισηγητής, νομικός στο επάγγελμα, επιλέγει να εκφραστεί κυρίως με κοινωνικούς και νομικούς όρους. Οι κοινωνικοί όροι υπονοούν μια προσέγγιση

βασισμένη σε κοινωνικές θεωρήσεις για το φαινόμενο, αλλά και μια αρνητική χροιά απέναντι στα θύματα, τα οποία παρουσιάζονται υπό το πρίσμα μια εγγενούς παθητικότητας και ανικανότητας. Επίσης χρησιμοποιεί έννοιες που ενέχουν αξιολογική εκτίμηση (παρ.σ.314-5).

Αναφέρεται πολύ σύντομα στο **φαινόμενο** και επικεντρώνεται κυρίως στον προσδιορισμό του φάσματος των θυμάτων. Χρησιμοποιεί νομικούς όρους και επιχειρεί να παραμείνει *ουδέτερος* ως προς το **φύλο**, διευρύνοντας το φάσμα των πιθανών θυμάτων, αποφεύγοντας να μπει σε μακροσκελείς και πιο λεπτομερείς αναλύσεις. Ο εισηγητής αντιμετωπίζει το θέμα ως ένα καθαρά νομικό ζήτημα, παρόλο που επισημαίνει και την κοινωνική διάσταση του ζητήματος (παρ.σ.315).

Πιο συγκεκριμένα, προσδιορίζει την ενδοοικογενειακή βία ως κοινωνικό φαινόμενο και προτρέπει για διερεύνηση των θεσμοποιημένων οικονομικών και κοινωνικών παραγόντων που συνδράμουν στην παραγωγή του φαινομένου. Ωστόσο, όχι μόνο δεν αναφέρεται αναλυτικότερα στις τοποθετήσεις αυτές επιχειρηματολογώντας, αλλά προτιμά περισσότερο να αναλύσει αποκλειστικά τα επιμέρους νομοτεχνικά ζητήματα που προκύπτουν από την παρούσα νομοθετική πρόταση της κυβέρνησης (παρ.σ.315-6).

Η θέση του υπέρ της κατ'έγκλιση δίωξης των πλημμελημάτων υποδηλώνει μια στάση υπέρ του σεβασμού της ιδιωτικότητας και της διακριτικής παρέμβασης του κράτους. Το **ιδιωτικό** εδώ νοηματοδοτείται θετικά με την έννοια της προστασίας των ατομικών δικαιωμάτων.

Αναφέρεται στην **ποινική διαμεσολάβηση**, η οποία αφορά μόνο τις χαμηλής απαξίας συμπεριφορές, ως μια *χρήσιμη μέθοδο*, αντιμετωπίζοντας το θέμα από μια

εργαλειακή-πρακτική οπτική, χωρίς να αναφέρεται εκτενώς στη διαδικασία (παρ.σ.317).

Ο εισηγητής αναφέρεται επιγραμματικά στο φαινόμενο παραλείποντας την περιγραφή των διαστάσεών του. Δεν αναλύει και επεξηγεί και δεν παίρνει θέση απέναντι στο θέμα, επικεντρώνοντας μόνο στον σαφή προσδιορισμό των θυμάτων για τον οποίο ασκεί έντονη κριτική στην κυβέρνηση. Τόσο στη Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση αναλύσκεται στην επίλυση νομοτεχνικών ζητημάτων, σα να πρόκειται για ένα απόλυτα νομικό ζήτημα, παρά τη διαπίστωσή του ότι κατά βάση η ενδοοικογενειακή βία συνιστά ένα κοινωνικό φαινόμενο που απορρέει από οικονομικούς και θεσμοποιημένους παράγοντες. Τάσσεται υπέρ της ποινικής διαμεσολάβησης την οποία αντιμετωπίζει με ένα εργαλειακό πνεύμα βάσει της ποινικής της χρησιμότητας (παρ.σ.319).

ΠΕΡΑΕΠΕ ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ Α.

Η εισηγήτρια, γιατρός στο επάγγελμα, χρησιμοποιεί κυρίως κοινωνικούς όρους και φορτισμένες εκφράσεις, προκειμένου να δώσει έμφαση στην κοινωνική διάσταση του φαινομένου, να δείξει την ευαισθητοποίησή της απέναντι σε αυτό και να τονίσει τη σοβαρότητα και επικινδυνότητα του (παρ.σ.320-1).

Η αναφορά της στο **φαινόμενο** αγγίζει ορισμένες μόνο πτυχές του, όπως το θέμα του ιδιωτικού κυρίως, και αντίλαμβάνεται το φαινόμενο στη βάση της ισότητας των φύλων. Η εισηγήτρια αναφέρεται στο φαινόμενο τοποθετώντας το στην προβληματική των πατριαρχικών αντιλήψεων και νοοτροπιών της ελληνικής κοινωνίας. Μέσα από την εισήγηση αναγνωρίζεται δράστης ο άνδρας, σύζυγος ή

πατέρας, και αντίστοιχα, θύματα τα παιδιά και οι γυναίκες (παρ.σ.321). Κατά τη διάρκεια της εισήγησης ταυτοποιεί τις γυναίκες ως αποκλειστικά θύματα, όταν περιγράφει δυσκολίες καταγγελίας, υποδηλώνοντας μια οπτική βασισμένη στην προβληματική της **ισότητας των φύλων** (παρ.σ.322). Επίσης, δίνει έμφαση στην **ιδιωτική φύση** του φαινομένου την οποία αντιμετωπίζει ως εμπόδιο για τη γνωστοποίησή και ως απόρροια στερεοτύπων και προκαταλήψεων (παρ.σ.321).

Σχετικά με τα αίτια, αναφέρεται σε αντιλήψεις και στερεότυπα ως μηχανισμούς παραγωγής της βίας. Εκφράσεις όπως σύζυγος-αφέντης, πατέρας-τέρας, υποδηλώνουν μια προσέγγιση που αναγνωρίζει ως βασική **αιτία** αντιλήψεις και νοοτροπίες βασισμένες στην ανδροκρατία και πατριαρχία και μια αντίληψη για τον άνδρα-δράστη ως παρεκκλίνοντα (παρ.σ.321-2) Στο ίδιο πλαίσιο, η οικογένεια ως θεσμός αποτελεί την έκφραση της φυσιολογικότητας, ενώ η ενδοοικογενειακή βία ισοδυναμεί με παράδοξο και παρέκκλιση (παρ.σ.326).

Το θέμα της **ιδιωτικής φύσης** του αδικήματος αποτελεί το βασικό άξονα της εισήγησης καθώς, η σιωπή αναγνωρίζεται ως το κυριότερο πρόβλημα που πλαισιώνει την ενδοοικογενειακή βία και εμποδίζει την καταγγελία. Η έννοια του ιδιωτικού παραπέμπει στη σιωπή, και μάλιστα ιδιότυπη, σε κάτι που παραμένει ερμητικά κλειστό, στο χώρο της οικογενειακής οικίας. Πρόκειται για έναν απόλυτο περιχαρακωμένο χώρο που αντιδιαστέλλεται με το δημόσιο χώρο, στον οποίο λαμβάνει χώρα η καταγγελία. Η έννοια του ιδιωτικού λαμβάνει αρνητική σημασία και προσδιορίζεται στη βάση των φεμινιστικών αντιλήψεων (παρ.σ.326).

Η αναφορά στην **ποινική διαμεσολάβηση** είναι σχεδόν επιγραμματική και ενέχει τη μορφή απλής κοινοποίησης της καταψήφισής της, αφού πρώτα έχει χαρακτηριστεί από την εισηγήτρια ως επικίνδυνη. Η απουσία αναφοράς στη

συμπεριφορά για την οποία είναι αρμόδια αλλά και σε άλλες διαστάσεις του μέτρου μπορούν να ερμηνευθούν ως *άγνοια*, *αδιαφορία* και *προχειρότητα* στην προετοιμασία της εισήγησης (παρ.σ. 323).

Συγκρίνοντας τις διαστάσεις, διαπιστώνεται ότι η εισήγηση είναι αναπτυγμένη περισσότερο όσον αφορά τη Διάγνωση, ενώ η Πρόγνωση αποτελεί περισσότερο μια παρεμβαλλόμενη αναφορά. Η συζήτηση που γίνεται είναι επί της αρχής, ωστόσο η επιλογή της να αναφερθεί και να την αξιολογήσει και καταψηφίσει, χωρίς να επιχειρηματολογήσει υπέρ των απόψεών της δείχνει μάλλον μια βιαστική και πρόχειρη θεώρηση των πραγμάτων (παρ.σ.325-6).

MEPENTITH A.

Η εισηγήτρια χρησιμοποιεί κοινωνικούς όρους και φορτισμένες εκφράσεις, προκειμένου να δείξει την ευαισθησία της για το φαινόμενο, αλλά και να τονίσει την επικινδυνότητά του. Χρησιμοποιεί επίσης, ιατρικούς όρους υποδηλώνοντας μια προσέγγιση του εγκλήματος ως ασθένειας στη βάση μιας *ιατρικοποίησης* της βίας (327-8).

Η εισηγήτρια αναφέρεται στο **φαινόμενο** ως ιδιαίτερη μορφή βίας, καθώς αφορά την οικογένεια και τις σχέσεις εμπιστοσύνης που αναπτύσσονται μέσα σε αυτήν, γεγονός που προσιδιάζει στις φεμινιστικές απόψεις. Σχετικά με την **ισότητα των φύλων**, ξεκαθαρίζει μια μη έμφυλη τοποθέτηση απέναντι στο πρόβλημα, τονίζοντας ότι πρέπει να αντιμετωπίζεται ως *ανθρώπινο πρόβλημα γενικά*. Παρόλα αυτά αναδύονται στην επιφάνεια στερεοτυπικά φράσεις σχετικά με την γυναικεία

θυματοποίηση (όπως «πόνος των γυναικών», παρ.σ.328). Η κριτική που ασκεί για τις απόψεις που εκφράστηκαν σχετικά με «παρωχημένους φεμινισμούς» υποδηλώνει, επίσης, μια έμφυλη προσέγγιση του θέματος.

Η εισηγήτρια δεν αναφέρεται άμεσα σε **αιτίες**. Ωστόσο, έμμεσα αποδέχεται την εμπρόθετη βία στα πλαίσια εξουσιαστικών σχέσεων. Επίσης, υποστηρίζει τη θεωρία του κύκλου της βίας, προκειμένου να καταδείξει την επικινδυνότητα του φαινομένου. Η εισηγήτρια αντιμετωπίζει την ενδοοικογενειακή βία ως ασθένεια και μάλιστα κακοήθη, σε αντιδιαστολή προς την οικογενειακή εστία που παραπέμπει σε θετικά αισθήματα, υποδηλώνοντας μια τάση *εξιδανίκευσης της οικογένειας* και αυστηρής διχοτόμησης μεταξύ φυσιολογικού-παθολογικού. Επίσης, το φαινόμενο εκλαμβάνεται ως έκφανση *πολιτισμικής καθυστέρησης* και παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, γεγονός που παραπέμπει σε μια αντίληψη για την έσπτωση και παρακμή των κοινωνικών αξιών (παρ.σ.329 και 332).

Νοηματοδοτεί αρνητικά την **ιδιωτική φύση** του φαινομένου ως παράγοντα συντήρησης και διαίωνισης του προβλήματος και προσλαμβάνεται σε σχέση με το μη θεατό, μη γνωστοποιημένο (παρ.σ. και 328 και 329).

Η εισηγήτρια κατακρίνει την ποινική **διαμεσολάβηση** ως μέτρο που εξαναγκάζει το θύμα και ενοεί το δράστη, επιτείνοντας το αίσθημα ατιμωρησίας. Δεν αναφέρεται σε άλλες διαστάσεις ούτε στα πλημμελήματα και σε άλλα θέματα που αφορούν τη νέα ρύθμιση, γεγονός που υποδηλώνει *άγνοια*. Επίσης, η έμφαση στη μειονεκτική θέση του θύματος κατά τη διαδικασία, υποδηλώνει την προτεραιότητα που δίνει στην προστασία του θύματος (παρ.σ.330).

Συγκρίνοντας τις διαστάσεις, η εισηγήτρια αναφέρεται περισσότερο στη Διάγνωση τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά. Η Πρόγνωση αποτελεί απλά μια παρεμβολή, κυρίως για να υποδείξει στην κυβέρνηση τα τρωτά σημεία του νομοσχεδίου. Η οπτική της σχετικά με την ισότητα των φύλων δεν είναι ξεκάθαρη. Παρότι στη Διάγνωση επιχειρεί μια παρουσίαση του φαινομένου ουδέτερη ως προς το φύλο, στην Πρόγνωση διαφαίνεται έμμεσα μια λανθάνουσα προσέγγιση της βίας από την έμφυλη οπτική γωνία (παρ.σ.332).

ΓΕΙΤΟΝΑΣ Κ.

Ο εισηγητής επιλέγει να εκφράσει τις απόψεις του χρησιμοποιώντας μη επίσημες έννοιες, όρους της καθομιλουμένης και κοινωνικούς όρους με αρνητική χροιά, κυρίως για να δώσει έμφαση σε πεπαλαιωμένα ήθη και αρχές της ελληνικής κοινωνίας που ευνοούν και αναπαράγουν το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας.

Αναφέρεται σύντομα στο φαινόμενο και επικεντρώνεται αποκλειστικά στην ανάλυση του ιδιωτικού και των κατεστημένων νοοτροπιών, αγνοώντας άλλες πτυχές και διαστάσεις του φαινομένου. Επίσης είναι σημαντικό ότι παρουσιάζεται ως θετικό βήμα η ψήφιση ειδικού νομοθετήματος (παρ.333).

Έτσι, όσον αφορά τα αίτια ο εισηγητής αναφέρεται σε νοοτροπίες και αντιλήψεις της ελληνικής κοινωνίας, στα ΜΜΕ και την υπερβολική προβολή βίας. Ενώ αποφεύγει να μπει σε λεπτομερείς αναλύσεις για τη φύση του προβλήματος και να κατονομάσει τα **αίτια**, η προβληματική του συμπυκνώνεται σε κάποιες φράσεις –

κλειδιά που υποδηλώνουν μια οπτική βασισμένη στην ισότητα των φύλων και τις πατριαρχικές αντιλήψεις και δομές (παρ.σ.330,π.χ.. Κωσταλέξι και σ.334-5).

Ως **αξία** προτάσσεται ο πολιτισμός, οι δημοκρατικές αρχές και τα ανθρώπινα δικαιώματα, μπροστά στα οποία η ενδοοικογενειακή βία παρουσιάζεται ως σημάδι *πολιτισμικής καθυστέρησης* (παρ.σ.334,336,338).

Η διάσταση του **ιδιωτικού** αποτελεί βασικό άξονα της ανάλυσης και χαρακτηρίζεται εσωτερικά με την έννοια της προσωπικής/ατομικής υπόθεσης του κρυμμένου-αθέατου εγκλήματος. Συνιστά άλλοθι για την παραβίαση δικαιωμάτων σε συνδυασμό με απαρχαιωμένες αντιλήψεις, υποδηλώνοντας έναν ορισμό του ιδιωτικού που συνάδει με τις φεμινιστικές απόψεις και τη διεύρυνση της έννοιας του πολιτικού (παρ.σ.333 και 334).

Ο εισηγητής αναφέρεται επιγραμματικά στην **ποινική διαμεσολάβηση** προκειμένου να δηλώσει την αντίθεσή του, χωρίς ωστόσο να αναπτύσσει επαρκώς τις απόψεις του. Η νέα ρύθμιση προσλαμβάνεται ως απειλή για το θύμα, ως επισφαλές «αλισβερίσι» που θα εντείνει το φόβο και την ανασφάλειά του κι έτσι θα λειτουργήσει υπέρ του δράστη. Προσλαμβάνεται, επίσης, ως ποινική καταστολή (παρ.σ.336), που έχει έναν πολύ περιορισμένο χαρακτήρα αντιμετώπισης, όταν δε συμπληρώνεται από κοινωνικά μέτρα. Η απουσία αναφοράς σε λεπτομέρειες της διαδικασίας (όπως στη συμπεριφορά για την οποία είναι αρμόδια, δηλαδή τα πλημμελήματα) και οι γενικόλογες αντιπαραθέσεις χωρίς πιο συγκεκριμένη επισήμανση των μειονεκτημάτων, υποδηλώνουν *άγνοια* για τη διαδικασία, *προχειρότητα* στην προετοιμασία της εισήγησης και μια *προκατειλημμένη αρνητική στάση* απέναντι στο μέτρο.

Ως προτεραιότητα θέτει την προστασία του θύματος και προτείνει τη λειτουργία του οικογενειακού δικαστή (παρ.σ.336). Επίσης, ο φόβος για επιπλοκές και η πρόταση για οικογενειακό δικαστή υποδηλώνουν μια θετική στάση στο να μείνουν τα πράγματα μακριά από δημοσιοποίηση, προσλαμβάνοντας θετικά τη σημασία του **ιδιωτικού**.

Η εισήγηση είναι σύντομη και επιφανειακή και επικεντρώνεται κυρίως στη Διάγνωση μέσα από την επισήμανση του ρόλου των προκαταλήψεων και νοοτροπιών. Στην Πρόγνωση αναφέρεται σχεδόν επιγραμματικά και την εκλαμβάνει ως μέτρο που λειτουργεί υπέρ του δράστη και στην ουσία αφήνει απροστάτευτο το θύμα (παρ.σ.338).

BENIZEΛΟΣ Ε.

Ο εισηγητής, νομικός στο επάγγελμα, εκφράζει τις απόψεις του σε επίσημο ύφος, χρησιμοποιώντας νομικούς κυρίως όρους και επικεντρώνεται σε νομικά ζητήματα του άρθρου. Επίσης, προκειμένου να τονίσει τη σοβαρότητα του φαινομένου προσφεύγει σε φορτισμένες εκφράσεις (παρ.σ.339-340).

Αναφέρεται ελάχιστα στο **φαινόμενο**, και μόνο έμμεσα, αναλύοντας τα μειονεκτήματα της ποινικής διαμεσολάβησης. Η εισήγηση, έτσι, είναι ελλιπής και επιδερμική. Σκοπός φαίνεται πως είναι η ανάπτυξη αποκλειστικά νομικών θεμάτων. Με τον τρόπο αυτό καταφέρνει να αποφύγει τις ιδεολογικές και θεωρητικές τοποθετήσεις και τις ενδεχόμενες αντιφάσεις τους (παρ.σ.340). Από την περιορισμένη αυτή εισήγηση, όσον αφορά το φαινόμενο, παρατηρείται πως τοποθετείται υπέρ μιας

έμφυλης προβληματικής, αναγνωρίζοντας τη γυναίκα ως το κυριότερο και το πιο συχνό θύμα και περιορίζει την άποψή του στη μορφή της σωματικής βίας κυρίως, η οποία είναι και η μόνη που αναφέρει (παρ.σ. 340).

Η ποινική διαμεσολάβηση παρουσιάζεται ακατάλληλη με τον τρόπο εφαρμογής που προβλέπει το νομοσχέδιο, κυρίως λόγω της αντισυνταγματικότητάς της. Η εισήγηση επικεντρώνεται σε πολύ συγκεκριμένα θέματα νομικού και διαδικαστικού κυρίως χαρακτήρα. Χαρακτηριστικό είναι ότι δεν αναφέρεται ούτε στα πλημμελήματα ως τομέα αρμοδιότητας της ποινικής διαμεσολάβησης ούτε σε άλλα σημεία της διαδικασίας, γεγονός που φανερώνει μια πρόχειρη και βιαστική θεώρηση του θέματος με άμεσο σκοπό την απόρριψή της (παρ.σ.342).

Δεν αναφέρεται σε αξίες και αρχές που πρέπει να προστατευτούν ή να αποτελέσουν το βασικό άξονα του νομοσχεδίου, αλλά επικεντρώνεται στην ανάγκη συμμόρφωσης με το πνεύμα των άρθρων του Συντάγματος, όσον αφορά την ποινική διαμεσολάβηση, προτείνοντας αυτή να διενεργείται από κοινωνικούς λειτουργούς ή οικογενειακό δικαστή (παρ.σ.342και 344).

Ο εισηγητής επικεντρώνεται στην Πρόγνωση και μάλιστα σε πολύ συγκεκριμένα σημεία νομικού ενδιαφέροντος, όπως η αντισυνταγματικότητά της. Στη Διάγνωση αναφέρεται μόνο έμμεσα και ελλιπώς. Η προτίμηση να προσεγγίσει το θέμα από νομική άποψη και όχι μέσα από μια σφαιρικότερη θεώρηση, υποδηλώνει περισσότερο μια προκατειλημμένη διάθεση απόρριψης της ποινικής διαμεσολάβησης, κυρίως όχι λόγω πραγματικών προβλημάτων, αλλά ιδεολογικής αντιπαράθεσης με την θέση της κυβέρνησης.

Η μινιμαλιστική και επιδερμική αυτή προσέγγιση, επίσης, υποδηλώνει προχειρότητα και αδιαφορία επί κοινωνικών θεμάτων που άπτονται του φαινομένου. Επίσης, και η απουσία αναφοράς στα πλημμελήματα άγνοια. Αλλά και η αναφορά στη σωματική βία μόνο υποδηλώνει μια ταύτιση και περιορισμό του φαινομένου σε μια μόνο πλευρά του αυτήν της σωματικής, ορατής βίας (παρ.σ.344).

ΜΙΛΗΣΑΝ ΔΥΟ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ Φ., ΕΥΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ Α.

ΚΟΥΒΕΛΗΣ Φ.

Ο εισηγητής, ως κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος αριστερού κόμματος, νομικός στο επάγγελμα, εκφράζεται κυρίως με νομικούς όρους, αλλά και με φορτισμένες έννοιες, προκειμένου να αποδώσει τη σοβαρότητα του προβλήματος. Στην Πρόγνωση, επιλέγει κυρίως νομικούς όρους δείχνοντας μια πιο ουδέτερη στάση (παρ.σ.345-6). Οι όροι που χρησιμοποιεί σχετικά με το φύλο υποδηλώνουν μια στερεοτυπική αντίληψη, καθώς ο άνδρας ταυτίζεται με τη λέξη «αρσενικός», η οποία ενέχει κυρίως βιολογικές προεκτάσεις και ταυτόχρονα υποδηλώνει μια αίσθηση δύναμης και εξουσίας. Παρομοίως, η γυναίκα αναφέρεται ως «το γυναικείο φύλο» και παίρνει τη θέση του αποκλειστικού θύματος, τοποθετώντας το πρόβλημα σε μια ξεκάθαρη προβληματική της **ισότητας των φύλων**, διατύπωση που αποτελεί και τον κεντρικό άξονα της εισήγησής του (παρ.σ.347-8).

Αποτελεί **κανόνα** για τον εισηγητή ο πορσδιορισμός του φαινομένου, με τον ορισμό του προγράμματος της Δράσης του Πεκίνου, σε βαθμό που η θεώρησή του

φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας ταυτίζεται με τη βία κατά των γυναικών μέσα στην οικογένεια. Ο εισηγητής παρουσιάζει την **ενδοοικογενειακή βία** ως ένα τεράστιο πρόβλημα και αποδίδει τα αίτια κατά βάση σε κοινωνικούς παράγοντες. Παρουσιάζεται ως διαταξικό φαινόμενο. Η γυναίκα αναγνωρίζεται ως το αποκλειστικό θύμα, πράγμα που αποτελεί τον κανόνα. Ασκει κριτική στην κυβέρνηση για το θέμα αυτό, κρατώντας όμως ήπιους τόνους. Τέλος, επικεντρώνεται κυρίως στην πρόληψη την οποία και θεωρεί ελλιπή έως και απύουσα στο παρόν νομοσχείο (παρ.σ.346).

Προσδιορίζει την **αιτιολογία** του φαινομένου αναφερόμενος σε βαθύτατα κοινωνικά αίτια που αποτελούν τον καταξοχήν πυρήνα παραγωγής και αναπαραγωγής του φαινομένου, χωρίς ωστόσο να επεξηγεί περαιτέρω την άποψη αυτή. Επίσης, αναγνωρίζει και την ατομική ευθύνη στο πρόβλημα (παρ.σ.347).

Χαρακτηριστικό είναι ότι δεν αναφέρεται στην οικογένεια με τη συμβατική έννοια, αλλά σε οικογενειακές σχέσεις οι οποίες όταν χαρακτηρίζονται από βία αποτελούν οικογένειες με ιδιαιτερότητες (παρ.σ.348 και 350). Η απόλυτη τοποθέτηση για την ισότητα των φύλων και η ποινική αναγνώρισή του ως τέτοιου ισοδυναμεί με μια πολιτικοποίηση του **ιδιωτικού χώρου**.

Η ποινική διαμεσολάβηση παρουσιάζεται χαρακτηριστικά ως «θεσμική παραμυθία», υποδηλώνοντας έτσι τον έντονα επιφανειακό τρόπο εφαρμογής του μέτρου. Ο εισηγητής εκφράζει την αντίθεσή του στο μέτρο, επικεντρώνοντας κυρίως σε νομικά ζητήματα, αλλά και στο απόν προληπτικό σύστημα. Ισχυρίζεται ότι θα γίνει πηγή προβλημάτων και περαιτέρω επιπλοκών, χωρίς όμως να προβαίνει σε πιο λεπτομερείς αναλύσεις και να κατονομάζει τις πιθανές επιπλοκές, γεγονός που υποδηλώνει μια άρνηση και αντίθεση περισσότερο σε τυπικό βαθμό παρά

ουσιαστικό (παρ.σ.348). Τέλος, ο εισηγητής στην Πρόγνωση προτείνει τη λειτουργία οικογενειακού δικαστηρίου αντί του εισαγγελέα, προκειμένου να υπάρχει η ανάλογη εξειδίκευση που χρειάζεται για την αντιμετώπιση του θέματος.

Συγκρίνοντας τις διαστάσεις, παρατηρείται ότι ο εισηγητής αναλύει περισσότερο το θέμα της Διάγνωσης. Ως βασικός άξονας της εισήγησης τόσο στη Διάγνωση άμεσα, όσο και στην Πρόγνωση έμμεσα αποτελεί η αναγνώριση του προβλήματος ως προβλήματος ισότητας μεταξύ των δυο φύλων με τρόπο απόλυτο και κάθετο. Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως ένα ελλιπές και αναποτελεσματικό μέτρο κυρίως λόγω του τρόπου εφαρμογής του, καθώς για τον εισηγητή (πρέπει να) αποτελεί ένα μέτρο με κοινωνικό κυρίως χαρακτήρα (παρ.σ.351).

ΕΥΡΩΤΥΡΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ Α.

Η εισηγήτρια, Πολιτικός Μηχανικός- Μελετητής Τεχνικών Έργων, προτιμά να εκφράσει τις απόψεις της χρησιμοποιώντας κυρίως κοινωνικούς όρους, που προσδιορίζουν το φαινόμενο ως κοινωνικά παραγόμενο και καθορισμένο. Έτσι, είναι σαφής η τοποθέτησή της υπέρ της **έμφυλης προσέγγισης** του φαινομένου με θύμα τη γυναίκα και δράστη τον άνδρα, η σχέση των οποίων βασίζεται στην ανισότητα και την εκμετάλλευση. Χρησιμοποιεί, επίσης, όρους που παραπέμπουν στο φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας ως εχθρό ή ως ασθένεια. Στην Πρόγνωση χρησιμοποιεί περισσότερο νομικούς όρους και φορτισμένες αρνητικά έννοιες (παρ.σ.352-353).

Η εισηγήτρια παρουσιάζει ως πρόβλημα τις ανισότιμες σχέσεις εξουσίας λόγω φύλου, και σχεδόν ταυτίζει την ενδοοικογενειακή βία με τη **βία κατά των γυναικών**. Η άποψη της παρουσιάζεται ξεκάθαρα και τοποθετείται στην οπτική των φεμινιστικών απόψεων για την αιτιολογία της βίας, αναγνωρίζοντας τις κοινωνικές δομές και την ανισότητα που παράγουν ως βασικό γενεσιουργό αίτιο. Η εισηγήτρια τοποθετεί με σαφήνεια το πρόβλημα σε **κοινωνικές αιτίες** κυρίως με την έννοια των κοινωνικών πατριαρχικών δομών (παρ. σ.354).

Σε αυτό το πλαίσιο, ο άνδρας παρουσιάζεται ως «σωφρονιστής» που ασκεί έλεγχο και εξουσία πάνω στη γυναίκα. Παρόμοια, παρουσιάζει το πρόβλημα ως **βία κατά των γυναικών**, αναγνωρίζοντας ως θύμα αποκλειστικά τη γυναίκα, εκφράζοντας μια άποψη υπέρ της έμφυλης προοπτικής του προβλήματος (σ.354). Στο ίδιο πλαίσιο, βασικός **κανόνας** είναι ότι η ενδοοικογενειακή βία πρέπει να ιδωθεί ως πρόβλημα ισότητας των φύλων(σ.354 και 357).

Σχετικά με το θέμα του **ιδιωτικού**, η εισηγήτρια αναφέρεται με αρνητικές υποδηλώσεις για τις συνέπειες του. Χωρίς να ονομάζει τις δομές και αυτό το σύστημα εκμετάλλευσης που παρουσιάζει ως πατριαρχία, ωστόσο το υπονοεί (σ.353). Το ιδιωτικό αποκτά ευρύτερα όρια, καθώς πολιτικοποιείται και αναγνωρίζεται η βία ως κοινωνικό φαινόμενο που παρουσιάζεται όχι μόνο στον οικογενειακό χώρο, αλλά σε άλλους τομείς της κοινωνικής ζωής, όπως η εργασία (σ.355).

Η εισηγήτρια αναφέρεται πολύ σύντομα στην **ποινική διαμεσολάβηση** για τα πλημμελήματα της ενδοοικογενειακής βίας, προσλαμβάνοντάς την ως ατιμωρησία και είνονια προς το δράστη. Αναπτύσσει περισσότερο τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά την περιγραφή του φαινομένου σε σύγκριση με την ποινική διαμεσολάβηση και επικεντρώνεται στις κοινωνικές δομές και στην έμφυλη διάσταση του φαινομένου

σε σημείο που ταυτίζει την ενδοοικογενειακή βία με τη βία κατά των γυναικών. Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως ατιμωρησία του δράστη, χωρίς όμως να αναλύει περαιτέρω τις απόψεις της (παρ.σ.357).

ΚΚΕ

ΚΥΡΙΟΤΑΤΑ

Η εισηγήτρια, οικονομολόγος στο επάγγελμα, χρησιμοποιεί κυρίως κοινωνικούς όρους, προκειμένου να αποδώσει την αιτιολογία του φαινομένου σε κοινωνικούς παράγοντες και κοινωνικές δομές. Η τοποθέτησή της τάσσεται υπέρ της έμφυλης διάστασης του φαινομένου σε τέτοιο βαθμό που εξομοιώνει την ενδοοικογενειακή βία με την βία κατά των γυναικών και αντανακλά τις θέσεις του μαρξιστικού φεμινισμού, σε σύμπνοια με την κομματική ιδεολογία.¹⁹³ Ως εκ τούτου, οι εκφράσεις που επιλέγει δηλώνουν ξεκάθαρα μια θεώρηση του φαινομένου στην βάση της προβληματικής των φύλων και των ταξικών ανισοτήτων. Το λεξιλόγιο που επιστρατεύει εκφράζει, επίσης, άμεσα την ιδεολογία που αντιπροσωπεύει ως κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του κομμουνιστικού κόμματος (παρ.σ.358).

Πιο συγκεκριμένα, δίνει έμφαση στη φυλετική διάσταση του προβλήματος και απόδοσής του ως μια μορφή φυλετικής καταπίεσης, ανάγοντας την αιτιότητά του στις σύγχρονες καπιταλιστικές κοινωνικές δομές που παράγουν ανισότητα και βασίζονται στην εκμετάλλευση. Τονίζει ιδιαίτερα το οικονομικό στοιχείο ως βασικό άξονα που καθορίζει τη θέση της γυναίκας, γεγονός που έρχεται σε σύμπνοια και με

¹⁹³ Walby S., *Theorizing patriarchy*, Oxford : Blackwell, 1990, σ.22 και τρίτο μέρος εργασίας σ.188.

την ιδιότητά της ως οικονομολόγου. Η ενδοοικογενειακή βία ταυτίζεται με τη βία κατά των γυναικών μέσα στην οικογένεια και προσλαμβάνεται ως μια μορφή φυλετικής βίας και καταπίεσης (παρ.σ. 359). Συνεπώς, η ενδοοικογενειακή βία δεν έχει να κάνει με το παθολογικό ή την ατομική περίπτωση, αλλά αποτελεί φαινόμενο που παράγεται και αναπαράγεται από το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα και τις άνισες δομές του. Ως εκ τούτου, η εισηγήτρια αποδίδει το πρόβλημα απόλυτα και κάθετα σε κοινωνικά **αίτια**, αναγνωρίζοντας το έτσι, με αυτή την έννοια, ως ένα αποκλειστικά κοινωνικό φαινόμενο (παρ.σ.357-359).

Στο ίδιο πλαίσιο, η εισηγήτρια τοποθετεί με σαφήνεια την προβληματική της στη βάση της **ισότητας των φύλων**. Υποστηρίζει πως το φαινόμενο αφορά αποκλειστικά τη γυναίκα και αυτό αποτελεί βασικό άξονα της ομιλίας σε τέτοιο βαθμό που η ενδοοικογενειακή βία ταυτίζεται με τη βία κατά των γυναικών κυρίως των χαμηλότερων οικονομικά στρωμάτων. Δίνει έμφαση στην οικονομική διάσταση του προβλήματος και επικεντρώνεται στις οικογένειες που αντιμετωπίζουν οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα (πα.σ.360). Ταυτόχρονα, η οπτική αυτή αποτελεί και τον **κανόνα** υπό τον οποίο πρέπει να αντιμετωπίζεται και να προσεγγίζεται το πρόβλημα. Η εισηγήτρια επιμένει στο να αντιμετωπίζεται το πρόβλημα ως πρόβλημα ισότητας των φύλων, καθώς όποιες άλλες διατυπώσεις αποτελούν υποκρισία και αποκρύπτουν την αλήθεια (παρ.σ.360 και 363).

Η έννοια του **ιδιωτικού** προσλαμβάνεται με αρνητικό τρόπο καθώς νομιμοποιεί και συντηρεί το φαινόμενο. Ενώ, η έννοια του δημόσιου σημαίνει πολιτικοποίηση του προβλήματος και αναγνώρισή του όχι μόνο μέσα στην οικογενειακή σφαίρα.(παρ.σ.360-1).

Η εισηγήτρια αναφέρεται σχεδόν επιγραμματικά στην ποινική διαμεσολάβηση επισημαίνοντας, όμως, ότι πρόκειται για το πιο σοβαρό μειονέκτημα του νομοσχεδίου. Δεν επιχειρηματολογεί για την επιλογή της να απορρίψει το μέτρο αυτό επίλυσης του προβλήματος και είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι δεν αναφέρεται καθόλου στη διαδικασία και σε ποια συμπεριφορά απευθύνεται, γεγονός που υποδηλώνει τόσο άγνοια, όσο και προχειρότητα στην αντιμετώπιση του θέματος (παρ.σ.361). Είναι χαρακτηριστικό ότι η εισηγήτρια αναφέρεται διεξοδικά στη φύση του πλημμελήματος στη Διάγνωση, ενώ στην Πρόγνωση σε συνδυασμό με την ποινική διαμεσολαβητή είναι επιφανειακές και χωρίς αναλυτική αναφορά σε επιχειρήματα, γεγονός που υποδηλώνει μια αμηχανία ή άγνοια για τη φιλοσοφία του μέτρου και τη θέση του σε ένα φαινόμενο που προσλαμβάνεται ως αποκλειστικά κοινωνικό φαινόμενο. Δεν αναφέρεται καθόλου στις άλλες διαστάσεις, καθώς φαίνεται ότι ισχύουν τα όσα ειπώθηκαν στη Διάγνωση και προτείνει οικογενειακό δικαστήριο στη θέση του εισαγγελέα.

Συγκρίνοντας τις διαστάσεις παρατηρείται ότι η εισηγήτρια αναπτύσσει περισσότερο τη Διάγνωση. Τοποθετεί το πρόβλημα στις κοινωνικές του διαστάσεις και στην προβληματική της ισότητας των φύλων. Αντίθετα, η Πρόγνωση καλύπτεται επιγραμματικά και επιδερμικά. Η απουσία περαιτέρω περιγραφής της διαδικασίας και επιχειρηματολογίας για την απόρριψη της ποινικής διαμεσολάβησης, καθώς και η μη επισήμανση ότι αφορά μόνο τα πλημμελήματα υποδηλώνει μια τοποθέτηση που κύριο στόχο έχει τη συμμόρφωση προς τις ιδεολογικές γραμμές του κόμματος αλλά και άγνοια για τη διαδικασία. (παρ.σ.363-4).

Ο εισηγητής, ως ανεξάρτητος βουλευτής, νομικός στο επάγγελμα, επιλέγει να παρουσιάσει το φαινόμενο χρησιμοποιώντας κυρίως κοινωνικούς όρους και φορτισμένες έννοιες και μεταφορές προκειμένου να προσελκύσει την προσοχή του κοινού. Ο εισηγητής χρησιμοποιεί έννοιες που συνδέονται με την ελληνική παράδοση και αρχές. Παρουσιάζεται ουδέτερος ως προς το φύλο και βασικός άξονας της εισήγησης τόσο στη Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση αποτελεί η οικογένεια (παρ.σ.365-6).

Η αναφορά στην ενδοοικογενειακή βία και ο προσδιορισμός της ως φαινομένου γίνεται εκ του αντιθέτου, αντιπαραβαλλόμενη δηλαδή με τη φυσιολογική κατάσταση πραγμάτων που είναι η αρμονική ζωή μέσα στην οικογένεια. Η εισήγηση είναι σύντομη και επιφανειακή, περιγράφοντας αίτια που συνδέει με το φαινόμενο, αλλά τα οποία σχετίζονται γενικά με τη βία (όπως ο εθισμός και η προβολή της βίας από τα ΜΜΕ), επιχειρώντας έτσι όχι μια ανάλυση του φαινομένου με βάση την ιδιαιτερότητά του αλλά το εντάσσει σε μια γενικότερη κοινωνική και ηθική έκπτωση μέσα από την επισκόπηση χαρακτηριστικών της βίας γενικότερα. Έτσι, μιλά για το φαινόμενο γενικά και αόριστα χωρίς να το διαχωρίζει αισθητά από την κοινή βία, γεγονός που μπορεί να ερμηνευθεί ως έλλειψη θεωρητικής και επιστημονικής ενημέρωσης για το φαινόμενο (παρ.σ.365).

Ο εισηγητής αναφέρεται στη γενικότερη έκπτωση κοινωνικών ιδεωδών και διαχρονικών αξιών και επιρρίπτει ευθύνες στο γενικότερο σύστημα ζωής, όπως

χαρακτηριστικά αναφέρει, σε αντιδιαστολή με τις φεμινιστικές απόψεις σχετικά με την κοινωνικά δομημένη και διαφοροποιημένη μορφή βίας. Τα δυο είδη βίας προσλαμβάνονται ως αδιαφοροποίητα στη βάση της απαξίωσης της ανθρώπινης φύσης γενικά, της απευαισθητοποίησης και του εθισμού στη βία. Στο πλαίσιο αυτό, δεν τοποθετεί το πρόβλημα στην προβληματική των φύλων, ωστόσο αναγνωρίζει ως συχνότερο θύμα τη γυναίκα και μάλιστα τη μητέρα, γεγονός που υποδηλώνει προκαταλήψεις σχετικά με τα θύματα της βίας (παρ.σ.367-8).

Ο θεσμός της οικογένειας βρίσκεται ψηλά στο αξιακό σύστημα του ομιλούντος. Η οικογένεια είναι παράγοντας (πρωτογενές κύτταρο του Έθνους) συντήρησης και παραγωγής του έθνους. Ταυτίζεται με την κοινωνικοποίηση και την εθνική ταυτότητα. Είναι κάτι παρά πάνω από μια απλή αστική σύμβαση γάμου λοιπόν, γεγονός που υποδηλώνει μια έντονα εξιδανικευμένη εικόνα για την οικογένεια (παρ.σ.367 και 370).

Η μη διαφοροποίηση ως προς τα αίτια της ενδοοικογενειακής βίας με άλλες μορφές βίας αντανακλάται και όσον αφορά την ισότητα των φύλων, όπως είδαμε παραπάνω, αλλά και σχετικά με τη δημόσια ή ιδιωτική φύση του αδικήματος. Έτσι, δεν αναφέρεται συγκεκριμένα σε αυτή τη διάσταση. Βασικός άξονας είναι η οικογένεια. Το ύφος φαίνεται ενιαίο και συνεκτικό, ωστόσο υπάρχουν σημαντικές παραλείψεις και αποσιωπήσεις που πλήττουν μια σφαιρική κατανόηση τόσο της ποινικής διαμεσολάβησης όσο και του φαινομένου.

Ο εισηγητής παρουσιάζει τις αντιρρήσεις του σχετικά με συγκεκριμένα θέματα που άπτονται της ποινικής διαμεσολάβησης, κατακρίνοντας το μέτρο για την απαραίτητη συναίνεση του δράστη και προτείνοντας οικογενειακό δικαστή. Κάνει παραλληλισμό ανάμεσα στην ποινική διαμεσολάβηση και τη διαχείριση κρίσεων σε

διεθνείς υποθέσεις, γεγονός που υποδηλώνει μια αδιαφοροποίητη θεώρηση των δυο καταστάσεων, αλλά και άγνοια για τις διάφορες μορφές διαμεσολάβησης και των βασικών αρχών της. Επίσης, υποδηλώνει μια αντίληψη για το έγκλημα της ενδοοικογενειακής βίας ως κρίση. Κεντρικός άξονας κι εδώ είναι η οικογένεια που βρίσκεται σε κρίση. Παρότι επιχειρεί να κρατήσει μια ουδετερότητα ως προς τους ρόλους αναφέρεται στον όρο δράστης και αυθόρμητα την επεξηγεί με τη λέξη κάποιος, γεγονός που παραπέμπει στον άνδρα-δράστη, αλλά και αναγνωρίζει τη γυναίκα ως θύμα, πράγμα που συνάδει με μια εμφυσηστική του φαινομένου.

Επίσης, δεν διακρίνει τη συμπεριφορά για την οποία είναι αρμόδια η ποινική διαμεσολάβηση, γεγονός που ερμηνεύεται ως άγνοια (παρ.σ.367-8). Η αναζήτηση των αιτίων κατευθύνεται στα γενικότερα πλαίσια της έκπτωσης ηθικών αξιών και κοινωνικών ιδεωδών. Η οικογένεια παραμένει και στην Πρόγνωση ως η κυρίαρχη αξία, η ενότητα της οποίας είναι το πρώτο μέλημα. Επίσης, ο εισηγητής προτείνει την σύσταση οικογενειακού δικαστηρίου.

Ο εισηγητής τόσο στην Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση επικεντρώνεται στην αξία της οικογένειας ως θεμελιακής για το έθνος και την κοινωνία. Αποτελεί το κέντρο βάρους της εισήγησης. Η εισήγηση είναι συνεκτική, ακολουθώντας το βασικό άξονα της οικογενειακής αξίας και ανάγκη προστασίας της. Η έννοια του θύματος, έτσι, μετατοπίζεται από την αναγνώριση των μεμονωμένων ρόλων δράστη –θύματος στην ταυτοποίηση του με τη οικογένεια (παρ.σ.371).

B.2. Β) ΑΝΑΛΥΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ

Το φύλο των εισηγητών φαίνεται πως δεν διαδραματίζει κάποιο σημαντικό ρόλο στην έκφραση των απόψεών τους σχετικά με τις διερευνώμενες διαστάσεις. Πιο συγκεκριμένα, η θετική ή ουδέτερη στάση απέναντι στην ισότητα των φύλων ως προσδιοριστικού παράγοντα του φαινομένου υποστηρίζεται τόσο από άνδρες εισηγητές όσο και από γυναίκες.

Το ίδιο ισχύει και για την ιδιότητα. Πιο συγκεκριμένα, ως προς την ιδιότητα μπορεί να ειπωθεί ότι το λεξιλογικό τμήμα του λόγου σε όσους προέρχονται από τον χώρο της νομικής επιστήμης είναι περισσότερο προσεγμένο και επιτηδευμένο, ελεγχόμενο, «ουδέτερο», «κρυμμένο». Σε διαφορετικά επαγγέλματα, όπως του παθολόγου ή του ηθοποιού, η έκφραση είναι πιο αυθόρμητη και έκδηλη ως προς τα νοήματα που εκπέμπει. Παρόλα αυτά, το λεξιλόγιο δεν επηρεάζεται τόσο από την ιδιότητα των ομιλητών, καθώς γενικά υπερισχύει η τάση για συνέπεια προς την ιδεολογία. Η επιθυμία για *ουδετερότητα* είναι αυτή που συχνά παρακινεί τον εισηγητή/τρια να καταφύγει σε νομικούς όρους και να επικεντρωθεί αποκλειστικά στην ανάλυση νομοτεχνικών ζητημάτων, αποφεύγοντας την άμεση έκθεση της προσωπικής τοποθέτησης απέναντι στο θέμα.

Σύμφωνα με έρευνα σχετικής με την ισότητα των φύλων, η «ουδετερότητα» στη συζήτηση σχετίζεται με την αλληλεπίδραση μεταξύ τυπικότητας και ουσίας. Με άλλα λόγια, όταν οι πολιτικοί φορείς επιμένουν σε τεχνικά θέματα της νομοθεσίας, η

έμφαση που δίνεται κυρίως στη διατύπωση εμποδίζει τη συζήτηση των κοινωνικών ζητημάτων επί της ουσίας. Με τον τρόπο αυτό, η κοινωνική πραγματικότητα συγκαλύπτεται από τη συγκεκριμένη μορφή διατύπωσης, η οποία στην περίπτωση της ισότητας των φύλων εμφανίζεται ως ουδετερότητα των φύλων.¹⁹⁴

¹⁹⁴ Thanopoulou M. - Tsiganou J.: "Representations of gender in public rhetoric. The case of law-making on immigration in the Greek parliament», στο M. Verloo and M. Pantelidou – Maloutas (eds): "Differences in the Framing of Gender Inequality as a Policy Problem Across Europe", *The Greek Review of Social Research*, Special Issue, no 117 / B' / 2005, σελ.σ.174.

Β.2. Γ) ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ

Ν.Δ. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ (13 ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ)

Η Νέα Δημοκρατία πρόκειται για το μεγάλο κομματικό σχηματισμό που βασίζεται στις αρχές και αξίες του φιλελευθερισμού.¹⁹⁵

Από την ανάλυση που προηγήθηκε διαπιστώνεται καταρχήν ότι για το φαινόμενο δίνεται ένας *ευρύς ορισμός*. Η *ενδοοικογενειακή βία* δεν αφορά αποκλειστικά το γυναικείο πληθυσμό, αλλά ένα ευρύτερο φάσμα ατόμων, όπως τα παιδιά, τους ηλικιωμένους, τους ανήμπορους, τους ανάπηρους, γεγονός που παραπέμπει σε μια *τάση ουδετερότητας* ως προς το θέμα της ισότητας των φύλων. Οι εισηγητές φαίνεται ότι προσπαθούν να παραμείνουν πιστοί στο πνεύμα του νόμου και τον ιδεολογικό τους προσανατολισμό. Συγκεκριμένα, οι περισσότεροι (12/13) αναγνωρίζουν ρητά το πρόβλημα της ισότητας των φύλων, αλλά όχι αποκλειστικά, τονίζοντας και την αξία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων γενικότερα. Υπάρχει μια έντονη τάση ουδετερότητας, μη αναγνώρισης αποκλειστικά ως θέματος ισότητας, όπως υποστηρίζεται και από το νομικό πλαίσιο. Παρόλα, αυτά αναδύονται συχνά στους περισσότερους εισηγητές στερεότυπα σχετικά με τη γυναικεία θυματοποίηση ως αποκλειστικό φαινόμενο.

¹⁹⁵http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%AD%CE%B1_%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%AF%CE%B1

Όσον αφορά τις *μορφές*, αναγνωρίζονται είδη βίας που κυμαίνονται από την ψυχολογική βία ως τη σωματική. Ωστόσο, κυρίως όταν μιλούν για ενδοοικογενειακή βία, οι εισηγητές αναφέρονται κατά κόρον στη σωματική βία, σε σύμπτωση με τον ορισμό που υιοθετεί το νομικό πλαίσιο.

Σχετικά με την *αιτιολογία*, δεν αναφέρονται όλοι στη διάσταση αυτή (συγκεκριμένα 5), ενώ 5 /13 αναγνωρίζουν ονομαστικά, χωρίς περαιτέρω ανάπτυξη ότι πρόκειται για ένα κοινωνικό φαινόμενο. Ωστόσο, δε δίνουν ιδιαίτερη έμφαση σε αυτό, αποδίδοντας δηλαδή ευθύνες σε κοινωνικές δομές. Περισσότερο χρησιμοποιούν τον όρο κοινωνικό σε αντιδιαστολή με το προσωπικό-ιδιωτικό. Παρότι αναγνωρίζεται ως κοινωνικό φαινόμενο, οι εισηγητές χρησιμοποιούν έννοιες του τύπου «προβληματική συμπεριφορά» κ.λ.π., υποδηλώνοντας μια ατομοκεντρική θεώρηση του φαινομένου. Η όποια αναφορά σε πατριαρχικές δομές και νοοτροπίες γίνεται ονομαστικά. Η πατριαρχία εδώ νοείται με τη φιλελεύθερη αντίληψη του όρου, ως ένα ζήτημα περιορισμένο στον αποκλεισμό της γυναίκας από το δημόσιο χώρο, γεγονός που - σύμφωνα με αυτή την οπτική- έχει πλέον ξεπεραστεί.¹⁹⁶ Η προσέγγιση αυτή δίνει περισσότερο έμφαση στις συνέπειες παρά στους μηχανισμούς παραγωγής και αναπαραγωγής της βίας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, συχνές είναι και οι απόψεις περί κύκλου της βίας (5/13) που παρουσιάζεται ως κάτι αυτονόητο, κυρίως προκειμένου να δοθεί έμφαση στην επικινδυνότητα του φαινομένου.

Όσον αφορά τις προτεραιότητες που τίθενται και το *αξιακό σύστημα*, οι περισσότεροι -σχεδόν η πλειοψηφία (9/13), αναφέρονται στην οικογένεια ως βασικό αξιακό οικοδόμημα της κοινωνίας, που πρέπει να προστατευτεί από τα φαινόμενα βίας. Κάποιοι εισηγητές επικεντρώνονται αποκλειστικά σε αυτό, ενώ άλλοι το

¹⁹⁶ Walby S., *Theorizing patriarchy*, Oxford : Blackwell, 1990, σ.5.

αναφέρουν σε συνδυασμό πάντα με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η οικογένεια παρουσιάζεται ως το κατεξοχήν περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από θετικά συναισθήματα και διεκπεραιώνει λειτουργίες θεμελιακές για την ανθρώπινη ανάπτυξη, αλλά και για την κοινωνία και το Έθνος. Πιο συγκεκριμένα, 7/13 αναφέρονται σε νοσηρότητα, παρέκκλιση και προσδιορίζουν την ενδοοικογενειακή βία ως «παράταιρο», «παράδοξο», «αλλόκοτο» φαινόμενο, απόψεις που παραπέμπουν σε μια θεώρηση του εγκλήματος σε σύμπνοια με τη φιλελεύθερη παρουσία και την προσεγγιση του θετικού και αρνητικού. Η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί νοσηρό φαινόμενο, μερικές φορές δραματοποιείται ακόμα και προσωποποιείται έντονα με ένα χαρακτήρα απόλυτης και ακραίας πόλωσης, γεγονός που υποδηλώνει μια τάση εξιδανίκευσης της οικογένειας, όπως μαρτυρούν οι συχνές αναφορές στο Σύνταγμα και την αξία της για την κοινωνία ως «κύτταρο του Έθνους». Σχετικό με τη διάσταση αυτή είναι το θέμα της πολιτισμικής καθυστέρησης και γενικότερα της παρακμής των ηθικών αξιών που πλήττουν την οικογένεια και την κοινωνία.

Σχετικά με το θέμα **δημόσιο-ιδιωτικό**, παρατηρείται μια αρνητική νοηματοδότηση του ιδιωτικού (11/13). Η ιδιωτική φύση της οικογενειακής ζωής κατακρίνεται ως ένα θέμα ταμπού που παγιδεύει τα θύματα, ως καταπάτηση δικαιωμάτων, συντήρηση της βίας και κυρίως ως εμπόδιο στην καταγγελία. Κατά συνέπεια, δημόσιο και ιδιωτικό αναγνωρίζονται ως απολύτως διαχωρισμένοι χώροι, παραπέμποντας σε μια έννοια της πατριαρχίας στα πλαίσια της φιλελεύθερης ιδεολογίας. Σύμφωνα με την S. Walby, η πατριαρχία δεν αποτελεί μια απόλυτη, στατική δομή, αλλά αντίθετα διακρίνεται από μορφές και βαθμούς. Αυτό το οποίο διακρίνει σήμερα είναι ότι υφίστανται αλλαγές στον τρόπο κυριαρχίας. Έτσι, στον ιδιωτικό χώρο η πατριαρχία βιώνεται ως αποκλεισμός της γυναίκας, άποψη που

συνάδει με την αισιόδοξη θέση της φιλελεύθερης παράδοσης, ενώ στο δημόσιο ως υποτίμηση και εκμετάλλευση. Σε αυτά τα πλαίσια οι αλλαγές που επιτεύχθηκαν σχετικά με τη θέση της γυναίκας, δεν αποτελούν λύση και εξάλειψη της πατριαρχίας, αλλά περισσότερο μια μετατόπισή της.¹⁹⁷

Ενδιαφέρον είναι ότι παρόλο που η **ποινική διαμεσολάβηση** αποτελεί το επίμαχο θέμα για την πλειοψηφία των εισηγητών, ωστόσο, λίγοι έως ελάχιστοι είναι αυτοί που αναφέρθηκαν διεξοδικότερα σε σχετικά ζητήματα. Αυτό που απασχόλησε τους εισηγητές, είναι όχι η φιλοσοφία και οι αρχές του μέτρου, όπως διεξοδικά αναφέρθηκαν στο θεωρητικό μέρος της εργασίας, αλλά κυρίως νομοτεχνικά ζητήματα. Αξιοσημείωτο είναι, λαμβάνοντας βέβαια υπόψη κριτήρια όπως ο χρόνος που αναλογεί στον κάθε εισηγητή και ειδικότερα ζητήματα διαδικασίας, ότι μόνο τέσσερις (4) αναφέρθηκαν στα πλημμελήματα ως συμπεριφορά την οποία αποκλειστικά αφορά το νέο μέτρο.

Σχετικά με τις **αιτίες**, το φαινόμενο αποδίδεται, έμμεσα τις περισσότερες φορές (6/13), σε ατομικά αίτια και συγκεκριμένα στην προβληματική συμπεριφορά του δράστη. Χαρακτηριστικό είναι ότι οι υπόλοιποι εισηγητές δεν αναφέρονται καθόλου στη διάσταση αυτή. Σχετικά με την **ισότητα των φύλων**, πρωτεύοντα ρόλο και εδώ παίζει η οικογένεια. Όταν οι εισηγητές μιλούν για την ποινική διαμεσολαβητή, η οικογένεια ως σύνολο-σύστημα έρχεται στο επίκεντρο της προβληματικής τους.

Σχετικά με το **αξιακό σύστημα**, παραμένει η θέση υπέρ της οικογενειακής ενότητας, αλλά και το ζήτημα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων γενικότερα. Η οικογένεια προσλαμβάνεται (8/13) ως μια βασική ανθρώπινη και κοινωνική αξία που

¹⁹⁷ Walby, όπ.παρ.σ.23.

πρέπει να διασφαλιστεί μέσω της ποινικής διαμεσολάβησης. Επίσης, αναφέρεται η νομική υποχρέωση 2/13 συμμόρφωσης της ελληνικής νομοθεσίας με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προώθηση της διαμεσολάβησης σε ποινικές υποθέσεις. Όσον αφορά **το ιδιωτικό**, νοσηματοδοτείται θετικά ως εχεμύθεια και διακριτικότητα στην κρατική παρέμβαση (9/13).

Παρατηρείται σχετική **ισορροπία** ως προς τις διαστάσεις, κυρίως ως προς το αξιακό σύστημα. Αντιφάσεις διακρίνονται όσον αφορά την αιτιολογία και το δημόσιο/ιδιωτικό (βλ.πίνακα.σ.394). Όπως δείχνουν τα δεδομένα σχετικά με τη Ν.Δ., φαίνεται πως υπάρχει συνέπεια με τον ιδεολογικό-πολιτικό άξονα του κόμματος. Ειδικότερα, εκφράζει απόψεις της φιλελεύθερης θέσης όπως:

1.*θετικιστική προσέγγιση*: ατομικοκεντρική, ψυχιατρική θεώρηση, έγκλημα ως ασθένεια- κοινωνική ή ατομική-, ως πολιτισμική καθυστέρηση σε αντιδιαστολή με την «πρόοδο».

2 *εξιδανικευμένη εικόνα οικογένειας* ως θεμελιακής αξίας για το έθνος, προσκόλληση σε παραδοσιακές αρχές και αξίες, επιφύλαξη για αλλαγές και επιρροές στον οικογενειακό χώρο στο πλαίσιο ενός συντηρητικού πνεύματος.¹⁹⁸

3. υπάρχει μια έντονη *τάση ουδετερότητας*, μη αναγνώρισης του προβλήματος ως θέματος ισότητας των φύλων

¹⁹⁸Το ιδεολογικό στίγμα των συντηρητικών πολιτικών δυνάμεων διαμορφώνεται από τα εξής χαρακτηριστικά: βιολογική αντίληψη των κοινωνιών ως ζωντανών-βιολογικών οργανισμών, φιλοεκκλησιαστική διάθεση, απαισιοδοξία για την πορεία των σύγχρονων κοινωνιών, και μοραλισμός θρησκευτικής προέλευσης, βλ.Διαμαντόπουλος Θ., *Κομματικές οικογένειες. Συντηρητικά, φιλελεύθερα, χριστιανοδημοκρατικά, σοσιαλιστικά, κομμουνιστικά κόμματα*, Αθήνα, Εξάντας, 1991, σ.σ21 και 24. Βλ. επίσης στο τρίτο μέρος της εργασίας τα «Συμπεράσματα».

4. γενικότερα, *φιλελεύθερη άποψη* για την έννοια της πατριαρχίας για το θέμα δημόσιου-ιδιωτικού χώρου ως απόλυτα διαχωρισμένων χώρων ¹⁹⁹ και την αναγκαιότητα περιορισμού της κρατικής εξουσίας και παρέμβασης.²⁰⁰

Συνοψίζοντας, δύο είναι οι βασικοί άξονες γύρω από τους οποίους περιστρέφονται οι διάφορες απόψεις α) **αξιακό σύστημα/προτεραιότητες:** Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως μια ιδιωτική επίλυση διαφορών που στόχο έχει την επαναφορά της *οικογένειας* σε υγιείς σχέσεις και τη διατήρηση, έτσι, της ενότητάς της. β) **δημόσιο/ιδιωτικό:** η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως ένας τρόπος *διακριτικής-ιδιωτικής μεταχείρισης*, στη βάση της εχεμύθειας, προς διευκόλυνση της καταγγελίας και αποφυγή του στιγματισμού. Πρόκειται για διαφορετική σημασιοδότηση της ιδιωτικότητας, όπου προβάδισμα έχουν οι ατομικές ελευθερίες και κυρίως η αποκατάσταση της οικογένειας σε ήπιες μορφές βίας.

Κατά συνέπεια, η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως μέση λύση μεταξύ ποινικοποίησης=στιγματισμός- ιδιωτικοποίηση=προστασία απόρρητου και ατομικής ελευθερίας, υποδηλώνοντας έτσι, μια απόλυτη διάκριση μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού χώρου. Πιο συγκεκριμένα, 8/13 αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση ως μέσο αποκατάστασης της οικογένειας, 3/13 ως διευκόλυνση της καταγγελίας και θεραπευτικό μέτρο για τον δράστη.

¹⁹⁹ Walby, όπ.παρ.σ.22.

²⁰⁰ Ο φιλελευθερισμός ως κατεξοχήν ατομοκεντρική κοσμοθεωρία, έχει σαν δομικό στοιχείο της φιλοσοφίας του μια δυσπιστία προς το κράτος και την οργανωμένη κρατική παρέμβαση πάνω στο άτομο, αποδεχόμενος υντές τις παρεμβάσεις μόνο ως αναγκαίο κακό, βλ.Διαμαντόπουλος Θ., *Κομματικές οικογένειες. Συντηρητικά, φιλελεύθερα, χριστιανοδημοκρατικά, σοσιαλιστικά, κομμουνιστικά κόμματα*, Αθήνα, Εξάντας, 1991, σ.41, υποσημ. 3.

Το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα (γνωστότερο ως ΠΑ.ΣΟ.Κ.) είναι ένα σοσιαλδημοκρατικό²⁰¹ πολιτικό κόμμα που παραδοσιακά καταλαμβάνει τον κεντρο-αριστερό χώρο.²⁰²

Σχετικά με το **φαινόμενο**, υιοθετείται και εδώ ένας *ευρύς ορισμός*. Ωστόσο, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη *διάσταση του φύλου*, καθώς η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί ένα ιδιότυπο φαινόμενο που βασίζεται στην έννοια της πατριαρχίας. Συγκεκριμένα 5 στους 8 αναφέρονται σε πατριαρχικές δομές και αντιλήψεις. (3 βλέπουν ξεκάθαρα το θέμα με ουδετερότητα, όχι ως πρόβλημα φύλου). Σχετικά με τα **αίτια**, η ενδοοικογενειακή βία αναγνωρίζεται ως κοινωνικό φαινόμενο, βασισμένο περισσότερο σε πατριαρχικές αντιλήψεις και σχέσεις εξουσίας (4/8). Ωστόσο, δεν υπάρχει ομοιογένεια, καθώς άλλοι εισηγητές επικεντρώνονται σε μια ατομοκεντρική προσέγγιση και άλλοι αναφέρονται στον όρο πατριαρχία, αλλά με τη φιλελεύθερη αντίληψη,²⁰³ παραβλέποντας την σημασία των κοινωνικών δομών.

Σχετικά με το **αξιακό σύστημα**, ως προτεραιότητα τίθεται η διευκόλυνση της καταγγελίας, η προστασία του θύματος, και τα ανθρώπινα δικαιώματα γενικότερα (4/8, ενώ οι υπόλοιποι δεν αναφέρονται). Το **ιδιωτικό** ταυτίζεται σχεδόν με την

²⁰¹ Ιδεολογικό στίγμα της σοσιαλδημοκρατίας αποτελούν η δυσπιστία στην παντοδυναμία των νόμων της αγοράς, η αμφισβήτηση του απαραβίαστου της ατομικής ιδιοκτησίας και η επιδίωξη διεύρυνσης του οικονομικού ρόλου του κράτους, ως παράγοντα άμβλυνσης των ταξικών ανισοτήτων. Πρόκειται για μια πολιτική έκφραση των μεσαίων στρωμάτων. Χαρακτηριστικό είναι ότι το ιδεολογικό υπόβαθρο των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων εμπλουτίστηκε με πολλά έντονα προβαλλόμενα εξωοικονομικά θέματα, π.χ. ιδιοποίηση των αιτημάτων πολλών νέων κινημάτων, όπως του φεμινιστικού βλ. Διαμαντόπουλος Θ., *όπ.παρ.* σ.79 και σ.83-84.

²⁰² http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AE%CE%BD%CE%B9%CE%BF_%CE%A3%CE%BF%CF%83%CE%B9%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%9A%CE%AF%CE%BD%CE%B7%CE%BC%CE%B1

²⁰³ βλ. Walby., *όπ.παρ.* σ.22.

ύπαρξη και διατήρηση του φαινομένου και αναγνωρίζεται ως το βασικότερο εμπόδιο για την αντιμετώπισή του (4/8) (δύο (2) βλέπουν το ιδιωτικό ως προφύλαξη της ατομικής ελευθερίας, ενώ οι υπόλοιποι δεν αναφέρονται).

Στην **Πρόγνωση**, οι εισηγητές είναι επικριτικοί απέναντι στην **ποινική διαμεσολάβηση** (8/8). Η επιχειρηματολογία τους επικεντρώνεται κυρίως στην αντισυνταγματικότητα του μέτρου λόγω εκτεταμένων αρμοδιοτήτων του εισαγγελέα. Υποστηρίζεται ότι λειτουργεί υπέρ του δράστη, ενώ κατακρίνεται και η αυτεπάγγελτη δίωξη για τα πλημμελήματα. Σημαντικό είναι ότι οι ενστάσεις αφορούν κυρίως τον τρόπο εφαρμογής και όχι το σύνολο του μέτρου και τη φιλοσοφία του.

Σχετικά με τα **αίτια**, υπονοείται μια ψυχιατρική-ατομοκεντρική προσέγγιση (2/8, οι υπόλοιποι δεν αναφέρονται), ενώ σε σχέση με την **ισότητα των φύλων** παρατηρείται μια *τάση ουδετερότητας*. Η οικογένεια συνολικά βρίσκεται στο επίκεντρο, παρά ο δράστης και το θύμα, ως μεμονωμένοι ρόλοι. Ως προτεραιότητα τίθεται η διευκόλυνση της καταγγελίας και ο οικογενειακός δικαστής. Το **ιδιωτικό** προσλαμβάνεται θετικά με τη σημασία του *απόρρητου και της εχεμύθειας*.

Διαπιστώνεται η μεγαλύτερη **ασυνέπεια** μεταξύ Διάγνωσης και Πρόγνωσης, αλλά και ανομοιογένεια ως προς τις απόψεις που εκφράστηκαν, συγκριτικά με τα άλλα πολιτικά κόμματα. Η ασυνέπεια αυτή εντοπίζεται τόσο στην αιτιολογία όσο και στο ζήτημα της ισότητας των φύλων, αλλά και στο θέμα του ιδιωτικού (βλ. πίν.395). Πιο συγκεκριμένα, παρατηρούνται αντιφάσεις τόσο στα αίτια (μετατόπιση από το κοινωνικό στο ατομικό μοντέλο ερμηνείας), όσο και στην πρόσληψη του ιδιωτικού και σχετικά με την ισότητα των φύλων (μετατόπιση προς ουδετερότητα).

Χαρακτηριστικό είναι ότι η διευκόλυνση της καταγγελίας παραμένει ο βασικός στόχος και κανόνας τόσο στη Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση.

Επίσης, διαφορετικά προσλαμβάνεται η ενδοοικογενειακή βία από τη βία την οποία αφορά η ποινική διαμεσολάβηση. Οι εισηγητές που θίγουν το θέμα των αιτίων εμφανίζουν διαφοροποιημένες απόψεις όταν μιλούν για το φαινόμενο γενικά, προσδιορίζοντάς το κυρίως κοινωνικά, ενώ στην Πρόγνωση το κοινωνικό στοιχείο υποχωρεί προς χάρη του ατομικού παράγοντα, σχεδόν σα να πρόκειται για δυο διαφορετικά ως προς τους μηχανισμούς είδη βίας. Κι αυτό παρά την επισήμανση της βουλευτή του ΠΑΣΟΚ (Τζάκρη) ότι πρόκειται για τους ίδιους μηχανισμούς που υποκινούν τόσο την κακουργηματική όσο και την πλημμεληματική βία .

Παρατηρείται σχετική ανομοιογένεια ως προς τις απόψεις που εκφράζονται και μια προσπάθεια επίδειξης συνέπειας προς την κομματική ιδεολογία, σχετικά με το φεμινιστικό προσανατολισμό των απόψεων όσον αφορά το φαινόμενο. Ωστόσο, κατά την αναφορά στην ποινική διαμεσολάβηση, αναδύονται απόψεις που προσιδιάζουν σε φιλελεύθερες προσεγγίσεις του θέματος και αντιφάσκουν. Αντίθετα, παρατηρείται συνέπεια ως προς το αξιακό σύστημα που θέτει σε προτεραιότητα την προστασία του θύματος. Η ποινική διαμεσολάβηση (πρέπει να) αποτελεί πρωτίστως ένα μέσο διαφύλαξης των δικαιωμάτων του θύματος (βλ.πίνακα σ.395).

ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ (ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ, ΔΥΟ (2) ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ)

Πολιτικό κόμμα της αριστεράς. Ιστορικά συνδέεται με τον χώρο του Ευρωκομμουνισμού.²⁰⁴

Η **ενδοοικογενειακή βία** πρόκειται για ένα ιδιαίτερο φαινόμενο που έχει ως αίτιο τον ποσοτικό κοινωνικό όγκο και σχέσεις εξουσίας θεωρούμενο αποκλειστικά και απόλυτα ως **πρόβλημα ισότητας των φύλων**, σε σημείο που ταυτίζεται με τη βία κατά των γυναικών. Έτσι, δίνεται ένας στενός ορισμός του φαινομένου από την άποψη των θυμάτων. Η ισότητα των φύλων είναι ο βασικός άξονας των εισηγήσεων και των δυο κοινοβουλευτικών εκπροσώπων και τίθεται ως προτεραιότητα. Η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί ένα ιδιαίτερο φαινόμενο, ιδιότυπο έγκλημα που χρήζει ειδικών νομοθετικών ρυθμίσεων. Οι **αιτίες** εντοπίζονται σε κοινωνικές δομές περισσότερο, αλλά και στην ατομική ευθύνη.

Και οι δυο εισηγητές επικρίνουν την ποινική διαμεσολάβηση, κυρίως λόγω των εκτεταμένων αρμοδιοτήτων του εισαγγελέα, ενώ δίνεται έμφαση στην πρόληψη. Ειδικότερα, προσλαμβάνεται ως ατιμωρησία και εύνοια προς το δράστη ως μια «θεσμική παραμυθία», καθώς λείπουν οι κατάλληλες υποστηρικτικές δομές και η κατάλληλη εκπαίδευση και εξειδίκευση. Προτείνεται, έτσι, η λειτουργία οικογενειακού δικαστηρίου, διαφορετικά η ποινική διαμεσολάβηση κρίνεται ως αντισυνταγματική.

²⁰⁴ Πρόκειται για ένα πολιτικό μόρφωμα που ανήκει στο χώρο του ευρωκομμουνισμού βλ. Διαμαντόπουλος Θ., ό.π.α.ρ.σ.132.

Οι εισηγήσεις διακρίνονται από συνέπεια ως προς την πολιτική ιδεολογία (προσανατολισμός στην πρόληψη και την κοινωνική αντιμετώπιση του προβλήματος), καθώς η νέα ρύθμιση προσλαμβάνεται περισσότερο ως ένα προληπτικό-συμπληρωματικό μέτρο στη βάση μιας γενικότερης κοινωνικής πολιτικής (βλ.πίν.σ.396).

ΚΚΕ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ, (ΜΙΑ (1) ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ)

Εθνικά μαρξιστικό-λενινιστικό κόμμα μαζικός εκφραστής της κομμουνιστικής ιδεολογίας.²⁰⁵

Η **ενδοοικογενειακή βία** ορίζεται ως η κοινωνικά θεσμοποιημένη βία και ανισότητα κατά των γυναικών που βασίζεται στις άνισες οικονομικές δομές του καπιταλιστικού συστήματος, άποψη που συνάδει με τον ιδεολογικό προσανατολισμό του μαρξιστικού φεμινισμού.²⁰⁶ Η ισότητα των φύλων αποτελεί τον πυρήνα του **αξιακού συστήματος** της εισηγήτριας. Επιπλέον, η βία κατά των γυναικών εντοπίζεται όχι μόνο στην οικογενειακή σφαίρα, αλλά στο ευρύτερο κοινωνικό πεδίο, διευρύνοντας έτσι τα όρια μεταξύ δημόσιου-ιδιωτικού.

Η **ποινική διαμεσολάβηση**, σε αυτή την περίπτωση, προσλαμβάνεται ως το μεγαλύτερο μειονέκτημα του νομοσχεδίου, καθώς επιτείνει την ατιμωρησία και λειτουργεί υπέρ του δράστη. Απ' τα παραπάνω, παρατηρείται συνέπεια ως προς ιδεολογικές γραμμές του κόμματος (βλ.πίν.σ.397).

²⁰⁵Θεωρείται από τα πιο σκληροπυρηνικά φιλοσοβιετικά κομμουνιστικά κόμματα, βλ. Διαμαντόπουλος Θ., *όπ.παρ.* σ. 130.

²⁰⁶ Walby S., *Theorizing patriarchy*, Oxford : Blackwell, 1990, σ.22.

Η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί ένα φαινόμενο, προσδιοριζόμενο από τους αιτιολογικούς παράγοντες της βίας γενικά. Η προσέγγιση είναι μη διαφοροποιημένη ως προς τα είδη βίας και η ενδοοικογενειακή βία δεν είναι τίποτε παραπάνω παρά μια από τις πολλές εκδηλώσεις της βίας και μάλιστα μη έμφυλης βίας. Η οικογένεια ως αξία τίθεται στο επίκεντρο των προτεραιοτήτων του νομοσχεδίου.

Η ποινική διαμεσολάβηση δεν είναι παρά μια διαδικασία επέμβασης στην «οικογενειακή κρίση», σύμφωνα και με τον παραλληλισμό που κάνει ο εισηγητής ανάμεσα σε αυτήν και τη διαχείριση κρίσεων σε διεθνείς υποθέσεις, υποδηλώνοντας έτσι μια αδιαφοροποίητη θεώρηση των δυο καταστάσεων, αλλά και την άγνοια για τις διάφορες μορφές διαμεσολάβησης και των βασικών αρχών της. Σύμφωνα με το παράδειγμα αυτό η διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης δε θα έπρεπε να ζητά την «άδεια» του δράστη προκειμένου να ενεργοποιηθεί.

Ο εισηγητής φαίνεται συνεπής προς την ιδεολογία που αντιπροσωπεύει τόσο σχετικά με την ουδετερότητα όσον αφορά το φύλο, όσο και με τις προτεραιότητες που θέτει, παρουσιάζοντας πολλές ομοιότητες με την κοινοβουλευτική ομάδα της Ν.Δ. (βλ.πίνακα σ.395).

²⁰⁷ Προέρχεται από τον πολιτικό χώρο της Ν.Δ. Το 2004 ίδρυσε ένα νέο κόμμα, τη Δημοκρατική Αναγέννηση. Στις εκλογές του Μαρτίου του 2004 το κόμμα του δε συμμετείχε αυτόνομα και ο ίδιος εξελέγη βουλευτής στην Α' περιφέρεια Θεσσαλονίκης ως συνεργαζόμενος με τη Νέα Δημοκρατία. Στη συνέχεια αποχώρησε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νέας Δημοκρατίας και παρέμεινε στη Βουλή ως ανεξάρτητος βουλευτής, βλ. http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%84%CE%AD%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%A0%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%B8%CE%B5%CE%BC%CE%B5%CE%BB%CE%AE%CF%82

Γ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι ατομικές προσλαμβάνουσες, στάσεις, πεποιθήσεις, το αξιακό σύστημα και η πολιτική ιδεολογία αποκρυσταλλώνονται στον τρόπο ενσωμάτωσης του μέτρου στη νομοθεσία και στις προσδοκίες που του αποδίδονται.

Η υποστήριξη της ιδεολογίας που αντιπροσωπεύουν οι εισηγητές διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον τρόπο έκφρασης και το περιεχόμενο των απόψεων των εισηγητών, παρόλο που πολλές φορές παρατηρούνται/αναδύονται προκαταλήψεις και στερεότυπα σχετικά με το φύλο, την οικογένεια, το θύμα, το δράστη κ.λ.π. Η διαπίστωση αυτή συνδυάζεται με την άποψη της C. Bacchi για τα δυο επίπεδα επεξεργασίας της ανάλυσης λόγου (discourse analysis). Το ένα σχετίζεται με τη συνειδητή και σκόπιμη παρουσίαση του προβλήματος από τη μεριά των εισηγητών, για πολιτικούς σκοπούς, και το άλλο αφορά την υποκειμενική έκφραση των αναπαραστάσεων και των προσωπικών νοημάτων στην παρουσίαση του φαινομένου και της αντιμετώπισής του.²⁰⁸ Δεν είναι τυχαίο ότι οι ασυνέπειες αυτές παρατηρούνται πιο συχνά και είναι πιο έντονες στις περιπτώσεις που οι ομιλητές επιχειρούν να παραμείνουν πιστοί στην ιδεολογική γραμμή του κόμματος που αντιπροσωπεύουν.

Αξίζει εδώ να αναφερθούν οι κυριότερες λανθάνουσες υποκειμενικές-προσωπικές αντιλήψεις που αναδύθηκαν αυθόρμητα στο λόγο των εισηγητών. Πιο

²⁰⁸ Bacchi C., «The Mageeq Project: Identifying Contesting Meanings of Gender Equality» στο *The Greek Review of Social Research*, 117, Β' 2005, σ.226.

συγκεκριμένα, στερεότυπα αναδύονται όσον αφορά την ψυχολογική και σωματική κατάσταση των θυμάτων και αφορούν σε αντιλήψεις περί εγγενούς αδυναμίας, παθητικότητας, κοινωνικής ανικανότητας, κυρίως από εισηγητές της Ν.Δ. και του ΠΑΣΟΚ. Η διαπίστωση αυτή συνάδει με τα ευρήματα έρευνας, σχετικής με τις αναπαραστάσεις του κοινού για την κακοποίηση των γυναικών από τους συντρόφους τους.²⁰⁹ Σύμφωνα με αυτή την έρευνα, η πλειοψηφία θεωρεί ότι οι Ελληνίδες είναι περισσότερο ανεκτικές στη βία των συζύγων /συντρόφων τους σε σχέση με γυναίκες της Ευρώπης. Χαρακτηριστικά, το 74,4% πιστεύει ότι αυτή η παθητικότητα και η αδυναμία αντίδρασης προϋπάρχει της κακοποίησης. Επίσης, πολύ συχνά αναδύεται στερεοτυπικά η άποψη σχετικά με τη γυναικεία θυματοποίηση ως αποκλειστικό χαρακτηριστικό της ενδοοικογενειακής βίας. Σε αυτό το πλαίσιο, δράστης πάντα είναι ο άνδρας και θύμα η γυναίκα και τα παιδιά. Οι απόψεις αυτές εκφράζονται τόσο από τη φιλελεύθερη παράταξη και το ΠΑΣΟΚ, ως λανθάνουσες υποκειμενικές πεποιθήσεις, όσο και από τα αριστερά κόμματα ως ιδεολογική και πολιτική στάση.

Επιπλέον, ο δράστης συχνά αντιμετωπίζεται ως ψυχικά άρρωστος, ως ένα άτομο με προβληματική συμπεριφορά, κυρίως από εισηγητές του κυβερνώντος κόμματος και του ΠΑΣΟΚ. Αξιοσημείωτη είναι δε και η συχνή αναφορά σε ιατρικούς όρους που παραπέμπει σε μια τάση ιατρικοποίησης του προβλήματος, γεγονός που παρατηρείται και στα αριστερά κόμματα. Η κοινωνία προσλαμβάνεται ως ζωντανός οργανισμός και το έγκλημα ως ασθένεια. Η άποψη αυτή παραπέμπει σε μια άκαμπτη, απόλυτη διχοτόμηση παθολογικού-φυσιολογικού, απόρροια μιας προβληματικής που αναπτύχθηκε στους κόλπους της παραδοσιακής Κλινικής

²⁰⁹ Παπαμχαήλ, Στ., *Κοινωνικές Αναπαραστάσεις της Κακοποίησης των Γυναικών από τους Συζύγους/Συντρόφους τους*, Αθήνα -Κομοτηνή, Σάκκουλα, 2005, σ.157.

Ψυχιατρικής²¹⁰ και της Θετικιστικής Εγκληματολογίας²¹¹ και έχει άμεσες συνέπειες ως προς την πρόσληψη της ενδοοικογενειακής βίας σε σχέση με την φυσιολογικότητα της οικογενειακής ζωής, σχέση που αναλύεται διεξοδικότερα παρακάτω.

Η Ποινική Διαμεσολαβητή, λοιπόν, όπως και η Ενδοοικογενειακή Βία, νοηματοδοτείται με διάφορους τρόπους από τους εισηγητές, οι κυριότεροι των οποίων συνοψίζονται στις παρακάτω θεματικές ενότητες, οι οποίες αλληλοσχετίζονται και διαπλέκονται μεταξύ τους.

Η ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΩΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Αρχικά πρέπει να σημειωθεί ότι, πέραν του κυβερνώντος κόμματος, ουσιαστικά, καμιά κοινοβουλευτική ομάδα και βουλευτές δεν απορρίπτουν την ποινική διαμεσολάβηση ως μέτρο αυτό καθαυτό, αλλά περισσότερο ως τρόπο εφαρμογής. Ωστόσο, η μη διευκρίνιση περαιτέρω των λόγων απόρριψης, στη βάση μιας πιο συγκεκριμένης επιχειρηματολογίας, υποδηλώνει μια στάση εξαναγκαστικά ευθυγραμμισμένη με τις ιδεολογικές επιταγές κάθε κόμματος, παρά ουσιαστικού προβληματισμού πάνω στο θέμα.

²¹⁰ Μαδιανός Μ., *Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχιατρική*, Αθήνα, Καστανιώτης, 2000, σ.33.

²¹¹ Σύμφωνα με τη θετικιστική προσέγγιση, η εμμηνεία ενός φαινομένου, βασίζεται στη συστηματική αναζήτηση των συγκεκριμένων αιτιακών σχέσεων, στην κοινωνία ή στο άτομο, που οδηγούν σε παθολογική συμπεριφορά του ατόμου βλ. Walklate, S., *Understanding Criminology: Current theoretical debates*, 3rd edition, London, Open University Press, 2007, σ.21.

Βασική διαπίστωση είναι ότι οι ομιλητές εκφέρουν μια γενικευμένη άγνοια, τόσο για θέματα που αφορούν το φιλοσοφικό-θεωρητικό υπόβαθρο της ποινικής διαμεσολάβησης, όσο και για πρακτικά ζητήματα που αφορούν τη διαδικασία. Η αδικαιολόγητη αυτή άγνοια φανερώνει την ανεπαρκή προετοιμασία των εισηγητών για την εισήγησή τους σε συνδυασμό με την απουσία πιο εξειδικευμένης ενημέρωσης, παραλείψεις που δείχνουν την προχειρότητα και την επιπολαιότητα με την οποία αντιμετωπίζουν την ιδιότητα του βουλευτή και τελικά φανερώνουν μια στάση ελλειψής σεβασμού σε αυτή. Η τελευταία, και ως πιο αυτιά της συνοχής, φαίνεται πως προσεγγίζεται περισσότερο με την σημασία του αξιώματος παρά του λειτουργήματος με την έννοια, δηλαδή, της ιδιότητας που έχει έναν ευρύ και βαρυσήμαντο κοινωνικό ρόλο.

Σε αυτό το πλαίσιο, όσον αφορά την ποινική διαμεσολάβηση, παρατηρείται μια άνιση και επιλεκτική έμφαση σε συγκεκριμένες αρχές της. Πιο συγκεκριμένα δίνεται έμφαση στις διαδικαστικές αρχές, αυτές δηλαδή που αφορούν τον τρόπο εφαρμογής του μέτρου και όχι τη φιλοσοφία, όπως είναι η αποζημίωση του θύματος, το μειωμένο κόστος και η ταχύτητα στη διεκπεραίωση της διαδικασίας, η συμμόρφωση προς τις ευρωπαϊκές νομοθεσίες, η διασφάλιση του απόρρητου και της εχεμύθειας.

Έτσι, παρότι συχνά οι εισηγητές αναφέρονται στον όρο θεσμό, προκειμένου να αποδώσουν στο μέτρο μια διάσταση αυτονομίας και σημαντικότητας σε κοινωνικό επίπεδο, ωστόσο η ελλιπής περιγραφή του και η πρόσληψή του κυρίως ως ενός συμβιβαστικού μηχανισμού/διαδικασίας, προκειμένου να αποφευχθούν «τα χειρότερα» (κάτι που αναφέρεται ως πρόληψη), η νοηματοδότησή του ως μέτρου αποκατάστασης της ενότητας της οικογένειας περισσότερο, παρά ως προστασίας του

θύματος, σε συνδυασμό με τη μη επικέντρωση στην αυτόνομη συμμετοχή του θύματος, αλλά αντίθετα την έμφαση στην επιλογή του δράστη και τελικά την επικέντρωση σε πρακτικά μόνο ζητήματα (αποζημίωση, αποκατάσταση οικογένειας, αντισυνταγματικότητα εισαγγελεία), υποδηλώνουν *άγνοια του συνολικού πνεύματος της ποινικής διαμεσολάβησης και μια εργαλειώδη προσέγγισή της μέσα στο πλαίσιο του ποινικού συστήματος.*

Περισσότερο αποτελεί ένα μέσο συμβιβασμού, μια εναλλακτική διαδικασία που αποφορτίζει το ποινικό σύστημα δικαιοσύνης, όπως ειπώθηκε και στο θεωρητικό μέρος για τη λειτουργία των μέτρων αποκαταστατικής δικαιοσύνης που λειτουργούν ως συμπληρωματικά της ποινικής διαδικασίας, τα οποία ουσιαστικά αποτελούν μια προσπάθεια των κυβερνήσεων να μειώσουν την αναποτελεσματικότητα των επίσημων πρακτικών για τις ελαφριάς σοβαρότητας πράξεις.²¹²

Αυτό συνδυάζεται με την παρατηρούμενη έμφαση στις συνέπειες και στην επικινδυνότητα του προβλήματος (κυρίως από τη Ν.Δ.), παρά με την επικέντρωση στις αιτίες και τους μηχανισμούς παραγωγής του, όπως επισημάνθηκε παραπάνω. Χαρακτηριστικό είναι, επίσης, ότι πολλοί εισηγητές έδωσαν μεγαλύτερη έμφαση στην ανάλυση του φαινομένου, προκειμένου να τονίσουν την επικινδυνότητά του, παρά στην ανάλυση θεμάτων που αφορούν τη «φιλοσοφία» της ποινικής διαμεσολάβησης.

²¹² Σε αντίθεση με το μοντέλο που λειτουργεί αυτόνομα, βασισμένο σε κοινωνικά δίκτυα και υπηρεσίες και αποσκοπεί στην κοινωνική αλλαγή και ενδυνάμωση του θύματος, βλ. Baskin D.R. and Sommers I., «Ideology and Discourse: Some Differences between State-Planned and Community-Based» στο *Law and Human Behavior*, Vol. 14, No. 3, Jun., 1990, σ.251.

Πιο συγκεκριμένα, η επικέντρωση στην διατήρηση της οικογένειας σε συνδυασμό με την έμφαση, στην πράξη, στη συμμετοχή και θεραπεία του δράστη περισσότερο, παρά στην προστασία και την υποστήριξη του θύματος μέσα από τη μέριμνα της πολιτείας για λήψη κατάλληλων μέτρων, η υποτίμηση έως και παράβλεψη (κυρίως από τη Ν.Δ.) της θεμελιώδους σημασίας που έχει για τη διαδικασία η εκούσια συμμετοχή του θύματος ανεξάρτητα από πιέσεις που μπορεί να δεχτεί, η ελλιπής τελικά «κοινωνικοποίηση» της ποινικής διαδικασίας μέσα από τη συμπεριφορά των κοινωνικών φορέων, και της πολιτείας, κυρίως λόγω της «ιδιωτικότητάς» του, υποδεικνύουν μια έντονα διαφοροποιημένη μορφή της ποινικής διαμεσολάβησης, αποστασιοποιημένης από τους αρχικούς στόχους στο πλαίσιο της αποκαταστατικής δικαιοσύνης. Είναι αξιοσημείωτο, επίσης, το γεγονός ότι το σχέδιο νόμου, όπως προτάθηκε, προέβλεπε μια σειρά μέτρων πρόληψης και υποστήριξης του θύματος, τα οποία δεν εγκρίθηκαν λόγω έλλειψης χρηματοδότησης.²¹³

Με άλλα λόγια, διαπιστώνει κανείς μια διάσταση της φιλοσοφίας του μέτρου (θυματοκεντρικός χαρακτήρας, κοινωνικά δίκτυα, τοποθέτηση του εγκλήματος στο κοινωνικό του πλαίσιο, προσανατολισμός στην ιδέα του κοινοτισμού και της κοινωνικής ειρήνης), όπως περιγράφηκε διεξοδικά στο θεωρητικό μέρος της εργασίας, και πρακτικής εφαρμογής του. Το συμπέρασμα αυτό παραπέμπει στη διαπίστωση ότι πολλά από τα ευρήματα ερευνών για την αξιολόγηση των

²¹³ Φαρσεδάκης, Ι., «Εγκληματολογικές προσεγγίσεις της ενδοοικογενειακής βίας» στο επιμ. Μ. Λαγωνίκη, Γ.Κατσίκη Μπ.Μαρντικιάν-Γαζερίαν *Ενδοοικογενειακή βία. Διεπιστημονική προσέγγιση στην πρόληψη και αντιμετώπιση*, Αθήνα, εκδ. ΑΩ, 2005, σ.42.

προγραμμάτων της αποκαταστατικής δικαιοσύνης δείχνουν ότι υπάρχουν διαφοροποιήσεις μεταξύ ρητορικών στόχων και πραγματικών τρόπων εφαρμογής.²¹⁴

Η ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΩΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Το κυρίαρχο κόμμα αποδίδει μια θετικιστικού τύπου ερμηνεία στο φαινόμενο, ακολουθώντας περισσότερο μια ατομοκεντρική θεώρηση και θέτοντας την προστασία παραδοσιακών αξιών, όπως η οικογένεια, ως προτεραιότητα. Χαρακτηριστικό είναι ότι δεν δίνεται έμφαση στον προσδιορισμό αιτιολογικών παραγόντων, πέρα από την έμφαση στη θεωρία του κύκλου της βίας. Η ενδοοικογενειακή βία ορίζεται ως κοινωνικό φαινόμενο, όχι όμως για να εντοπιστούν τα αίτια σε κοινωνικές δομές και κοινωνικούς παράγοντες, αλλά περισσότερο με την έννοια ότι αφορά όλους, σε αντιδιαστολή με το ιδιωτικό/προσωπικό, νομιμοποιώντας, έτσι, το νομοσχέδιο. Έτσι, η ποινική διαμεσολάβηση για τους φιλελεύθερους φαίνεται πως συμπορεύεται με απόψεις περί ψυχοπαθολογίας και ατομοκεντρικές-ψυχιατρικές προσεγγίσεις. Αφορά μια επίλυση του προβλήματος που επικεντρώνεται στην ψυχοπαθολογική συμπεριφορά του δράστη, τόσο για τη Ν.Δ. όσο και για το ΠΑΣΟΚ και τον ανεξάρτητο βουλευτή.²¹⁵

Στο πλαίσιο του θετικισμού, το έγκλημα αντιμετωπίζεται μέσα από μια θεραπευτικού τύπου αντιμετώπιση. Ως εκ τούτου, δίνεται έμφαση στη διάγνωση των

²¹⁴ Messmer H., όπ.παρ.σ.9.

²¹⁵ Οι παραπάνω απόψεις αποτελούν προσεγγίσεις που προσιδιάζουν στο φιλελεύθερο χώρο, βλ. Mills, W., *Η κοινωνιολογική φαντασία*, μετ. Μακρυνικόλα, Ν., Τσακνιάς, Σ., επιμ. Χάρης, Γ., Αθήνα, Παπαζήση, 1985, σ.144-145.

αιτιακών σχέσεων που καθορίζουν το τελικό αποτέλεσμα της συμπεριφοράς, στην πρόγνωση όσον αφορά την επικινδυνότητά της και τελικά στην επιβολή του κατάλληλου θεραπευτικού μέτρου. Σύμφωνα με την Α. Κουκουτσάκη, η προσέγγιση αυτή συνδέεται με μια τάση «παθολογικοποίησης» της συμπεριφοράς, που παραπέμπει στην έννοια και την αναγκαιότητα του ιατρικού ελέγχου. Παρατηρεί, σχετικά με την έννοια της παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς, ότι όταν οι ιατρικοί ορισμοί υπερισχύουν έναντι άλλων (νομικών, ηθικών) εντοπίζεται μια τάση *ιατροποίησης της παρέκκλισης*, όρος που υποδηλώνει, τόσο σε θεωρητικό επίπεδο όσο και σε πρακτικό, την ολοένα και αυξανόμενη παρέμβαση της ιατρικής στον καθορισμό και στον έλεγχό της. Σε αυτό το πλαίσιο η παρεκκλίνουσα συμπεριφορά ή κατάσταση ορίζεται ως ασθένεια που αντιμετωπίζεται με θεραπευτική παρέμβαση.²¹⁶

Οι παραπάνω διαπιστώσεις αντανακλώνται στον τρόπο έκφρασης και στους όρους που χρησιμοποιούνται από τους εισηγητές σχετικά με το φαινόμενο, όπως ασθένεια, κοινωνική παθογένεια, κοινωνική γάγγραινα, παθολογική συμπεριφορά, νοσηρή κατάσταση, ψυχοπαθολογικά άτομα, υγιές περιβάλλον, άρρωστοι άνθρωποι κ.λ.π. Έτσι, η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί μια νόσο σε αντίθεση με τη φυσιολογικότητα της οικογένειας και ο δράστης αντιμετωπίζεται ως απόλυτα διαφορετικός από τους υπόλοιπους πολίτες.

Για τα αριστερά κόμματα, που δίνουν έμφαση στις κοινωνικές δομές και την αλλαγή ή βελτίωσή τους, η ποινική διαμεσολάβηση αποτελεί περισσότερο ένα συμπληρωματικό μέτρο σε ευρύτερες κοινωνικές πολιτικές με στόχο την προστασία των θυμάτων. Η ανίχνευση, όμως, συγκεκριμένων αιτίων στο ατομικό ή το κοινωνικό

²¹⁶ Κουκουτσάκη, Α., *Χρήση Ναρκωτικών, Ομοφυλοφιλία. Συμπεριφορές μη συμμόρφωσης μεταξύ ποινικού και ιατρικού ελέγχου*, Αθήνα, Κριτική, 2002, σ.41-2.

περιβάλλον, αλλά και εκφράσεις και από τα αριστερά κόμματα, όπως παθογόνες/φυσιολογικές σχέσεις, υποδηλώνουν την ανθεκτικότητα και καθολικότητα των θετικιστικών-ιατρικών προσεγγίσεων στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων. Αυτό συμπίπτει με τη διαπίστωση ότι οι τοποθετήσεις γενικά απέναντι στο φαινόμενο συνάδουν με τη σύγχρονη τάση των θεωριών, στις οποίες όπως παρατηρεί η Β. Αρτινοπούλου δεν αμφισβητείται η παθολογική προοπτική. «παρά μόνο παρατηρείται μετατόπιση της απόδοσης ευθύνης ή παθολογίας από το άτομο στην κοινωνία, στοιχειοσειωνιάς, ετοι, την προοπτική ενός συστημικού παραδείγματος».²¹⁷

²¹⁷ Αρτινοπούλου Β., *Αιμομιξία. Θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα*, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1995, σ.145.

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑ ΦΥΛΩΝ

Διαπιστώνεται μια έντονη τάση ουδετερότητας, κυρίως από το φιλελεύθερο κόμμα και βουλευτές, που σημαίνει ότι η ενδοοικογενειακή βία δεν αναγνωρίζεται ως αποκλειστικό ζήτημα της ισότητας των φύλων. Η έμφυλη διάσταση του φαινομένου αποτελεί μέρος μιας συνολικότερης και ευρύτερης οπτικής, που αφορά άνδρες, γυναίκες, παιδιά, ηλικιωμένους και γενικότερα «αδύναμους» που χρήζουν προστασίας.

Σύμφωνα με έρευνα για την ενδοοικογενειακή βία στο πλαίσιο του προγράμματος Mageeq,²¹⁸ η προσοχή που έχει δοθεί -σε επίπεδο ευρωπαϊκών πολιτικών- σε διαστάσεις του φαινομένου στα πλαίσια της φεμινιστικής παράδοσης, είναι σχετικά μικρή σε σχέση με την έμφαση που δίνεται σε θέματα όπως κοινωνική ευημερία, φροντίδα του παιδιού και οικογενειακή πολιτική γενικά.²¹⁹ Έτσι, στις ευρωπαϊκές πολιτικές παρατηρείται μια μετατόπιση από την ισότητα των φύλων προς μια ουδέτερη ερμηνεία του φαινομένου που συνοψίζεται στον όρο «ενδοοικογενειακή βία» (αντί βία κατά των γυναικών), η οποία περιλαμβάνει συμπεριφορές κατά των παιδιών, των ηλικιωμένων, των ανήμπορων και των γυναικών. Αυτή η μη έμφυλη

²¹⁸ Πρόκειται για ερευνητικό πρόγραμμα του ΕΚΚΕ, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από την Ε.Ε. και που διενέργησε έρευνα για το πώς προσλαμβάνεται η ανισότητα των φύλων ως πρόβλημα πολιτικής σε διάφορες χώρες, με το ακρωνύμιο Mageeq και τίτλο τα «Νοηματικά πλαίσια και προβλήματα πολιτικής εφαρμογής : Η περίπτωση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές», βλ. <http://www.mageeq.net/>

²¹⁹ Bustelo, M., Hadjiyanni, A., Kamouis, F., and Krizsán, A., «Domestic Violence: A Public» στο Verloo M. *Multiple Meanings of Gender Equality: A Critical Frame Analysis of Gender Policies in Europe*, Central European University Press 2007σ.131.

προσέγγιση της βίας συνδέεται με την τοποθέτηση του προβλήματος στις ιδιωτικές σχέσεις.²²⁰

Πιο συγκεκριμένα, σχετικά με την ισότητα των φύλων, η ενδοοικογενειακή βία ορίζεται με διάφορους τρόπους. Τα πιο συντηρητικά κόμματα ακολουθούν το πνεύμα του νόμου, παρότι διαφαίνεται πως οι υποκειμενικές αναπαραστάσεις υιοθετούν στερεοτυπικά την εικόνα της γυναικείας θυματοποίησης από τον άνδρα. Έτσι, όπως και το Πόρισμα Εργασίας,²²¹ αποδίδουν μια συνολικότερη εικόνα στο φαινόμενο, σε αντίθεση με τα αριστερά κόμματα, όπου ξεκάθαρα η ισότητα των φύλων διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στον προσδιορισμό του προβλήματος και η ενδοοικογενειακή βία ορίζεται ουσιαστικά ως βία κατά των γυναικών μέσα στην οικογένεια.

Ως εκ τούτου, η ποινική διαμεσολάβηση, με βάση την ανάλυση των δεδομένων, ανταποκρίνεται στους παραπάνω ορισμούς αντιστοίχως. Η πρόσληψη της ενδοοικογενειακής βίας ως συνολικότερου οικογενειακού φαινομένου παραπέμπει στη χρήση της ποινικής διαμεσολάβησης ως διαδικασίας με επίκεντρο την προστασία της οικογένειας, τοποθετώντας το πρόβλημα στην ιδιωτική ζωή. Αντίθετα, τα αριστερά κόμματα προσλαμβάνουν το μέτρο ως προστασία και βοήθεια της γυναίκας και το τοποθετούν ως συμπλήρωμα ενός ευρύτερου πλέγματος κοινωνικών μέτρων, το οποίο (πρέπει να) διεκπεραιώνεται υπό την εποπτεία ενός οικογενειακού δικαστή.

²²⁰ Bustelo, M., Hadjiyanni, A., Kamoutis, F., and Krizsán, A., όπ.παρ.σ..151.

²²¹ Πόρισμα της ομάδας εργασίας του ΥΠΕΣΔΔΑ για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και της βίας κατά συνοικούντων προσώπων», Αθήνα, 8/7/2005, σ.2-18, www.isotita.gr/index.php/docs/60.

Η ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Το αξιακό σύστημα και οι κοινωνικές νόρμες φαίνεται πως διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον τρόπο κατασκευής του προβλήματος και της επίλυσής του. Χαρακτηριστικό είναι ότι η μεγαλύτερη συνέπεια συναντάται σχετικά με το αξιακό σύστημα που υποστηρίζει το κάθε κομμα, υπογραμμίζοντας, έτσι, τις προτεραιότητες που τίθενται, οι οποίες τελικά προσδιορίζουν και το χαρακτήρα του τελικού νομικού προϊόντος (βλ. πίνακες).

Έτσι, η αποδοχή του οικογενειακού θεσμού ως κανόνα προδιαγράφει μια πολιτική που ως πρωταρχικό στόχο έχει την προστασία και διατήρησή του. Η οικογένεια αποτελεί τη θεμελιακή κοινωνική μονάδα και «κύτταρο» συντήρησης της εθνικής ταυτότητας, οπότε η διατήρηση της ενότητάς της είναι υψίστης σημασίας. Συγκεκριμένα, η θετική στάση απέναντι στην ποινική διαμεσολάβηση υιοθετείται από την φιλελεύθερη ιδεολογία και ενσωματώνεται στον παρόντα νόμο, καθώς αυτή προσλαμβάνεται ως μια δεύτερη ευκαιρία για την διατήρηση της οικογενειακής ενότητας, όπως διαφαίνεται και στην αιτιολογική έκθεση.

Κατά συνέπεια, αυτό υποδηλώνει και μια αντίληψη απόλυτου διαχωρισμού μεταξύ ιδιωτικού -ασφαλούς χώρου και δημόσιου-επικίνδυνου χώρου, πράγμα που διαφαίνεται με σαφήνεια στις εισηγήσεις της Ν.Δ. Είναι χαρακτηριστικές οι εκφράσεις κυρίως από τη Ν.Δ. και το ΠΑΣΟΚ όπως «οικογενειακή εστία»²²²

²²² «Η εστία: μέσα σε κάθε παραδοσιακό σπίτι υπάρχει η εστία (τζάκι, φόκος κ.λ.π.). Η εστία δεν αποτελεί απλώς ένα χώρο όπου μαγειρεύουν οι άνθρωποι και ζεσταίνονται, αλλά είναι το σύμβολο της

κατεξοχήν ασφαλές περιβάλλον, προστατευτικά τείχη, υγιές περιβάλλον, περιφρούρηση, καταφύγιο γαλήνης και αρμονίας». Η έννοια της οικογένειας αντιπαραβάλλεται στο φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας ως κανόνας, οριοθετώντας τη φυσιολογικότητα από την παθολογία και φαίνεται έτσι, να εξιδανικεύεται κυρίως από τη μεριά της Ν.Δ.

Σύμφωνα με τους McLaughlin, E., and Munchie, J.,²²³ «η ιδεολογία της φυσιολογικής οικογένειας είναι τόσο δυνατή, ώστε τελικά φαίνεται πως εμποδίζει την κατανόηση του πραγματικού νοήματος της λέξης «οικογένεια». Αυτό έχει συγκεκριμένες συνέπειες. Οι συγγραφείς, μιλώντας για την εικόνα της οικογένειας στη Μ. Βρετανία, περιγράφουν την εικόνα της ιδανικής οικογένειας ως εξής: «μια οικογένεια στη βάση μιας αρμονικής ενότητας, που ενσταλάζει τις ορθές κοινωνικές αξίες στα παιδιά της, ικανή να τους παράσχει προστασία, χωρίς να χρειάζεται την παρέμβαση του κράτους, καθώς αυτό που είναι σημαντικό είναι ότι όταν κάποιες εντάσεις εμφανισθούν μέσα στην οικογενειακή σφαίρα θεωρείται ότι ο οικογενειακός σχηματισμός μπορεί να αυτορυθμίζεται και έτσι, κάθε κρατική παρέμβαση είναι σημάδι αποτυχίας». Την αντίληψη της ιδανικής οικογένειας τη συναντάμε κατά τις αρχές του 20^{ου} αιώνα και εκφράζει με τρόπο υποκριτικό μια εικόνα της οικογένειας απομακρυσμένη κατά πολύ από τα πραγματικά προβλήματα που αντιμετωπίζει.²²⁴

Ως εκ τούτου, η έμφαση αυτή σε αξίες και πρότυπα δεν προδιαγράφει πάντα μια πολιτική προσαρμοσμένη στη σύγχρονη πραγματικότητα. Όπως παρατηρεί η Λ. Μουσσούρου, αναλύοντας την έννοια της κρίσης στη σύγχρονη οικογένεια, υπάρχει

ενότητας της οικογένειας», (βλ. http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/tjiantafyllides/index.html).

²²³ McLaughlin, E., and Munchie, J., *The problem of crime*, London, Sage, 1996, σ.184.

²²⁴ Μουσσούρου Λ., *Οικογένεια και οικογενειακή πολιτική*, Αθήνα, Gutenberg, 2005, σ.23.

συχνά μια εσφαλμένη εξίσωση των προτύπων συμπεριφοράς που έχουν ξεπεραστεί με τις αξίες που αυτά εκφράζουν, σε συνδυασμό με μια εμμονή όσον αφορά τη διατήρησή τους. Έτσι, σε αυτό το πλαίσιο «η εμμονή αυτή μπορεί να αποβεί μοιραία για τις αξίες, καθώς εξισώνει αξία και (συγκεκριμένη) συμπεριφορά. Ωστόσο, η άρνηση αποδοχής της μεταβολής της συμπεριφοράς, όσο και η ταύτιση της συμπεριφοράς με αξίες ενδέχεται να καταστήσουν τις αξίες άσχετες προς τις ανάγκες και τις προοπτικές της σύγχρονης ζωής».²²⁵

Οι διαπιστώσεις αυτές σχετικά με τον κεντρικό ρόλο της οικογένειας στη διαμόρφωση πολιτικών συνάδουν με τα ευρήματα της έρευνας στο πλαίσιο του προγράμματος Mageeq,²²⁶ όπου η οικογένεια αντιμετωπίζεται από τις χώρες της Ευρώπης ως θεμελιακή κοινωνική μονάδα, οπότε και πρέπει να υποστηρίζεται και να αντιμετωπίζει τις συγκρούσεις ως αδιάσπαστη **ενότητα** μέσα από διαμεσολαβητή.²²⁷

Επίσης, η οικογένεια είναι συνδεδεμένη στενά με την έννοια της ευαλωτότητας, (η οποία συνδέεται με τις γυναίκες, τα παιδιά, τους ηλικιωμένους), και κατ' επέκταση με την έννοια της θυματοποίησης, της ανάγκης προστασίας και της ασφάλειας.²²⁸ Η οικογένεια σε σχέση με την ποινική διαμεσολάβηση, αντιμετωπίζεται συνολικά ως το κατεξοχήν θύμα, και ο δράστης ως μέλος και αυτός της «δοκιμαζόμενης οικογένειας».

Τα αριστερά κόμματα δίνουν περισσότερη έμφαση στην πρόληψη και προστασία του μεμονωμένου θύματος, συνεπώς η ποινική διαμεσολάβηση

²²⁵ Μουσούρου Α., όπ.παρ.σ.169.

²²⁶ Όπ.παρ. <http://www.mageeq.net/>

²²⁷ Bustelo, M., Hadjiyanni, A., Kamoutis, F., and Krizsán, A., όπ.παρ.σ.143.

²²⁸ McLaughlin, E., and Munchie, J., *The problem of crime*, London, Sage, 1996,σ.185.

προσλαμβάνεται ως μέτρο καταρχήν για τη διευκόλυνση της καταγγελίας και την υποστήριξη του θύματος. Αν και δε δίνουν τέτοια έμφαση στην οικογένεια, ωστόσο την διατηρούν ως άξονα σύγκρισης με την παραδοξότητα και την μη φυσιολογικότητα της ενδοοικογενειακής βίας.

Μια άλλη εννοιολογική διάσταση που σχετίζεται με την αξία της οικογένειας και των κοινωνικών αξιών γενικότερα είναι αυτή της πολιτισμικής καθυστέρησης. Η ενδοοικογενειακή βία, παρουσιάζεται ως πολιτισμική καθυστέρηση, η οποία αντιδιαστέλλεται με την έννοια της προόδου και υποδηλώνει μια αντίληψη του φαινομένου ως απόρροια της παρακμής θεμελιακών ηθικών αξιών της κοινωνίας. Αναφέρεται κυρίως από τους εισηγητές της Ν.Δ. και του ΠΑΣΟΚ, και τον ανεξάρτητο βουλευτή, ²²⁹ ως παράγοντας, που πλήττει την οικογένεια και την κοινωνία.

Η αναφορά σε αυτή τη θεματική ενότητα ενέχει μια έντονη ηθική διάσταση και παραπέμπει σε απόψεις που αφορούν στην έκπτωση και την ηθική παρακμή ολόκληρης της κοινωνίας, όπως γίνεται φανερό από τις φράσεις-έννοιες που χρησιμοποιούνται, όπως «κοινωνική αποσάρθρωση, βάρβαρες, απάνθρωπες, ξεπερασμένες πράξεις, εκφυλιστικό κοινωνικό φαινόμενο, κακοήθης μορφή βίας, κρίση αξιών ζωής, κληρονομημένη βαρβαρότητα, κοινωνικό ταμπού» κ.λ.π.. Η διαπίστωση αυτή συνδυάζεται με ευρήματα σχετικής έρευνας για την ενδοοικογενειακή βία, όπου η τελευταία συνδέεται με μια γενικευμένη υποβάθμιση

²²⁹ Σύμφωνα με τον W. Mills η άποψη αυτή είναι χαρακτηριστική των φιλελεύθερων ιδεολογιών βλ. Mills., Η κοινωνιολογική φαντασία, μετ. Μακρυνικόλα, Ν., Τσακνιάς, Σ., επιμ. Χάρης, Γ., Αθήνα, Παπαζήση, 1985, σ.144-145.

των κοινωνικών ηθικών αξιών που προσβάλλουν τον πυρήνα της οικογένειας και ολόκληρης της κοινωνίας.²³⁰

Η ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΩΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΕΣ

Η υποχρέωση για νομική συμμόρφωση της χώρας παρότι δεν αναφέρεται συχνά, ωστόσο αποτελεί σημαντικό παράγοντα επιρροής των πολιτικών αποφάσεων και δεν πρέπει να παραληφθεί. Έτσι, η τάση ουδετερότητας σε σχέση με το φύλο και η έλλειψη έμφασης στην αιτιολογία και σε κοινωνικές δομές φαίνεται ότι διευκολύνει την ενσωμάτωση της ποινικής διαμεσολάβησης ως αντιμετώπιση του φαινομένου, και ταυτόχρονα πραγματώνει τη συμμόρφωση με την απόφαση του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 15.3.2001 για την την προώθηση στα κράτη μέλη της διαμεσολάβησης σε ποινικές υποθέσεις το αργότερο μέχρι την 22.3.2006.

Ωστόσο, η διάσταση αυτή δεν αποτελεί καθοριστικό παράγοντα διαμόρφωσης της πολιτικής για το συγκεκριμένο αδίκημα, καθώς υπήρχε περιθώριο επιλογής του αδικήματος στο οποίο η ποινική διαμεσολαβητή θα εισαχθεί ως εναλλακτικό ποινικό μέτρο.²³¹

²³⁰ Bustelo, M., Hadjiyanni, A., Kamouris, F., and Krizsán, A., όπ.παρ.σ.141.

²³¹ Στεφανίδου, Α., *Η Ενδοοικογενειακή βία. Η έννοια της οικογένειας και η διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης*, Αθήνα, Νομική βιβλιοθήκη, 2010, σ.78.

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ

Ένα βασικό σημείο της ανάλυσης και εστία έντονων διαφοροποιήσεων ως προς την αιτιολόγηση της ενδοοικογενειακής βίας, αποτελεί ο νομικός διαχωρισμός της βίας σε πλημμέλημα και κακούργημα, πράγμα που δεν ελήφθη υπόψη σχεδόν από την πλειοψηφία των ομιλητών. Πάνω σε αυτό το διαχωρισμό σχεδιάσθηκε το παρόν νομοσχέδιο για την εισαγωγή της ποινικής διαμεσολάβησης στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας.

Τόσο στη νομική γλώσσα όσο και στις καθημερινές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις, η βία κατηγοριοποιείται πάνω σε έναν άξονα που διαχωρίζει τις πράξεις με βάση κριτήρια πρόθεσης και σοβαρότητας.²³² Στο λόγο κάποιων εισηγητών αντανakλάται αυτή η διττή σημασία της λέξης πλημμέλημα. Ως εκ τούτου, το πλημμέλημα προσδιορίζει μια πράξη όχι μόνο «ποσοτικά», με την έννοια του βαθμού, αλλά και ποιοτικά με την έννοια της αξιολόγησης και της ιεράρχησης, όσον αφορά την απαξία της, αλλά και την επικινδυνότητά της. Η έννοια του πλημμελήματος σε πράξεις βίας περιπλέκει τα πράγματα ως προς τον εντοπισμό των αιτίων και καθιστά τη διάκρισή τους δυσχερή, όπως επισημάνθηκε και από εισηγήτρια του ΠΑΣΟΚ.²³³

²³² Cobb S., "The Domestication of Violence in Mediation" στο *Law & Society Review*, Blackwell, Vol. 31, No. 3, 1997, σ.403.

²³³ Βλ. Β' Μέρος εργασίας, Ανάλυση, σ.119-120.

Με άλλα λόγια, τα πλημμελήματα της ενδοοικογενειακής βίας αποτελούν μια όχι και τόσο σημαντική ποινικά μορφή βίας, η οποία είναι απόρροια ατομικών χαρακτηριστικών της προσωπικότητας, που άπτονται ψυχολογικής διερεύνησης και ψυχοθεραπευτικής παρακολούθησης. Προσλαμβάνονται περισσότερο ως κάτι παροδικό, ως μια παροδική παρεκτροπή, θεραπεύσιμο, μη σημαντικό ως προς τις συνέπειες, που επιδέχεται βελτίωση, συνεπώς η επίδειξη επιείκειας φαίνεται πως είναι αναπόφευκτη.

Σε αυτό το πλαίσιο, και όπως αναφέρθηκε από εισηγητές της Ν.Δ. το πλημμέλημα ενδοοικογενειακής βίας προσλαμβάνεται ως παρεξήγηση ή διαφωνία. Σύμφωνα με την R. Field, κατά την διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης «δεν υποβιβάζεται μόνο η πολιτική φύση της ενδοοικογενειακής βίας, -η οποία ουσιαστικά μετατοπίζεται στην ιδιωτική ζωή-, αλλά ταυτόχρονα, υποβιβάζεται και το νόημα της πράξης, καθώς η εμμονή με ένα μονολιθικό τρόπο στην ισότητα και συνεργασία μεταξύ των μερών, έχει σαν αποτέλεσμα την αντιμετώπιση της βίας ως εξατομικευμένων περιπτώσεων κακής επικοινωνίας και παρεξήγησης».²³⁴

Χαρακτηριστικός αυτής της επιεικούς στάσης είναι, επίσης, ο παραλληλισμός της ποινικής διαμεσολάβησης (από εισηγητές της Ν.Δ.) με τη διαμεσολάβηση στους ανήλικους και η αντιπαραβολή του δράστη πλημμελήματος ενδοοικογενειακής βίας με τον οφειλέτη του δημοσίου, ο οποίος παρουσιάζεται να διαπράττει σοβαρότερο αδίκημα.²³⁵ Σύμφωνα με την Cobb, η διάκριση μεταξύ «σοβαρών» και «ήσσονος σημασίας» προβλημάτων, μετατοπίζεται από το ποινικό

²³⁴ Field, R., "A Feminist Model Of Mediation That Centralises The Role Of Lawyers As Advocates For Participants Who Are Victims Of Domestic Violence", *Australian Feminist Law Journal*, Socio-Legal Research Centre 20:65, 2004, σ.15.

²³⁵ Βλ. Β' Μέρος, Ανάλυση, σ.80 και σ.89.

πεδίο στο πεδίο μεταξύ ποινικού νόμου και διαμεσολάβησης. Δηλαδή, η διαμεσολάβηση στα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας ουσιαστικά συνιστά μια τάση «απεγκλιματοποίησης» της βίας. Ενδιαφέρον ως προς αυτή τη θέση έχουν οι απόψεις ορισμένων εισηγητών από το χώρο του ΠΑΣΟΚ για την κατάργηση του αυτεπάγγελτου στα πλημμελήματα και αντίθετα την εφαρμογή της κατ' έγκληση δίωξης.

Έτσι, ο διαχωρισμός αυτός αντανακλά και μια ιδεολογική συνιστώσα, που επηρεάζει τόσο το δράστη όσο και το θύμα, νοηματοδοτώντας εκ νέου ρόλους και καταστάσεις και επαναπροσδιορίζοντας το ίδιο το νόημα της βίας. Αυτή η καρτεσιανού τύπου διάκριση δυσκολεύει την εμπειρική έρευνα και πρακτική στην ανίχνευση και διερεύνηση της βίας, παραμελώντας, καλύπτοντας ή προσδιορίζοντας εκ των προτέρων μορφές βίας, όπως αυτές εμφανίζονται και εξιστορούνται κατά τη διαμεσολάβηση. Η επικέντρωση στον πόνο και στις πραγματικές ανάγκες του θύματος, όπως αυτά εκφράζονται κατά τη διαδικασία, παρά στη ρητορική των δικαιωμάτων, δίνει τη δυνατότητα μιας πιο βαθιάς και ουσιαστικής διερεύνησης της βίας.²³⁶

Επίσης, είναι αξιοσημείωτο ότι οι εισηγητές που επίμονα προσδιορίζουν την ενδοοικογενειακή βία ως κοινωνικό φαινόμενο και απόρροια της φυλετικής ανισότητας, όταν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση καταφεύγουν έμμεσα σε άλλου τύπου αιτιολογήσεις, (ατομοκεντρικές ερμηνείες) σαν να πρόκειται για δυο απόλυτα διαφορετικά είδη βίας, με διαφορετικούς αιτιολογικούς μηχανισμούς (κυρίως από εισηγητές του ΠΑΣΟΚ). Ακόμα και η άποψη βουλευτή του ΠΑΣΟΚ, που υποστήριξε ότι πλημμέλημα και κακούργημα εναπόκειται στους ίδιους

²³⁶ Cobb S., όπ.παρ.σ.404.

αιτιολογικούς μηχανισμούς (έλεγχος και άσκηση εξουσίας), αναιρείται κατά την αναφορά στην ποινική διαμεσολάβηση, φανερώνοντας περισσότερο μια δυσκολία ενσωμάτωσης της διαδικασίας στον θεωρητικό προσανατολισμό της στη βάση της διάκρισης πλημμελήμα/ κακούργημα.²³⁷

Η ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΩΣ

ΕΙΝΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΩΣ ,

Η διάσταση δημόσιο-ιδιωτικό αποτελεί κεντρικό άξονα της συζήτησης και εστία των περισσότερων αντιφάσεων. Ιστορικά, το θέμα αυτό στηρίχτηκε στον απόλυτο διαχωρισμό των δυο αυτών χώρων, (στις κοινωνίες των νεότερων χρόνων 16^ο-20^ο αι.), της αγοράς και της οικογένειας, στην οποία ο νόμος ήταν απών.²³⁸ Σύμφωνα με τον G. Turkel, η εμφάνιση των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής, που βασίστηκε και προώθησε την ατομική αυτονομία και πρωτοβουλία, ενίσχυσε τη θέση της ιδιωτικότητας και ατομικότητας, η οποία διαμόρφωσε τις πολιτικές και νομικές παρεμβάσεις. Έτσι, κοινωνικά προβλήματα προσλαμβάνονται και αντιμετωπίζονται ως ατομικά προβλήματα περισσότερο, παρά ως δημόσια θέματα και ο ψυχολογικός ατομισμός κυριαρχεί έναντι της κοινωνικής συνείδησης,²³⁹ αναδεικνύοντας τον έντονο ιδεολογικό χαρακτήρα του διαχωρισμού αυτού. Σε αυτό το πλαίσιο, το πολιτικό αφορά αποκλειστικά το κράτος και την εξουσία που αυτό

²³⁷ Βλ. Β' Μέρος, Ανάλυση, σ.123.

²³⁸ Σεραφεινίδου, Μ., *Εισαγωγή στην Πολιτική Κοινωνιολογία*, Gutenberg , Αθήνα, 2006, σ.27-8.

²³⁹ Turkel G., «The Public/Private Distinction: Approaches to the Critique of Legal Ideology» στο *Law & Society Review*, Blackwell , Vol. 22, No. 4, (1988), σ. 802.

ασκεί, αφήνοντας εκτός, φαινόμενα δύναμης και εξουσίας που αναπτύσσονται σε άλλους χώρους, όπως της εργασίας και της οικογένειας.²⁴⁰

Ο διαχωρισμός αυτός και ο ιδεολογικός του χαρακτήρας γίνεται έντονα εμφανής στο πεδίο όπου αναπτύσσεται και λειτουργεί η οικογένεια. Σύμφωνα με την Α. Κοτζαμπάση,²⁴¹ «η διάκριση ανάμεσα στην οικογενειακή ή συζυγική ζωή και την ιδιωτικότητα είναι δύσκολα κατανοητή, γιατί οι έννοιες αυτές θεωρούνται ταυτόσημες. Η απομείωση κάθε μορφής ιδιωτικότητας μέσα στην οικογενειακή ζωή έχει τις ρίζες της στην ίδια τη διάκριση ανάμεσα στο δημόσιο και το ιδιωτικό. Η ταύτιση ιδιωτικό=οικογενειακή ζωή =χώρος προσωπικής ελευθερίας αποτέλεσε μια πολιτισμική φαντασίωση την οποία αποκάλυψαν τα σύγχρονα ριζοσπαστικά κινήματα και επισήμαναν οι σύγχρονες κοινωνικές αναλύσεις και η ψυχολογία».

Μέσα από την ανάλυση του υλικού, παρατηρείται μια γενικευμένη τάση αναγνώρισης του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας ως κοινωνικού, με δημόσιο χαρακτήρα, το οποίο πρέπει να καταγγέλλεται και να τιμωρείται ως έγκλημα. Αναγνωρίζεται, πως η οικογένεια αποτελεί τόσο μέρος της ιδιωτικής ζωής αλλά και της δημόσιας, εφόσον επιτελεί σημαντικές κοινωνικές λειτουργίες. Η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί ένα φαινόμενο με δημόσιο χαρακτήρα, ποινικά κολάσιμο. Οι εισηγητές συχνά αντιδιαστέλλουν τη σημασία του ιδιωτικού με την έννοια της κοινωνικής παθογένειας, εννοώντας ότι η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί ένα φαινόμενο που αφορά την κοινωνία και όχι το άτομο. Ωστόσο, η έννοια του κοινωνικού δεν παραπέμπει στην εξέταση κοινωνικών δομών, με συνέπεια το φαινόμενο να αντιμετωπίζεται ως ατομική περίπτωση στην πράξη.

²⁴⁰ Σεραφετινίδου, Μ., όπ.παρ.σ.27-8..

²⁴¹ Κοτζαμπάση Α., «Το ιδιωτικό και δημόσιο ενδιαφέρον για το γάμο και την οικογένεια» στο *Όρια και σχέσεις δημόσιου και ιδιωτικού*, Τόμος Σακή Καράγιωργα Αθήνα, 1996,σ.87.

Έτσι, η σημασία του ιδιωτικού επαναπροσδιορίζεται με έντονες διαφοροποιήσεις μεταξύ των πολιτικών κομμάτων. Χαρακτηριστικό είναι ότι περισσότερο αναφέρεται ρητά σε αυτή τη διάσταση η Ν.Δ. και το ΠΑΣΟΚ, σε τέτοιο βαθμό που η ενδοοικογενειακή βία ταυτίζεται με το ζήτημα αυτό και προσδιορίζεται ως το κυριότερο πρόβλημα, υποδηλώνοντας, έτσι, μια αναπαράσταση του ιδιωτικού και δημόσιου χώρου ως απολύτως διαχωρισμένες σφαίρες, εξ ου και η αντίφαση μεταξύ Διάγνωσης και Πρόγνωσης. Απ' την άλλη, ενώ το φαινόμενο αναγνωρίζεται ως δημόσιο, οι αναφορές σε αυτό σχετικά με την ποινική συμπεριληψη αποκλίνουν ένα αρνητικό νόημα, καθώς ταυτίζεται με το στιγματισμό, τη ντροπή και την προσβολή της ατομικής αυτοδιάθεσης και αξιοπρέπειας. Κατά συνέπεια, η επίλυση του προβλήματος πρέπει να είναι προσεκτική και διακριτική.

Η ποινική διαμεσολάβηση πρόκειται για μια μέση λύση μεταξύ του απόλυτου διαχωρισμού ιδιωτικού και δημόσιου χώρου, παρέμβασης του κράτους και διακριτικότητας, όπως διαφαίνεται και στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου. Για τη φιλελεύθερη ιδεολογία ο απόλυτος διαχωρισμός παραμένει και η ιδιωτικότητα νοηματοδοτείται ως δικαίωμα στο απόρρητο σε ένα αδίκημα που θεωρείται δημόσιο. Έτσι, λόγω της ιδιωτικής φύσης της, εκλαμβάνεται περισσότερο ως προστασία από το στιγματισμό και την έκθεση, παρά ως μια ειρηνική διευθέτηση επίλυσης συγκρούσεων με σκοπό την υποστήριξη του θύματος. Σε αυτή την περίπτωση, η σημασία των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών και της ανάγκης μιας προσεκτικής παρέμβασης συχνά υπερτονίζεται, όπως παρατηρείται και στα ευρήματα σχετικής έρευνας για την ενδοοικογενειακή βία.²⁴²

²⁴² Bustelo, M., Hadjiyanni, A., Kamoutis, F., and Krizsán, A., «Domestic Violence: A Public Matter» στο Verloo M. *Multiple Meanings of Gender Equality A Critical Frame Analysis of Gender Policies in Europe*, Central European University Press, 2007σ. 142.

Τα αριστερά κόμματα δεν αποδίδουν τόση έμφαση στο θέμα αυτό, καθώς υιοθετούν σύμφωνα και με τις ιδεολογικές προδιαγραφές τους, έναν πιο ευρύ ορισμό για το ιδιωτικό. Η βία κατά των γυναικών είναι πέρα και πάνω από τα όρια αυτά και συναντάται σε όλους τους κοινωνικούς τομείς, όπως εργασία, οικογένεια. Σύμφωνα με την E. Shneider, ο απόλυτος και στεγανός διαχωρισμός δημόσιου-ιδιωτικού δεν υφίσταται στη φεμινιστική παράδοση, αλλά περισσότερο οι δυο αυτοί χώροι συνυπάρχουν ως ένα συνεχές.²⁴³ Κατά συνέπεια, η ποινική διαμεσολάβηση για τα αριστερά κόμματα προσλαμβάνεται ως ατιμωρησία και αλλοσι για το θύμα, λειτουργώντας ουσιαστικά υπέρ του.

Ωστόσο, η απουσία αναφοράς θεμάτων σε σχέση με αυτή τη διάσταση και ουσιαστικά η μη απόρριψη του μέτρου αυτού καθαυτού σε συνδυασμό με την επιδερμική και ελλιπή αναφορά στο μέτρο, περισσότερο υποδηλώνουν αμηχανία και άγνοια για την ποινική διαμεσολάβηση και μια τάση για επίδειξη συνέπειας προς τις ιδεολογικές γραμμές της κοινοβουλευτικής ομάδας που αντιπροσωπεύουν οι εισηγητές των αριστερών κομμάτων, παρά έναν ουσιαστικό προβληματισμό σχετικά με το θέμα αυτό.

Το πρόβλημα του ιδιωτικού και δημόσιου χώρου, της ποινικοποίησης ή της εναλλακτικής αντιμετώπισης δεν επιλύεται απλά με την υιοθέτηση της μιας ή της άλλης άποψης, αλλά απαιτεί μια διεισδυτικότερη θεώρηση και αναθεώρηση των ορίων μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού, που θα έχει νόημα για μια ουσιαστική αντιμετώπιση, η οποία θα λαμβάνει υπόψη της τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες των θυμάτων, την υποκειμενική διάσταση του φαινομένου.²⁴⁴ Σε αυτό το πλαίσιο, ο

²⁴³ Schneider, E., "The violence of privacy", στο Fineman, M., Mykitiuk, R., *The public nature of private violence. The discovery of domestic abuse*, N. York, Routledge, 1994, σ.37.

²⁴⁴ Schneider, E., όπ.παρ.σ.37

ορισμός της οικογενειακής βίας ως πολιτικού ζητήματος δε σημαίνει την άρνηση ότι κάθε υποκειμενική εμπειρία είναι εξ ολοκλήρου προσωπική/ατομική και μοναδική.²⁴⁵

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ

Σύμφωνα με την S. Walby, τέσσερις ιδεολογικές προσεγγίσεις προσδιορίζουν το θέμα της βίας: ο μαρξιστικός φεμινισμός, ο ριζοσπαστικός φεμινισμός, η φιλελεύθερη προσέγγιση και οι θεωρίες των δυαδικών συστημάτων.

Για το ριζοσπαστικό φεμινισμό, υπάρχει ένα ολόκληρο αυτόνομο σύστημα κυριαρχίας των ανδρών πάνω στις γυναίκες, το οποίο ονομάζει **πατριαρχία**. Το σύνθημα του ριζοσπαστικού φεμινισμού είναι ότι το προσωπικό είναι πολιτικό. Έτσι, η βία κατά των γυναικών αντιμετωπίζεται ως μέρος της συνολικής λειτουργίας αυτού του συστήματος. Για το ριζοσπαστικό φεμινισμό η αλλαγή όσον αφορά τη θέση της γυναίκας είναι επιφανειακή. Ο μαρξιστικός φεμινισμός, βλέπει το θέμα αποκλειστικά στη βάση του καπιταλιστικού συστήματος παραγωγής. Η πατριαρχία, έτσι, θεωρείται ως παράγωγο της λειτουργίας του, επικεντρώνοντας στην οικονομική εκμετάλλευση των τάξεων,²⁴⁶ άποψη που εξέφρασε η εισηγήτρια του ΚΚΕ σε σύμπνοια με την ιδεολογική γραμμή του κόμματος.

²⁴⁵ McLaughlin, E., and Munchie, J., όπ.παρ. σ.222.

²⁴⁶ Walby S., *Theorizing patriarchy*, Oxford : Blackwell, 1990, σ.3-5

Ο φιλελευθερισμός, από την άλλη, εστιάζει σε μια προβληματική σχετικά με το δικαίωμα των γυναικών στην εκπαίδευση και στο ρόλο των προκαταλήψεων απέναντι στις γυναίκες. Στο πλαίσιο αυτό, οι ατομοκεντρικές και ψυχοπαθολογικές ερμηνείες της βίας κυριαρχούν.²⁴⁷ Σχετικά με τις αλλαγές στη θέση της γυναίκας σήμερα, η προσέγγιση αυτή υιοθετεί μια αισιόδοξη στάση, υποστηρίζοντας την άποψη της ξεπερασμένης πατριαρχίας,²⁴⁸ όπως εκφράστηκε από εκπροσώπους της Ν.Δ. και του ΠΑΣΟΚ.

Η ποινική διαμεσολάβηση αφορά όλες τις πολιτικές ιδεολογίες με διαφορετικό τρόπο. Για τα αριστερά κόμματα, προσλαμβάνεται ως ατιμωρησία, άλλοθι, εύνοια προς δράστη, σε ένα αδίκημα το οποίο πρωτίστως απαιτεί την υποστήριξη του θύματος και την αντιμετώπιση σε κοινωνικό επίπεδο και σε επίπεδο πρόληψης. Δηλαδή, προσλαμβάνεται ως ένα μέσο με κοινωνικό, κυρίως, χαρακτήρα που λειτουργεί όχι ως βασικό, αλλά ως συμπληρωματικό μέτρο σε μια σειρά κοινωνικών μέτρων πρόληψης και δομών υποστήριξης.

Αντίθετα, για τη φιλελεύθερη ιδεολογία, γίνεται αντιληπτή ως ένας βασικός θεσμός-μηχανισμός διατήρησης/συντήρησης της τάξης και της συνοχής παρά μια οπτική/δυνατότητα αλλαγής, ανανέωσης και βελτίωσης. Έτσι, επαληθεύεται η άποψη ότι: «η πολιτική υποστήριξη για τη διαμεσολάβηση αφορά τόσο δεξιά όσο και αριστερά κόμματα. Για τα αριστερά συνάδει με την ιδεολογία τους για την κοινότητα

²⁴⁷ Walby S., όπ.παρ. ,σ.3-5.

²⁴⁸ Walby S., όπ.παρ.σ.22

και την απόδοση συλλογικής ευθύνης, ενώ για τα δεξιά κόμματα ταιριάζει περισσότερο για την ιδιωτική της φύση».²⁴⁹

Χαρακτηριστικός, επίσης, είναι ο τρόπος έκφρασης των εισηγητών που αποπνέει την ιδεολογία που αντιπροσωπεύουν. Σύμφωνα με τον φιλελευθερισμό, έννοιες όπως παθολογικό, αντικοινωνικό, ατομική περίπτωση, έγκλημα ως παθολογία παρά ως πρόβλημα ιδωμένο με όρους κοινωνικών δομών και ιστορικών συνθηκών, διαγράφουν τα πλαίσια ενός πολιτικού προβλήματος σε όρους ψυχικής υγείας και ατομικής παθολογίας.²⁵⁰ Όροι που εντοπίζονται κυρίως στο λεξιλόγιο της Ν.Δ. και του ΠΑΣΟΚ. Όπως παρατηρεί η S. Walby για το φιλελευθερισμό, το πρόβλημα αντιμετωπίζεται περισσότερο ως μιας μικρής κλίμακας διάκριση, ως ατομική περίπτωση περισσότερο, και όχι ως απόρροια άνισων κοινωνικών δομών.²⁵¹

Συχνές, επίσης, είναι οι απόψεις για την έκπτωση των ηθικών αξιών της κοινωνίας, οι οποίες εκφράζουν μια απαισιόδοξη θέση σχετικά με θέματα διαπαιδαγώγησης. Επιπλέον, παρατηρείται έντονα η ηθική διάσταση στα λόγια των εισηγητών για το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας και την οικογένεια (ενδοοικογενειακή βία ως τέρας, παραδοσιακή ελληνική οικογένεια, οικογένεια ως άβατο, αρχές που πρέπει να διαφυλάσσονται ως ευαγγέλιο). Σύμφωνα με τον Θ. Διαμαντόπουλο, ο ιδεολογικός προσανατολισμός των συντηρητικών πολιτικών δυνάμεων διαμορφώνεται στη βάση βιολογικών αντιλήψεων των κοινωνιών ως

²⁴⁹ Messmer H. and Otto H., "Mediation a romantic ideal or a workable alternative" στο Heinz Messmer and Hans-Uwe Otto *Restorative justice on trial. Pitfalls and Potentials of Victim-Offender Mediation. International research respective*, Dordrecht, The Netherlands : Kluwer , Academic Publishers, 1992, σ.427.

²⁵⁰ Mills, W., *Η κοινωνιολογική φαντασία*, μετ. Μακρυνοκόλα, Ν., Τσακνιάς, Σ., επιμ. Χάρης, Γ., Αθήνα, Παπαζήση, 1985, σ.144-145.

²⁵¹ Walby S., όπ.παρ.σ.22.

ζωντανών-βιολογικών οργανισμών, απαισιοδοξία για την πορεία των σύγχρονων κοινωνιών και έντονο μοραλισμό θρησκευτικής προέλευσης.²⁵²

Είναι χαρακτηριστικό ότι όλες οι κοινοβουλευτικές ομάδες επιχειρούν να τηρήσουν μια συνεπή στάση ως προς την ιδεολογία που αντιπροσωπεύουν. Ωστόσο, το ΠΑΣΟΚ φαίνεται πως παρουσιάζει τις μεγαλύτερες αντιφάσεις μεταξύ πρόσληψης του φαινομένου και της αντιμετώπισής του. Επίσης, σχετικά με την ισότητα των φύλων, αναδύεται συχνά μια στερεοτυπική αντίληψη για τη γυναίκα-θύμα και τον άνδρα-δράστη, η οποία γίνεται έντονα εμφανής ειδικά στους εισηγητές που προσπαθούν να παραμείνουν «ουδέτεροι», πιστοί στην ιδεολογία και το πνεύμα του νόμου.

Τελικά, φαίνεται απ' τα παραπάνω ότι το αξιακό σύστημα/κανόνες αποτελεί τον κυριότερο παράγοντα διαμόρφωσης του τρόπου εφαρμογής της ποινικής διαμεσολάβησης και τη διάσταση με τη μεγαλύτερη συνέπεια και ανθεκτικότητα. Έτσι, ο τρόπος πρόσληψης της κυρίαρχης ομάδας φαίνεται πως διαμορφώνει και το τελικό τρόπο εισαγωγής του μέτρου στο νομοσχέδιο.

Συγκεκριμένα, ο τρόπος με τον οποίο ενσωματώνεται η ποινική διαμεσολάβηση στο παρόν νομοσχέδιο αφορά τη λύση στο πρόβλημα της ενδοοικογενειακής βίας πλημμεληματικού χαρακτήρα, η οποία ερμηνεύεται ως μια προβληματική συμπεριφορά του δράστη, όχι τόσο σοβαρή, που επιδέχεται βελτίωσης μέσα από κατάλληλη θεραπευτική παρέμβαση. Στόχος της είναι η αποκατάσταση της οικογενειακής ενότητας και ειρήνης, μέσα από την επίδειξη επιείκειας, παρά τιμωρητικότητας, η προστασία από το στιγματισμό, η «επούλωση» και όχι η αλλαγή

²⁵² Διαμαντόπουλος, Θ., όπ.παρ.σ.21 και 24.

και ενδυνάμωση σε ένα ποινικό σύστημα με τον εισαγγελέα να καθορίζει τις παραμέτρους.

Η επίτευξη της κοινωνικής ειρήνης και η διατήρηση της «αρμονίας», όμως, δεν αποτελεί μια απόλυτη έννοια και a priori οδό προς τη δικαιοσύνη,²⁵³ όπως επισημάνθηκε και στο θεωρητικό μέρος, καθώς μπορεί στην πράξη να σημαίνει περισσότερο μια απόπειρα επιφανειακής επίλυσης βαθύτερων συγκρούσεων -ειδικά όταν παραμελούνται κοινωνικές παράμετροι-, με σκοπό τη διατήρηση με κάθε κόστος της καθεστηκυίας τάξης πραγμάτων, παρά μια πρακτική προσανατολισμένη στην αλλαγή, ενδυνάμωση και ανασύσταση του κοινωνικού ιστού. Σε αυτό το πλαίσιο, η φράση/παροιμία που συνοψίζει την ουσία της ειρηνικής επίλυσης διαφορών *«Φέραμε τη βελόνα για να ράψουμε το σκισμένο κοινωνικό ιστό και όχι το μαχαίρι για να τον κόψουμε»*,²⁵⁴ παραμένει διφορούμενη.

²⁵³ Van Napoleon, όπ.παρ.σ.37..

²⁵⁴ Daniel W. Van Ness, όπ.παρ. σ.1.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Συνοψίζοντας, κρίνεται σκόπιμη η ανακεφαλαίωση των παραγόντων και των νοηματικών πλαισίων που προσδιόρισαν και καθόρισαν το παρόν νομοθετικό έργο. Έτσι, τα κυριότερα σημεία που εντοπίστηκαν είναι τα εξής: ► η *άγνοια*, που παρατηρήθηκε σχεδόν στην πλειοψηφία των εισηγητών σε συνδυασμό με την ελλιπή προετοιμασία τους για την εισήγηση. ► Η πρόσληψη της ποινικής διαμεσολάβησης ως μια *εργαλειακού-τεχνικού χαρακτήρα πρακτική* σε συνδυασμό με το επείγον της *ανάγκης νομικής συμμόρφωσης* προς τις ευρωπαϊκές νομοθεσίες, αλλά και την *άγνοια*, όπως προειπώθηκε, υπογραμμίζουν μια έντονη διαφοροποίηση *μεταξύ φιλοσοφίας και πρακτικής εφαρμογής της*. ► Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως ένα μέτρο στην υπηρεσία της διατήρησης *της οικογενειακής ενότητας*, με τρόπο διακριτικό, καθώς παρουσιάζεται ως μια δυνατότητα *μέσης λύσης μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου χώρου*. ► Εφαρμόζεται σε μια *πλημμεληματικού χαρακτήρα βία*, που προσλαμβάνεται ως παροδική παρεκτροπή του φερόμενου ως δράστη, *απόρροια της ψυχοπαθολογίας του*, η οποία επιδέχεται βελτίωσης μέσα από κατάλληλη *ψυχοθεραπευτική παρέμβαση*. ► Στα παραπάνω συμπεράσματα σημαντικό ρόλο διαδραματίζει ο προσανατολισμός των εισηγητών στην *κομματική ιδεολογία* που αντιπροσωπεύουν. Η *στάση ουδετερότητας* ως προς την ισότητα των φύλων που τηρούν οι φιλελεύθεροι αποτελεί ένα παράδειγμα αυτής της προσήλωσης στο ιδεολογικό πλαίσιο. Ως εκ τούτου, αξιοσημείωτη είναι η ανόδυση προσωπικών/υποκειμενικών *στερεοτυπικών αντιλήψεων* σε σχέση με το φαινόμενο (η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί ασθένεια, δράστης πάντα είναι ο

άνδρας, τα θύματα είναι παθητικά και ανίκανα να αντιδράσουν κ.λ.π.), γεγονός που παραπέμπει στο θεωρητικό μέρος της μεθοδολογίας για τη διάκριση μεταξύ συνειδητού/εμπρόθετου λόγου για πολιτικούς σκοπούς και «ασυνείδητου»/υποκειμενικού λόγου που αναδύεται αυθόρμητα,²⁵⁵ κυριολεκτικού νοήματος και ερμηνείας λανθανόντων νοημάτων και αναπαραστάσεων.²⁵⁶

Τελειώνοντας, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι ο ρόλος της εγκληματολογικής έρευνας στην διαμόρφωση της αντεγκληματικής πολιτικής είναι πολύ σημαντικός. Ωστόσο, πρέπει να γίνουν και άλλα βήματα προς αυτή την κατεύθυνση. Ειδικά για την ποινική διαμεσολάβηση, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η Β. Αρτινοπούλου, είναι αναγκαίο να διερευνηθεί « πέραν των στάσεων και των αναπαραστάσεων που έχουν οι συναφείς με την απονομή της δικαιοσύνης στη χώρα νομικοί, δικαστικοί, επαγγελματικοί κλάδοι, ο βαθμός ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και ετοιμότητά τους για πιθανές αλλαγές στο σύστημα απονομής της ποινικής δικαιοσύνης και τα περιθώρια εισαγωγής διαφόρων μορφών παρέκκλισης των διαδικασιών στα διάφορα στάδια απονομής της δικαιοσύνης».

Στο ίδιο πλαίσιο, μια ακόμα ουσιαστική συνεισφορά της εγκληματολογικής έρευνας στο θέμα αυτό είναι η ανίχνευση του βαθμού ενημέρωσης για την ποινική διαμεσολάβηση των θυμάτων της ενδοοικογενειακής βίας, αλλά και της διερεύνησης των υποκειμενικών αντιλήψεων σχετικά με το πώς προσλαμβάνουν τα ίδια τα θύματα μια τέτοια διαδικασία, τι νόημα της αποδίδουν σε σχέση με το φαινόμενο και το προσωπικό τους βίωμα, πώς νοσηματοδοτούν και βιώνουν τη σημασία της καταγγελίας

²⁵⁵βλ. Baschi C.,όπ.παρ.σ.226.

²⁵⁶βλ. Mason, J.,όπ.παρ.σ.171.

και της απόδοσης δικαιοσύνης απ' τη μια και προστασίας του ιδιωτικού-προσωπικού χώρου απ' την άλλη.

Επιπλέον, σημαντική θα ήταν η συνεισφορά της εγκληματολογικής έρευνας όσον αφορά την διερεύνηση της πρακτικής εφαρμογής της ποινικής διαμεσολάβησης μέσα από τη μελέτη σχετικών δικογραφιών και αρχείων και μέσα από την πραγματοποίηση συνεντεύξεων με ειδικούς που εργάζονται στο χώρο και είναι υπεύθυνοι για την διεκπεραίωση της διαδικασίας, ώστε να εντοπιστούν και να ερμηνευθούν οι πιθανές εστίες των προβλημάτων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αλεξιάδης Στ. «Η Αποκαταστατική Δικαιοσύνη: Μια άλλη αντιμετώπιση του «εγκληματικού φαινομένου», στον *Τιμητικό Τόμο για τον Ιωάννη Μανωλεδάκη*, τ. Π, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2007, σελ. 991-1017.

Αλεξιάδης Στ. *Ευρωπαϊκή Αντεγκληματική πολιτική, Κείμενα Αντεγκληματικής πολιτικής*, Ε' εκδ., Αθήνα, Σάκκουλα, 2006.

Αποσπύρη Ε., «Εγκληματολογική προσέγγιση του φύλου», στο Επιμ. Κουράκης *Έμφυλη Εγκληματικότητα. Ποινική και εγκληματολογική προσέγγιση του φύλου*, 2η εκδ., Αθήνα, Σάκκουλα, 2009, σ.33-71.

Αρτινοπούλου, Β., «Οι γκρίζες ζώνες της αποκαταστατικής δικαιοσύνης» στο *The art of crime*, Νοέμβ., τ.12, 2009, σ.1-23, διαθέσιμο στο www.theartofcrime.gr.

Αρτινοπούλου, Β., *Ενδοοικογενειακή κακοποίηση γυναικών*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη, 2006.

Αρτινοπούλου Β., *Αιμομιξία. Θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα*, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1995.

Βλάχου Β., *Η εξέλιξη των εγκληματολογικών θεωριών για τη βία και την επιθετικότητα*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2008.

Γιοβάνογλου Σ., «Ο εισαγγελέας ως διαμεσολαβητής στα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας και η αλλοίωση μιας αποκαταστατικής διαδικασίας» στο *Η σύγχρονη εγκληματικότητα, η αντιμετώπισή της και η Επιστήμη της Εγκληματολογίας, Τιμητικός τόμος για τον καθ.Ι. Φαρσεδάκη*, τομ.1, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2011,σ.1029-1041.

Γιοβάνογλου Σ., «Η ενσωμάτωση της αποκαταστατικής δικαιοσύνης στα διεθνή κείμενα αντεγκληματικής πολιτικής για τους ανηλίκους», στο *Ποινική Δικαιοσύνη*, έτος 9ο, Νοέμβρ., 2006, σ.1310-1322.

Διαμαντόπουλος Θ., *Κομματικές οικογένειες. Συντηρητικά, φιλελεύθερα, χριστιανοδημοκρατικά, σοσιαλιστικά, κομμουνιστικά κόμματα*, Αθήνα, Εξάντας, 1991.

Ζαραφωνίτου Χ., «Απο την ανταποδοτική στην αποκαταστατική δικαιοσύνη: τιμωρητικότητα ή άμβλυνση των συγκρούσεων;» στο Δ/ση εκδ. Α. Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου *Η εγκληματολογία απέναντι στις σύγχρονες προκλήσεις, Επετειακό συνέδριο για τα τριάντα χρόνια της ελληνικής εταιρείας εγκληματολογίας*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2011,σ.115-129.

Κανονισμός της Βουλής και Σύνταγμα της Ελλάδας, προεδρ. Πετσάλνικου, Φ., επανεκδ. Οκτώβριος, 2010, διαθέσιμο στο <http://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/Kanonismos-tis-Voulis>

Καραμόσχογλου Α., « Ο ρόλος του εισαγγελέα στις υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας – Ν 3.500/2006 » στο <http://www.omilosedra.gr> σ.1-16.

Κατσίκη Γ., Θεραπεία βίαιων ανδρών στο πλαίσιο της ποινικής διαμεσολάβησης:Διαπιστώσεις και προβληματισμοί με αφορμή το Ν.3500/2006, στο επιμ.

Φωτεινή Α. Μηλιώνη *Ενδοοικογενειακή βία: Προοπτικές μετά τον Ν. 3500/06 : Πρακτικά Επιμορφωτικής Ημερίδας 28/06/2007*, Αθήνα, Σάκκουλα, 2008, σ.301-311.

Κ.Ε.Θ.Ι «Ενδο-Οικογενειακή Βία κατά των Γυναικών: Πρώτη Πανελλαδική Επιδημιολογική Έρευνα» Αθήνα, 2003, διαθέσιμη στο http://www.kethi.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=111%3A2008-12-18-09-26-40&catid=33%3A-2003&Itemid=23&lang=el

στο *Όρια και σχέσεις δημόσιου και ιδιωτικού*, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα Αθήνα, 1996, σ.79-87.

Κουκουτσάκη Α., *Χρήση Ναρκωτικών, Ομοφυλοφιλία. Συμπεριφορές μη συμμόρφωσης μεταξύ ποινικού και ιατρικού ελέγχου*, Αθήνα, Κριτική, 2002.

Κυριαζή Ν., *Η κοινωνιολογική έρευνα : κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2009.

Λίβος Ν., «Σκέψεις για την ποινική αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας», στο επιμ. Φ. Μηλιώνη *Ενδοοικογενειακή βία: Προοπτικές μετά τον Ν. 3500/06 : Πρακτικά Επιμορφωτικής Ημερίδας 28/06/2007*, Αθήνα, Σάκκουλα, 2008, σ.177-196.

Μαγγανάς Α., «Εναλλακτικές μορφές ποινικής δικαιοσύνης» *Ποινική Δικαιοσύνη*, έτος 9, 3, 2006, σ.298-304.

Μαδιανός Μ., *Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχιατρική*, Αθήνα, Καστανιώτης, 2000.

Μηλιώνη Φ., «Εγκληματολογία και Φύλο», στο Επιμ. Κουράκης *Εμφύλη Εγκληματικότητα. Ποινική και εγκληματολογική προσέγγιση του φύλου*, 2η εκδ., Ν.Αθήνα, Σάκκουλα, 2009, σ.459-530.

Μουσούρου Α., *Οικογένεια και οικογενειακή πολιτική*, Αθήνα, Gutenberg, 2005.

Νικολαΐδης Γ., «Βία κατά ανηλίκων: ερευνητικά δεδομένα και εφαρμογές τους στην καθ' ημέρα πράξη των υπηρεσιών» στο επιμ. Φ. Μηλιώνη *Ενδοοικογενειακή βία: Προοπτικές μετά τον Ν. 3500/06 : Πρακτικά Επιμορφωτικής Ημερίδας 28/06/2007*, Αθήνα, Σάκκουλα, 2008, σ.103-148.

Ορφανίδης Γ., «Ενναλλακτικές μορφές επίλυσης διαφορών Συμφιλίωση Διαμεσολάβηση» http://www.kathimerini.gr/meditation.gr/meditation_pages/

Παπαμιχαήλ Στ., *Κοινωνικές Αναπαραστάσεις της Κακοποίησης των Γυναικών από τους Συζύγους/Συντρόφους τους*, Αθήνα –Κομοτηνή, Σάκκουλα, 2005.

Παπαθεοδώρου Θ., «Η ποινικοποίηση της ενδοοικογενειακής βίας. Συγκριτική προσέγγιση», *Ποινική Δικαιοσύνη*, 1. έτος 10ο Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2007, σ.71-79.

«**Πόρισμα** της ομάδας εργασίας του ΥΠΕΣΔΔΑ για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και της βίας κατά συνουκούντων προσώπων», Αθήνα, 8/7/2005, σ.2-18, www.isotita.gr/index.php/docs/60.

Πρακτικά συζητήσεων της Ολομέλειας της Βουλής των Ελλήνων, σ. 9509-9533, 81-99, 109-121, 224-228.

Ρίζος Κ., «Εξωδικαστικοί τρόποι επίλυσης των διαφορών» στο *Οι Σελίδες της Διαμεσολάβησης*, 1/10/ 2007, σ.41-43.

Σεραφετινίδου Μ., *Εισαγωγή στην Πολιτική Κοινωνιολογία*, Αθήνα, Gutenberg, 2006.

Στεφανίδου Α., *Η Ενδοοικογενειακή βία. Η έννοια της οικογένειας και η διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης*, Αθήνα, Νομική βιβλιοθήκη, 2010.

Σουμπάση Ν., «Αφηγήσεις ζωής γυναικών που έχουν βιώσει κακοποίηση: έρευνα για μια φεμινιστικά ευαισθητοποιημένη κοινωνική εργασία» στο επιμ. Λαγωνίκη Μ., Κατσίκη Γ., Μαρνικιάν-Γαζερίαν Μπ., *Ενδοοικογενειακή βία Διεπιστημονική προσέγγιση στην πρόληψη και αντιμετώπιση*, Αθήνα, εκδ. ΑΩ, 2005 σ. 91-106.

Σπυρόπουλος Χ. Φ., «Ποινική Διαμεσολάβηση σημεία τριβής με την ελληνική έννομη τάξη (ιδιαίτερη αναφορά στον δικαιοδοτικό ρόλο του εισαγγελέα) και άλλα προβλήματα στην εφαρμογή του θεσμού» στο επιμ. Αν. Χαλκιά, *Η σύγχρονη εγκληματικότητα και η Επιστήμη της Εγκληματολογίας*, τόμος 2 , Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2011, σ.1639-1649.

Σπυρόπουλος Χ. Φ., “Συνδιαλλαγή δράστη - θύματος στα πλαίσια της αποκαταστατικής και συμφιλιοτικής δικαιοσύνης”, στο *The art of crime*, τ.7.Φεβρουαρ.,2008,σ.-
<http://www.theartofcrime.gr/index.php?pgtp=1&aid=1207246182>

Τομαράς Β., «Διατάσεις της ενδοοικογενειακής βίας: Ο Ν. 3500/2006 και ο ρόλος των ειδικών ψυχικής υγείας», στο επιμ. Φ. Μηλιώνη *Ενδοοικογενειακή βία: Προοπτικές μετά τον Ν. 3500/06 : Πρακτικά Επιμορφωτικής Ημερίδας 28/06/2007*, Αθήνα, Σάκκουλα , 2008.

Τσήτσουρα Α., «Ψήφιση και Εφαρμογή των ποινικών νόμων. Η συμβολή της εγκληματολογικής έρευνας» στο επιμ. Χαλκιά, Αν. *Η σύγχρονη εγκληματικότητα και η Επιστήμη της Εγκληματολογίας*, τόμος 2 , Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2011, σ.1713-1718.

Τσίγκανου Ι. «Ενότητα: Ανάλυση περιεχομένου» από τις *Σημειώσεις του μαθήματος Μεθοδολογία της Εγκληματολογικής Έρευνας*, Π.Μ.Σ. Η Σύγχρονη Εγκληματικότητα και η Αντιμετώπισή της, Αθήνα, Πάντειο Πανεπιστήμιο, 2007, σ. 1-14.

Φαρσεδάκης Ι., «Εγκληματολογικές προσεγγίσεις της ενδοοικογενειακής βίας» στο επιμ. Λαγωνίκη Μ., Κατσίκη Γ. Μαρνικιάν-Γαζερίαν Μπ., *Ενδοοικογενειακή βία*

Διεπιστημονική προσέγγιση στην πρόληψη και αντιμετώπιση, Αθήνα, εκδ. ΑΩ, 2005, σ.33-46.

Ξενόγλωσση

Bacchi C., «The Mageeq Project: Identifying Contesting Meanings of Gender Equality» στο *The Greek Review of Social Research*, 117, Β' 2005, σ. 221-234.

Baskin D.R. and Sommers I., «Ideology and Discourse: Some Differences between State-Planned and Community-Based Justice» στο *Law and Human Behavior*, Vol. 14, No. 2 Jun., 1990, σ.249-268.

Benford D.R. and Snow A. D., "Framing processes and social movements: An Overview and Assessment" στο *Annual Review of Sociology*, 26:2000, 611-39.

Braithwaite J., *Crime, shame and reintegration*, Cambridge University Press, 1989.

Bustelo M., Hadjiyanni A., Kamoutis F., and Krizsán A., «Domestic Violence: A Public Matter» στο Verloo M. *Multiple Meanings of Gender Equality A Critical Frame Analysis of Gender Policies in Europe*, Central European University Press, 2007, σ.131-176.

Cobb S., "The Domestication of Violence in Mediation" στο *Law & Society Review*, Blackwell, Vol. 31, No. 3, 1997, σ. 397-440, <http://www.jstor.org/stable/3054041> 16/03/2012 04:06.

Faget J., «Mediation and Domestic Violence» στο *Champ Penal* μετ. Arnold H., Vol.I, 2005, [http://search.openedition.org/index.php?op\[\]=AND&q\[\]="+mediation&field\[\]=All&s=Champ+p%C3%A9nal%2FPenal+field](http://search.openedition.org/index.php?op[]=AND&q[]=)

Field R., “A Feminist Model Of Mediation That Centralises The Role Of Lawyers As Advocates For Participants Who Are Victims Of Domestic Violence”, *Australian Feminist Law Journal*, Socio-Legal Research Centre 20:65, 2004, σ.1-34, διαθέσιμο στο <http://eprints.qut.edu.au/6264/>

Fuchs A., “Considering the needs of domestic violence victims: the exceptions to Minnesota’s alternative dispute resolution rule 114”, in *The Battered Women’s Justice Project*, Minneapolis, April 2011, σ.1-18.

Gelles R., J. and Strauss M., A. «Determinants of violence in the family: toward a theoretical integration» στο Burr, W., R., Hill, R., Reiss, I., *Contemporary theories about the family* N. York, Free Press, 1979 σ.549-581.

Johnstone G. “The meaning of restorative justice” στο Johnstone G. and Van Ness D., W., *Handbook of restorative justice*, Cullompton, Devon, UK, Willan Publishing, 2007, σ. 1-19.

Johnstone G. How and in what terms should restorative justice be conceived? στο Zehr H. and Toews B., *Critical issues in restorative justice*, UK : Willan Publishing, 2004, σ. 5-15.

Lhuillier J., *The quality of penal mediation in Europe* European commission for the efficiency of justice (cepej) working group on mediation Strasbourg, 22 August 2007, <http://www.mediationworld.net/council-of-europe/publications/full/91.html>

Mason J., *Η διαζαγωγή της ποιοτικής έρευνας* μετ Ε.Δημητριάδου επιμ Ν. Κυριαζή Ελληνικά Γράμματα Αθήνα, 2010.

Marshall T., F *Restorative justice: an overview. A report by the Home Office Research Development and Statistics Directorate*, Crown copyright 1999.

McLaughlin, E., and Munchie, J., *The problem of crime*, London, Sage, 1996.

Messmer H. and Otto H., “Restorative Justice Steps on the way toward a good idea” στο Heinz Messmer and Hans-Uwe Otto *Restorative justice on trial. Pitfalls and Potentials of Victim-Offender Mediation. International research respective*, Kluwer , Academic Publishers, 1992, σ.1-10.

Messmer H. and Otto H., “Mediation a romantic ideal or a workable alternative” στο Heinz Messmer and Hans-Uwe Otto *Restorative justice on trial. Pitfalls and Potentials of Victim-Offender Mediation. International research respective*, Dordrecht, The Netherlands: Kluwer , Academic Publishers, 1992, σ.419-427.

Mills W., *Η κοινωνιολογική φαντασία*, μετ. Μακρυνικόλα, Ν., Τσακνιάς, Σ., επιμ. Χάρης, Γ., Αθήνα, Παπαζήση, 1985.

Pagelow D. M., *Family Violence*, New York, Praeger Publication, 1984.

Pelikan Ch., «Victim-Offender-Mediation in Domestic Violence Cases—A Comparison of the Effects of Criminal Law Intervention: the Penal Process and Mediation. Doing Qualitative Research» στο *Qualitative Methods in Various Disciplines III: Criminology*, Volume 3, No. 1—January 2002. <http://www.qualitative-research.net/index.php/fqs/issue/view/23>

Ridley-Duff R. and Bennett A., «Mediation Developing a Theoretical Framework for Understanding Alternative Dispute» In *British Academy of Management*, Sheffield, 14-16 September 2010, σ.1-19, διαθέσιμο στην <http://shura.shu.ac.uk/2617/>

Sharpe S., How large should the restorative justice “tent” be? στο Zehr H. and Toews B., *Critical issues in restorative justice*, UK, Willan Publishing, 2004, σ.17-25.

Schneider E., “The violence of privacy”, στο Fineman, M., Mykitiuk, R., *The public nature of private violence. The discovery of domestic abuse*, N. York, Routledge, 1994, σ.36-58.

Strauss A., and Corbin J., *Basics of qualitative research: grounded theory procedures and techniques*, Newbury Park, Calif., Sage, 1990.

Thanopoulou M. - Tsiganou J.: “Representations of gender in public rhetoric. The case of the Greek media”, στο *Journal of Gender Studies*, Vol. 117, No. 1, 2005, σ. 169-187. – Maloutas (eds): “Differences in the Framing of Gender Inequality as a Policy Problem Across Europe”, *The Greek Review of Social Research*, Special Issue, no 117 / B' / 2005, σ. 169-187.

Turkel G., «The Public/Private Distinction: Approaches to the Critique of Legal Ideology» στο *Law & Society Review*, Blackwell, Vol. 22, No. 4, (1988), σ. 801-823, <http://www.jstor.org/stable/3053710> , 26/06/2012 04:22.

Van Dijk T.A., “Discourse Analysis as Ideology Analysis” στο C. Schäffner & A. Wenden (Eds.), *Language and Peace*, Aldershot: Dartmouth Publishing, 1995, σ.17-33.

Van Napoleon, “By whom, and by what processes is restorative justice defined, and what bias, might this introduce” στο Johnstone, G. and Van Ness Daniel, *Handbook of restorative justice*, UK, Willan, 2007, σ.33-46.

Van Ness Daniel W., “An overview of restorative justice around the world” στο *Eleventh United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice, Workshop 2: Enhancing Criminal Justice Reform Including Restorative Justice*, Bangkok, Thailand 22 April 2005, σ.1-17.

Verloo M., and Lombardo E., «Contested Gender Equality and Policy Variety in Europe: Introducing a Critical Frame Analysis Approach» στο Verloo M. *Multiple Meanings of Gender Equality A Critical Frame Analysis of Gender Policies in Europe*, Central European University, 2007 σ.21-46.

Verloo M., "Mainstreaming gender equality in Europe: a critical frame analysis approach" στο στο M. Verloo and M. Pantelidou – Maloutas (eds): "Differences in the Framing of Gender Inequality as a Policy Problem Across Europe", *The Greek Review of Social Research*, Special Issue, no 117 / B' / 2005, *The Greek Review of Social Research*, 117, B' 2005, σ.11-34.

Walby S., *Theorizing patriarchy*, Oxford : Blackwell, 1990.

Walker L., *Όταν η αγάπη σκοτώνει*, μετ. Μοσχοπούλου Π., Αθήνα, Φυτράκης, 1997.

Walklate S., *Understanding Criminology. Current theoretical debates*, 3rd edition, London, Open University Press, 2007.

Wolfgang M. E., Ferracuti F., *The subculture of violence*, London, Sage Publications, 1982.

Δικτυακοί τόποι

http://www.hellenic-mediation.gr/mediation_history/

ΓΤΙ <http://www.isotita.gr>.

<http://www.imageeq.net/>

https://e-justice.europa.eu/content_mediation_in_member_states-64-el.do

http://www.greeklanguage.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισηγήσεις της **Κ. Κανελλοπούλου, Ν.Α.** κατά τις τρεις συνεδριάσεις της βουλής 27/9/2006,4/102006 και 5/10/2006, σ.9509—9511, 83-85,111-112.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επιχειρήματα υπέρ της ψήφισης του νόμου και της αναγκαιότητας του

Επίσημο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος της παρέμβασης-εισήγησης: Επιχειρηματολογία υπέρ του νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν : μέρη που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και στην ενδοοικογενειακή βία, παρεμβάσεις βουλευτών σε απάντηση των εισηγήσεων.

Ομιλήτρια Κ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Αρχιτέκτων γυναίκα

Ακροατήριο βουλευτές, κοινό.

ΕΝΝΟΙΕΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Α. ΦΩΝΗ

Περίληψη

Η εισηγήτρια ως αντιπρόσωπος της κυβέρνησης, αρχιτέκτων στο επάγγελμα, επιχειρεί να πείσει για την αναγκαιότητα του νομοσχεδίου, έτσι όπως σχεδιάστηκε από την κυβέρνηση και για επιμέρους άρθρα χρησιμοποιώντας κυρίως κοινωνικούς όρους. Επίσης, χρησιμοποιεί ιατρικούς όρους που υποδηλώνουν μια προσέγγιση του εγκλήματος ως παθογένειας και αρκετές φορτισμένες εκφράσεις και νομικούς όρους.

<u>Εννοιες/λέξεις</u>	<u>Προέλευση</u>
(Ενδοοικογενειακή βία ως) Ιδιαιτερότητα/ιδιαιτερή σχέση / Ειδική μορφή βίας	Κοινωνικός όρος, προσεγγίζει τη φεμινιστική θεώρηση όσον αφορά την ενδ.βία ως ξεχωριστή μορφή βίας
Κατάχρηση οικείας σχέσης/ Εκμετάλλευση σχέσης εμπιστοσύνης	Κοινωνικός όρος που υποδηλώνει μια προβληματική στη βάση της εκμετάλλευσης της σχέσης εμπιστοσύνης και διαχωρίζει την ενδ.βία από άλλα είδη βίας
(Ενδοοικογενειακή βία ως) Κατάχρηση εξουσίας	Νομικός όρος που υποδηλώνει την υπέρβαση

	καθηκόντων που απορρέουν από μια ιδιότητα. εδώ χρησιμοποιείται με την κοινωνική διάσταση και υποδηλώνει μια συγκεκριμένη ιδιότητα όπως συζύγου, γονιού, παραπέμπει σε άνισες σχέσεις κυριαρχίας-υποταγής
Ενδοοικογενειακή βία ως σοβαρή παθολογία	Ιατρικός όρος, αναφέρεται στο φαινόμενο ως ασθένεια σε αντιδιαστολή προς το υγιές(οικογένεια) και παραπέμπει σε θεώρηση της κοινωνίας ως ζωντανού οργανισμού
(θύματα) αδύναμα πρόσωπα	Όρος που αναφέρεται στα θύματα και υποδηλώνει μια διάσταση ανικανότητας ευπάθειας, ευλωτότητας,
(ενδοοικ,βία) ολέθρια	Φορτισμένη έννοια, υποδηλώνει διάθεση υπερβολής στο λόγο για κινητοποίηση προσοχής ακροατηρίου
(ενδοοικ,βία) απειλή για τον κοινωνικό ιστό	Κοινωνικός όρος υποδηλώνει επικινδυνότητα φαινομένου, θεώρηση εγκλήματος διασπαστικού της κοινωνικής συνοχής
φαύλος κύκλος	Φιλοσοφικός όρος μεταφορικά χρησιμοποιείται για να δηλώσει αδιέξοδο, από την επανάληψη και
	θεώρηση του κύκλου της βίας
καταστολή/καταπολέμηση/ Πάταξη	Στρατιωτικοί όροι που χρησιμοποιούνται στον πολιτικό λόγο και υποδηλώνουν την ύπαρξη εχθρού, θεώρηση για έγκλημα ως εχθρού της κοινωνίας που συμβάλλει έτσι στη νομιμοποίηση μέτρων
θύτης/ δράστης	Νομικοί όροι και κοινωνικοί με αξιολογικές απηχήσεις καλού- κακού, ισχυρού και αδύναμου,
ηθικό χρέος	Όρος που παραπέμπει σε φιλοσοφικά /παιδαγωγικά θέματα για το σωστό και το λάθος , κυβερνητική πολιτική ως ηθική αποστολή
διάδικοι	Νομικός όρος που χρησιμοποιείται που υποδηλώνει ουδετερότητα ως προς το φύλο
θεσμός (οικογένειας)	Κοινωνικός όρος που παραπέμπει σε αξιακό σύστημα και αρχές
πιστεύουμε (στο θεσμό της οικογένειας)	Έκφραση που παραπέμπει σε θρησκευτική ευλάβεια, υποδηλώνει σεβασμό ως προς αναμφισβήτητες αξίες-δόγματα
πλημμελήματα	Νομικός όρος που αναφέρεται σε ήπιου βαθμού βία
Θεραπευτική(ποινική διαμεσολάβηση)	Ιατρικός ψυχιατρικός όρος παραπέμπει στο ψυχιατρικό μοντέλο μεταχείρισης του δράστη
καταφύγιο γαλήνης και αρμονίας (οικογένεια)	Μεταφορά που παραπέμπει σε μια εξιδανικευμένη εικόνα οικογένειας
πρωτόπορος θεσμός	αξιολογικός όρος με θετικό πρόσημο για την ποινική διαμεσολάβηση
μεγάλη μεταρρυθμιστική τομή	Όπως παραπάνω
θύμα/παθών	Νομικοί και κοινωνικοί όροι υποδηλώνουν θέση μειονεκτική και ανικανότητα αντίδρασης

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Η εισηγήτρια τοποθετείται απέναντι στο πρόβλημα περισσότερο τονίζοντας τη νομική διάσταση του ζητήματος, περιγραφικά. Προτιμά μια επιφανειακή τοποθέτηση στο ζήτημα σχετικά με τις αιτίες, δίνοντας έμφαση περισσότερο στην ανάγκη άμεσης αντιμετώπισης. Η ενδοοικογενειακή βία παρουσιάζεται ως ασθένεια, παρέκκλιση σε σχέση με την οικογένεια, ως εχθρός της κοινωνίας. Η οικογένεια είναι ψηλά στο αξιακό σύστημα της, μαζί με τα ανθρώπινα δικαιώματα, και αποτελεί τον υγιή κανόνα που χρειάζεται προστασία. Επιχειρεί μια ουδέτερη προσέγγιση του θέματος

από την οπτική της ισότητας των φύλων χωρίς να την αποκλείει, ακολουθώντας το πνεύμα του νομοθετικού πλαισίου και τοποθετεί το ζήτημα σε μια πιο διευρυμένη βάση, αυτή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η χρήση νομικών όρων για τους εμπλεκόμενους υποδηλώνει μια προσπάθεια ουδετερότητας. Ωστόσο, η οπτική του φύλου διαφαίνεται, καθώς γίνεται αναφορά στη γυναίκα ως θύμα. Η ιδιωτική φύση του αδικήματος νοσηματοδοτείται ως το κρυφό, ως διαιώνιση του προβλήματος, ως μη θεατό έγκλημα.

A.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα Η βία μεταξύ ατόμων που συνδέονται με ιδιαίτερη σχέση. Το πρόβλημα της ενδοοικογενειακής βίας δεν αποτελεί ένα απλό φαινόμενο βίας, όπως η βία μεταξύ αγνώστων, αλλά θεωρείται ως ειδικό, ιδιαίτερο, καθώς θεωρείται απειλή για τα θύματα, την οικογένεια και την κοινωνία, κυρίως μέσα από τη διαιώνισή της

Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών Η εισηγήτρια αποφεύγει να μπει σε λεπτομέρειες απόδοσης ευθυνών ισχυριζόμενη ότι δεν είναι κάτι που μας αφορά άμεσα, δίνοντας έμφαση αποκλειστικά στην άμεση αντιμετώπιση.

B.Διαστάσεις του φύλου.

Κοινωνικές κατηγορίες ανεξάρτητα από κοινωνικά οικονομικά, θρησκευτικά, πολιτισμικά κριτήρια

Ταυτότητα κάθε αδύναμο μέλος οικογένειας, δράστης ως μέλος οικογένειας, γυναίκα ως θύμα (βλ.σχόλια)

Συμπεριφορά η εκμετάλλευση των θυμάτων, ευάλωτων προσώπων (γυναίκα, παιδιά ανήμποροι) της σχέσης εμπιστοσύνης. Έχει πολλές μορφές όπως σεξουαλική, εξαναγκασμός ή στέρηση της ελευθερίας, σωματική κάκωση μέχρι ανθρωποκτονία, ψυχολογική. Συμπεριλαμβάνεται και η ελαφριά σωματική βλάβη που γίνεται κατ'εξακολούθηση μετά από ενστάσεις των άλλων κομμάτων.

Κοινωνικοί Κανόνες πολιτισμός, ανθρώπινα δικαιώματα και ατομικές ελευθερίες, ισότητα φύλων, δεν είναι ιδιωτική υπόθεση

Σύμβολα ανήμπορα, αδύναμα πρόσωπα που χρήζουν προστασία

Θεσμοί/Φορείς Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, Σύνταγμα της Ελλάδας, αρχή σεβασμού ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και προσωπικότητας, πρόγραμμα δράσης Πεκίνου, Συμβούλιο της Ευρώπης, υπουργείο υγείας, καθηγητες του αστικού και ποινικού δικαίου, Συνήγορος του Πολίτη, Ευρωπαϊκό Λόμπι γυναικών, Διεθνής Αμνηστία, Εθνική Επιτροπή για τα δικαιώματα των Ανθρώπων, Γενική Γραμματεία Ισότητας

Γ.Μηχανισμοί

Τρόποι εμφάνισης δεν αναφέρονται, δε δίνει έμφαση στις αιτίες

Ποιοι μηχανισμοί αναφέρονται ή όχι δεν αναφέρονται μηχανισμοί παραγωγής, με την έννοια της ριζικής αιτίας. Ακολουθεί επιφανειακή προσέγγιση..

Πόροι αναπαραγωγή δίνεται έμφαση στον τρόπο αναπαραγωγής και διατήρησης της βίας μέσω του κύκλου της βίας, διατήρηση της βίας λόγω κρυφού χαρακτήρα της

Κανόνες εξάλειψη βίας και προστασία παιδιών ώστε να σπάσει ο κύκλος της βίας. Όχι ρατσιστική προσέγγιση θυμάτων, ώστε να καταγγέλλεται, η ενδοοικογενειακή βία δεν είναι ιδιωτική υπόθεση.

Ποιοι μηχανισμοί αναφέρονται ή όχι αναφέρονται οι ιδιαιτερότητες της παρακράσεως κοινωνικά στερεότυπα

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία βασίζεται στην υποχρέωση για νομική προστασία των θυμάτων με άξονα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τονίζει την ανάγκη για άμεση αντίδραση, προκειμένου να προφυλαχτεί η κοινωνία και η οικογένεια

Στιλ απλό, περιγραφικό, χρήση κοινωνικών όρων φορτισμένες λέξεις, προτροπή για άμεση δράση μη συνεκτικό ως προς τους όρους που χρησιμοποιεί (κυρίως σχετικά με το φύλο βλ. σχόλια)

Σκεπτικό μηχανισμοί πειθούς έμφαση στην επικινδυνότητα του φαινομένου για την κοινωνία, τα ανθρώπινα δικαιώματα γενικότερα, προτροπή για άμεση δράση

Διχοτομικές διακρίσεις, -----

Μεταφορές θύματα ως αδύναμα πρόσωπα, οικογένεια ως κατεξοχήν ασφαλές περιβάλλον/καταφύγιο γαλήνης, Ενδοοικογενειακή βία ως σοβαρή παθογένεια.

Αντιθέσεις ιδιωτικό/σοβαρή παθογένεια, αίτια/αντιμετώπιση, πλημμέλημα /κακούργημα (τιμωρία)

Ε.Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας αξίες ισότητας φύλων θεσμός, οικογένειας, Σύνταγμα

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη ανθρώπινα δικαιώματα/ατομικές ελευθερίες

3.ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Η εισηγήτρια αναφέρεται στο φαινόμενο χωρίς να αναλύει τα αίτια παρά μόνο πολύ επιγραμματικά. Αποδίδει την ευθύνη επίλυσης στην κυβέρνηση και την Πολιτεία, δίνοντας έμφαση στην άμεση νομοθετική αντιμετώπιση ως πρώτο βήμα για την προστασία οικογένειας και των θυμάτων και της κοινωνικής συνοχής. Παρόλο που η παρουσίαση των θυμάτων και των δράστών τείνει να είναι ουδέτερη, όπως παρουσιάζεται και στο νόμο, η περιγραφή αναδεικνύει μια λανθάνουσα αντίληψη υπέρ της γυναικείας θυματοποίησης.

Αιτιότητα δεν αναφέρεται σε ριζικές αιτίες, αλλά σε κύκλο βίας και ιδιωτικό χαρακτήρα βίας ως αναπαραγωγή και διατήρηση του φαινομένου

Υπευθυνότητα Κυβέρνηση, κόμματα, πολιτεία

Ποιος πλήττεται ανήμπορα άτομα, οικογενειακή και κοινωνική συνοχή

Κανονιστικότητα οικογένεια ως το κατεξοχήν ασφαλές περιβάλλον, συνταγματική υποχρέωση προστασίας της ενδοοικογενειακή βία ως αντίφαση και ανακολουθία.

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες-θύματα)

Ενεργητικοί δράστης γενικά

Παθητικοί αδύναμα πρόσωπα, γυναίκα

Νομιμοποίηση (μη) δράσης ανθρώπινα δικαιώματα προστασία οικογένειας

3..ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Η εισηγήτρια προτείνει το θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης ως κατάλληλο μέσο για την αποκατάσταση της αρμονικής συμβίωσης μέσα στην οικογένεια μόνο για τα πλημμελήματα. Δίνει έμφαση στα πλεονεκτήματα της διαδικασίας ως προς την προστασία της οικογένειας με διττή σημασία: προστασία από διάλυση και προστασία από δημοσιότητα και τονίζει την απαίτηση συμμόρφωσης της χώρας προς τη διεθνή νομοθεσία.

A. Παρουσίαση

Για την αντιμετώπιση πλημμελημάτων είναι απαραίτητη όχι η τιμωρία αλλά η ποινική διαμεσολάβηση. Παρουσιάζεται ως πρωτοποριακός θεσμός, μεγάλη μεταρρυθμιστική τομή για την αντιμετώπιση των πλημμελημάτων, πολύ απλή διαδικασία.

Ιεραρχία στόγων

Μέσα συμβιβασμός μεταξύ θυμάτων και δραστών ενώπιον του εισαγγελέα, δέσμευση και έλεγχος συμπεριφοράς δράστη μέσα από παρακολούθηση συμβουλευτικού προγράμματος

Στρατηγική Ως πρώτιστος προβαλλόμενος στόχος για την ποινική διαμεσολάβηση είναι η αποκατάσταση της αρμονικής συμβίωσης μέσα στην οικογένεια

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα, γυναίκα ως θύμα, δράστης άνδρας, διάδικοι

Συμπεριφορά πλημμελήματα , ήπια μορφή βίας

Κανόνες θα έπρεπε να καταγγέλλεται, αρμονική συμβίωση οικογένειας, νομική υποχρέωση χώρας ως Μάρτη 2006. δράστης κ θύμα ως μέλη της ίδιας οικογένειας,

Σύμβολα αντρική εξουσία

Θεσμοί/Φορείς Συμβούλιο της Ευρώπης

Μηχανισμοί

Πόροι/πηγές αντρική εξουσία, δεν γίνεται αναφορά σε μηχανισμούς εκτενώς

Κανόνες πρέπει να καταγγέλλεται, αρμονική συμβίωση, νομική υποχρέωση χώρας, όρια στη δημοσιότητα

Νομιμοποίηση βίας/ερμηνείες δεν αναφέρονται

Μορφή

Επιχειρηματολογία νομική υποχρέωση της χώρας, διαμεσολάβηση ανηλίκων δραστών αποκατάσταση οικογενειακών σχέσεων, αντίθεση στα επιχειρήματα φεμινιστικών οργανώσεων, απάντηση σε ενστάσεις εισηγητών από άλλα κόμματα

Τεχνικές πειθούς έμφαση στα πλεονεκτήματα , απάντηση σε αντιπαραθέσεις

Στιλ απλό, κατανοητό, αναλυτική περιγραφή διαδικασίας, χρήση νομικών όρων

Διχοτομικές Διακρίσεις δράστης ως μέλος οικογένειας,

Μεταφορές δράστης / ανήλικος δράστης, έγκλημα ως παρεκτροπή δράστης ως πάσχων, , ποινική διαμεσολάβηση ως πρωτοπόρος θεσμός, οικογένεια ως σύστημα

Αντιθέσεις -----

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη -----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Η ποινική διαμεσολάβηση αφορά τη πλημμελήματα όπου δράστης και θύμα ως μέλη της ίδιας οικογένειας που χρήζει θεραπείας

Πρόσκληση για δράση υπόλοιπα κόμματα πολιτεία και κοινωνικοί φορείς

Ποιος αποκλείεται -----

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα δράσης κυβέρνηση πολιτεία και κοινωνικοί φορείς

Σε ποιον απευθύνονται δράστες και θύματα ως μέλη οικογένειας

Όρια στη δράση όρια του νόμου στην αντιμετώπιση

Νομιμοποίηση (μη) προβλημάτων -----

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη

Η εισήγηση εκκινεί από την παραδοχή του οικογενειακού θεσμού ως κανόνα, πρότυπο της υγιούς, φυσιολογικής ζωής και αντιδιαστέλλεται κατά έναν απόλυτο τρόπο με την ενδοοικογενειακή βία, παραδοχή που διέπει την εισήγηση στο σύνολό της.

Τι θεωρείται ως καλό οικογένεια ως ασφαλές περιβάλλον

Τι θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία ως αντίφαση και ανακολουθία, ιδιωτική φύση αδικήματος

Θέση των κανόνων στο κείμενο και στην Πρόγνωση και στη Διάγνωση

5.ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Η εισηγήτρια αναπτύσσει ισομερώς τόσο τη Διάγνωση όσο και την Πρόγνωση, δίνοντας έμφαση από τη μια στο θέμα του δημόσιου- ιδιωτικού και από την άλλη στην ανάγκη για τη διευκόλυνση της καταγγελίας.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις και στοιχεία στη Διάγνωση τονίζεται περισσότερο η διάσταση δημόσιο/ιδιωτικό, η οικογένεια, ενώ στην Πρόγνωση τονίζεται η ανάγκη για τη διευκόλυνση της καταγγελίας και τη συνοχή της οικογένειας.

Αντιφάσεις μεταξύ διαστάσεων και στοιχείων. Στη Διάγνωση ο δράστης παρουσιάζεται ως καταχραστής που ενεργεί με πρόθεση και δόλο, ενώ στην Πρόγνωση ο δράστης αντιμετωπίζεται περισσότερο ως μέλος της οικογένειας και η οικογένεια ως σύστημα.

Επίσης, το ιδιωτικό νοηματοδοτείται αρνητικά στη Διάγνωση, ενώ στην Πρόγνωση θετικά ως διευκόλυνση της καταγγελίας

ΣΧΟΛΙΑ

Η εισηγήτρια επιχειρεί να παραμείνει ουδέτερη ως προς την ισότητα των φύλων, ωστόσο ταυτοποιεί τη γυναίκα ως θύμα όταν μιλά για την καταγγελία, γεγονός που υποδηλώνει μια στερεοτυπική στάση για την αποκλειστικότητα της γυναικείας θυματοποίησης. Η οικογένεια αντιμετωπίζεται ως σύστημα στη θέση του θύματος.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισηγήσεις του **Β. ΧΡΥΣΗ** 1^Η Συνεδρίαση σ.9519-9520.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επιχειρήματα υπέρ της ψήφισης του νόμου και της αναγκαιότητας του

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος εισήγησης/παρέμβασης: Επιχειρηματολογία υπέρ του νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: μέρη της εισήγησης που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και στη φαινομενολογία της ενδοοικογενειακής βίας

Ομιλητής Β.Χρύσης, καθηγητής Φιλολογίας, Ν.Δ.

Ακροατήριο κοινό, βουλευτές

1.ΦΩΝΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής χρησιμοποιεί κυρίως κοινωνικούς όρους προκειμένου να παρουσιάσει το φαινόμενο και κυρίως να δείξει την ευαισθησία της κυβέρνησης. Χρησιμοποιεί ιατρικούς όρους όταν αναφέρεται στα φαινόμενα ενδοοικογενειακής βίας ενώ καταφεύγει σε θετικά φορτισμένες εκφράσεις όταν αναφέρεται στην ποινική διαμεσολάβηση. Κεντρικός άξονας της εισήγησης αποτελεί ο ιδιωτικός χαρακτήρας της ενδοοικογενειακής βίας με τον οποίο σχεδόν την ταυτίζει.

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
κύκλος ασυλίας (οικογένεια)	Κοινωνικός και πολιτικός όρος με αρνητική χροιά που αναφέρεται στην ιδιωτική φύση του φαινομένου
πυρήνας υγιούς κοινωνίας (θεσμός οικογένειας)	Ιατρικός όρος
νόμος της σιωπής	Κοινωνικός όρος με αρνητική αξιολογική χροιά για την ιδιωτική φύση του αδικήματος
νοσηρά φαινόμενα	Ιατρικός όρος που αναφέρεται στα φαινόμενα

	ενδοοικογενειακής βίας
ιδιωτική υπόθεση	Κοινωνικός όρος με αρνητική υποδήλωση για την ιδιωτικότητα
πλημμελήματα	Νομικός όρος
σημαντική καινοτομία	Αξιολογικά φορτισμένη έκφραση με θετικές υποδηλώσεις για την ποινική διαμεσολάβηση

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής παρουσιάζει το πρόβλημα της ενδοοικογενειακής βίας επικεντρώνοντας κυρίως στην ιδιωτική φύση του αδικήματος. Η ενδοοικογενειακή βία παρουσιάζεται ως απειλή για την ισότητα των φύλων αλλά περισσότερο για τις ατομικές ελευθερίες και το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση. Σχετικά με την ισότητα των φύλων ο εισηγητής θεωρεί ως θύματα κατά κύριο λόγο τις γυναίκες. Ωστόσο, παράλληλα με αυτή την αναγνώριση παρουσιάζει και το θεσμό της οικογένειας ως θεσμό με μεγάλη αξία για την ελληνική κοινωνία. Η παρουσίαση είναι ελλιπής κα επιλεκτική ως προς τα σημεία που αναπτύσσει. Έτσι, διαστάσεις όπως συμπεριφορά, ορισμοί και αιτιολογία του φαινομένου παραμένουν αδιευκρίνιστα, γεγονός που υποδηλώνει άγνοια και προχειρότητα κατά την προετοιμασία της εισήγησης και την ενημέρωση του εισηγητή.

A.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα ενδοοικογενειακή βία

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα προσβάλλει αρχή ελευθερίας και αυτοδιάθεσης ατόμου, ισότητα φύλων

B.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών -----

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες -----

Ταυτότητα γυναίκες παιδιά και συνοικούντα πρόσωπα ως θύματα

Συμπεριφορά -----

Κανόνες ισότητα φύλων, ατομικές ελευθερίες αξιοπρέπεια

Σύμβολα -----

Θεσμοί/Φορείς -----

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι -----

Κανόνες δεν είναι ιδιωτική υπόθεση

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες ο ιδιωτικός χαρακτήρας του φαινομένου

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία επιχειρεί να αναδείξει την επικινδυνότητα του φαινομένου κυρίως για τις ατομικές ελευθερίες αλλά και την οικογένεια

Στιλ απλό, κατανοητό

Τεχνικές Πειθούς έμφαση στην κοινωνική ευαισθησία

Διχοτομικές Διακρίσεις -----

Μεταφορές πυρήνας υγιούς κοινωνίας (θεσμός οικογένειας)

Αντιθέσεις ιδιωτική υπόθεση/κοινωνική ευαισθησία

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας οικογένεια

Ιδιότητα του πολίτη ατομικά δικαιώματα, ελευθερίες

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής χαρακτηρίζει το φαινόμενο ως ένα κοινωνικό φαινόμενο, χωρίς ωστόσο να προσδιορίζει το ακριβές νόημα της φράσης, αλλά και να εντοπίζει την αιτιολογία του πιο συγκεκριμένα. Κυρίως αναφέρεται στις συνέπειες για την ατομική ελευθερία

Αιτιότητα: -----

Υπευθυνότητα κυβέρνηση

Ποιος πλήττεται ατομικές ελευθερίες κυρίως γυναικών

Κανονιστικότητα δεν είναι ιδιωτική υπόθεση, οικογένεια, πολιτισμός, ανθρώπινες αξίες

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι δεν αναφέρεται άμεσα

Παθητικοί ρόλοι κυρίως γυναίκες

Νομιμοποίηση (μη) προβλημάτων ιδιωτική φύση φαινομένου

Περίληψη

Ο εισηγητής αναφέρεται με θετικά σχόλια στην ποινική διαμεσολάβηση επιγραμματικά, την οποία συγκεκριμένα χαρακτηρίζει ως σημαντική καινοτομία, χωρίς ωστόσο να επιχειρηματολογεί υπέρ αυτής της άποψης.

Παρουσίαση

διακριτικός τρόπος παρέμβασης μόνο για τα πλημμελήματα

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική -----

Μέσα -----

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες -----

Ταυτότητα -----

Συμπεριφορά πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Κανόνες -----

Σύμβολα -----

Θεσμοί -----

Μηχανισμοί

Πόροι -----

Κανόνες -----

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας-----

Μορφή

Επιχειρηματολογία ο εισηγητής δεν αναπτύσσει κάποιο είδος επιχειρηματολογίας υπέρ της διαμεσολάβησης παρά αναφέρεται σε αυτήν επιγραμματικά με θετικά σχόλια

Στιλ σύντομο, επιφανειακό

Τεχνικές πειθούς -----

Διχοτομικές διακρίσεις -----

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις-----

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας -----

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη-----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Πρόσκληση για δράση -----

Ποιος αποκλείεται -----

Ποιος έχει τη φωνή να προτείνει κατάλληλη δράση -----

Σε ποιον απευθύνεται (target group): -----

Όρια δράσης: -----

Νομιμοποίηση (μη) δράσης:-----

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη

Ο εισηγητής θέτει ως βάση για την αντιμετώπιση αλλά και τη θεώρηση της ενδοοικογενειακής βίας την ισότητα και τις ατομικές ελευθερίες σε αντιδιαστολή με την ενδοοικογενειακή βία που παρουσιάζεται ως ασθένεια, ως κάτι μαρό που πρέπει να καταπολεμηθεί.

Τι θεωρείται ως καλό ισότητα ατομικές ελευθερίες

Τι θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία ως νοσηρό φαινόμενο

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) στη Διάγνωση

5.ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Ο εισηγητής αναπτύσσει περισσότερο τη Διάγνωση, αναφερόμενος όμως σε ποσν συγκεκριμένες πτυχές του φαινομένου. Στην Πρόγνωση αναφέρεται επιγραμματικά και τη χαρακτηρίζει ως σημαντική καινοτομία, χωρίς να προβαίνει σε λεπτομέρειες που αφορούν τη διαδικασία και άλλα ζητήματα, γεγονός που υποδηλώνει άγνοια.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Το περισσότερο βάρος δίδεται στην έννοια του ιδιωτικού και αποτελεί βασικό άξονα προσδιορισμού και κατανόησης αλλά και αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας.

Αντιφάσεις μεταξύ διαστάσεων και στοιχείων

Παρότι αναφέρεται σε ισότητα φύλων, ωστόσο επιχειρεί να παραμείνει σε μια άποψη ουδετερότητας σε σύμπνοια με το προτεινόμενο νομικό πλαίσιο.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισηγήσεις του **Ι.Ιωαννίδη** σ.9521-9522.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επιχειρήματα υπέρ της ψήφισης του νόμου και της αναγκαιότητας του

Πρόγραμμα Θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση/Συμβάν Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος εισήγησης/παρέμβασης: Επιχειρηματολογία υπέρ του νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: μέρη της εισήγησης που δεν αναφέρονται στο άρθρο της ποινικής διαμεσολάβησης και στη φαινομενολογία της ενδοοικ.βίας

Ομιλητής Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ, προπονητής, Ν.Δ.

ΦΩΝΗ

Ο εισηγητής χρησιμοποιεί διάφορους όρους κοινωνικούς, νομικούς και πολιτικούς που άλλοτε προέρχονται από το ιατρικό περιβάλλον άλλοτε παραπέμπουν σε εικόνες πολέμου, προκειμένου να χαρακτηρίσει το φαινόμενο και να δώσει έμφαση στην ανάγκη αντιμετώπισής του.

Λέξεις/Εννοιες	Προέλευση
θωρακίζει	Πολιτικός όρος παραπέμπει σε εικόνες πολέμου-προετοιμασίας αντιμετώπισης του εχθρού και αναφέρεται στην οικογένεια
ασφαλές υγιές περιβάλλον	Ιατρικός όρος παραπέμπει σε μια θεώρηση της οικογένειας ως ασφαλούς περιβάλλοντος σαφώς οριοθετημένου από τον δημόσιο-επικίνδυνο χώρο
πλημμεληματικό/κακουργηματικό χαρακτήρα	Νομικός όρος
σπουδαίο νομοσχέδιο	Αξιολογικά φορτισμένος όρος για το σύνολο του νομοσχεδίου

εντός των οικογενειακών τειχών	Ορολογία που παραπέμπει σε στρατιωτικές, εικόνες πολέμου και υποδηλώνει μια θεώρηση της οικογένειας ως οχυρού απέναντι σε εξωτερικούς κινδύνους (βλ. και παραπάνω για διαχωρισμό δημόσιου-ιδιωτικού χώρου)
Ανομολόγητα (εγκλήματα)	Παραπέμπει στο θέμα της ιδιωτικής φύσης του αδικήματος ως κεντρικού ζητήματος στην αντιμετώπιση του προβλήματος
κοινωνική παθογένεια	Κοινωνικός όρος παραπέμπει στη θεώρηση της κοινωνίας ως ζωντανού οργανισμού και αντιδιαστέλλεται προς την έννοια του ιδιωτικού
νομοθετικό οπλοστάσιο	Πολιτικός όρος

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Ο εισηγητής παρουσιάζει το φαινόμενο επιλέγοντας να θίξει πολύ συγκεκριμένες πτυχές του όπως το θέμα της ιδιωτικής του φύσης. Κρατά μια ουδέτερη στάση ως προς την ισότητα των φύλων σύμφωνα και με το νομικό πλαίσιο και αναγνωρίζει μια πολύ σημαντική θέση στην οικογένεια στο αξιακό του σύστημα

A.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα οικογενειακή βία

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. -----

B.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών -----

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες -----

Ταυτότητα γυναίκες, παιδιά ανήμποροι ηλικιωμένοι

Συμπεριφορά -----

Κανόνες προστασία θεσμού οικογένειας

Σύμβολα -----

Θεσμοί -----

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι -----

Κανόνες δεν είναι ιδιωτική υπόθεση, προστασία θεσμού οικογένειας

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες ιδιωτικός χαρακτήρας βίας

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία σπουδαιότητα νομοσχεδίου, σοβαρότητα φαινομένου

Στιλ απλό κατανοητό, ελλιπές, επιλεκτικό

Τεχνικές Πειθούς έμφαση στα θετικά του νομοσχεδίου και στη σοβαρότητα του φαινομένου

Διχοτομικές Διακρίσεις -----

Μεταφορές οικογένεια ως οχυρό

Αντιθέσεις κοινωνική παθογένεια-ιδιωτική υπόθεση

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας θεσμός οικογένειας

Ιδιότητα του πολίτη -----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Ο εισηγητής αποδίδει ευθύνη για ανάληψη δράσης στην πολιτεία και θέτει ως αξία που πρέπει να προστατευτεί το θεσμό της οικογένειας.

Αιτιότητα: -----

Υπευθυνότητα πολιτεία

Ποιος πλήττεται οικογένεια

Κανονιστικότητα θεσμός οικογένειας

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι -----

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες παιδιά ανήμποροι

Νομιμοποίηση (μη) προβλημάτων αδιαφορία κυβέρνησης, πολιτείας.

3.ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Πολύ σύντομα σχεδόν επιγραμματικά αναφέρεται στην ποινική διαμεσολάβηση μόνο για τα πλημμελήματα, από τον εισαγγελέα, ως δυνατότητα επανένωσης και επαναφοράς της οικογενειακής ηρεμίας. Χαρακτηριστικό είναι ότι δεν αναφέρεται σε φιλοσοφία σκοπούς και διαδικασία, γεγονός που υποδηλώνει άγνοια των βαθύτερων δυνατών πόρων της οικογενειακής βίας από και της ποινικής διαμεσολάβησης.

Παρουσίαση

Η ποινική διαμεσολάβηση ως επαναφορά της οικογενειακής ηρεμίας

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων επαναφορά της οικογενειακής ηρεμίας

Στρατηγική συνδιαλλαγή μεταξύ δράστη θύματος

Μέσα εισαγγελέας ως διαμεσολαβητής

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες -----

Ταυτότητα -----

Συμπεριφορά πλημμελήματα μόνο

Κανόνες αποκατάσταση οικογενειακής ηρεμίας

Σύμβολα -----

Θεσμοί /Φορείς -----

Μηχανισμοί

Πόροι -----

Κανόνες -----

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας-----

Μορφή

Επιχειρηματολογία κατάλληλος τρόπος για επαναφορά οικογενειακής ηρεμίας

Στιλ απλό ελλιπές, επιφανειακό

Τεχνικές πειθούς εξήγηση σύντομη της ποινικής διαμεσολάβησης

Διχοτομικές διακρίσεις -----

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις -----

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

*Οργάνωση της οικειότητας*_ οικογένεια

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη -----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής αποδίδει την ευθύνη ανάληψης δράσης στην κυβέρνηση και αναφέρεται στο ρόλο γενικότερα της πολιτείας προς την κατεύθυνση της αντιμετώπισης του φαινομένου, χωρίς να αναφέρεται πιο συγκεκριμένα σε κοινωνικούς φορείς και στα άλλα κόμματα.

Πρόσκληση για δράση πολιτεία

Ποιος αποκλείεται άλλα κόμματα, κοινωνικοί φορείς

Ποιος έχει τη φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα: κυβέρνηση

Σε ποιόν απευθύνονται: γυναίκες παιδιά ηλικιωμένοι

Όρια στη δράση -----

Νομιμοποίηση (μη) δράσης: -----

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη

Ο εισηγητής τοποθετεί ως πρότυπο υγιών σχέσεων την οικογένεια και την αντιπαραβάλλει με την ενδοοικογενειακή βία τόσο στην Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση

Τι θεωρείται ως καλό υγιές οικογενειακό περιβάλλον

Τι θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία ως νοσηρό φαινόμενο

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στα δυο

5.ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Ο εισηγητής αναπτύσσει σχεδόν μόνο το μέρος της Διάγνωσης και αυτό επικεντρώνοντας μόνο σε πολύ συγκεκριμένες πλευρές του φαινομένου. Η Πρόγνωση αποτελεί ένα πολύ μικρό τμήμα της εισήγησης, όπου και ακολουθεί το βασικό άξονα που είναι η προστασία της οικογένειας.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Κύριο άξονα της εισήγησης αποτελεί η οικογένεια τόσο στη Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση

Αντιφάσεις μεταξύ διαστάσεων και στοιχείων

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισηγήσεις του **Α. Παπαληγούρα** κατά τις τρεις συνεδριάσεις της βουλής 27/9/2006,4/10/2006 και 5/10/2006, σ.9523—9525,96-98,119-121.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επιχειρήματα υπέρ της ψήφισης του νόμου και της αναγκαιότητας του

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος εισήγησης/παρέμβασης: Επιχειρηματολογία υπέρ του νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη των εισηγήσεων που απορρίφθηκαν: μέρη της εισήγησης που δεν αναφέρονταν στην ποινική διαμεσολάβηση και στην φαινομενολογία της ενδοοικογενειακής βίας

Ομιλητής Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ Νομικός Νέα Δημοκρατία, διετέλεσε υπουργός δικαιοσύνης στην κυβέρνηση Κ.Καραμανλή τα έτη 2004-2007.

Ακροατήριο βουλευτές, κοινό

1.ΦΩΝΗ

Είναι εκπρόσωπος της κυβέρνησης και Υπουργός Δικαιοσύνης και μέσω της εισήγησής του επιχειρεί να πείσει για την αναγκαιότητα της ψήφισης του νομοσχεδίου για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, ως πρόβλημα που πλήττει τα ανθρώπινα δικαιώματα και απειλεί τη συνοχή της ελληνικής οικογένειας και «άρα» και της ελληνικής κοινωνίας

Λέξεις/έννοιες	προέλευση
Πλημμεληματικού χαρακτήρα	Νομικός όρος αλλά και κοινωνικός όρος καθώς ενέχει μια αξιολογική φόρτιση που συνδέεται με την έννοια του μη σοβαρού -μη σημαντικού βλ. σχόλια σ.229
Υποτροπιάζουν/μαθήματα	Ιατρικοί όροι: παραπέμπουν σε θεραπευτικό-ψυχιατρικό μοντέλο θεώρησης του φαινομένου

Θεραπείας	
Κατασταλτικά/καταπολέμηση/πάταξη	Πολιτικοί όροι: παραπέμπουν σε θεώρηση φαινομένου ως εχθρού και απειλή για κοινωνία, νομιμοποίηση παρέμβασης
Προστατευτικά τείχη/περιφρούρηση	Στρατιωτικοί όροι παραπέμπουν σε προστασία από εχθρό και αναφέρονται στην οικογένεια, υποδηλώνοντας έναν σαφώς διαχωρισμένο χώρο από το δημόσιο χώρο που θεωρείται ως ο κατεξοχήν επικίνδυνος.
Πεδίο μαρτυρίου	Φορτισμένη δραματοποιημένη έκφραση προκειμένου να δώσει έμφαση στην ευαισθησία για τον πόνο των θυμάτων
Έμφυλη εγκληματικότητα	Νομικός όρος και κοινωνικός όρος παραπέμπει στην εγκληματικότητα λόγω φύλου
Υγιές περιβάλλον	Ιατρικός όρος παραπέμπει σε οικογένεια ως κατεξοχήν χώρο της φυσιολογικής ζωής
Αποτροπιαστική βάνανση συμπεριφορά	Φορτισμένες λέξεις με ηθικές υποδηλώσεις για το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας
Θύμα	Νομικός και κοινωνικός όρος, καθώς ενέχει και μια υποτιμητική αξιολογική σημασία
δράστης	Νομικός και κοινωνικός όρος, καθώς ενέχει μια αρνητική αξιολογική σημασία
κοινωνική παθογένεια	ιατρικός όρος παραπέμπει στη θεώρηση της κοινωνίας ως ζωντανού οργανισμού, ενδοοικογενειακή βία ως κοινωνικά παραγόμενη ασθένεια, αντιπαράβάλλεται με την έννοια του ιδιωτικού
ασφάλεια δικαίου	Νομικός όρος
ομολογία ενοχής	Νομικός όρος
κατασταλτικό οπλοστάσιο	Πολιτικός όρος
πρωτοπόρος θεσμός	Αξιολογικός όρος με έντονη θετική χροιά για την ποινική διαμεσολάβηση
Φαινόμενα αυταρχισμού	Έκφραση που υποδηλώνει μια θεώρηση της ενδοοικογενειακής βίας στη βάση σχέσεων εκμετάλλευσης και κατάχρησης εξουσίας, παραπέμπει σε εικόνες «παραδοσιακών» πατριαρχικών νοοτροπιών
Κοινωνικό ταμπού	Κοινωνικός όρος για να δηλώσει οτιδήποτε απαγορευμένο, κυρίως οτιδήποτε αντιμετωπίζεται από την κοινωνία ως μη υπάρχον, για λόγους ηθικής ή κοινωνικών προκαταλήψεων. Συνεκδοχικά, αναφέρεται σε κάθε περιορισμό που επιβάλλει η κοινωνική ηθική, δηλαδή κάθε κοινωνική προκατάληψη ή ενδοοικογενειακή βία αποτελεί ένα πρόβλημα ταμπού και προκαταλήψεων, υποδηλώνοντας την κοινωνική διάσταση του φαινομένου βλ. http://www.greeklanguage.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html
Ενδοοικογενειακή βαναυσότητα/βαρβαρότητα	Φορτισμένες έννοιες, (λόγος που προσιδιάζει σε χρήση γλώσσας από ΜΜΕ) δραματοποιημένη παρουσίαση εγκλήματος, προκειμένου να δείξει ευαισθησία για το φαινόμενο, ενέχουν έντονες ηθικές υποδηλώσεις
Απαράδεκτο κοινωνικό φαινόμενο	Έκφραση αρνητικά φορτισμένη, με έντονες ηθικές υποδηλώσεις
Ανείπωτο δράμα	Δραματοποιημένη έκφραση. Παραπέμπει σε ιδιωτική φύση φαινομένου, στην αθέατη πλευρά του
Ψυχολογικά/ψυχιατρικά προβληματική συμπεριφορά	Έκφραση που παραπέμπει σε ατομοκεντρικές –ψυχολογικές θεωρήσεις για έγκλημα και ενέχει μια τάση επικειάς προς το δράστη
Οικογένεια που πάσχει	Ιατρικός όρος που παραπέμπει σε ατομοκεντρικές προσεγγίσεις και αντιμετωπίζει την οικογένεια ως σύστημα στη θέση του θύματος
Σκοτεινά πρόσωπα της βίας	Έκφραση δραματοποιημένη που αναφέρεται στην ιδιωτική φύση του αδικήματος

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο ομιλητής, δικηγόρος στο επάγγελμα, χρησιμοποιεί κυρίως νομικούς όρους όταν περιγράφει το φαινόμενο και την ποινική διαμεσολάβηση, αλλά και κοινωνικούς, προκειμένου να τονίσει την κοινωνική διάσταση του φαινομένου. Τοποθετεί το

πρόβλημα στη βάση της προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της προστασίας των θυμάτων και τα θέτει ως προτεραιότητα που νομιμοποιούν και καθιστούν αναγκαιότητα την ψήφιση του συγκεκριμένου νομοσχεδίου. Αναφέρεται εκτενώς στα αίτια που τοποθετεί στην δομική ανισότητα των φύλων σε μια εκ προθέσεως συμπεριφορά που στοχεύει στον έλεγχο και την κυριαρχία του άνδρα επί της γυναίκας.

A.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα η ύπαρξη του φαινομένου της βίας από μέλη της ίδια οικογένειας, εξ αγκιστείας ή ως 4^{ου} βαθμού και στα συνοικούντα πρόσωπα

δικαιώματα, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα γενικότερα, απειλή για τη συνοχή της οικογένειας και της ελληνικής κοινωνίας.

B.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών

Επιβεβαίωση του φύλου και του κοινωνικού ρόλου του δράστη. Αναφέρει ότι πρόκειται για κοινωνική παθογένεια (την αντιδιαστέλλει με την έννοια του ιδιωτικού χωρίς να μπαίνει σε λεπτομέρειες, βλ.σχόλια).

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες θύματα και δράστες ανεξάρτητα από μορφωτικό και οικονομικό επίπεδο

Ταυτότητα θύματα κυρίως γυναίκες, αλλά και παιδιά, ηλικιωμένοι, ανήμποροι, άνδρες ως δράστες, μη ξεκάθαρη θέση.

Συμπεριφορά συστηματική βάνανση συμπεριφορά που βασίζεται όχι μόνο στη σωματική βία αλλά και στον έλεγχο των πεποιθήσεων και πράξεων του θύματος (εκ προθέσεως και επαναλαμβανόμενη)

Κανόνες δεν πρέπει να θεωρείται ιδιωτική υπόθεση, πρέπει να δοθεί φωνή στα θύματα και δικαιώματα, είναι απαράδεκτο φαινόμενο για μια πολιτισμένη, δημοκρατική κοινωνία, έμφαση στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Σύμβολα το θύμα ως μάρτυρας, ανίσχυρο που υπομένει σιωπηλά

Θεσμοί συνταγματική αρχή της ισότητας των φύλων

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι Παραγωγή του φαινομένου λόγω προσπάθειας επιβεβαίωσης από τη μεριά του δράστη του φύλου και του κυρίαρχου κοινωνικού του ρόλου, έμφυλη εγκληματικότητα. Αναπαραγωγή του φαινομένου ως φαύλος κύκλος, λόγω μάθησης

Κανόνες κοινωνική παθογένεια και όχι ιδιωτική υπόθεση, προστασία ατομικών δικαιωμάτων μέσα στην οικογένεια, καταδίκηση ως κοινωνικά απαράδεκτης συμπεριφοράς και ψυχολογικά προβληματικής, προστασία γυναίκας και υγείας παιδιού, οριοθέτηση υγιούς οικογενειακού περιβάλλοντος

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες Βία κατά ευάλωτων, αδύναμων προσώπων ως μέσο κυριαρχίας και ελέγχου τους

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία Επιχειρεί να πείσει για την αποτελεσματικότητα και καταλληλότητα του παρόντος νομοσχεδίου τονίζοντας τα πλεονεκτήματά του

Σπλ απλό, χρησιμοποιεί νομικούς και κοινωνικούς όρους

Τεχνικές Πειθούς εξήγηση λειτουργίας νομοσχεδίου, έμφαση στη σοβαρότητα του προβλήματος, έμφαση στην ευαισθησία της κυβέρνησης για τα θύματα

Διχοτομικές Διακρίσεις θύμα/γυναίκα, δράστης άνδρας, έγκλημα- κακούργημα /πλημμέλημα

Μεταφορές θύματα ως ανήμπορα πρόσωπα που χρήζουν προστασίας, θύματα ως σιωπηλοί μάρτυρες,

Αντιθέσεις ιδιωτική υπόθεση/κοινωνική παθογένεια,

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας θεσμός οικογένειας

Ιδιότητα του πολίτη ανθρώπινα δικαιώματα, ισότητα των φύλων

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Ο ομιλητής παρουσιάζει τη σοβαρότητα του προβλήματος και την αναγκαιότητα του νομοσχεδίου ως κατάλληλης και αποτελεσματικής επίλυσής του από την κυβέρνηση

Αιτιότητα: κοινωνικό φαινόμενο, όχι όμως ως δομική ανισότητα και ως απόρροια του φύλου του δράστη, έμφαση κυρίως στο ατομικό επίπεδο ψυχολογικό πρόβλημα (βλ.σχόλια)

Υπευθυνότητα κυβέρνηση

Ποιος πλήττεται πολιτισμός, δημοκρατία, ανθρώπινα δικαιώματα, θύματα

Κανονιστικότητα υγιές οικογενειακό περιβάλλον/ όχι ιδιωτική υπόθεση

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι άνδρες ως δράστες

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες, παιδιά, ηλικιωμένοι ως θύματα

Νομιμοποίηση (μη) δράσης ανθρώπινα δικαιώματα

3.ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο ομιλητής επιχειρηματολογώντας υπέρ της ανάγκης προστασίας των θυμάτων αλλά και της προστασίας της οικογενειακής συνοχής, την αποκατάσταση της αρμονικής συμβίωσης και οικογενειακής ειρήνης. Υποστηρίζει το θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης ως τον καταλληλότερο τρόπο αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας πλημμεληματικού χαρακτήρα, δίνοντας έμφαση στα πλεονεκτήματά του. Χρησιμοποιεί αρκετούς νομικούς όρους προκειμένου να προσδώσει ουδετερότητα όσον αφορά την ισότητα των φύλων, ωστόσο αναφέρεται στη γυναίκα- θύμα, όταν περιγράφει δυσκολία καταγγελίας. Αποδέχεται την οπτική των φύλων, αλλά όχι σε αποκλειστική βάση. Η οικογένεια αποκτά μεγαλύτερη βαρύτητα σχετικά με την προστασία και αντιμετωπίζεται ως σύστημα.

Παρουσίαση

Ο θεσμός της ποινικής διαμεσολάβησης θεωρείται πρωτοπόρος θεσμός για την αντιμετώπιση των πλημμελημάτων ενδοοικογενειακής βίας, καθώς θα επαναφέρει την ειρήνη μέσα στους κόλπους της οικογένειας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην Ποινική διαμεσολάβηση ως πρόληψη μέσω του θεραπευτικού σχήματος που προτείνει.

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόγων

Στρατηγική αποκατάσταση οικογενειακής ειρήνης για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας μέσω της ουδέτερης διαδικασίας της ποινικής

διαμεσολάβησης, περιφρούρηση σωματικής ακεραιότητας μέσα στα οικογενειακά τείχη, προστασία ιδιαίτερα της γυναίκας

Μέσα παρακολούθηση θεραπευτικού συμβουλευτικού προγράμματος από το δράστη, άμεση χρηματική ικανοποίηση θύματος, απομάκρυνση του δράστη από την οικογένεια, μη εμπλοκή θύματος από ποινική διαδικασία, παιδαγωγικός χαρακτήρας θεσμού

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα δράστη ως μέλος της οικογένειας, γυναίκες θύματα

Συντελεστές πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Σύμβολα αναπαράσταση του δράστη ως μη φυσιολογικού και του θύματος ως σιωπηλού μάρτυρα

Θεσμοί/Φορείς αρχή ισότητας των φύλων συνταγματικά κατοχυρωμένη

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι Δεν αναφέρεται άμεσα, ωστόσο αντιμετωπίζει δράστη ως ψυχολογικά πάσχων

Αναπαραγωγή του προβλήματος μέσω κύκλου βίας

Κανόνες

Δεν είναι ιδιωτική υπόθεση. Επαναφορά ειρήνης μέσα στην οικογένεια

Διακριτική παρέμβαση κράτους μέσω της ποινικής διαμεσολάβησης για την προστασία της οικογενειακής ζωής. Θεραπευτική αντιμετώπιση του δράστη.

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας

Βία κατά αδύναμων προσώπων μέσα στην οικογένεια ως ένδειξη ελέγχου-ψυχοπαθολογικής συμπεριφοράς του άνδρα –δράστη.

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία χρησιμοποιώντας κυρίως νομικούς επιχειρεί να δώσει έμφαση στην αποτελεσματικότητα του άρθρου για την υποστήριξη των θυμάτων και την προστασία της οικογένειας, απαντώντας σε ενστάσεις εκπροσώπων άλλων κομμάτων

Στυλ απλό, κατανοητό

Τεχνικές πειθούς περιγραφή τρόπου λειτουργίας του θεσμού με νομική ορολογία, ρητορικές ερωτήσεις, αντιπαραθέσεις

Διχοτομικές διακρίσεις έγκλημα-ιδιωτική υπόθεση/κοινωνική παθογένεια

Μεταφορές οικογενειακή εστία ως πεδίο μαρτυρίου για τα θύματα, δράστης ως μέλος της οικογένειας, οικογένεια που πάσχει,

Αντιθέσεις πλημμέλημα/κακούργημα, ποινικοποίηση/επιείκεια-συμβιβασμός-ειρηνική επίλυση, διαμεσολάβηση/αντεπάγγελτο, δράστης ενδοοικογενειακής βίας/οφειλέτης του δημοσίου

Θέση/Λογιά

Οργάνωση της οικειότητας θεσμός οικογένειας

Οργάνωση ιδιότητας του πολίτη ατομικές ελευθερίες προσωπική αυτοδιάθεση

Οργάνωση της εργασίας -----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη ο ομιλητής επιμένει πως η χρήση του θεσμού της ποινικής διαμεσολάβησης θα προσφέρει ουσιαστική βοήθεια στην αντιμετώπιση του προβλήματος

Πρόσκληση για δράση στα υπόλοιπα κόμματα για ψήφιση του άρθρου και στους κοινωνικούς φορείς και την πολιτεία για στήριξη των θυμάτων

Ποιος αποκλείεται -----

Ποιος έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα δράσης κυβέρνηση

Σε ποιόν απευθύνονται: κυρίως γυναίκες παιδιά, ηλικιωμένοι, ανήμποροι

Όρια που τίθενται στη δράση: μόνο το νομοθετικό πλαίσιο δεν είναι αρκετό για επίλυση του προβλήματος

Νομιμοποίηση (μη) δράσης: απειλή για ανθρώπινα δικαιώματα, κοινωνία.

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη

Ο εισηγητής τοποθετεί ως κανόνα το υγιές οικογενειακό περιβάλλον σε αντιδιαστολή με την ενδοοικογενειακή βία που αποτελεί μια νοσηρή κατάσταση.

Τι θεωρείται ως καλό υγιές οικογενειακό περιβάλλον

Τι θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία ως νοσηρό φαινόμενο

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στις δύο.

5.ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη η Πρόγνωση καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της ομιλίας κατά την οποία κυρίως εκφράζεται μέσω νομικών όρων και περιγράφει τη διαδικασία της ποινικής συμμετουληψής εκτενώς.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Έμφαση στην προστασία θυμάτων και στην ιδιωτική φύση του θύματος στην έμφυλη διάσταση του φαινομένου

Αντιφάσεις μεταξύ διαστάσεων και στοιχείων:

Έμφυλη διάσταση το θύμα είναι γυναίκα κατά πλειοψηφία. Ωστόσο τονίζει γενικότερα τα θύματα ως αδύναμα πρόσωπα. Διαφαίνεται έτσι μια προσπάθεια ουδέτερης προσέγγισης. Στην Πρόγνωση ο δράστης αντιμετωπίζεται ως ψυχολογικά πάσχων.

Σχόλια

Αξιοσημείωτο είναι ότι ο εισηγητής χαρακτηρίζει την ενδοοικογενειακή βία ως κοινωνικό φαινόμενο. Ωστόσο, αυτή η θέση δεν συνεπάγεται τη νοηματοδότηση του κοινωνικού ως γενεσιουργού αιτίας του φαινομένου στη βάση των κοινωνικών δομών και ανισοτήτων αλλά περισσότερο ο όρος κοινωνικό επικεντρώνει στο δημόσιο και στις συνέπειες για την κοινωνία. Επίσης, παρατηρείται διαφορετική στάση απέναντι στο δράστη μεταξύ Πρόγνωσης και Διάγνωσης.

Η επιείκεια ως προς το δράστη στην Πρόγνωση διαφαίνεται έντονα από το παράδειγμα που παρουσιάζει ο εισηγητής για τον οφειλέτη του δημοσίου. Ο δράστης της ενδοοικογενειακής βίας αντιμετωπίζεται ως πιο ασήμαντη περίπτωση εγκλήματος συγκριτικά με τον οφειλέτη του δημοσίου οπότε η παραγραφή δεν είναι κάτι κακό, γεγονός που υποδηλώνει μια υποβόσκουσα τάση απεγκληματοποίησης της ήπιας βίας. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι μετά από ενστάσεις των υπόλοιπων κομμάτων ποινικοποιήθηκε η ελαφριά βία.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Κ. ΤΑΣΟΥΛΑΣ, σ.9527-8.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επιχειρήματα υπέρ της ψήφισης του νόμου και της αναγκαιότητας του

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης: Επιχειρηματολογία υπέρ του νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη που απορριφθήκαν: Μέρη της εισήγησης που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και στο φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας,

Ομιλητής Κ. ΤΑΣΟΥΛΑΣ Νομικός Νέα Δημοκρατία

Ακροατήριο βουλευτές κοινό

1.ΦΩΝΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής χρησιμοποιεί ελάχιστα νομικούς όρους. Χρησιμοποιεί κυρίως κοινωνικούς όρους, μεταφορές και όρους που προέρχονται από την ιατρική, υποδηλώνοντας μια προσέγγιση της ενδοοικογενειακής βίας ως ασθένειας, απειλητικής για την κοινωνία και την οικογένεια.

Λέξεις/Εννοιες	Προέλευση
Το κακό	Αξιολογικά φορτισμένος όρος. παραπέμπει σε κάτι που είναι ταμπού, όταν κάποιος αναφέρεται σε κάτι που θέλει να αποφύγει να ονομάσει, όπως συμβαίνει με σοβαρή αρρώστια, π.χ. καρκίνο. Επίσης, ενέχει και θρησκευτικές υποδηλώσεις
Θεραπεύουν (τα άρθρα του νόμου)	Ιατρικός όρος αναφέρεται στις νομικές διατάξεις και υποδηλώνει μια θεώρηση του εγκλήματος ως ασθένειας που θεραπεύεται από το νόμο
Πατέρας -αφέντης	Έννοια με κοινωνικές και ιστορικές προεκτάσεις που αναφέρεται σε σχέσεις πατριαρχίας και πατριαρχικές δομές της κοινωνίας
Πατρική εξουσία	Όπως παραπάνω
Ειδικός/γενικός προληπτικός ρόλος ποινική βουλήμια	Νομικός όρος Μεταφορά υποδηλώνει αρνητική στάση για υπερβολική τάση ποινικοποίησης
Σωματικός σφροονισμός	Νομικός όρος και κοινωνικός όρος παραπέμπει σε πατριαρχικές αντιλήψεις για την εκπαίδευση και την ηθική αγωγή

θεμέλια οικογένειας	Οικογένεια προσλαμβάνεται ως κοινωνικό οικοδόμημα, υποδηλώνοντας μια πολύ θετική αξιολογική εκτίμηση
σωφρονιστεί	Νομικός και κοινωνικός όρος
κοινωνική γάγγραινα	Ιατρικός όρος, μεταφορά παραπέμπει σε θεώρηση της κοινωνίας ως ζωντανού οργανισμού και του εγκλήματος ως παθολογία-ασθένεια
Άβατο (οικογένειας)	Όρος με θρησκευτικές και εκκλησιαστικές απηχίες παραπέμπει σε κάτι ιερό απροσπέλαστο μη προσιτό, που υποδηλώνει τη σύνδεση του ιδιωτικού με παραδοσιακές αντιλήψεις για την οικογένεια. Συγκεκριμένα, είναι ο αντίστοιχος απαγορευτικός θεσμός: εκκλησιαστικός όρος ιερό παραπέμπει στο Άγιον όρος, υποδηλώνοντας μια ταύτιση του ιδιωτικού –οικογένειας με το απρόσιτο-ιερό. Βλ. http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html
Γονική μέριμνα	Νομικός όρος και κοινωνικός όρος παραπέμπει σε γονείς-δράστες
Κατάχρηση	Νομικός όρος και κοινωνικός όρος παραπέμπει σε σχέσεις εκμετάλλευσης
Τα μέρη (ποιν. διαμεσολάβηση)	Ουδέτερη έννοια που προσδιορίζει θύμα και δράστη
Άνθρωποι οι οποίοι εμπλέκονται στην ενδοοικογενειακή βία	Ουδέτερη έννοια που προσδιορίζει θύμα και δράστη

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Η **ενδοοικογενειακή βία** εντοπίζεται κυρίως στο πεδίο των συζυγικών σχέσεων και το γονεϊκό ρόλο. Παρουσιάζεται επίσης, ως νοσηρό φαινόμενο και ως εχθρός, απειλή για την οικογένεια και την κοινωνία. Βασικός άξονας της ομιλίας του είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα και η οικογένεια. Στη Διάγνωση αναφέρεται σε πατριαρχικές αντιλήψεις και πρότυπα, υπογραμμίζοντας μια θεώρηση του προβλήματος στη βάση των σχέσεων εξουσίας και κοινωνικών δομών, οι οποίες όμως, σήμερα δεν είναι πια αποδεκτές και θεωρούνται ξεπερασμένες, εκφράζοντας, έτσι, μια φιλελεύθερη προσέγγιση της έννοιας της πατριαρχίας.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως ως πρόβλημα. κατάχρηση της γονικής μέριμνας, κατάχρηση της σχέσης αμοιβαίου σεβασμού που υπάρχει στις συζυγικές σχέσεις

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα απειλή, για τα ανθρώπινα δικαιώματα,

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών δεν αναφέρονται παρά μόνο έμμεσα νοοτροπία και αντιλήψεις πατριαρχικής οργάνωσης οικογένειας, κοινωνικά αίτια

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες ανεξαρτήτως τάξης και οικονομικών στρωμάτων

Γαυτότητα δεν αναφέρονται παρά μόνο έμμεσα: σύζυγοι, γονείς, ως δράστες, έμφαση στο γονεϊκό ρόλο

Συμπεριφορά κατάχρηση της γονικής μέριμνας, κατάχρηση της σχέσης αμοιβαίου σεβασμού που υπάρχει στις συζυγικές σχέσεις

Κανόνες ανθρώπινα δικαιώματα ως υπέρτερα της οικογενειακής συνοχής, δεν είναι ιδιωτική υπόθεση, οικογένεια

Σύμβολα πατέρας-αφέντης, άβατο

Θεσμοί /φορείς -----

1. Παιδαγωγικοί

Πόροι παραγωγή προβλήματος λόγω παρωχημένων πατριαρχικών αντιλήψεων, ιδιωτική φύση αδικήματος

Κανόνες εξάλειψη νοοτροπίας, έννοιας του άβατου παιδευτικός ρόλος νόμου

Νομιμοποίηση βίας/Ερμηνείες κατάλοιπα πατριαρχικών αντιλήψεων

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία τονίζει τους λόγους καταλληλότητας και αποτελεσματικότητας του συγκεκριμένου νομοσχεδίου, επιστώντας την προσοχή κυρίως στα ανθρώπινα δικαιώματα και στην οικογένεια

Στιλ απλό, σύντομο και κατανοητό

Τεχνικές Πειθούς ως απάντηση στην παρέμβαση του εκπρόσωπου του ΠΑΣΟΚ Χ. Καστανίδη

Διχοτομικές Διακρίσεις πατέρας-αφέντης

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις πατρική εξουσία/γονική μέριμνα τότε και σήμερα

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας θεσμός οικογένειας

Ιδιότητα του πολίτη ανθρώπινα δικαιώματα

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Ο ομιλήτης παρουσιάζει τη σοβαρότητα του προβλήματος πάντα σε σχέση με την οικογένεια και την αναγκαιότητα του νομοσχεδίου ως κατάλληλης και αποτελεσματικής επίλυσης του προβλήματος.

Αιτιότητα: κατάλοιπα πατριαρχικών αντιλήψεων

Υπευθυνότητα κοινωνία, Πολιτεία, εκπαίδευση, Εκκλησία

Ποιος πλήττεται ανθρώπινα δικαιώματα, οικογένεια

Κανονιστικότητα ανθρώπινα δικαιώματα, οικογενειακή συνοχή

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι μόνο έμμεσα γονείς , σύζυγοι ως δράστες,

Παθητικοί ρόλοι δεν αναφέρονται

Νομιμοποίηση (μη) δράσης ανθρώπινα δικαιώματα, σημερινές κοινωνικές συνθήκες

3.ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Παρουσιάζει την ποινική διαμεσολάβηση ως τον κατάλληλο τρόπο αντιμετώπισης ενός προβλήματος που αντιμετωπίζει η οικογένεια. Δίνει έμφαση σε νομοτεχνικά θέματα και απαντά σε ενστάσεις συναδέλφων για την αρμοδιότητα του εισαγγελέα για την οποία επιχειρηματολογεί υπέρ. Επιχειρεί να προσδώσει και εδώ ουδετερότητα στο λόγο του εκφραζόμενος κυρίως με νομικούς όρους κυρίως όταν πρόκειται για δράστες και θύματα (βλ.σχόλια). Η ποινική διαμεσολάβηση παρουσιάζεται σε αντίθεση με την ποινική διαδικασία ως αποτελεσματικότερος, ηπιότερος και ανθρωπινότερος τρόπος επίλυσης του προβλήματος.

Παρουσίαση Η ποινική διαμεσολάβηση από τον εισαγγελέα ως επίλυση του προβλήματος.

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόγων

Στρατηγική προστασία οικογένειας και διευκόλυνση καταγγελίας από οικογένεια

Μέσα μεταχείριση καταγγελιών μέσα από εισαγγελική αρχή πριν από το δικαστήριο και βοήθεια από ειδικούς επιστήμονες

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες ανεξάρτητα από τάξη και οικονομικό επίπεδο

Ταυτότητα σύζυγοι, γονείς ως δράστες

Συμπεριφορά δεν αναφέρεται καθόλου

Κανόνες αποκατάσταση οικογενειακής ζωής, ανθρώπινα δικαιώματα, εισαγγελέας ως διαμεσολαβητής

Σύμβολα -----

Θεσμοί -----

Μηχανισμοί

Πόροι -----

Κανόνες διευκόλυνση καταγγελιών, παιδευτικός ρόλος διάταξης, δικαίωμα στη διακριτικότητα

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας -----

Μορφή

Επιχειρηματολογία ποινική διαμεσολάβηση ως ένδειξη ανθρωπισμού, επιείκειας

Στιλ σύντομο, απλό κατανοητό

Τεχνικές πειθούς έμφαση στα πλεονεκτήματα νομοθετικής ρύθμισης για την προστασία θυμάτων και δικαίωμα στη διακριτικότητα

Διχοτομικές διακρίσεις -----

Μεταφορές ανήλικος δράστης, ποινική βουλιμία

Αντιθέσεις ποινικοποίηση/ ηπιότερος, ανθρωπινότερος τρόπος αντιμετώπισης

Θέση/Δομή

Οργάνωση της οικειότητας οικογένεια

Οργάνωση της εργασίας ανθρώπινα δικαιώματα

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη ο ομιλητής επιμένει πως η χρήση του θεσμού της ποινικής διαμεσολάβησης θα προσφέρει ουσιαστική βοήθεια στην αντιμετώπιση του προβλήματος. Είναι σύντομος χωρίς να αναφέρεται σε απόψεις σχετικά με τις αιτίες και την υπευθυνότητα. Υπεύθυνη για δράση θεωρείται η κυβέρνηση προκειμένου να προστατέψει ανθρώπινα δικαιώματα και οικογένεια.

Πρόσκληση για δράση στα υπόλοιπα κόμματα για ψήφιση του άρθρου, κοινωνικούς φορείς

Ποιος αποκλείεται -----

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα: κυβέρνηση

Σε ποιον απευθύνονται (target group): οικογένεια

Όρια που τίθενται στη δράση: δεν αναφέρονται

Νομιμοποίηση (μη) δράσης: ανθρώπινα δικαιώματα, οικογένεια

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη

Ο εισηγητής θεωρεί απαραβίαστο κανόνα τα ανθρώπινα δικαιώματα και την προστασία παράλληλα της οικογενειακής συνοχής. Η ενδοοικογενειακή βία λοιπόν αποτελεί κατάφωρη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσα στην οικογένεια.

Τι θεωρείται ως καλό ανθρώπινα δικαιώματα παράλληλα με οικογενειακή συνοχή

Τί θεωρείται ως κακό παραβίαση –κατάχρηση δικαιωμάτων μέσα στην οικογένεια

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) στην πρόγνωση αναφέρεται κυρίως στην προστασία οικογένειας

5.ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη Η Διάγνωση καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της ομιλίας σε σχέση με την ποινική διαμεσολάβηση Μπορεί κανείς να διακρίνει μια ελλιπή αναφορά στη συμπεριφορά τόσο στη διάγνωση που αναφέρεται μόνο έμμεσα όσο και στην πρόγνωση που δεν αναφέρεται καθόλου, επιχειρώντας να παραμείνει ουδέτερος

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Έμφαση στην ανάγκη νομικής κατοχύρωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσα στην οικογένεια ως προτεραιότητα, έμφαση στον παιδευτικό ρόλο των ποινικών διατάξεων, έμφαση στη διευκόλυνση της καταγγελίας.

Στην Πρόγνωση δίνει έμφαση σε νομοτεχνικά ζητήματα όπως η αρμοδιότητα ή όχι του εισαγγελέα, το ζήτημα της διακριτικής παρέμβασης στην οικογένεια και η ανάγκη προστασίας της.

Αντιφάσεις μεταξύ διαστάσεων και στοιχείων:

Ενώ αναφέρεται σε πατρική εξουσία και κατάλοιπα παρωχημένων αντιλήψεων στη Διάγνωση διατηρεί ως βασικό άξονα την οικογένεια και την προστασία της ουδέτερες εκφράσεις όπως «μέρη» και «εμπλεκόμενοι» στην ενδοοικογενειακή βία.

Σχόλια

Δεν αναφέρεται σε δράστη – θύμα καθόλου παρά άξονας της ομιλία του είναι η οικογένεια. Η Ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως διευκόλυνση της καταγγελίας, κατοχύρωση του δικαιώματος στη διακριτικότητα. Ως προτεραιότητα τίθεται η προστασία της οικογένειας. Η ποινική διαμεσολάβηση θεωρείται ως πιο αποτελεσματικός, ήπιος και πιο ανθρώπινος τρόπος επίλυσης του προβλήματος. Χαρακτηριστικό είναι ότι δεν αναφέρεται καθόλου στη συμπεριφορά (πλημμελήματα) για την οποία η ποινική διαμεσολάβηση είναι αρμόδια, γεγονός το οποίο μπορεί να ερμηνευθεί ως άγνοια για το νομικό πλαίσιο της ποινικής διαμεσολάβησης και ως πρόχειρη και επιπόλαιη θεώρηση του θέματος.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισήγηση του **Θ. Καραόγλου** σ.9528-9529

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επιχειρήματα υπέρ της ψήφισης του νόμου και της αναγκαιότητας του

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης: Επιχειρηματολογία υπέρ του νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη των εισηγήσεων που απορρίφθηκαν: Μέρη που δεν αναφέρονταν στην ποινική διαμεσολάβηση και στην ενδοοικογενειακή βία

Ομιλητής Θ. Καραόγλου, Νομικός, Νέα Δημοκρατία,

Ακροατήριο βουλευτές κοινό

Έννοιες Ευαισθητοποίησης

1.ΦΩΝΗ

Ο εισηγητής χρησιμοποιώντας απλό λόγο και φορτισμένες συναισθηματικά λέξεις προκειμένου να καταδείξει την σοβαρότητα του προβλήματος δίνει έμφαση κυρίως στην ιδιωτική φύση του φαινομένου.

Λέξεις/έννοιες	Προέλευση
θεσμός	Νομικός όρος και κοινωνικός όρος υποδηλώνει και αξιολογική διάσταση
Κρούσματα	Ιατρικός όρος παραπέμπει σε θεώρηση του εγκλήματος ως ασθένειας και ενέχει ηθική αξιολογική κρίση
Δράμα	Φορτισμένη έννοια για να εγείρει εντυπώσεις στο ακροατήριο κα να δείξει ευαισθησία για το φαινόμενο
Θύματα /Θύτης	Νομικοί και κοινωνικοί όροι
Τραγική ιστορία	Φορτισμένη έννοια οπ.παρ.

Μεταδίδεται	Έννοια που παραπέμπει σε θεώρηση της ενδοοικογενειακής βίας ως ασθένειας επικίνδυνης και μολυσματικής
Οικογενειακή εστία	ο τόπος μόνιμης κατοικίας ή γενικά η πατρίδα κάποιου Παραπέμπει σε παραδοσιακές μορφές οικογένειας. «Η εστία: Μέσα σε κάθε παραδοσιακό σπίτι υπάρχει η εστία (τζάκι κ.λ.π.). Η εστία δεν αποτελεί απλώς ένα χώρο όπου μαγειρεύουν οι άνθρωποι και ζεσταίνονται, αλλά είναι το σύμβολο της ενότητας της οικογένειας», (βλ. http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html)
εγκλωβισμένα, παγιδευμένα (θύματα)	Έννοιες που υποδηλώνουν μια αντίληψη παθητικότητας για τα θύματα και κοινωνικής ανικανότητας
πάταξη	Πολιτικός όρος που αναφέρεται στο έγκλημα ως εχθρού της κοινωνικής συνοχής
φαύλος κύκλος	Έννοια που παραπέμπει στη θεωρία του κύκλου της βίας

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Ο εισηγητής θεωρεί ως μέγιστο πρόβλημα τον ιδιωτικό χαρακτήρα του φαινομένου και της μη καταγγελίας του. Κρατά μια ουδέτερη στάση ως προς το φύλο, χρησιμοποιώντας έννοιες όπως ατομικές ελευθερίες συνανθρώπων. Παρόλα αυτά κάνει μνεία στην παραβίαση της ισότητας των φύλων, αλλά και αναφέρεται στη γυναίκα ως θύμα όταν περιγράφει ερευνητικά ευρήματα Δεν αναφέρεται αναλυτικά σε αιτίες και μηχανισμούς παραγωγής του φαινομένου, παρά μόνο στον κύκλο της βίας. Αναφέρεται στην ενδοοικογενειακή βία σαν να αποτελεί πλήγμα για τον πολιτισμό και την ανάπτυξη.Προτάσσει ως κανόνα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα. Ενδοοικογενειακή κακοποίηση και η ανάγκη προστασίας των θυμάτων και διευκόλυνσης καταγγελίας

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. Πλήττει ατομικές ελευθερίες και πολιτισμό, επικίνδυνη γιατί αναπαράγεται.

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών

κοινωνικό και πολιτικό πρόβλημα. Δεν αναφέρεται σε αίτια, αρκείται σε σύντομη περιγραφή του φαινομένου

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες ανεξάρτητα από φυλετικές κοινωνικές οικονομικές, μορφωτικές συνιστώσες και βιοτικό επίπεδο

Ταυτότητα γυναίκες, παιδιά, υπερήλικες

Συμπεριφορά έγκλημα κατ' επανάληψη μέσα στην οικογένεια που εκδηλώνεται με ψυχολογική, σωματική, σεξουαλική, οικονομική βία.

Κανόνες ισότητα φύλων, ατομικές ελευθερίες

Σύμβολα συμβολική αναπαράσταση θύματος ως παθητικού δέκτη της βίας, παγιδευμένου, ανίκανου, ανήμπορου να αντιδράσει. Οικογενειακή εστία Η εστία δεν αποτελεί απλώς ένα χώρο όπου μαγειρεύουν οι άνθρωποι και ζεσταίνονται, αλλά είναι το σύμβολο της ενότητας της οικογένειας.

Θεσμοί /Φορείς -----

Γ Μηνονισμοί

Πόροι αναπαραγωγή κύκλος βίας , ιδιωτική φύση αδικήματος

Κανόνες διευκόλυνση καταγγελιών, αφορά όλους δεν είναι ιδιωτική υπόθεση

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες ιδιωτικός χαρακτήρας φαινομένου

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία επιστημονική (αναφορά σε έρευνες) περιγραφή του προβλήματος και των διαστάσεων του

Στιλ απλό φορτισμένες συγκινησιακά λέξεις, προτρεπτικό, περιγραφικό

Τεχνικές Πειθούς αναφέρεται σε επιστημονικές έρευνες και εμπειρία επιστημόνων για να στηρίξει την αντικειμενικότητα των επιχειρημάτων για την αναγκαιότητα του νομοσχεδίου αλλά και να συγκινήσει και να κινητοποιήσει το ακροατήριο (μας αφορά όλους)

Διχοτομικές Διακρίσεις δημόσιο-τιμωρία, ιδιωτικό –ατιμωρησία, θύματα εγκλωβισμένα, παγιδευμένα

Μεταφορές θύματα ως παγιδευμένα και εγκλωβισμένα σε αδιέξοδο

Αντιθέσεις σιωπή-συγκάλυψη/δημόσιος χώρος

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας -----

Ιδιότητα του πολίτη ατομικές ελευθερίες

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Ο ομιλητής παρουσιάζει τη σοβαρότητα του προβλήματος και την αναγκαιότητα για άμεση επίλυση και προστασία των θυμάτων, καθώς τίγεται ζητήματα πολιτισμού και δικαιωμάτων

Αιτιότητα: αναφέρεται η ιδιωτική φύση του αδικήματος ως διαιώνιση και συντήρηση του προβλήματος, χωρίς ιδιαίτερη εμβάθυνση στις αιτίες

Υπευθυνότητα κυβέρνηση και πολιτισμός

Ποιος πλήττεται πολιτισμός, ατομικές ελευθερίες

Κανονιστικότητα διευκόλυνση καταγγελιών,

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι δεν αναφέρεται

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες, παιδιά, ηλικιωμένοι ως θύματα

Νομιμοποίηση δράσης ανθρώπινα δικαιώματα

ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Σχετικά με την ποινική διαμεσολάβηση η αναφορά του είναι πολύ σύντομη και ελλιπής, καθώς δεν αναφέρεται καθόλου σε συμπεριφορά (πλημμελήματα), γεγονός που υποδηλώνει άγνοια. Δεν αναφέρεται σε φύλο και σε αίτια παρά παραμένει ουδέτερος. Η ποινική διαμεσολάβηση θεωρείται ο κινητήριος μοχλός για καταγγελία.

Παρουσίαση

Η ποινική διαμεσολάβηση ως κινητήριος μοχλός για την καταγγελία του φαινομένου από τα θύματα

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική διευκόλυνση καταγγελίας και απελευθέρωση θύματος με τη βοήθεια τρίτου

Μέσα θεσμός της ποινικής διαμεσολάβησης

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες ανεξάρτητα από μορφωτικό επίπεδο, οικονομικό και βιοτικό επίπεδο και κοινωνικές τάξεις

Ταυτότητα γυναίκες, παιδιά

Συμπεριφορά έγκλημα κατ' επανάληψη μέσα στην οικογένεια που εκδηλώνεται με ψυχολογική, σωματική, σεξουαλική, οικονομική βία

Σύμβολα συμβολική αναπαράσταση θυμάτων ως αδύναμα άτομα

Θεσμοί/Φορείς Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας

Μηχανισμοί

Πόροι δεν αναφέρονται

Κανόνες διευκόλυνση καταγγελίας

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας δεν αναφέρονται

Μορφή

Επιχειρηματολογία αποτελεσματικότητα μέτρου

Στιλ απλό, κατανοητό

Τεχνικές πειθούς Αναφορά στον τρόπο λειτουργίας πολύ σύντομα

Διχοτομικές διακρίσεις Π.Δ. καταγγελία/απελευθέρωση

Μεταφορές Π.Δ. ως απελευθέρωση του θύματος από αδιέξοδη θέση

Αντιθέσεις -----

Θέση/Δομή

Οργάνωση της οικειότητας αξία οικογένειας

Οργάνωση της εργασίας

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη ο ομιλητής επιμένει πως η χρήση του θεσμού της ποινικής διαμεσολάβησης θα προσφέρει ουσιαστική βοήθεια στην αντιμετώπιση του προβλήματος

Πρόσκληση για δράση στα υπόλοιπα κόμματα για ψήφιση του άρθρου

Ποιός αποκλείεται κοινωνικοί φορείς

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα: κυβέρνηση

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): γυναίκες παιδιά ηλικιωμένοι

Όρια στη δράση: -----

Νομιμοποίηση (μη) δράσης: διευκόλυνση καταγγελίας και βοήθεια θυμάτων

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη

Ο εισηγητής δίνει προτεραιότητα στα ατομικά δικαιώματα και στην αξία του πολιτισμού ως πρότυπο διαμόρφωσης πολιτικής και θεώρησης του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας, το οποίο αναπαρίσταται ως μια νοσηρή κατάσταση στη Διάγνωση.

Τι θεωρείται ως καλό πολιτισμός, ατομικά δικαιώματα

Τί θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία ως νοσηρό φαινόμενο

Θέση των κανόνων στο κείμενο (στη Διάγνωση μόνο)

5.ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη Η Διάγνωση καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της ομιλίας σε σχέση με την Πρόγνωση Ο ομιλητής δίνει έμφαση στον ιδιωτικό χαρακτήρα του φαινομένου ως εμπόδιο στην καταγγελία και προτείνει την ποινική διαμεσολάβηση ως λύση σε αυτό το θέμα.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Έμφαση στην προστασία θυμάτων και στην ιδιωτική φύση του θύματος , στα ανθρώπινα δικαιώματα

Στην Πρόγνωση η έμφαση δίνεται στην καταγγελία .

Αντιφάσεις μεταξύ στοιχείων και διαστάσεων:

Τόσο στην Πρόγνωση όσο και στη Διάγνωση τονίζεται το πρόβλημα σχετικά με την δυσκολία καταγγελίας. Ωστόσο, στην Πρόγνωση δεν αναφέρονται άλλα στοιχεία, όπως η συμπεριφορά δηλαδή τα πλημμελήματα, κάτι που μπορεί να ερμηνευθεί ως άγνοια ή προχειρότητα. Επίσης, παρατηρείται διαφορετική νοηματοδότηση του ιδιωτικού.

Σχόλια Παρότι επιχειρεί να παραμείνει ουδέτερος ως προς την ισότητα των φύλων, αναφέρεται σε γυναίκα-θύμα όταν περιγράφει στοιχεία ερευνών, γεγονός που υποδηλώνει μια υποβόσκουσα αντίληψη για την ενδοοικογενειακή βία που επικεντρώνεται στη γυναίκα-θύμα.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006, Άρθρα 1-23). Εισήγηση της **MARIA ΚΟΛΛΙΑ ΤΣΑΡΟΥΧΑ** στην πρώτη συνεδρίαση επί της αρχής σ.9529-9530.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επιχειρήματα υπέρ της ψήφισης του νόμου και της αναγκαιότητας του

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος εισήγησης/παρέμβασης: Επιχειρηματολογία υπέρ του νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: Μέρη που δεν αμαφéronται στην ποινική διαμεσολάβηση και το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας

Ομιλητής MARIA ΚΟΛΛΙΑ ΤΣΑΡΟΥΧΑ ΝΟΜΙΚΟΣ Ν.Δ.

Ακροατήριο: βουλευτές, κοινό

Έννοιες Ευαισθητοποίησης

ΦΩΝΗ

Περίληψη Η εισηγήτρια, ως νομικός, χρησιμοποιεί αρκετούς κοινωνικούς όρους, και λιγότερο νομικούς, προκειμένου να θέσει τις βάσεις του σε κοινωνικά αίτια και αντιλήψεις, αναφερόμενη στο πρόβλημα με απλό και κατανοητό ύφος.

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
Σωφρονιστική μέθοδος	Νομικός όρος και κοινωνικός όρος αναφέρεται σε πατριαρχικά πρότυπα καταπίεσης προκειμένου να επιτευχθεί η συμμόρφωση και υπακοή
Τα εν οικο	Κοινωνικός όρος υποδηλώνει έναν απόλυτο διαχωρισμό δημόσιας και ιδιωτικής ζωής
Κοινωνική παθογένεια	Κοινωνικός όρος αναφέρεται σε θεώρηση κοινωνίας ως ζωντανού οργανισμού και εγκλήματος ως παθολογίας, ως παθογόνου κατάστασης επικίνδυνης για την κοινωνική υγεία-συνοχή

Κοινωνικός αποκλεισμός	Κοινωνικός όρος αναφέρεται στις κοινωνικές προεκτάσεις του φαινομένου
Τραγικό φαινόμενο	Φορτισμένη λέξη, προκειμένου να δείξει ευαισθησία για φαινόμενο
Δικαίωμα ιδιοκτησίας	Κοινωνικός όρος παραπέμπει σε πατριαρχικές παραδοσιακές αντιλήψεις
Θύμα	Νομικός και κοινωνικός όρος καθώς ενέχει μια αξιολογική διάσταση
Ενήλικοι άνδρες	Κοινωνικός όρος που υποδηλώνει την ενηλικιότητα ως κριτήριο για το δράστη
Ασθενή μέλη (της οικογένειας)	Κοινωνικός όρος παραπέμπει στα θύματα και ενέχει υποδηλώσεις κοινωνικής ανικανότητας
Κοινωνικό ταμπού	Κοινωνικός όρος παραπέμπει σε κάτι που είναι απαγορευμένο, μη προσιτό και υπονοεί την ιδιωτική φύση του φαινομένου ως κεντρικού προβλήματος
Ανδροκρατία	Κοινωνικός όρος παραπέμπει σε φεμινιστική θεώρηση της ενδοοικογενειακής βίας
Πατριαρχικό σύστημα αξιών	Κοινωνικός όρος παραπέμπει σε φεμινιστικές θεωρήσεις για το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Παρουσιάζει το πρόβλημα στις κοινωνικές του διαστάσεις μέσα από μια ιστορική θεώρησή του. Έτσι, το φαινόμενο θεωρείται απόρροια πατριαρχικών δομών και αντιλήψεων. Η τοποθέτησή της παρότι επιχειρεί μια ουδετερότητα ως προς το φύλο χρησιμοποιώντας έννοιες όπως ασθενή μέλη και απροστάτευτα μέλη και ισχυρισμούς του τύπου «δεν αφορά αποκλειστικά τις γυναίκες», αναγνωρίζει με έναν λανθάνοντα τρόπο την έννοια της ισότητας των φύλων ως δομική του προβλήματος. Επίσης, επικεντρώνεται στο θέμα της ιδιωτικής φύσης του αδικήματος στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα. Το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας σε συνδυασμό με τη μη καταγγελία από τα θύματα

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. Πλήγμα για δημοκρατία και κοινωνία απειλή για θεμελιώδη δικαιώματα

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών κατάλοιπα πατριαρχικού συστήματος αξιών και ανδροκρατίας

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες ανεξάρτητα από μορφωτικό, βιοτικό επίπεδο και κοινωνική θέση

Ταυτότητα όχι αποκλειστικά γυναίκες, παιδιά, υπερήλικες, ανήμποροι άνθρωποι που έχουν ανάγκη(βλ.σχόλια σ.49)

Συμπεριφορά ενδοοικογενειακή βία όχι μόνο σωματική αλλά ψυχολογική, σεξουαλική, οικονομική

Κανόνες ισότητα φύλων , ατομικές ελευθερίες

Σύμβολα συμβολική αναπαράσταση του άνδρα-αφέντη γυναίκες,παιδιά ως αντικείμενα ιδιοκτησίας

Θεσμοί πλατφόρμα του Πεκίνου για την ισότητα των φύλων, σύνδεσμος για τα δικαιώματα της γυναίκας

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι παραγωγή πατριαρχικές αντιλήψεις, αναπαραγωγή /συντήρηση λόγω ιδιωτικού χαρακτήρα του φαινομένου

Παιχνίδια δεν είναι ωριαία παιχνίδια

Νομιμοποίηση της βίας/Ερμηνείες ανδροκρατικές και πατριαρχικές αντιλήψεις ο ιδιωτικός χαρακτήρας της ενδοοικ.βίας

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία Επιχειρεί να τονίσει τη σοβαρότητα προβλήματος για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα

Στιλ απλό, περιγραφικό, επιδερμικό, με έμφαση σε συγκεκριμένες πτυχές του φαινομένου

Τεχνικές Πειθούς περιγραφή προβλήματος και έμφαση στην αναγκαιότητα των μέτρων αντιμετώπισης , περιγράφοντας το φαινόμενο στην ιστορική του διάσταση.

Διχοτομικές Διακρίσεις -----

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις ιδιωτική υπόθεση/κοινωνική παθογένεια

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας θεσμός οικογένειας

Ιδιότητα του πολίτη θεμελιώδη δικαιώματα

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Η εισηγήτρια αποδίδει υπευθυνότητα στην κοινωνία και καλεί τα άλλα κόμματα προς δράση για προστασία των θεμελιωδών ατομικών δικαιωμάτων

Αιτιότητα: κατάλοιπα πατριαρχικών αντιλήψεων

Υπευθυνότητα κυβέρνηση, ευθύνη της ίδιας ως βουλευτή και γυναίκας

Ποιος πλήττεται ανθρώπινα δικαιώματα, δημοκρατία, κοινωνία

Κανονιστικότητα ανθρώπινα δικαιώματα, αρμονική συμβίωση μέσα στην οικογένεια

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι άνδρες ως δράστες,

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες (όχι αποκλειστικά), παιδιά, ηλικιωμένοι ως θύματα

3.ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Αναφέρεται πολύ σύντομα και επιδερμικά στην ποινική διαμεσολάβηση ως τρόπον επίλυσης του φαινομένου με θετικά σχόλια (πρωτοποριακή) κυρίως επικεντρώνοντας στη διευκόλυνση της καταγγελίας και της γνωστοποίησης με διακριτικότητα.

Παρουσίαση η εφαρμογή της ποινικής διαμεσολάβησης η οποία περιγράφεται ως πρωτοποριακή για τη χώρα.

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική δυνατότητα κοινοποίησης της βίας στη βάση της εχεμύθειας και της μυστικότητας

Μέσα διαμεσολάβηση, υποστηρικτικές δομές, εκπαιδευμένοι οικογενειακοί λειτουργοί

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα θύμα

Συμπεριφορά ενδοοικογενειακή βία σε συνδυασμό με μη καταγγελία (πλημμελήματα)

Κανόνες μυστικότητα και προστασία θύματος,

Σύμβολα -----

Θεσμοί Συμβούλιο της Ευρώπης για διαμεσολάβηση στις ποινικές υποθέσεις

Μηχανισμοί

Πόροι δεν αναφέρονται

Κανόνες όχι ιδιωτική υπόθεση, πρέπει να καταγγέλλεται, νομική υποχρέωση χώρας

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας -----

Μορφή

Επιχειρηματολογία Η ποινική διαμεσολάβηση θα βοηθήσει το θύμα ως προς την

Στιλ απλό, κατανοητό, επιδερμικό, σύντομο, ελλιπές

Τεχνικές πειθούς περιγραφή λειτουργίας

Διχοτομικές διακρίσεις -----

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις -----

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας θεσμός οικογένειας

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη -----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη καθιστά υπεύθυνο για δράση την κυβέρνηση για προστασία του θύματος και διευκόλυνσης της καταγγελίας αλλά και κοινωνικούς φορείς, Εκκλησία και μη κυβερνητικές οργανώσεις για την προσπάθεια εξάλειψης του φαινομένου και βοήθειας των θυμάτων.

Πρόσκληση για δράση κοινωνικοί φορείς, Εκκλησία, ΜΚΟ

Ποιός αποκλείεται -----

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα: κυβέρνηση

Σε ποιόν απευθύνονται : γυναίκες παιδιά ηλικιωμένοι

Όρια που τίθενται στη δράση: πρέπει ανίχνευση βαθύτερων αιτίων, όχι μόνο νομική αντιμετώπιση

Νομιμοποίηση (μη) δράσης Ατομικά δικαιώματα, δημοκρατία, οικογένεια

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη Η εισηγήτρια θεωρεί ως κανόνα απαραβίαστο τα θεμελιώδη ατομικά δικαιώματα παράλληλα με την αρμονική συμβίωση μέσα στην οικογένεια και την ενίσχυση έτσι της δημοκρατίας, των υγιών ή ενδοοικογενειακή βία συνιστά απειλή. Στο ίδιο πνεύμα θεωρεί πως η ιδιωτική φύση του φαινομένου συντηρεί το πρόβλημα.

Τι θεωρείται ως καλό ατομικά θεμελιώδη δικαιώματα μέσα στην οικογένεια, αρμονική συμβίωση οικογένειας.

Τί θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία ως κατάλοιπο πατριαρχικών αντιλήψεων σε συνδυασμό με τη μη καταγγελία.

Θέση των κανόνων στο κείμενο. Στη Διάγνωση μόνο. Στην Πρόγνωση αν και δεν αναφέρονται ωστόσο από τα λεγόμενα συνάγεται έμμεσα πως η προστασία του θύματος κρίνεται πρωταρχική μέσα από τη διευκόλυνση καταγγελίας

5.ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη Η έμφαση δίδεται κυρίως στο ζήτημα του ιδιωτικού και πως αυτό εμποδίζει την καταγγελία. Η Διάγνωση είναι πιο αναπτυγμένη αναφερόμενη και στις κοινωνικοιστορικές διαστάσεις του φαινομένου σε αντίθεση με την Πρόγνωση που είναι πολύ ελλιπής, σύντομη και επιφανειακή δίνοντας έτσι την αίσθηση μιας προχειρότητας στο λόγο και άγνοιας για τη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Στη Διάγνωση αναλύονται περισσότερο θέματα που σχετίζονται με τα αίτια το ιδιωτικό ως εμπόδιο στην καταγγελία, τα ατομικά δικαιώματα. Στην Πρόγνωση δεν αναφέρεται καθόλου στα σημεία αυτά παρά μόνο στο πως θα διευκολυνθεί το θύμα να μιλήσει για το πρόβλημα του.

Αντιφάσεις στις διαστάσεις και στα στοιχεία:

Η έννοια του ιδιωτικού στη Διάγνωση αναφέρεται ως εμπόδιο για την γνωστοποίησή του ως ταμπού, στην Πρόγνωση ως μυστικότητα δηλαδή διακριτικότητα και εχεμύθεια που διευκολύνει καταγγελία και προστατεύει το θύμα.

Σχόλια δε γίνεται καμιά αναφορά στο τι αφορά η ποινική διαμεσολάβηση δηλαδή τα πλημμελήματα και για την περαιτέρω διαδικασία και τη θέση του θύματος σε αυτή, γεγονός που μπορεί να ερμηνευθεί ως άγνοια για τη διαδικασία. Σε σχέση με το θέμα του ιδιωτικού, όσον αφορά τη Διάγνωση νοηματοδοτείται ως μεμονωμένη περίπτωση ως πρόβλημα που πρέπει να επιλυθεί και συγκεκριμένα αντιδιαστέλλεται προς την έννοια της κοινωνικής παθογένειας. Στο σημείο αυτό η ενδοοικογενειακή βία σχεδόν ταυτίζεται με την έννοια του ιδιωτικού, του κρυμμένου, του προσωπικού. Όσον αφορά την Πρόγνωση το ιδιωτικό νοηματοδοτείται ως προς μυστικότητα εχεμύθεια και διακριτικότητα στην παρέμβαση του κράτους.

Σχετικά με την έμφυλη διάσταση του φαινομένου, η εισηγήτρια ενώ τοποθετείται αρχικά προς μια άποψη τοποθετημένη στην προβληματική της ισότητας των φύλων και στην κακοποιημένη γυναίκα κάνει προσπάθειες να παραμείνει συνεπής με το πλαίσιο του νόμου, αναφερόμενη έτσι σε μια ευρεία γκάμα θυμάτων (βλ πρακτικά σ.9530, οι φράσεις της οποίας φανερώνουν σχεδόν μια ταύτιση με τις κακοποιημένες γυναίκες και μιλά ως αντιπρόσώπός τους)

Φαίνεται πως η εισηγήτρια ενσωματώνει το λόγο για την Ποινική διαμεσολάβηση στα όσα προειπώθηκαν για το φαινόμενο. Οι μη λεπτομερείς αναφορές της δείχνουν μια αδιαφοροποίητη προσέγγιση των δυο. Η ποινική διαμεσολάβηση έρχεται απλά να προστεθεί ως η κατάλληλη επίλυση για το πρόβλημα της καταγγελίας που περιγράφηκε παραπάνω.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισήγηση της **Ε.,ΜΠΕΡΝΙΔΑΚΗ-ΑΛΑΝΤΟΥΣ** στην πρώτη συνεδρίαση επί της αρχής του νομοσχεδίου σ.9531-9532.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επιχειρήματα υπέρ της ψήφισης του νόμου και της αναγκαιότητας του

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισήγησης: Επιχειρηματολογία υπέρ του νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: Πρακτικά συζητήσεων της βουλής για το θέμα της ποινικής διαμεσολάβησης . ενδοοικογενειακής βίας οικογένεια

Ομιλητής Ε.,ΜΠΕΡΝΙΔΑΚΗ-ΑΛΑΝΤΟΥΣ, Φιλολόγος, Ν.Δ.

Ακροατήριο βουλευτές, κοινό

1.ΦΩΝΗ

Περίληψη

Με απλό και συνεκτικό λόγο, ως προς τις έννοιες που χρησιμοποιεί, η εισηγήτρια περιγράφει το φαινόμενο κυρίως με κοινωνικούς όρους και φορτισμένες αξιολογικά φράσεις προκειμένου να δώσει έμφαση στη σοβαρότητα του προβλήματος. Κρατά μια ουδέτερη στάση σχετικά με το φύλο επιστρατεύοντας νομικούς όρους ή ουδέτερες έννοιες.

Λέξεις/ Έννοιες	Προέλευση
Κρούσματα	Ιατρικός όρος που δηλώνει προσβολή ατόμου από μολυσματική ασθένεια, μεταφ. για παράβαση ποινικού ή ηθικού νόμου, θεώρηση εγκλήματος ως ασθένειας επικίνδυνης για κοινωνία
κοινωνικό πρόβλημα	Κοινωνικός όρος υποδηλώνει κοινωνικές ρίζες φαινομένου
απαράδεκτη μορφή βίας	Αξιολογικά φορτισμένη έκφραση ως έμφαση σε αποδοκιμασία για πράξη
ιδιαίτερο έγκλημα	Κοινωνικός και νομικός όρος παραπέμπει σε

θέμα ταμπού	διαφοροποίηση ενδοοικογενειακής βίας από κοινή βία Όρος που προέρχεται από πολυνησιακές γλώσσες, με την ευρύτερη έννοια χρησιμοποιείται για την ενδοοικογενειακή βία για να δηλώσει το απαγορευμένο, αντιμετωπίζεται από την κοινωνία ως μη υπάρχον, για λόγους ηθικής ή κοινωνικών προκαταλήψεων.
Κακώς κείμενα (ελληνικής κοινωνίας και οικογένειας)	Όρος της καθομιλούμενης παραπέμπει σε έννοιες που υποδηλώνουν μια λανθάνουσα θετική στάση για την ιδιωτικότητα ως προστασία
ταμπουράνεται (οικογένεια)	Στρατιωτικός όρος παραπέμπει σε οικογένεια εκτεθειμένη σε κίνδυνο στιγματισμού
(Μετατρέπονται τα παιδιά σε) θύτες	Νομικός όρος και κοινωνικός που ενέχει μια αρνητική αξιολόγηση
φάυλος κύκλος	Κοινωνικός όρος που αναφέρεται στη θεωρία του κύκλου της βίας
υγιές κοινωνικό περιβάλλον	Ιατρικός όρος αναφέρεται στην οικογένεια ως κατεξοχήν χώρο φυσιολογικής ζωής
υγιείς σχέσεις (οικογένεια)	Ιατρικός όρος παραπέμπει σε θεώρηση βίας ως
Αδύναμα μέλη (οικογένειας)	Όρος που χρησιμοποιείται για τα θύματα και υποδηλώνει μια εγγενή κοινωνική ανικανότητα
Θύματα	Νομικός όρος και κοινωνικός όρος (όπ.παρ.)
Δράστες	Νομικός και κοινωνικός όρος με αρνητική αξιολογική χροιά

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Η εισηγήτρια αναφέρεται στο φαινόμενο με αρνητικούς χαρακτηρισμούς και έντονα προτρεπτικό ύφος, αναδεικνύοντας τη σοβαρότητά του και την επικινδυνότητά του για τα θύματα και την κοινωνία (κύκλος βίας). Δίνει έμφαση στην προστασία των αδύναμων μελών της οικογένειας. Επιλέγει να κρατήσει ουδέτερη στάση ως προς τη διάσταση του φύλου γι' αυτό και χρησιμοποιεί νομικούς όρους ή ουδέτερους όρους. Η γυναίκα δεν είναι το αποκλειστικό θύμα, αντίθετα Δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία αναπήρων. Ωστόσο, αυθόρμητα αναφέρεται στη γυναίκα- θύμα, όταν μιλά για τη στήριξη των θυμάτων, υποδηλώνοντας μια λανθάνουσα αντίληψη υπέρ της γυναικείας θυματοποίησης.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα η ενδοοικογενειακή βία ως ιδιαίτερο έγκλημα

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. Πλήττει οικογένεια και κοινωνία

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών ταμπού και προκαταλήψεις

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα γυναίκες (όχι αποκλειστικά), παιδιά ηλικιωμένοι, έμφαση στους ανάπηρους και ανήμπορους, άνδρες ως αδύναμα μέλη της οικογένειας

Συμπεριφορά η βία κατά αδύναμων μελών μιας οικογένειας που ασκείται σε κατάσταση εξαθλίωσης και απόγνωσης

Κανόνες οικογένεια ως περιβάλλον θετικών συναισθημάτων, δεν είναι ιδιωτική υπόθεση, προστασία θυμάτων

Σύμβολα -----

Θεσμοί -----

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι προκαταλήψεις ταμπού, κύκλος βίας

Κανόνες ασφαλές οικογενειακό περιβάλλον

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες προκαταλήψεις, ταμπού

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία επικινδυνότητα φαινομένου αξία οικογένειας

Στιλ χρήση 1^{ου} πληθυντικού προσώπου προτρεπτικό, απλό κατανοητό περιγραφικό χρησιμοποιεί κοινωνικούς όρους για την περιγραφή φαινομένου,

Τεχνικές Πειθούς δυνατότητες νομοσχεδίου

Διχοτομικές Διακρίσεις αρένας αδύναμος κρίκος, αδύναμα μέλη οικογένειας

Μεταφορές οικογένεια ως θύμα κοινωνική αποστολή (οικογένειας)

Αντιθέσεις -----

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας θεσμός ελληνικής οικογένειας

Ιδιότητα του πολίτη -----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Η εισηγήτρια καθιστά υπεύθυνους απέναντι στο φαινόμενο όλους μιλώντας στο 1^ο πληθυντικό πρόσωπο πολιτεία κόμματα κοινωνικούς φορείς και πολίτες, για την στήριξη και προστασία των θυμάτων και της οικογένειας

Αιτιότητα: δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένα αίτια, ταμπού και προκαταλήψεις

Υπευθυνότητα κυβέρνηση, Πολιτεία, κοινωνικοί φορείς, ενεργοί πολίτες

Ποιος πλήττεται θύματα οικογένεια κοινωνία

Κανονιστικότητα υγιής οικογένεια , όχι ιδιωτική φύση εγκλήματος

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι δράστες

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες, παιδιά, ηλικιωμένοι, ανάπηροι

Νομιμοποίηση δράσης προστασία θυμάτων και οικογένειας

ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Αναφέρεται επιγραμματικά στην ποινική διαμεσολάβηση ως διαμεσολάβηση από την πολιτεία για την επαναφορά της οικογένειας σε υγιείς σχέσεις.

Παρουσίαση Η ποινική διαμεσολάβηση θα δώσει λύση στα ζητήματα που προανέφερε σχετικά με την καταγγελία και την προστασία της αρμονικής συμβίωσης μέσα στην οικογένεια

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική επαναφορά της οικογένειας σε υγιείς σχέσεις

Μέσα διαμεσολάβηση Πολιτείας και στήριξη από κοινωνικούς φορείς

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα δεν αναφέρονται

Συμπεριφορά εξαίρεση η σεξουαλική παρενόχληση

Κανόνες οικογένεια ως υγιές περιβάλλον

Σύμβολα -----

Θεσμοί -----

Μηχανισμοί

Πόροι δεν αναφέρονται

Κανόνες δεν αναφέρονται

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας δεν αναφέρονται

Μορφή

Επιχειρηματολογία αναφορά στη δυνατότητα της Π.Δ.

Σπλ απλό κατανοητό σύντομο

Τεχνικές πειθούς προτροπή για την ψήφιση του άρθρου

Διχοτομικές διακρίσεις -----

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις-----

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας οικογένεια

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη -----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Αποδίδει ευθύνη σε όλους και προσκαλεί κυβέρνηση κόμματα κοινωνικούς φορείς και πολίτες στην αντιμετώπιση του φαινομένου

Πρόσκληση για δράση κυβέρνηση κόμματα κοινωνικούς φορείς και πολίτες

Ποιός αποκλείεται -----

Ποιός έχει φωνή για να προτείνει κατάλληλα μέτρα: κυβέρνηση

Σε ποιούς απευθύνονται (target group): γυναίκες παιδιά ηλικιωμένοι

Όρια που τίθενται στη δράση: νομική αντιμετώπιση δε φτάνει

Νομιμοποίηση (μη) δράσης: οικογενειακή συνοχή.

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη

Η εισηγήτρια θεωρεί την οικογενειακή ζωή ως το φυσιολογικό πεδίο ανάπτυξης σχέσεων σε σχέση με ενδοοικογενειακή βία που αντιμετωπίζεται ως κάτι το νοσηρό και επικίνδυνο για την κοινωνία

Τι θεωρείται ως καλό υγιές οικογενειακό περιβάλλον

Τί θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία , ιδιωτική φύση φαινομένου ταμπού

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στις δύο

5.ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη Η εισηγήτρια αναφέρεται περισσότερο στο φαινόμενο. Η αναφορά στην ποινική διαμεσολάβηση ουσιαστικά ενσωματώνεται στην περιγραφή του φαινομένου με έναν αδιαφοροποίητο τρόπο, καθώς δεν αναφέρεται στη συμπεριφορά που αφορά δηλαδή τα πλημμελήματα. Χαρακτηριστικό είναι ότι αναφέρεται στην ενδοοικογενειακή βία ως κάτι το αυτονόητο γνωστό και κατανοητό, χωρίς να αναλύει και να επεξηγεί τις διαστάσεις του. Αντίθετα, εφιστά την προσοχή κυρίως στο θέμα του ιδιωτικού και της καταγγελίας του φαινομένου. Οι αναφορές στα θύματα είναι πολύ σύντομες και δεν αφορούν αποκλειστικά τη γυναίκα, αλλά επισημαίνει έμμεσα ως θύμα ολόκληρη την οικογένεια

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Κάνει εκτεταμένη αναφορά στις προκαταλήψεις και τα ταμπού και βασικός άξονας της εισήγησης είναι η αναφορά στην οικογένεια

Αντιφάσεις στα στοιχεία και διαστάσεις:

Αναφερόμενη στην ποινική διαμεσολάβηση βασικός πρωταγωνιστής γίνεται η οικογένεια σε αντιπαράθεση με τη Διάγνωση όπου θύματα και δράστες είναι σαφώς διαχωρισμένα και η προστασία και στήριξη των θυμάτων έρχεται πρώτη.

ΣΧΟΛΙΑ

Επιχειρεί να παραμείνει ουδέτερη σε σύμπνοια με το νομικό πλαίσιο, ωστόσο αναφέρεται σε γυναίκα- θύμα αυθόρμητα όταν μιλά για στήριξη θυμάτων.

Η τάση για τιμωρητικότητα που διακρίνεται στη Διάγνωση μετατοπίζεται στην ποινική διαμεσολάβηση, όπου οι ρόλοι θύματα και δράστες δεν είναι τόσο απόλυτα διαχωρισμένοι και η οικογένεια παίρνει τη θέση του θύματος.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισήγηση του Ι.ΜΠΟΥΓΑΣ ΝΟΜΙΚΟΣ Ν.Δ. στην 1^η συνεδρίαση επί της αρχής σ.9532-9533.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επιχειρήματα υπέρ της ψήφισης του νόμου και της αναγκαιότητας του

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης: Επιχειρηματολογία υπέρ του νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη που απορριφθήκαν: Μέρη των κειμένων που δεν αναφέρονταν στην ποινική διαμεσολάβηση και το φαινόμενο

Ομιλητής Ι.ΜΠΟΥΓΑΣ, ΝΟΜΙΚΟΣ Ν.Δ.

Ακροατήριο κοινό, βουλευτές

Έννοιες Ευαισθητοποίησης

1.ΦΩΝΗ

Με απλό ύφος επιχειρεί να πείσει για την αναγκαιότητα του νομοσχεδίου χρησιμοποιώντας πολλές φορτισμένες έννοιες και λιγότερο νομικού όρους.

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
Αποδοκιμαστές πράξεις βίας	αξιολογικά Φορτισμένη φράση με έντονες ηθικές υποδηλώσεις
Ιδιώνυμο κοινωνικό φαινόμενο	Νομικός όρος και κοινωνικός όρος συνάδει με φεμινιστικές απόψεις περί διαφοροποίησης της ενδοοικογενειακής βίας από κοινή βία
Θεραπευτική μεταχείριση	Ιατρικός όρος παραπέμπει σε ατομοκεντρικές θεωρήσεις του εγκλήματος
(Να λειτουργήσει) φυσιολογικά	Ιατρικός όρος (οπ.παρ.)

Έγκληση	Νομικός όρος
Αρρωστοί άνθρωποι (δράστες)	Ιατρικός όρος (οπ.παραπάνω)υποδηλώνει μια τάση επιεικείας και συγκατάβασης ως προς το δράστη
Θεραπευτική αγωγή	Ιατρικός όρος (οπ.παρ.)
Δοκιμαζόμενη οικογένεια	Φορτισμένη – δραματοποιημένη έννοια
Ομαλός οικογενειακός βίος	Έκφραση που παραπέμπει σε υποδηλώσεις για τη φυσιολογικότητα
Ασθενέστερα-ανυπεράσπιστα μέλη	Όροι που υπονοούν για τα θύματα μια κατάσταση εγγενούς αδυναμίας και παθητικότητας

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Ο εισηγητής με απλο υφους περιγραφει το φαινομενο της ενδοοικογενειακής βίας ως επικίνδυνο για τη λειτουργία της οικογένειας. Η αναφορά στην οικογένεια είναι βασική στο λόγο του. Υπάρχει μια τάση για ουδετερότητας ως προς το φύλο, περιλαμβάνοντας στα θύματα παιδιά ηλικιωμένους και χρησιμοποιώντας ουδέτερους ως προς το φύλο όρους. Επίσης, αναγνωρίζει ως κοινωνικό φαινόμενο, κυρίως, όμως αντιδιαστέλλοντας με το ιδιωτικό και όχι ως προς τα αίτιά του.

A.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα βία μέσα στην οικογένεια

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. Απειλεί τον ομαλό οικογενειακό βίο και τη λειτουργία των οικογενειών

B.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών αναφέρεται ως κοινωνικό φαινόμενο αλλά δεν εντοπίζονται συγκεκριμένα αίτια βλ.σχόλια

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα ασθενέστερα και ανυπεράσπιστα μέλη της οικογένειας, γυναίκες ανήλικα παιδιά, άτομα μεγάλης ηλικίας, τα σωματικώς και πνευματικώς μειονεκτούντα άτομα

Συμπεριφορά πράξεις βίας εντός της οικογένειας

Κανόνες δεν είναι ιδιωτική υπόθεση , θεσμός οικογένειας

Σύμβολα δοκιμαζόμενη οικογένεια

Θεσμοί/φορείς Σύνταγμα για προστασία οικογένειας

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι -----

Κανόνες δεν είναι ιδιωτική υπόθεση, υγιής οικογένεια

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες σιωπή, συγκάλυψη, αδιαφορία

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία

Στιλ απλό, χρήση περισσότερο φορτισμένων εκφράσεων και ιατρικών ορών, περιγραφικό, χωρίς λεπτομέρειες

Τεχνικές Πειθούς έμφαση στις συνέπειες του φαινομένου και στην ευθύνη και ευαισθησία του Υπουργείου

Διχτομικές Διακρίσεις -----

Μεταφορές δοκιμαζόμενη οικογένεια, ασθενέστερα-ανυπεράσπιστα μέλη

Αντιθέσεις κοινωνικό /ιδιωτικό

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας θεσμός οικογένειας

Ιδιότητα του πολίτη -----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Ο εισηγητής αποδίδει ευθύνη για δράση στην κυβέρνηση πολιτεία και την κοινωνία προκειμένου να προστατευτεί η οικογενειακή συνοχή και λειτουργία

Αιτιότητα: κοινωνικό φαινόμενο, αλλά δεν αναφέρεται πιο συγκεκριμένα σε αιτίες

Υπευθυνότητα κοινωνία, Υπουργείο Δικαιοσύνης, Πολιτεία, κυβέρνηση, πολίτες

Ποιος πλήττεται οικογενειακή ζωή και λειτουργία

Κανονιστικότητα υγιές οικογενειακό περιβάλλον

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι δεν αναφέρεται άμεσα

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες, παιδιά, ηλικιωμένοι, αδύναμοι

Νομιμοποίηση (μη) δράσης οικογένεια

3.ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Ο εισηγητής περιγράφει την ποινική διαμεσολάβηση ως τον κατάλληλο τρόπο αποφυγής των συνεπειών της δίκης για το δράστη και εστιάζει κυρίως στη θεραπευτική συμβολή του στη συμπεριφορά του δράστη.

Παρουσίαση Η ποινική διαμεσολάβηση ως λύση, καινοτόμος θεσμός, θεραπευτική αντιμετώπιση του δράστη

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική θεραπευτική αγωγή του δράστη πριν γυρίσει ξανά στην οικογένειά του

Μέσα θεραπεία

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα γυναίκες, παιδιά, ηλικιωμένοι, ανήμποροι

Συμπεριφορά δεν αναφέρεται βλ.σχόλια

Κανόνες θεραπεία δράστη νομική υποχρέωση χώρας προς ευρωπαϊκή νομοθεσία

Σύμβολα οικογένεια ως ύψιστη αξία την οποία υπηρετούν τα μέλη της βλ.σχόλια

Θεσμοί ευρωπαϊκό Συμβούλιο για Π.Δ.

Μηχανισμοί

Πόροι δεν αναφέρονται άμεσα βλ.σχόλια

Κανόνες θεραπεία δράστη, προστασία οικογένειας

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας ψυχιατρικό-θεραπευτικό μοντέλο θεώρησης του φαινομένου : ψυχολογικά προβληματική συμπεριφορά του δράστη

Μορφή

Επιχειρηματολογία επικέντρωση στη θεραπεία του δράστη και στα καθήκοντά του προς οικογένεια

Στιλ απλό, κατανοητό

Τεχνικές πειθούς υποθέσεις, αντιπαράθεση

Διχοτομικές διακρίσεις δράστες-άρρωστοι άνθρωποι, δράστες-μέλη οικογένειας

Μεταφορές δράστης ως άρρωστος που χρήζει θεραπείας

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας θεσμός οικογένειας

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη -----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Ο εισηγητής επιχειρεί να πείσει για την ψήφιση του νομοσχεδίου τα άλλα κόμματα μέσα από αντιπαράθεσεις και απαντήσεις σε ενστάσεις και δηλώνει την ευαισθησία της κυβέρνησης για το ζήτημα αυτό, αναφερόμενος στην ευθύνη και τη βούληση πολιτείας να αντιμετωπίσει το φαινόμενο.

Πρόσκληση για δράση τα άλλα κόμματα

Ποιός αποκλείεται κοινωνικοί φορείς

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα: κυβέρνηση

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): γυναίκες παιδιά ηλικιωμένοι ανυπεράσπιστοι

Όρια που τίθενται στη δράση: δεν αναφέρονται

Νομιμοποίηση (μη) δράσης: προστασία οικογένειας

4. ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη Οι αναφορές του στο θεσμό της οικογένειας είναι εκτενείς και βασικές στην ανάπτυξη των επιχειρημάτων του τόσο στη Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση, γεγονός που υποδηλώνει την ιδιαίτερη σημασία που της αποδίδεται από τον εισηγητή τόσο στη προσέγγιση του φαινομένου όσο και στην αντιμετώπισή του

Τι θεωρείται ως καλό ομαλή οικογενειακή λειτουργία

Τί θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία ως απαράδεκτη μορφή βίας

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στα δυο

5. ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη Αναπτύσσει ισομερώς τόσο τη Διάγνωση όσο και την Πρόγνωση. Σχετικά με το φαινόμενο εστιάζει στην έννοια του ιδιωτικού και στην οικογένεια, ενώ στην Πρόγνωση στην οικογένεια και στη θεραπευτική αντιμετώπιση του δράστη

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία Στη Διάγνωση επικεντρώνεται κυρίως στην οικογένεια και στην έννοια του ιδιωτικού ενώ στην Πρόγνωση στην θεραπευτική αντιμετώπιση του δράστη.

Πέρα από μια σύντομη αναφορά τη συμπεριφορά στη Διάγνωση, στην Πρόγνωση αναφέρεται στην ποινική διαμεσολάβηση χωρίς να οριοθετήσει ποιου είδους πράξεις αφορά.

Αντιφάσεις στα στοιχεία και στις διαστάσεις: Βασικός άξονας στα δυο μέρη της εισήγησης είναι η αναφορά στον οικογενειακό θεσμό και στην προστασία του. Το φαινόμενο ορίζεται ως κοινωνικό όχι όμως ως προς την αιτιολογία του, αλλά σε αντιδιαστολή με το ιδιωτικό, ενώ διατηρείται μια στάση ουδετερότητας σχετικά με το ζήτημα της ισότητας των φύλων. Ωστόσο, στην Πρόγνωση η αιτιότητα εντοπίζεται στην προβληματική, λόγω ασθένειας, συμπεριφοράς του δράστη, ενώ οι συνεχείς αναφορές στον όρο δράστης και δράστες υπονοούν τον άνδρα στη θέση αυτή.

ΣΧΟΛΙΑ Ενώ επιχειρεί να παραμείνει ουδέτερος σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο στην Πρόγνωση διαφαίνεται μια προκατάληψη ως προς το δράστη-άνδρα.

Γενικά δεν γίνονται αναφορές στα θύματα και δράστες παρά στην οικογένεια με εκφράσεις, όπως δοκιμαζόμενη οικογένεια που υποδηλώνει μια τάση θυματοποίησης ολόκληρης της οικογένειας .

Η νοηματοδότηση του ιδιωτικού αφορά το προσωπικό σε αντίθεση με το κοινωνικό που αφορά την Πολιτεία και νομιμοποιεί την παρέμβαση. Στην Πρόγνωση, το ιδιωτικό αποκτά κάτι θετικό αφού αντιδιαστέλλεται προς τον κοινωνικό στιγματισμό και μετατοπίζεται στην προσωπική μεμονωμένη συμπεριφορά του δράστη

Στην Πρόγνωση διαφαίνεται μια τάση επιεικείας προς το δράστη καθώς αντιμετωπίζεται ως μέλος οικογένειας και ως άρρωστος άνθρωπος σε αντιδιαστολή με τον εκ προθέσεως εγκληματία

Επίσης, προβαίνει σε στερεοτυπική προσέγγιση θύματος ορίζοντάς το ως παθητικό και ανίκανο να αντιδράσει, χρησιμοποιώντας προστάσεις και καυσσηγγοίης.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισήγηση της **Ε.Ράπτη** στη 2^η συνεδρίαση επί των άρθρων σ.91-92.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμον η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επιχειρήματα υπέρ της ψήφισης του νόμου και της αναγκαιότητας του

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισήγησης: Επιχειρηματολογία υπέρ του νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: Μέρη που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και το φαινόμενο της βίας

Ομιλητής Ε.Ράπτη Ν.Δ. ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ

Ακροατήριο βουλευτές,κοινό

Έννοιες ευαισθητοποίησης

1.ΦΩΝΗ

Περίληψη Η εισηγήτρια ψυχολόγος στην ιδιότητα, επιλέγει να παρουσιάσει το φαινόμενο χρησιμοποιώντας κυρίως νομικούς όρους, επιχειρώντας να διατηρήσει μια ουδέτερη στάση ως προς τη διάσταση του φύλου, αλλά και τις αιτιολογικές ερμηνείες σε σύμπνοια με το νομικό πλαίσιο.

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
Κοινωνικό φαινόμενο	Κοινωνικός όρος παραπέμπει σε θεώρηση φαινομένου που αφορά κοινωνία έχει κοινωνικές διαστάσεις και προεκτάσεις και σε αντιδιαστολή προς το ιδιωτικό-προσωπικό (βλ.σχόλια)
Αδικήματα πλημμεληματικού χαρακτήρα	Νομικός όρος διαφοροποιεί βία ανάλογα με βαθμό και ένταση
Υπαίτιος	Νομικός και κοινωνικός όρος με αρνητική αξιολογική χροιά
Θύματα	Νομικός και κοινωνικός όρος που υποδηλώνει παθητικότητα
Διάδικοι	Νομικός –ουδέτερος όρος

Ποινική αξίωση	Νομικός όρος
Αντεπάγγελτη δίωξη	Νομικός όρος
Κοινωνική παθογένεια	Κοινωνικός όρος υποδηλώνει θεώρηση κοινωνίας ως ζωντανού οργανισμού και εγκλήματος ως ασθένειας επικίνδυνης
Ποινική διαδικασία	Νομικός όρος
Τα μέρη (στην ποιν.διαμεσολάβηση)	νομικός όρος και κοινωνικός τάση ουδετερότητας

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Η εισηγήτρια κατά την παρουσίαση του φαινομένου εστιάζει πολύ συντομία στο θέμα της ιατρικής φύσης του φαινομένου και της αντιμετώπισης. Η ενδοοικογενειακή βία ταυτίζεται σχεδόν με τη σιωπή και τη συγκάλυψη. Χρησιμοποιώντας κυρίως νομικούς όρους και παραλείποντας αναφορές σε αίτια και ρόλους επιχειρεί να δώσει μια επίφαση ουδετερότητας σχετικά με το φύλο. Ωστόσο, η επισήμανση στην αρχή της εισήγησης για την ημέρα ενάντια της βίας κατά των γυναικών και η αναφορά στη συμβολική πρωτοβουλία των γυναικών της παράταξης να καταθέσουν πρόταση νόμου αναδεικνύει μια λανθάνουσα προοπτική βασισμένη στην έμφυλη διάσταση της ενδοοικογενειακής βίας.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα ενδοοικογενειακή βία

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. Απειλή για υγεία και ανθρώπινα δικαιώματα και αξίες

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών δεν αναφέρονται

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα δεν αναφέρονται άμεσα βλ.σχόλια

Συμπεριφορά ενδοοικογενειακή συμπεριφορά που προσβάλλει σωματική ακεραιότητα και υγεία, προσωπική ελευθερία, γενετήσια αξιοπρέπεια

Κανόνες ανθρώπινη αξιοπρέπεια, ελευθερία αυτοδιάθεση

Σύμβολα Παγκόσμια Ημέρα ενάντια στη βία κατά των γυναικών 24 Νοεμβρίου 2004

Θεσμοί /Φορείς δεν αναφέρονται

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι δεν αναφέρονται άμεσα βλ.σχόλια

Κανόνες αποτελεί κοινωνική παθογένεια

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες δεν αναφέρονται

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία ιδιωτική φύση του φαινομένου ως εμπόδιο στην αντιμετώπιση

Στιλ περιγραφικό χωρίς λεπτομέρειες, χρήση αρκετών νομικών όρων, προσπάθεια ουδετερότητας

Τεχνικές Πειθούς κατάδειξη σοβαρότητας φαινομένου

Διχοτομικές Διακρίσεις -----

Μεταφορές ανήλικα θύματα ως εύθραυστες παιδικές ψυχές, «το ξύλο βγήκε από τον παράδεισο»

Αντιθέσεις ιδιωτικό φαινόμενο/κοινωνική παθογένεια

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας θεσμός οικογένειας

Ιδιότητα του πολίτη ατομικές ελευθερίες αξιοπρέπεια

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Αιτιότητα: Δεν αναφέρεται άμεσα

Υπευθυνότητα γυναίκες παράταξης κυβέρνηση

Ποιος πλήττεται -----

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ατομικές ελευθερίες, αξιοπρέπεια

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι -----

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες παιδιά

Νομιμοποίηση (μη) δράσης ατομικές ελευθερίες

3.ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Η εισηγήτρια κάνει μια σύντομη αναφορά στην ποινική διαμεσολάβηση, χωρίς να περιγράφει εκτενέστερα τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις ενεργοποίησής της. Η ποινική διαμεσολάβηση παρουσιάζεται ως καινοτόμος διάταξη στο παρόν νομοσχέδιο που έχει σκοπό να αποκαταστήσει τις ισορροπίες μέσα στην οικογένεια και να προσφέρει λύση στα πλημμελήματα. Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως μια μέθοδος για την επίτευξη συμφωνίας μέσα από το διάλογο και την επαφή και ως μέσο για την προστασία της ενότητας της οικογένειας.

Παρουσίαση παρουσιάζεται ως πρωτοποριακή διάταξη για τα αδικήματα πλημμεληματικού χαρακτήρα

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική διευκόλυνση καταγγελίας,

Μέσα συμφωνία διαδίκων μέσα από το διάλογο και την επαφή

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα διάδικοι, τα μέρη

Συμπεριφορά αδικήματα πλημμεληματικού χαρακτήρα

Κανόνες προστασία οικογένειας

Σύμβολα -----

Θεσμοί/Φορείς -----

Μηχανισμοί

Πόροι Δεν αναφέρονται

Κανόνες πρέπει να καταγγέλλεται

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας σιωπή και συγκάλυψη

Μορφή

Επιχειρηματολογία διευκόλυνση καταγγελίας και στήριξη θύματος

Στιλ απλό, συνεκτικό κατανοητό, ελλειπές

Τεχνικές πειθούς περιγραφή δυνατοτήτων μέτρου

Διχτομικές διακρίσεις -----

Μεταφορές πλημμέλημα ως διαφονία

Αντιθέσεις -----

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας θεσμός οικογένειας

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη -----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Η εισηγήτρια αποδίδει ευθύνη για δράση στην κυβέρνηση και στα άλλα κόμματα, καθώς είναι ανάγκη να προστατευτούν οι ατομικές ελευθερίες, γυναικών και παιδιών.

Πρόσκληση για δράση τα άλλα κόμματα

Ποιός αποκλείεται κοινωνικοί φορείς

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα για την κυβέρνηση: κυβέρνηση

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): γυναίκες παιδιά

Όρια που τίθενται στη δράση: -----

Νομιμοποίηση (μη) δράσης: ατομικές ελευθερίες

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη Έμμεσα η οικογένεια προσλαμβάνεται ως η φυσιολογικότητα σε αντιδιαστολή με την ενδοοικογενειακή βία που αποτελεί παρέκκλιση.

Τι θεωρείται ως καλό οικογενειακό περιβάλλον

Τί θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στα δυο

5.ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη Αναφέρεται στα επιμέρους άρθρα με συνεκτικό τρόπο, χωρίς να αναπτύσσει πολύ τις απόψεις της για το φαινόμενο. Η αναφορά στην ποινική διαμεσολάβηση γίνεται πολύ σύντομα με επικέντρωση κυρίως στη διευκόλυνση της καταγγελίας ενώ στην Διάγνωση βασικό άξονας ανάπτυξης είναι ο ιδιωτικός χαρακτήρας του φαινομένου ως εμπόδιο στην αντιμετώπιση του.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Συνεκτικό ως προς τη δομή. Τα όρια μεταξύ Πρόγνωσης και Διάγνωσης δεν είναι ευδιάκριτα, καθώς η εισηγήτρια εστιάζει κυρίως στην αντιμετώπιση. Η αναφορά στο φαινόμενο μπορεί να ιδωθεί στα πλαίσια ενός ευρύτερου επεξηγηματικού πλαισίου. Έτσι εστιάζει κυρίως στο θέμα της σιωπής και της καταγγελίας.

Αντιφάσεις στα στοιχεία και στις διαστάσεις:

Η νοσηματοδότηση του ιδιωτικού ταυτίζεται με τη σιωπή και τη μη καταγγελία και αντιδιαστέλλεται προς την κοινωνική παθογένεια, ενώ στην Πρόγνωση προσλαμβάνεται ως διευκόλυνση της καταγγελίας.

ΣΧΟΛΙΑ

Δεν κάνει ιδιαίτερη μνεία στα αίτια, ωστόσο μιλώντας για τη σωματική κακοποίηση ανήλικου αναφέρεται στη φράση «το ξύλο βγήκε από τον παράδεισο», υπονοώντας μια προβληματική πάνω στο θέμα βασισμένη σε αντιλήψεις και στερεότυπα της παραδοσιακής ελληνικής κοινωνίας περί σωφρονισμού στην εκπαίδευση.

Επίσης, πρέπει να επισημανθεί ότι η χρήση ουδέτερων και νομικών όρων ως προς το φύλο κυρίως στην Πρόγνωση δηλώνει μια προσπάθεια να κρατήσει αποστάσεις από χαρακτηρισμούς και να διατηρήσει μια ουδέτερη στάση ως προς το φύλο. Ωστόσο, αναφέρεται στο θέμα της γυναικείας πρωτοβουλίας για τη νομοθετική ρύθμιση και στη συμβολικότητα της ημερομηνίας, γεγονός που αφήνει περιθώρια να διακρίνει κανείς την έμφυλη διάσταση στην αντίληψη του φαινομένου.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). **Κωνσταντάρας Δ.** σ.92-93.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επιχειρήματα υπέρ της ψήφισης του νόμου και της αναγκαιότητας του

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισήγησης: Επιχειρηματολογία υπέρ του νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη που απορρίφθηκαν: Μέρη του κειμένου που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και το φαινόμενο

Ομιλητής Κωνσταντάρας Δ., δημοσιογράφος, Ν.Δ.

Ακροατήριο κοινό ,βουλευτές

1.ΦΩΝΗ

Ο εισηγητής είναι πολύ σύντομος και αναφέρεται σχεδόν επιγραμματικά τόσο στο φαινόμενο όσο και στην ποινική διαμεσολάβηση, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον στις αλλαγές που υφίσταται η ελληνική κοινωνία, χρησιμοποιώντας απλούς όρους και αντιπαρατιθέμενος με συναδέλφους ως προς την πρόταση του οικογενειακού δικαστηρίου.

Λέξεις/Εννοιες	Προέλευση
Κληρονομημένη βία/αγριότητα	Φράση που παραπέμπει σε θεωρία κύκλου της βίας
Μέσο σοφρονισμού	Φράση που παραπέμπει στη θεώρηση της βίας ως απόρροια πατριαρχικών αντιλήψεων
Θύτης/θύμα	Νομικοί και κοινωνικοί όροι

Καθίσταται θύμα	Νομικός όρος και κοινωνικός καθώς εμπεριέχει μια αξιολογική χροιά παθητικότητας και κοινωνικής ανικανότητας

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Αναφέρεται στο φαινόμενο εντάσσοντάς το στα γενικότερα πλαίσια της βίας, υποδηλώνοντας μια αδιαφοροποίητη προσέγγιση των διαφορών μορφών βίας. Επιλεκτικά αναφέρεται σε ορισμένες μόνο διατάξεις και τις αλλαγές που επιφέρουν. Δεν αναλύει και αναπτύσσει τις απόψεις του για τις διαστάσεις του φαινομένου, γεγονός που παραπέμπει σε μια εργαλειακή αντιμετώπιση του ζητήματος, επικεντρώνοντας σε νομικά θέματα. Παραμένει έτσι ουδέτερος ως προς την τοποθέτηση απέναντι σε ιδεολογικά θέματα και διαμάχες.

A.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα κληρονομημένη βία και αγριότητα, νέες αξιόποινες συμπεριφορές

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. Δεν αναφέρεται

B.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών δεν αναφέρονται

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα δεν αναφέρονται

Συμπεριφορά κάθε μορφή βίας μέσα στην οικογένεια

Κανόνες απαγόρευση βίας

Σύμβολα -----

Θεσμοί -----

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι αναπαραγωγή του φαινομένου μέσω κύκλου βίας

Κανόνες -----

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες -----

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία επικέντρωση στις κοινωνικές αλλαγές και στην ανάγκη νομικών αλλαγών

Στιλ απλό κατανοητό, σύντομο, επιφανειακό

Τεχνικές Πειθούς αντιπαράθεση με συναδέλφους και απάντηση

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις -----

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας-----

Ιδιότητα του πολίτη-----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Αιτιότητα: -----

Υπευθυνότητα -----

Ποιος πλήττεται -----

Κανονιστικότητα -----

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι -----

Παθητικοί ρόλοι -----

Νομιμοποίηση μη προβλημάτων-----

3.ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής τάσσεται υπέρ της ποινικής διαμεσολάβησης, χωρίς να επιχειρηματολογεί και να επεξηγεί τις θέσεις του. Η οπτική του εντάσσεται σε μια εργαλειακή προσέγγιση του θέματος.

Παρουσίαση η ποινική διαμεσολάβηση ως χρήσιμη και αναγκαία

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική -----

Μέσα -----

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες -----

Ταυτότητα -----

Συμπεριφορά-----

Κανόνες-----

Σύμβολα -----

Θεσμοί -----

Μηχανισμοί

Πόροι -----

Κανόνες -----

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας-----

Μορφή

Επιχειρηματολογία τάσσεται υπέρ της ποινικής διαμεσολάβησης έστω και σε δοκιμαστικό επίπεδο

Στιλ απλό , κατανοητό, ελλιπές

Τεχνικές πειθούς αντιπαραβολή με θέσεις αντιπολίτευσης

Διχοτομικές διακρίσεις -----

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας -----

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη-----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Ο εισηγητής δεν αναφέρεται σε ρόλους και αποδίδει τη ευθύνη για δράση στην κυβέρνηση

Πρόσκληση για δράση αντιπολίτευση

Ποιός αποκλείεται κοινωνικοί φορείς και άλλα κόμματα

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα: κυβέρνηση

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): δεν αναφέρονται

Όρια που τίθενται στη δράση: δεν αναφέρονται

Νομιμοποίηση (μη) δράσης: κοινωνικές αλλαγές

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη Ο εισηγητής αναγνωρίζει τη νέα πραγματικότητα και την ανάγκη για νομική οριοθέτησή της.

Τι θεωρείται ως καλό νομοθέτηση επί των νέων κοινωνικών εξελίξεων

Τί θεωρείται ως κακό μη νομική αναγνώριση του προβλήματος

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στις δυο

5.ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Ο εισηγητής αναφέρεται στην ποινική διαμεσολάβηση επιγραμματικά μόνο και μόνο για να δηλώσει τη θετική του τοποθέτηση. Δεν επιχειρηματολογεί ούτε επεξηγεί τη θέση του. Παρόμοια και στη Διάγνωση, η παρουσίαση είναι πολύ σύντομη και κυρίως εστιάζει την προσοχή στην αναγκαιότητα του νομοσχεδίου και τις νέες κοινωνικές εξελίξεις στη δομή της οικογένειας.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Αίτια έμφασης των νέων εξελίξεων και την ανάγκη νομοθέτησης

Αντιφάσεις στα στοιχεία και στις διαστάσεις:

ΣΧΟΛΙΑ

Δεν αναφέρεται σε συμπεριφορά για την οποία είναι αρμόδια η ποινική διαμεσολάβηση. Η εισήγηση πρόκειται σχεδόν για δήλωση υπέρ της χρήσης της έστω και δοκιμαστικά, υποδηλώνοντας άγνοια επί του θέματος και ανεπαρκή προετοιμασία για την εισήγηση.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισηγήση **Δ. Τσάντουλα** 2η συνεδρίαση επί των άρθρων σ.94-95.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επιχειρήματα υπέρ της ψήφισης του νόμου και της αναγκαιότητας

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισηγήσης: Επιχειρηματολογία υπέρ του νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: Μέρη που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και το φαινόμενο της βίας

Ομιλητής Δ.ΤΣΑΝΤΟΥΛΑΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ Ν.Δ

Ακροατήριο βουλευτές κοινό

Έννοιες Ευαισθητοποίησης

ΦΩΝΗ

Περίληψη Ο εισηγητής χρησιμοποιώντας αρκετούς ιατρικούς όρους και φορτισμένες συναισθηματικά φράσεις, επιχειρεί να πείσει το Ακροατήριο για την επικινδυνότητα του φαινομένου, τη σημασία της οικογένειας και την καταλληλότητα της ποινικής διαμεσολάβησης. Χρησιμοποιεί έννοιες που βασίζονται σε παραδοσιακές αντιλήψεις και στερεότυπα για το ρόλο της παραδοσιακής οικογένειας, τα θύματα, το ζήτημα του δημόσιου/ιδιωτικού. Χαρακτηριστική είναι η χρήση νομικών όρων στην Πρόγνωση, όπου ο ομιλητής προτιμά να παραμείνει ουδέτερος ως προς τη διάσταση του φύλου.

Λέξεις/Εννοιες	Πρόελευση
Παραδοσιακή ελληνική οικογένεια	Κοινωνικός όρος αναφέρεται στο θεσμό της οικογένειας παραπέμποντας σε πατριαρχικές δομές
Πρόληψη	Νομικός όρος
Φυσιολογικό	Ιατρικός όρος
ευαίσθητα σε τραυματικές συγκρούσεις άτομα	Έκφραση που υποδηλώνει μια αντίληψη εγγενούς αδυναμίας και παθητικότητας για τα θύματα
το μεγαλύτερο ποσοστό του (να είναι) θύματα	Έκφραση που ενέχει αρνητική αξιολογική χροιά και υποδηλώνει παθητικότητα και εγγενή αδυναμία, ανικανότητα
αξιόποινες πράξεις	Νομικός όρος
δημόσια ενέργεια	Κοινωνικός όρος που διαχωρίζει απόλυτα το δημόσιο χώρο από τον ιδιωτικό
κοινωνικός διασυρμός	Κοινωνικός όρος με αρνητικές υποδηλώσεις για τη δημοσιοποίηση της βίαιης πράξης/γεγονότος
αθώα/τραγικά θύματα	Φορτισμένη αξιολογικά και συναισθηματικά έκφραση με ηθικές υποδηλώσεις
κοινωνική ύπωση (συνήλικο μέλη)	Φορτισμένη αξιολογικά έκφραση όπ.παρ.
νοσηρες συμπεριφορές	Κριτικός όρος συμπεριφορών -- -- -- θεωρήσεις της βίας
παθολογική συμπεριφορά ενηλίκων	Ιατρικός όρος όπ.παρ.
κακή/αρρωστημένη οικογενειακή εμπειρία	Ιατρικές εκφράσεις που παρουσιάζουν την ενδοοικογενειακή βία ως ασθένεια και έγκλημα γενικά ως παθολογία επικίνδυνη για κοινωνία
καταγγέλλοντες	Νομικός όρος
Το θύμα	Νομικός όρος και κοινωνικός όρος, καθώς ενέχει μια αρνητική αξιολογική διάσταση
Συγγενικά πρόσωπα	Ουδέτερος όρος, υποδηλώνει μια προσέγγιση με επίκεντρο την οικογένεια ως όλον

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Κατά την περιγραφή του φαινομένου ο εισηγητής αναφέρεται εκτενώς στην αξία της οικογένειας σε τέτοιο βαθμό που το φαινόμενο ορίζεται έτσι εκ του αντιθέτου ως παραδοξότητα και ασθένεια. Αποδέχεται τη συχνότητα της γυναικείας θυματοποίησης αλλά όχι την αποκλειστικότητα, διευρύνοντας έτσι τον κύκλο των πιθανών θυμάτων σε συμφωνία με το νομικό πλαίσιο που υποστηρίζει. Η περιγραφή είναι σύντομη και ελλιπής, υποδηλώνοντας άγνοια για επιμέρους διαστάσεις της ποινικής διαμεσολάβησης και του φαινομένου.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα μετατροπή οικογένειας σε τόπο καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. απειλή για οικογενειακή συνοχή

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών ψυχικά νοσήματα, ανεργία, φτώχεια, νοοτροπία, προβολή εικόνων βίας από ΜΜΕ.

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα γυναίκες , παιδιά ηλικιωμένοι ανήμπορα άτομα

Συμπεριφορά βία μεταξύ μελών οικογένειας

Κανόνες προστασία παραδοσιακής οικογένειας

Εργατική συμπεριφορά

Θεσμοί/ Φορείς -----

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι αλκοολισμός ψυχικά αίτια νοοτροπία ΜΜΕ

Αναπαραγωγή: κύκλος βίας

Κανόνες όχι ιδιωτικό θέμα

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες μη καταγγελία ιδιωτικός χαρακτήρας εγκλήματος

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία αξία της οικογένειας για την κοινωνία

Στιλ απλό, πολλοί ιατρικοί, κοινωνικοί και συγκινησιακά φορτισμένοι όροι

Τεχνικές Πειθούς έμφαση στην ανάγκη προστασίας παραδοσιακών αξιών, όπως η οικογένεια

Διχοτομικές Διακρίσεις θύματα-ευαίσθητα σε τραυματικές συγκρούσεις άτομα, δράστες -ενήλικοι

Μεταφορές οικογένειας ως τόπος καταπάτησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων.Κλειστές πόρτες/παράθυρα οικογένεια ως κοινωνικός παράγοντας-παράγοντας κοινωνικοποίησης , οικογένεια ως σύστημα που αυτορυθμίζεται

Αντιθέσεις -----

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας οικογένεια ως αξία

Ιδιότητα του πολίτη ανθρώπινα δικαιώματα

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Αιτιότητα: επιγραμματικά σε διάφορες μορφές κοινωνικά και ατομικά , παθολογική συμπεριφορά

Υπευθυνότητα κυβέρνηση, πολιτεία

Ποινική πολιτική όχι μόνο ποινικές διαδικασίες

Κανονιστικότητα οικογένεια ως παράγοντας σωστής και ισορροπημένης συμπεριφοράς

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι ενήλικοι με παθολογική συμπεριφορά

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες παιδιά ηλικιωμένοι

Νομιμοποίηση (μη) δράσης προστασία οικογένειας

ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Ο εισηγητής αναφέρεται πολύ σύντομα στην ποινική διαμεσολάβηση και επικεντρώνεται κυρίως στη διευκόλυνση της καταγγελίας και προστασία των καταγγελλόντων από των κοινωνικό διασυρμό. Δεν αναφέρεται σε λεπτομέρειες της διαδικασίας όπως η συμπεριφορά πλημμεληματικού χαρακτήρα την οποία αποκλειστικά αφορά η ποινική διαμεσολάβηση γεγονός που υποδηλώνει άγνοια. Είναι χαρακτηριστικό ότι χρησιμοποιεί νομικούς όρους, όταν αναφέρεται στα θύματα, προκειμένου να προσδώσει μια ουδέτερη στάση σχετικά με το φύλο

Παρουσίαση Η ποινική διαμεσολάβηση παρουσιάζεται ως θετική ρύθμιση κυρίως ως προς τη διευκόλυνση της καταγγελίας

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων προστασία αρμονικής συμβίωσης οικογένειας

Στρατηγική καταγγελία και διακριτικότητα, αποφυγή στιγματισμού και κοινωνικού διασυρμού

Μέσα καταγγελία στον εισαγγελέα

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα καταγγέλλοντες, το θύμα

Συμπεριφορά δεν αναφέρεται συγκεκριμένα

Κανόνες πρέπει να καταγγέλλεται

Σύμβολα -----

Θεσμοί/Φορείς -----

Μηχανισμοί

Πόροι παθολογική συμπεριφορά δράστη

Κανόνες διαφύλαξη καταγγελλόντων από κοινωνικό διασυρμό, πρόληψη

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας παθολογική συμπεριφορά δράστη

Μορφή

Επιχειρηματολογία προστασία καταγγελλόντων από κοινωνικό διασυρμό

Στιλ απλό κατανοητό όχι επίσημο ύφος, σύντομο, ελλιπές

Τεχνικές πειθούς έμφαση στη στήριξη των θυμάτων και της οικογένειας

Διχοτομικές διακρίσεις καταγγελία/δημόσια ενέργεια/διασυρμός

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις δημόσια ενέργεια/ιδιωτικό θέμα

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας

Οργάνωση της οικειότητας θεσμός οικογένειας

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη καθιστά υπεύθυνη την πολιτεία για προστασία καταγγελλόντων και κυβέρνηση για θύματα κυρίως παιδιά και ανήμποροι

Πρόσκληση για δράση υπόλοιπα κόμματα

Ποιός αποκλείεται κοινωνικοί φορείς

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα :κυβέρνηση

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): γυναίκες κυρίως παιδιά ηλικιωμένοι

Όρια που τίθενται στη δράση: μόνο νομοσχέδιο δε μπορεί να επιλύσει αίτια

Νομιμοποίηση (μη) δράσης:προστασία οικογένειας

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Τι θεωρείται ως καλό παραδοσιακό οικογενειακό περιβάλλον

Τί θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία ως νοσηρό και παράδοξο φαινόμενο

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στα δυο

5.ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη Η αναφορά στην Πρόγνωση είναι σύντομη και επιφανειακή. Αντίθετα, η αναφορά στην αξία της παραδοσιακής οικογένειας για την ελληνική κοινωνία καταλαμβάνει τη μεγαλύτερη έκταση στην εισήγηση. Η ενδοοικογενειακή βία ορίζεται εκ του αντιθέτου ως νοσηρότητα σε σχέση με την οικογένεια.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Στη Διάγνωση αναφέρεται επί το πλείστον στην οικογένεια και στην ιδιωτική φύση του αδικήματος. Στην Πρόγνωση περιγράφει τη διαδικασία ως διευκόλυνση της καταγγελίας και προστασία από τον κοινωνικό διασυρμό.

Αντιφάσεις στα στοιχεία και στις διαστάσεις:

Το ιδιωτικό νοσηματοδοτείται αρνητικά ως προς την προσβασιμότητα για τη διευκόλυνση της παρέμβασης, ως κάτι απροσπέλαστο, υποδηλώνοντας έναν απόλυτο διαχωρισμό της ιδιωτικής και δημόσιας ζωής. Στην ποινική διαμεσολάβηση το ιδιωτικό νοσηματοδοτείται ως προστασία από τον κοινωνικό διασυρμό.

ΣΧΟΛΙΑ

Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως μέση λύση μεταξύ παρέμβασης και μη παρέμβασης μεταξύ του απόλυτου διαχωρισμού ιδιωτικής και δημόσιας ζωής, προστασία από τον κοινωνικό στιγματισμό που επιφέρει η κλασική ποινική διαδικασία.

Άγνοια ως προς τις λεπτομέρειες και τις προϋποθέσεις, όσον αφορά την ποινική διαμεσολάβηση.

Επίσης, τοποθετεί το πρόβλημα σε μια εγγενή ευθυξία ανικανότητα των θυμάτων.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισήγηση του Γ.ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ 2^η συνεδρίαση επί των άρθρων σ. 95-96.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επιχειρήματα υπέρ της ψήφισης του νόμου και της αναγκαιότητας του

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση:Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισήγησης:Επιχειρηματολογία υπέρ του νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: Μέρη που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και το φαινόμενο της βίας

Ομιλητής Γ.ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Ηθοποιός, Ν.Δ.

Ακροατήριο βουλευτές, κοινό

Έννοιες Ευαισθητοποίησης

ΦΩΝΗ

Ο εισηγητής χρησιμοποιώντας ιατρικούς κοινωνικούς όρους και φορτισμένες εκφράσεις επιχειρεί να οριοθετήσει το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας ως ένα επικίνδυνο φαινόμενο για την κοινωνία και την οικογένεια. Αναφέρει λέξεις που ενέχουν θρησκευτικές απηχήσεις όταν αναφέρεται στην οικογένεια, την οποία και αναγνωρίζει ως ύψιστη αξία. Περιγράφει το θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης με θετικές εκφράσεις, ενώ επιχειρεί να παραμείνει ουδέτερος ως προς την ισότητα των φύλων. Βασικός άξονας του λόγου του είναι η οικογένεια τόσο στη Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση. Η χρήση ιατρικών λέξεων υποδηλώνει μια θεώρηση της κοινωνίας ως ζωντανού οργανισμού και του εγκλήματος ως ασθένειας που πρέπει να θεραπευτεί.

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
(Εάν η οικογένεια) αρρωστήσει	ιατρικός όρος, οικογένεια ως ζωντανός οργανισμός
Θα κληρονομηθούν (τα προβλήματα)	Αντίληψη για διαγενεαλογική μεταβίβαση, θεωρία κύκλου βίας

Θα αποσαρθρώσουν (την κοινωνία)	Όρος της βιολογίας παραπέμπει στη θεώρηση της κοινωνίας ως ζωντανού οργανισμού
Εθισμός	Ψυχιατρικός όρος, υποδηλώνει θετικιστικές θεωρήσεις της βίας, σε όρους ψυχικής υγείας/αρρώστιας
Μπαλώνεται	Όρος που υποδηλώνει μια διαχειριστική αντιμετώπιση του προβλήματος σε αντιδιαστολή με την ανίχνευση αιτίων
Αντικοινωνικό φαινόμενο	κοινωνικός όρος με απαξιοτική χροιά για το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας
Ποινικά κολάσιμο	νομικός όρος και ηθικός όρος δηλώνει απαξίωση για φαινόμενο και ενέχει ηθικές υποδηλώσεις
Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες	Κοινωνικός όρος που αναφέρεται στα θύματα και εμπεριέχει μια αντίληψη για εγγενή παθητικότητα και κοινωνική ανικανότητα
Ευαγγέλιο	Θρησκευτικός όρος αναφέρεται στις παραδοσιακές αונές της ελληνικής οικογένειας, η οποία διακρίνεται από μια υποταγή στο πατριάρι
Ρίζα του κακού	Μεταφορά: η ενδοοικογενειακή βία ως κάτι ακατανόμαστο με ηθικές προεκτάσεις και θρησκευτικές υποδηλώσεις
Σπουδαία καινοτομία	Θετικά αξιολογικός όρος για ποινική διαμεσολάβηση
Φάρμακο(πρόληψη)	Ιατρικός όρος υποδηλώνει αντίληψη για ενδοοικογενειακή βία ως ασθένεια
Δικαστικοί λειτουργοί	Νομικός όρος
Να καταστείλουμε	Στρατιωτικός όρος/πολιτικός όρος
Κοινωνικά ιδεώδη	Κοινωνικός όρος παραπέμπει σε κοινωνικές αξίες
Τα θύματα	Νομικός και κοινωνικός όρος που υποδηλώνει μια παθητικότητα και αδυναμία
Αδύναμοι	Όρος που υποδηλώνει μια διάσταση εγγενούς αδυναμίας και παθητικότητας
Κοινωνικές ακρότητες (απαξία για άνθρωπο)	Φορτισμένη αρνητικά έκφραση για την ενδοοικογενειακή βία με έντονες ηθικές υποδηλώσεις

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής αναφέρεται στο φαινόμενο πολύ συνοπτικά και με επιφανειακό τρόπο. Βασικός άξονας της παρουσίασής του είναι η αξία της οικογένειας για την ελληνική κοινωνία και το έθνος, γεγονός που φανερώνεται και από την αναφορά του στη συνταγματική του κατοχύρωση, αλλά και από την επιλογή του ομιλητή να ξεκινήσει την εισήγηση, τονίζοντας τη θεμελιακή της αξία για την κοινωνία. Παραμένει ουδέτερος ως προς το φύλο -σε σύμπνοια με το νομικό πλαίσιο-, αναγνωρίζοντας ως θύματα γενικά τους αδύναμους, θεώρηση η οποία εμπεριέχει μια στερεοτυπική θέση περί εγγενούς ανικανότητας και παθητικότητας. Αναφέρεται σε κοινωνικές αιτίες κυρίως στα ΜΜΕ και στον εθισμό που αυτά προκαλούν χωρίς να αναφέρεται σε διαφοροποιημένα αίτια από την κοινή βία.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα ενδοοικογενειακή βία

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. Απειλή για την οικογένεια

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών εθισμός, προβολή ΜΜΕ

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες ευπαθείς κοινωνικές ομάδες

Ταυτότητα παιδιά, αδύναμοι

Συμπεριφορά ενδοοικογενειακή βία

Κανόνες κοινωνική ευαισθησία σε ευπαθείς ομάδες

Σύμβολα αξίες και παραδοσιακές αρχές ως ευαγγέλιο, δράστης ως τέρας

Θεσμοί συνταγματική διάταξη για προστασία οικογένειας,

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι συνήθεια, εθισμός,

Κανόνες θεμελιώδη δικαιώματα πολιτών, επιστροφή σε παραδοσιακές αρχές προστασία οικογένειας, παιδεία

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες εθισμός απαξία για τον άνθρωπο

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία σημαντικότητα οικογένειας και προστασίας θεμελιωδών δικαιωμάτων ως βασικός άξονας πολιτικής

Στιλ χρήση πολλών ιατρικών όρων και κοινωνικών όρων, περιγραφικό, απλό επιφανειακό, χωρίς λεπτομέρειες, προτρεπτικό

Τεχνικές Πειθούς προτροπές, χρήση όρων που λειτουργούν ως σύμβολα προκειμένου να κινητοποιήσει Ακροατήριο για τη σοβαρότητα του φαινομένου

Διχοτομικές Διακρίσεις ενδοοικογενειακή βία/ποινικά κολάσιμο,αντικοινωνικό φαινόμενο, οικογένειες, αδύναμα μέλη, παιδιά ευπαθείς κοινωνικές ομάδες

Μεταφορές ενδοοικογενειακή βία ως τέρας/θηρίο, ως κακό, κοινωνία ως ζωντανός οργανισμός

Αντιθέσεις -----

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας οικογενειακές σχέσεις αξία ελληνικής οικογένειας

Ιδιότητα του πολίτη θεμελιώδη δικαιώματα πολιτών

ΑΠΟΦΑΣΗΤΙΚΟΙ ΣΤΑΔΙΑ

Περίληψη Καθιστά υπεύθυνους την πολιτεία και την κοινωνία και καλεί κυβέρνηση και άλλα κόμματα να αναλάβουν δράση

Αιτιότητα: εθισμός, ΜΜΕ

Υπευθυνότητα πολιτεία κυβέρνηση όλα τα κόμματα

Ποιος πλήττεται οικογένεια, αδύναμα μέλη

Κανονιστικότητα: οικογένεια, παραδοσιακές αξίες, θεμελιώδη δικαιώματα πολιτών

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι δεν αναφέρονται

Παθητικοί ρόλοι αδύναμοι, παιδιά ευπαθείς κοινωνικές ομάδες

Νομιμοποίηση δράσης προστασία οικογένειας και θεμελιωδών δικαιωμάτων πολιτών

3.ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής αναφέρεται στην ποινική διαμεσολάβηση με ιδιαίτερα θετικά σχόλια. Βασικό επιχείρημα αποτελεί η αποφυγή του στιγματισμού και η διευκόλυνση της καταγγελίας. Η αναφορά του στο μέτρο είναι πολύ συνοπτική και δεν περιέχει λεπτομέρειες ως προς τη διαδικασία αλλά και για το ποια συμπεριφορά είναι κατάλληλη, γεγονός που υποδηλώνει άγνοια.

Παρουσίαση Η ποινική διαμεσολάβηση ως πρόληψη απέναντι στο αντικοινωνικό φαινόμενο του στιγματισμού

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική να αποφευχθεί ο στιγματισμός, πρόληψη διάλυσης οικογένειας

Μέσα καταγγελία σε δικαστικούς λειτουργούς

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα δεν αναφέρεται

Λογικοποιήσεις δεν αναφέρονται

Κανόνες διαμάχη μεταξύ μελών οικογένειας ενώπιον δικαστηρίων ως αντικοινωνικό φαινόμενο

Σύμβολα -----

Θεσμοί δεν αναφέρονται

Μηχανισμοί

Πόροι δεν αναφέρονται

Κανόνες πρόληψη ως προστασία οικογένειας από διάλυση στήριξη και προστασία οικογένειας

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας δεν αναφέρονται

Μορφή

Επιχειρηματολογία ποινική διαμεσολάβηση ως προστασία από κοινωνικό διασυρμό οικογένειας, ως πρόληψη

Τεχνικές πειθούς χρήση ιατρικών όρων και «εικόνων προκειμένου να ευαισθητοποιήσει Ακροατήριο

Διχοτομικές διακρίσεις -----

Μεταφορές ποινική διαμεσολάβηση ως πρόληψη /φάρμακο, /αποτροπή ρήξης οικογένειας,

Αντιθέσεις δημόσια διαμάχη οικογένειας-αντικοινωνικό φαινόμενο vs ποινική διαμεσολάβηση-, διακριτικότητα.

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας αξία οικογένειας

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη -----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Προτρέπει όλα τα κόμματα να αναλάβουν δράση, ενώ δεν αναφέρεται σε κοινωνικούς και άλλους φορείς για την προστασία της οικογένειας.

Αποδοχή ρόλων στην πρόγνωση -----

Ποιός αποκλείεται κοινωνικοί φορείς πολίτες

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα κυβέρνηση, Υπουργείο Δικαιοσύνης

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): αδύναμα μέλη οικογένειας

Όρια που τίθενται στη δράση: πρόληψη καλύτερο φάρμακο βλ. σχόλια

Νομιμοποίηση (μη) δράσης: προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων, κοινωνικών θεσμών, οικογένεια

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη Τοποθετεί ως κανόνα και θεμελιακή αξία τον οικογενειακό θεσμό σε αντιδιαστολή με την οικογενειακή βία που θεωρείται φαινόμενο νοσηρό και επικίνδυνο

Τι θεωρείται ως καλό παραδοσιακή ελληνική οικογένεια

Τί θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία ως αντικοινωνικό φαινόμενο

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στις δύο.

5.ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Αναφέρεται εκτενώς στην οικογένεια ως θεμελιώδη αξία για το έθνος και την κοινωνία και στα επιμέρους άρθρα του νομοσχεδίου σχεδόν επιγραμματικά

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία Βασικός άξονας της εισήγησης είναι η αξία της οικογένειας τόσο στη Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση.

Αντιφάσεις στα στοιχεία και στις διαστάσεις:

Δίνεται έμφαση στην πρόληψη του φαινομένου, η οποία μπορεί να επιτευχθεί με την ποινική διαμεσολάβηση.

ΣΧΟΛΙΑ

Ο τρόπος που αναφέρεται στην οικογένεια αποκαλύπτει μια εξιδανικευμένη εικόνα για αυτήν, τόσο σε επίπεδο κοινωνικής προσφοράς όσο και σε επίπεδο ποιότητας των μελών όπου οποιαδήποτε σύγκρουση και ακρότητα φαντάζουν εξωπραγματικές.

Η έννοια της πρόληψης εδώ αναφέρεται περισσότερο όχι στην πρόληψη εμφάνισης του φαινομένου, αλλά στην πρόληψη των συνεπειών του, στην πρόληψη της διάλυσης της οικογένειας που φαίνεται από την εισήγηση ότι είναι η πιο οδυνηρή συνέπεια.

Το λεξιλόγιο που χρησιμοποιεί ο εισηγητής είναι μη επίσημο και λιγότερο επιτηδευμένο, χρησιμοποιώντας ελάχιστα νομικούς και επίσημους ή επιστημονικούς όρους, γεγονός που συνδέεται και με την ιδιότητά του ως ηθοποιού (και όχι δικηγόρου).

ΠΑΣΟΚ

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισηγήσεις της Θ.ΤΖΑΚΡΗ και στις δυο συνεδριάσεις σ.9512-9515, 85-87 επιλέχθηκαν μόνο όσα αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση

Λόγος του νομοθέτη :

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης κριτική νομοσχεδίου

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Λόγος της παρέμβασης-εισήγησης: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισήγησης: κριτική του νομοσχεδίου

Μέρη του υλικού που απορρίφθηκαν: μέρη που δεν αναφέρονται στην Π.Δ. κα την ενδοοικογενειακή βία

Ομιλητής Θ. ΤΖΑΚΡΗ ΝΟΜΙΚΟΣ ΠΑΣΟΚ

Ακροατήριο βουλευτές κοινό

Έννοιες Ευαισθητοποίησης

1.ΦΩΝΗ

Περίληψη

Η εισηγήτρια, νομικός στο επάγγελμα, χρησιμοποιεί κυρίως κοινωνικούς όρους προκειμένου να δώσει έμφαση στις κοινωνικές διαστάσεις και ρίζες του φαινομένου. Η οπτική της επικεντρώνεται σε θέματα ισότητας των φύλων και πατριαρχικές αντιλήψεις και προκαταλήψεις. Τοποθετείται με σαφήνεια απέναντι σε θέματα φύλου αναγνωρίζοντας ως δράστη τον άνδρα και θύματα τις γυναίκες και τα παιδιά.

Χρησιμοποιεί πολλές φορτισμένες έννοιες για να επισημάνει τη σοβαρότητα και επικινδυνότητα του φαινομένου. Χρησιμοποιεί, επίσης, νομικούς όρους γεγονός που υπονοεί μια διαφοροποιημένη θεώρηση στην Πρόγνωση και ιατρικούς όρους παραπέμποντας σε μια θεώρηση του εγκλήματος ως ασθένειας επιδημικής και επικίνδυνης για την κοινωνία. Τάσσεται κατά της ποινικής διαμεσολάβησης για να την αποδεχτεί τελικά υπό όρους. Επίσης, χρησιμοποιεί φορτισμένες λέξεις για την ποινική διαμεσολάβηση.

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
Μάστιγα	Φορτισμένη αξιολογικά έννοια με ηθικές υποδηλώσεις.
Πατριαρχική δομή	Κοινωνικός όρος, παραπέμπει σε κοινωνικά αίτια.
Θύμα	Νομικός και κοινωνικός όρος.
	αναφέρεται στα παιδιά, ενέχει μια χροία ευπαθείας.
Φρικτός απαράδεκτος θεσμός	Αξιολογικά φορτισμένη έννοια με ηθικές υποδηλώσεις.
Προβληματικός γονιός	Ιατρικός όρος, παραπέμπει σε ατομοκεντρικές θεωρήσεις της βίας.
Παραδοσιακές δομές	Κοινωνικός όρος, παραπέμπει σε πατριαρχία και κοινωνικά αίτια του φαινομένου.
Βάρβαρες απάνθρωπες, ξεπερασμένες	Αξιολογικά φορτισμένες έννοιες με ηθικές υποδηλώσεις.
Κακοποίηση από κάποιο ξένο	Φράση που παραπέμπει σε διαφοροποιημένη αντίληψη περί ενδοοικογενειακής βίας και κοινής βίας σύμφωνα και με τις φεμινιστικές απόψεις.
Ασφαλή οικεία	Κοινωνικός όρος, παραπέμπει σε θετική εικόνα οικογένειας.
Κρούσματα	Ιατρικός όρος, παραπέμπει σε θεώρηση της βίας ως ασθένειας επιδημικής.
Ελέγχουν και εξουσιάζουν	Κοινωνικοί όροι υποδηλώνουν μια προσέγγιση της ενδοοικογενειακής βίας ως εκ προθέσεως βίας στη βάση σχέσεων εκμετάλλευσης.
Δράστης σύζυγος	Νομικός και κοινωνικός όρος, παραπέμπει στην έμφυλη θεώρηση της ενδοοικογενειακής βίας και ενέχει αρνητικές αξιολογικές υποδηλώσεις.
Κάθε ξένος	Έννοια που παραπέμπει σε διαφοροποίηση βίας από την κοινή βία (οπ.παρ.)
Ψυχική βλάβη	Ιατρικός όρος που παραπέμπει σε ψυχιατρικό μοντέλο θεώρησης της ενδ.βίας
Ελαφράς απαξίας εγκλημα	Νομικός όρος και κοινωνικός όρος, καθώς υποδηλώνει και από μια ηθική σκοπιά την ασημαντότητα του εγκλήματος
Ατιμωρησία	Κοινωνικός όρος με ηθικές αρνητικές υποδηλώσεις
Στιγματίζεται	Κοινωνικός όρος
Πλημμελήματα	Νομικός όρος
Άλλοθι	Νομικός και κοινωνικός όρος με αρνητικές απηχήσεις για το δράστη
Θύτης	Νομικός και κοινωνικός όρος όπως παρ.
Δημόσια υπόθεση	Κοινωνικός όρος σε αντιδιαστολή με το ιδιωτικό υπονοεί έναν απόλυτο διαχωρισμό μεταξύ των δύο χώρων δημόσιου-ιδιωτικού
Υγιές μέλος οικογένειας	Ιατρικός όρος, παραπέμπει σε ατομοκεντρικές θεωρήσεις του προβλήματος

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Δίνει έμφαση στην ανάγκη ποινικοποίηση της ελαφριάς σωματικής βίας και προσδιορίζει με κοινωνικούς όρους τα αίτια του φαινομένου, αποδίδοντάς το σε πατριαρχικές δομές και αντιλήψεις. Αναγνωρίζει την ενδοοικογενειακή βία ως ιδιώνυμο έγκλημα. Η τοποθέτηση της ως προς το φύλο είναι σαφής καθώς αναγνωρίζει ως θύμα τη γυναίκα και τα παιδιά και ως δράστη τον άνδρα στη βάση των σχέσεων εξουσίας. Η εισηγήτρια ασκεί έντονη κριτική στην κυβέρνηση για τον οικογενειακοκεντρικό χαρακτήρα του νομοσχεδίου και την προχειρότητα στο σκεδιασιό της).

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα ενδοοικογενειακή βία και νομοσχέδιο κυβέρνησης

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. Πλήττει ισότητα φύλων και ανθρώπινη αξιοπρέπεια

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών πατριαρχική δομή ελληνικής κοινωνίας ως βασική γενεσιουργός αιτία

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα γυναίκα , παιδιά ως θύματα, σύζυγος ως δράστης

Συμπεριφορά ιδιαίτερη έμφαση στον προσδιορισμό της συμπεριφοράς , στις μορφές και το διαχωρισμό πλημμελήματος/κακουργήματος, μεθοδευμένη πρόκληση ψυχικού πόνου (μισούσε θανάσιμα και την κακοποιούσε με σκοπό να την εξοντώσει ηθικά)

Κανόνες ισότητα φύλων, ανθρώπινη αξιοπρέπεια, ατομικές ελευθερίες

Σύμβολα άνδρας ως εξουσιαστής έγκλημα εκ προμελέτης,

Θεσμοί /φορείς διακήρυξη του Πεκίνου, γυναικείο κίνημα

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι παραγωγή του προβλήματος, έλεγχος, εξουσία, πατριαρχικές αντιλήψεις και δομές

Κανόνες κοινοποίηση του προβλήματος-καταγγελία,

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες πατριαρχικές δομές και αντιλήψεις

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία έντονη κριτική στην κυβέρνηση για πατριαρχικές δομές συμπεριφορά και οικογένεια

Στιλ έντονο ύφος, αντιπαράθεση ρητορικές ερωτήσεις

Τεχνικές Πειθούς αντίθεση, υποδείξεις, προτροπές, προκειμένου να πείσει για την αναποτελεσματικότητα του σχεδίου νόμου της κυβέρνησης

Διχοτομικές Διακρίσεις δράστης-σύζυγος

Μεταφορές «το ξύλο βγήκε από τον παράδεισο», «θέλω τα χάρδια μου και τη σφαλιάρα μου από τον άνθρωπο που αγαπώ»

Αντιθέσεις δράστης-σύζυγος./ξένος-δράστης

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας οικογένεια

Ιδιότητα του πολίτη ατομικές ελευθερίες ισότητα φύλων

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Η εισηγήτρια αποδίδει ευθύνες στην κυβέρνηση για την προχειρότητα του νομοσχεδίου και την αδιαφορία να κατανοήσει το φαινόμενο

Αιτιότητα: πατριαρχικές δομές και αντιλήψεις

Υπευθυνότητα κυβέρνηση/πολιτεία

Ποιος πλήττεται γυναίκα, παιδιά

Κανονιστικότητα ισότητα φύλων, ανθρώπινη αξιοπρέπεια

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι άνδρες

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες παιδιά

Νομιμοποίηση (μη) δράσης ισότητα φύλων, γυναικείο κίνημα

3. ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Έντονη κριτική για την ποινική διαμεσολάβηση και αρχικά αίτημα για απόσυρση. Δίνει έμφαση στον ιδιωτικό χαρακτήρα του φαινομένου και τις προκαταλήψεις που εμποδίζουν την καταγγελία.

Ασκήει Κριτική για παραλληλισμό με το άρθρο 45Α για ανήλικο παραβάτη και για παρακολούθηση συμβουλευτικού προγράμματος και κατάθεση προτάσεων για

Παρουσίαση Η ποινική διαμεσολάβηση ως άλλοθι και ατιμωρησία, καθώς λειτουργεί υπέρ του δράστη, όπως εφαρμόζεται και έντονη κριτική για τη θεραπευτική αντιμετώπιση, την οποία αργότερα αποδέχεται υπό όρους.

Η ποινική διαμεσολάβηση ως πρόληψη, δηλαδή βοήθεια στο θύμα για δημοσιοποίηση με διακριτικότητα και εχεμύθεια

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική Π.Δ. όχι αλλά πρόληψη ως συνθήκες για δημοσιοποίηση

Μέσα όχι θεραπευτική αντιμετώπιση μόνο του δράστη και μόνο συμπληρωματικά της ποινής

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα δράστης -σύζυγος, θύματα- μέλη οικογένειας

Συμπεριφορά πλημμελήματα, μεθοδευμένη συμπεριφορά

Κανόνες πρέπει να καταγγέλλεται

Σύμβολα Θεσμοί /φορείς -----

Μηχανισμοί

Πόροι δεν αναφέρονται

Κανόνες πρέπει να καταγγέλλεται, αποποινικοποίηση ελαφρών σωματικών βλαβών(κατ' έγκλιση)-μη δημόσιο χαρακτήρα

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας ψυχοπαθολογική προσέγγιση,

Μορφή

Επιχειρηματολογία Η Π.Δ. ως άλλοθι και ατιμωρησία του δράστη, κριτική και στα επιμέρους νομοτεχνικά ζητήματα

Στιλ αντιπαράθεση, υποδείξεις προτάσεις, νομικοί και κοινωνικοί όροι μη συνεκτικό

Τεχνικές πειθούς επιχειρεί να αναδείξει αντιφάσεις του άρθρου

Διχοτομικές διακρίσεις δράστης και θύμα ως μέλη της ίδιας οικογένειας, δράστης-προβληματικός γονιός

Μεταφορές οικογένεια ως θύμα, θεραπεία ως άλλοθι ατιμωρησία

Αντιθέσεις πλημμέλημα /κακούργημα , έγκλημα / στιγμιαία οικογενειακή όξυνση

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας οικογένεια ως σύστημα

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη ισότητα φύλων

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη κριτική κυρίως για το θεραπευτικό μοντέλο με την έννοια ότι λειτουργεί υπέρ του δράστη προτάσεις για διόρθωση νομοσχεδίου από την κυβέρνηση

Πρόσκληση για δράση κυβέρνηση

Ποιός αποκλείεται κοινωνικοί φορείς

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα αξιωματική αντιπολίτευση

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): γυναίκες παιδιά

Όρια που τίθενται στη δράση: -----

Νομιμοποίηση (μη) δράσης: -----

4. ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη Η εισηγήτρια αναφέρεται στην ενδοοικογενειακή βία ως μια νοσηρή κατάσταση σε σχέση με την οικογένεια, άποψη που διατρέχει το λόγο της τόσο στη Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση.

Τι θεωρείται ως καλό ισότητα μεταξύ φύλων, οικογενειακή ασφάλεια

Τί θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία ως νοσηρό φαινόμενο

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στα δύο.

5. ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Η εισηγήτρια αναπτύσσει ισομερώς τόσο το φαινόμενο όσο και πτυχές που σχετίζονται με την ποινική διαμεσολάβηση, καταλήγοντας σε προτάσεις για τη βελτίωσή της. Ενώ στη Διάγνωση παρουσιάζεται απόλυτα ως θετική σε μια έμφυλη θεώρηση του φαινομένου, στην Πρόγνωση ο λόγος της διακρίνεται από μια προσέγγιση του προβλήματος από την πλευρά συνολικά της οικογένειας και όχι των μεμονωμένων ρόλων δράστη-θύματος. Παρατηρείται ταυτόχρονα μια μετατόπιση από την τιμωρητικότητα στην επείκεια. Καθώς μεταβαίνει στην αντιμετώπιση οι τόννοι πέφτουν και εκεί που ο δράστης ήταν ένας εκ προθέσεως δυνάστης τώρα γίνεται πάσχον μέλος της οικογένειας. Η οικογένεια αντιμετωπίζεται ως σύστημα που πάσχει και ουσιαστικά παίρνει τη θέση θύματος.

Εκεί που προτεραιότητα είχαν οι πατριαρχικές δομές και αντιλήψεις ως γενεσιουργός αιτία, στην Πρόγνωση αναφέρεται σε ψυχοπαθολογία και θεραπευτική αντιμετώπιση. Επίσης, η κριτική επί του θέματος περιορίζεται στη σωστή εφαρμογή του και όχι στην συνολική αμφισβήτηση της φιλοσοφίας του μέτρου

Ενώ υποστηρίζει πως οι ίδιοι μηχανισμοί βρίσκονται πίσω από τη βαριά και ελαφριά σωματική βία, ωστόσο στην Πρόγνωση έμμεσα διαχωρίζει την αιτιολογία τους

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Στη Διάγνωση δίνει έμφαση στην έμφυλη διάσταση του φαινομένου και στην έννοια της πατριαρχίας και στις προκαταλήψεις που εμποδίζουν την καταγγελία του φαινομένου.

Στην Πρόγνωση εστιάζει στο θέμα του δημόσιου/ιδιωτικού και στο θεραπευτικό πρόγραμμα της ποινικής διαμεσολάβησης

Αντιφάσεις στα στοιχεία και διαστάσεις:

Το δημόσιο/ιδιωτικό νοσηματοδοτείται διαφορετικά

Ο δράστης στην Πρόγνωση αντιμετωπίζεται ως μέλος της οικογένειας και το Πλημμέλημα ως μια στιγμιαία όξυνση, ενώ αντίθετα στη Διάγνωση η εισηγήτρια χρησιμοποιεί περισσότερο κοινωνικούς όρους. Παρατηρείται μια μετατόπιση από κοινωνικό μοντέλο στο ψυχιατρικό, καθώς ο δράστης αντιμετωπίζεται ως πάσχων και ολόκληρη η οικογένεια ως θύμα.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισήγηση του **Σ. Κοσμίδη** κατά την 1^η συνεδρίαση επί της αρχής σ.9517-9518.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης κριτική του νομοσχεδίου

Εκδήλωση Πρώτη ανάγνωση του νομοσχεδίου

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισήγησης: κριτική του νομοσχεδίου και της ποινικής διαμεσολάβησης ειδικότερα

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν:: Μέρη του κειμένου που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβησης και την ενδοοικογενειακή βία

Ομιλητής Σ. ΚΟΣΜΙΔΗΣ ΝΟΜΙΚΟΣ ΠΑΣΟΚ

Ακροατήριο βουλευτές, κοινό

1. ΦΩΝΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής χρησιμοποιώντας αρκετούς κοινωνικούς όρους και φορτισμένες αξιολογικά έννοιες περιγράφει το φαινόμενο ως κατάλοιπο πατριαρχικών δομών της ελληνικής κοινωνίας, η οποία σήμερα όμως έχει αλλάξει. Αναφέρεται στο φαινόμενο με φορτισμένες έννοιες, ο τόνος του οποίου διακρίνεται από μια ηπιότητα- ουδετερότητα και μια «αισιόδοξη» οπτική απέναντι στις εξελίξεις, καθώς η ενδοοικογενειακή βία δε θεωρείται πια σοβαρό πρόβλημα, αλλά περισσότερο μια εξαίρεση, ως ένα κατάλοιπο παλαιών αναχρονιστικών αντιλήψεων. Χρησιμοποιεί, επίσης, έννοιες με αρνητικές και υποτιμητικές υποδηλώσεις για τη γυναίκα, το δράστη και την ποινική διαμεσολάβηση. Η ενδοοικογενειακή βία παρουσιάζεται ως εξαίρεση, ως παθολογία. Ενώ, λοιπόν, παρουσιάζει μια ουδέτερη στάση ως προς την ισότητα των φύλων, ωστόσο από τα λεγόμενά του υποδηλώνεται μια αρνητική αντίληψη για τη γυναίκα.

Λέξεις/ Έννοιες	Προέλευση
Ενδημεί	Όρος που χρησιμοποιείται με την ιατρική σημασία για λοιμώδη νόσο που εμφανίζεται ως ενδημική σε ορισμένο τόπο (εδώ ενδοοικογενειακή βία)
Ηθικά απαξιωτική	Κοινωνικός όρος αξιολογικά φορτισμένος

Θηλυκά	Αναφορά στις γυναίκες-κορίτσια που υποδηλώνει υποβόσκουσα αρνητική, υποτιμητική εκτίμηση στη βάση βιολογικών και κοινωνικών στερεοτύπων για το φύλο-γένος, παραπέμπει στο γένος και τη βιολογική διάσταση ως τη βάση των χαρακτηριστικών του φύλου και υποκρύπτει μια λανθάνουσα περιφρόνηση
Ποινικό φαινόμενο	Νομικός και κοινωνικός όρος υποδηλώνει περιορισμούς στην αντιμετώπιση του φαινομένου και μια αρνητική αξιολόγηση για την ποινικοποίηση της ενδ.βίας
Κοινωνικές ρίζες	Κοινωνικός όρος υποδηλώνει κοινωνικά αίτια για το φαινόμενο
Οικογενειακές κουρτίνες	Μεταφορική έννοια που υποδηλώνει μια σημασία του ιδιωτικού με την έννοια της προστασίας από τη δημοσιότητα., τη δημόσια θέα.
Ψυχοπαθολογικά άτομα	Ψυχιατρικός όρος που υποδηλώνει αιτιολόγηση στη βάση ατομοκεντρικών προσεγγίσεων και ψυχιατρικού μοντέλου και μια αρνητική απαξιωτική υποδήλωση για εξαίρεση, ως παθολογική μεμονωμένη περίπτωση
Δημόσιο θέαμα	Κοινωνικός όρος που ενέχει μια αρνητική υποδήλωση για την πράξη της καταγγελίας
Αντικείμενο εκβιασμού	Νομικός και κοινωνικός όρος υποδηλώνει αρνητική αξιολόγηση της ποινικής διαμεσολάβησης
Πολυδαίδαλη /πολύπλοκη ρύθμιση	Αξιολογικός όρος με αρνητική σημασία για ποινική διαμεσολάβηση
Κοινωνικά στερεότυπα	Κοινωνικός όρος
Παίρνει το βαλτσάκι της και φεύγει	Φράση που υποδηλώνει τη σημερινή αυτονομία και ανεξαρτησία της γυναίκας σε αντίθεση με τις φεμινιστικές θεωρήσεις περί πατριαρχίας και ανδροκρατίας.
Ο παθών	Νομικός και κοινωνικός όρος μέσω του οποίου επιχειρείται μια στάση ουδετερότητας ως προς το φύλο

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής τοποθετεί το πρόβλημα στη βάση αναχρονιστικών ιδεών και αντιλήψεων που χαρακτήριζαν τα παλαιά χρόνια την ελληνική κοινωνία και είχαν σχέση με το φύλο και την ανδροκρατία. Είναι εμφανές ότι παρουσιάζει μια στενή αντίληψη της έννοιας της πατριαρχίας την οποία εξισώνει με τον απόλυτο διαχωρισμό ιδιωτικού/δημόσιου χώρου και την περιορίζει στην έννοια του αποκλεισμού της γυναίκας από τη δημόσια ζωή (βλ.περισσότερα για το θέμα Wallby S., 1990 και Ανάλυση).

Χαρακτηριστικό είναι ότι σήμερα, σύμφωνα με τον εισηγητή, δεν είναι ανάγκη η θεσμοθέτηση ενός ξεχωριστού νόμου και ότι η αναφορά στην βία κατά των γυναικών ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παρουσιάζεται ως περιττή και αυτονόητη. Προτάσσει την έννοια του ανθρώπου ως υπέρτερη, παρουσιάζοντας μια ουδέτερη στάση ως προς το φαινόμενο σε αντίθεση με τις φεμινιστικές απόψεις.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα βία προς ασθενέστερους

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. Ο εισηγητής δεν θεωρεί ότι υπάρχει σοβαρό πρόβλημα σήμερα

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών κοινωνικά στερεότυπα, κατάλοιπα πατριαρχικών αντιλήψεων

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες -----

Ταυτότητα ανδρών κατά γυναικών, γονέων κατά παιδιών

Συμπεριφορά εξειδικευμένη μορφή βίας η οποία σήμερα έχει περιοριστεί λόγω κοινωνικών εξελίξεων (βλ.σχόλια).

Κανόνες όχι ιδιαίτερο νομοθέτημα

Σύμβολα -----

Θεσμοί -----

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι κατάλοιπα πατριαρχικών αντιλήψεων

Κανόνες όχι ιδιαίτερο νομοθέτημα,

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες κατάλοιπα πατριαρχικών αντιλήψεων

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία κατά ιδιαίτερου εγκλήματος και ποινικής διαμεσολάβησης, ενδοοικογενειακή βία ως εξαίρεση

Στιλ απλό, περιγραφικό, χρήση κοινωνικών όρων

Τεχνικές Πειθούς ανάδειξη αντίθεσης μεταξύ παρελθόντος και παρόντος

Διχοτομικές Διακρίσεις άνδρας -αφέντης τιμωρός

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις παρελθόν/παρόν

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας οικογένεια

Ιδιότητα του πολίτη-----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Ο εισηγητής αποδίδει το φαινόμενο σε κατάλοιπα πατριαρχικών αντιλήψεων καθιστά υπεύθυνη για δράση την κυβέρνηση για την προστασία των ασθενέστερων

Αιτιότητα: κατάλοιπα πατριαρχικών αντιλήψεων και ψυχοπαθολογικά άτομα

Υπευθυνότητα κυβέρνηση

Ποιος πλήττεται ασθενέστεροι σε επίπεδο εξουσίας

Κανονιστικότητα ανάπτυξη, πολιτισμός

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι γονείς, άνδρες

Παθητικοί ρόλοι παιδιά, γυναίκες

Νομιμοποίηση μη δράσης ενδοοικογ. βία είναι περιορισμένη, εξαίρεση

3.ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Ο εισηγητής κάνει μια σύντομη αναφορά στην ποινική διαμεσολάβηση, χωρίς να αποσαφηνίζει ποιά συμπεριφορά αφορά , γεγονός που υποδηλώνει άγνοια. Αντίθετα, χαρακτηρίζεται ως πολύπλοκη χωρίς να επιχειρηματολογεί και να προσδιορίζει επαρκώς τους λόγους απόρριψής της ως μέτρου αντιμετώπισης. Αντίθετα προτείνει στη θέση της τον διορισμό ενός οικογενειακού δικαστή και κοινωνικών λειτουργών. Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως στιγματισμός και αντικείμενο εκβιασμού, γεγονός που υποδηλώνει μια αρνητική νοσηματοδότηση του δημόσιου-καταγγελίας, αλλά και μια υποκρύπτουσα διάθεση συμπαράστασης προς το δράστη.

Παρουσίαση

Η ποινική διαμεσολάβηση παρουσιάζεται ως μια πολύπλοκη διαδικασία που δεν θα αποφέρει καρπούς, αλλά αντίθετα θα περιπλέξει τα πράγματα

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική ως ποινικό φαινόμενο μόνο

Μέσα οικογενειακός δικαστής

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα δεν αναφέρονται

Συμπεριφορά δεν αναφέρεται

Κανόνες όχι μόνο ως ποινικό φαινόμενο οικογενειακός δικαστής, όχι εισαγγελέας και αστυνομίας

Σύμβολα -----

Θεσμοί -----

Μηχανισμοί

Πόροι δεν αναφέρονται

Κανόνες όχι μόνο ως ποινικό φαινόμενο οικογενειακός δικαστής, όχι εισαγγελέας και αστυνομίας

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας δεν αναφέρονται

Μορφή

Επιχειρηματολογία κριτική στο άρθρο για ποινική διαμεσολάβηση, πιθανή αποτυχία

Τεχνικές πειθούς αντιπαράθεση, έκφραση φόβων

Στιλ απλό, σύντομο επιφανειακό

Διχοτομικές διακρίσεις -----

Μεταφορές οικογενειακές περιπτώσεις ως δημόσιο θέαμα, ποινική διαμεσολάβηση ως αντικείμενο εκβιασμού

Αντιθέσεις-----

Θέση/Δομή

Οργάνωση της οικειότητας -----

Οργάνωση της εργασίας-----

Οργάνωση της ιδιότητα του πολίτη -----

Πρόσκληση για δράση -----

Ποιός αποκλείεται -----

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα-----

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): γυναίκες παιδιά, ασθενέστερα άτομα

Όρια που τίθενται στη δράση: μόνο ποινική αντιμετώπιση δεν αρκεί

Νομιμοποίηση (μη) δράσης:

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Τι θεωρείται ως καλό ανάπτυξη, πολιτισμός

Τί θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία ως νοσηρό φαινόμενο, πολιτισμική καθυστέρηση.

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στα δύο.

5. ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Η αναφορά στην ποινική διαμεσολάβηση φαίνεται σα να παρεμβάλλεται στην εισήγηση σύντομα και με επιδερμικό τρόπο και να συμπληρώνει αλλά και συμπληρώνεται από τα προλεγόμενα. Βασικός άξονας της εισήγησης παραμένει η μη – έμφυλη αντιμετώπιση του φαινομένου και η υποτίμηση της σοβαρότητάς του από τον εισηγητή. Ο εισηγητής προσλαμβάνει την ιδιωτικότητα με θετικό τρόπο τόσο στην Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση. Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται

ως πιθανότητα στιγματισμού και πιθανό αντικείμενο εκβιασμού γεγονός που υποδηλώνει μια αρνητική νοηματοδότηση του δημόσιου-καταγγελίας αλλά και μια υποκρύπτουσα συμπαράσταση προς το δράστη και τελικά την άρνηση του προβλήματος.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Βασικός άξονας της εισήγησης παραμένει η μη – έμφυλη αντιμετώπιση του φαινομένου και η υποτίμηση της σοβαρότητάς του από τον εισηγητή

Ο εισηγητής προσλαμβάνει την ιδιωτικότητα με θετικό τρόπο τόσο στην Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση.

Αντιφάσεις στα στοιχεία και διαστάσεις:

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισήγηση της **Α. Γκερέκου** κατά την 1^η συνεδρίαση επί της αρχής σ.9520-9521.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επιχειρήματα κατά της ψήφισης του νόμου και της αναγκαιότητας του

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισήγησης: κριτική του νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: Μέρη που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και την ενδοοικογενειακή βία

Ομιλητής Α. Γκερέκου, ηθοποιός, γυναίκα, ΠΑΣΟΚ

Ακροατήριο βουλευτές, κοινό

Έννοιες Ευαισθητοποίησης

1.ΦΩΝΗ

Περίληψη

Η εισηγήτρια με απλό και κατανοητό ύφος αναφέρεται στο φαινόμενο και την αντιμετώπισή του χρησιμοποιώντας απλούς όρους και ιατρικούς όρους που παραπέμπουν σε μια θεώρηση της βίας ως νοσηρής κατάστασης και σε μια ατομοκεντρική θεώρηση του προβλήματος.

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
Νοσηρό περιβάλλον	Ιατρικός όρος παραπέμπει σε θεώρηση βίας ως ασθένειας
Ο έχων το πρόβλημα	Έκφραση που υποδηλώνει ψυχοπαθολογική προσέγγιση του δράστη και ενέχει αρνητική αξιολόγηση
Τα περίεργα	Έννοια με αρνητική αξιολογική φόρτιση αναφερόμενη στην ποινική διαμεσολάβηση, η οποία παρουσιάζεται ως παραδοξότητα
Δράστης /θύμα	Νομικοί και κοινωνικοί όροι ενέχουν αξιολογική εκτίμηση

Εμπλεκόμενοι	Ουδέτερος όρος (ως προς το φύλο) που αναφέρεται σε θύματα και δράστες

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Σχετικά με το πρόβλημα αναφέρεται κυρίως στον ορισμό επιγραμματικά χωρίς περαιτέρω εμβάθυνση, καθώς η εισήγηση σχετικά με το φαινόμενο είναι πολύ σύντομη και επιφανειακή. Δεν αναφέρεται συγκεκριμένα σε αιτιολογικές θεωρήσεις του φαινομένου, παρά μόνο επιμένει πως δεν πρέπει να ιδωθεί ως πρόβλημα μεταξύ των δυο φύλων, (παρότι αναγνωρίζει ως συχνότερα θύματα τις γυναίκες), επιχειρώντας έτσι να κρατήσει μια ουδέτερη στάση.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα ενδοοικογενειακή βία και βία μεταξύ συννοικούντων προσώπων

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. Δεν αναφέρεται

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών δεν είναι θέμα φύλου

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα συννοικούντα πρόσωπα και μέλη οικογένειας, συχνότερα γυναίκες

Συμπεριφορά επαναλαμβανόμενη λεκτική βία, ψυχολογική βία, επαναλαμβανόμενη ελαφρά σωματική βία, επαναλαμβανόμενη και σιωπηλή βία

Κανόνες δεν είναι πρόβλημα φύλων

Σύμβολα -----

Θεσμοί/Φορείς Επιτροπή Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της βουλής, Συνήγορος του παιδιού

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι δεν είναι θέμα φύλου

Κανόνες δεν είναι προσωπικά προβλήματα, αλλά αφορούν όλη την οικογένεια

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες δεν αναφέρονται

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία κριτική όσον αφορά τις μορφές

Στιλ απλό επιφανειακό

Τεχνικές Πειθούς επισήμανση σοβαρότητας φαινομένου, αδύνατων σημείων νομοσχεδίου

Διχοτομικές Διακρίσεις επαναλαμβανόμενο, σιωπηλό έγκλημα

Αντιθέσεις -----

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας-----

Οργάνωση οικειότητας _____

*Ιδιότητα του πολίτη*_____

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Η εισηγήτρια ασκεί κριτική στην κυβέρνηση αναγνωρίζοντας ότι το πρόβλημα δεν βασίζεται στην οπτική των φύλων παρότι συχνά θύματα είναι οι γυναίκες

Αιτιότητα: δεν αναφέρεται

Υπευθυνότητα δεν αναφέρεται

Ποιος πλήττεται όχι μόνο γυναίκες αλλά μέλη οικογένειας και συνοικούντα άτομα

Κανονιστικότητα δεν είναι θέμα φύλου

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι -----

Παθητικοί ρόλοι συχνότερα γυναίκες και παιδιά

Νομιμοποίηση (μη) δράσης σοβαρότητα και επικινδυνότητα του προβλήματος

3.ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Αναφέρεται σε συγκεκριμένες πτυχές της νέας ρύθμισης και δηλώνει τις ενστάσεις της όχι ως προς τη γενικότερη φιλοσοφία του μέτρου αλλά ως προς τον τρόπο εφαρμογής του. Αναλύεται σε νομοτεχνικά θέματα και στις προτάσεις επίλυσής τους. Αναφέρεται σε πολύ συγκεκριμένα διαδικαστικά ζητήματα χωρίς να επισημαίνει τη συμπεριφορά για την οποία είναι κατάλληλη η ποινική διαμεσολάβηση, γεγονός που μπορεί να ερμηνευθεί ως άγνοια.

Επίσης, ενώ επιχειρεί ρητά μια ουδέτερη θέση απέναντι στο πρόβλημα σχετικά με το ποιος αναλαμβάνει τον ρόλο του μεσολαβητή, περιγράφει τις δυσκολίες καταγγελίας.

Παρουσίαση Η ποινική διαμεσολάβηση ως η καρδιά του προβλήματος του συγκεκριμένου νομοσχεδίου. Είναι εκτός ελληνικής πραγματικότητας.

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική δεύτερη ευκαιρία για δράστη, ουσιαστικά λειτουργεί υπέρ του

Μέσα αρμοδιότητες εισαγγελέα

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα δεν αναφέρεται άμεσα (βλ. σχόλια :γυναίκα, βίαιος σύζυγος)

Συμπεριφορά ενδοοικογενειακή ως βία έγκλημα επαναλαμβανόμενο και σιωπηλό

Κανόνες παρακολούθηση συνεδριών από όλη την οικογένεια, τα συμβάντα βίας δεν είναι προσωπικά προβλήματα αφορούν όλη την οικογένεια

Σύμβολα -----

Θεσμοί /Φορείς Επιτροπή ισότητας και Ανθρωπίνων δικαιωμάτων της βουλής

Μηχανισμοί

Πόροι δεν αναφέρονται βλ. σχόλια

Κανόνες οικογενειακός δικαστής

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας-----

Μορφή

Επιχειρηματολογία αντιπαράθεση, ενστάσεις για άρθρο

Στιλ απλό, περιγραφικό

Τεχνικές πειθούς αντιπαράθεση

Διχοτομικές διακρίσεις δράστης-βίαιος σύζυγος

Μεταφορές οικογένεια ως όλον, ως σύστημα

Αντιθέσεις προσωπικά προβλήματα/οικογένεια

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας οικογένεια

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη-----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Η εισηγήτρια προβαίνει σε κριτική των επιμέρους άρθρων που αφορούν την ποινική διαμεσολάβηση και καταθέτει προτάσεις για βελτιώσεις του μέτρου

Πρόσκληση για δράση υπόλοιπα κόμματα

Ποιός αποκλείεται κοινωνικοί φορείς

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα αξιωματική αντιπολίτευση

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): γυναίκες, παιδιά

Όρια που τίθενται στη δράση: νόμος-ποινική αντιμετώπιση δεν αρκεί

Νομιμοποίηση (μη) δράσης:-----

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη

Τι θεωρείται ως καλό οικογένεια ως υγιές περιβάλλον

Τί θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία ως ασθένεια

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στα δύο

5.ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Τα δυο μέρη επικαλύπτονται και αναφέρεται τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά περισσότερο στην ποινική διαμεσολάβηση.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Στη Διάγνωση επικεντρώνεται σε ορισμό και περιγραφή συμπεριφορών φαινόμενου, ενώ στην Πρόγνωση σε νομοτεχνικά ζητήματα όπως στη συνταγματικότητα ή όχι της αρμοδιότητας του εισαγγελέα, στην κατάλληλη εφαρμογή των θεραπευτικών προγραμμάτων,

Αντιφάσεις στα στοιχεία και στις διαστάσεις:

Η ουδετερότητα που επιχειρεί να κρατήσει καθόλη τη διάρκεια της εισήγησης έρχεται σε αντίφαση όταν αναφέρεται σε δυσκολίες καταγγελίας (βλ. παραπάνω).

Σχόλια. Σχετικά με την παραγωγή του φαινόμενου, δεν αναφέρεται άμεσα σε αιτίες και παράγοντες αλλά αποδεχόμενη την θεραπευτική μεταχείριση τόσο του δράστη και του θύματος σε συνδυασμό με απουσία αναφορών σε κοινωνικές παραμέτρους υπονοεί μια προσέγγιση ατομοκεντρική που παραβλέπει το κοινωνικό στοιχείο. Επίσης, ενώ επιχειρεί ρητά μια ουδέτερη θέση απέναντι στο πρόβλημα σχετικά με το φύλο αναφέρεται σε γυναίκα -θύμα και σύζυγο -δράστη όταν περιγράφει τις δυσκολίες καταγγελίας.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006, Άρθρα 1-23). Εισηγήσεις και παρεμβάσεις του **Χ. Καστανίδη** σ.9525-9527,9528,115-116.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμον η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης συζήτηση επί της αρχής προτάσεις και ενστάσεις για συγκεκριμένα άρθ. Του νομοσχεδίου

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισήγησης:κριτική νομοσχεδίου

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: Μέρη που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και το φαινόμενο

Ομιλητής: Χ. Καστανίδης, νομικός, άνδρας, ΠΑΣΟΚ

Ακροατήριο βουλευτές, κοινό

Έννοιες Ευαισθητοποίησης

1.ΦΩΝΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής νομικός στο επάγγελμα χρησιμοποιεί κυρίως νομικούς και κοινωνικούς όρους προκειμένου να τοποθετηθεί με ουδετερότητα απέναντι στο πρόβλημα και την επίλυσή του αλλά και έννοιες που ενέχουν αξιολογική εκτίμηση κυρίως όταν αναφέρεται στα θύματα σε πράξεις της κυβέρνησης και την ποινική διαμεσολάβηση

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
Κοινωνικό φαινόμενο	Κοινωνικός όρος
Τα ανήμπορα άτομα	(δλδ. τις γυναίκες τους υπερήλικες, τα ανήλικα παιδιά κινητικές αναπηρίες) Φράση που ενέχει αρνητική χροιά και υπονοεί μια κατάσταση παθητικότητας και προσωπικής εγγενούς ανικανότητας
Θύματα	Νομικός όρος και κοινωνικός όρος όπ.παρ.
Αδύναμα μέλη της οικογένειας	Κοινωνικός όρος που ενέχει μια αρνητική χροιά παθητικότητας και ανικανότητας (όπ.παρ.)
Ολέθριο λάθος	Φορτισμένη αξιολογικά έννοια με αρνητικό πρόσημο

Χρήσιμη μέθοδος	Θετικά αξιολογική φράση που αναφέρεται στην ποινική διαμεσολάβηση και υπονοεί μια εργαλειακή προσέγγιση
Χαμηλή απαξία	Νομικός όρος και κοινωνικός όρος με ηθικές προεκτάσεις
Οικογένειες υψηλού κινδύνου	Κοινωνικός όρος
Αυταπάγγελτη δίωξη	Νομικός όρος
Έγκληση	Νομικός όρος

1.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο συγγραφέας προσεγγίζει το θέμα της ενδοοικογενειακής βίας στον προσδιορισμό του φάσματος των θυμάτων και του ορισμού της οικογένειας από την κυβέρνηση, στον οποίο και ασκεί έντονη κριτική. Χρησιμοποιεί νομικούς όρους και επιχειρεί να παραμείνει ουδέτερος ως προς το φύλο και την αιτιολογία, αποφεύγοντας να μπει σε μακροσκελείς και πιο λεπτομερείς αναλύσεις και αντιμετωπίζοντας το θέμα ως ένα καθαρά νομικό ζήτημα.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα ενδοοικογενειακή βία

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα Δεν αναφέρεται

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών Θεσμοποιημένοι οικονομικοί και κοινωνικοί μηχανισμοί βλ.σχόλια

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα ανήμπορα άτομα δλδ. γυναίκες, παιδιά, γέροντες, άτομα με κινητικές αδυναμίες

Συμπεριφορά δεν αναφέρεται

Κανόνες δεν αναφέρονται

Σύμβολα θύματα ως ανήμπορα, παθητικά άτομα

Θεσμοί/Φορείς δεν αναφέρονται

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι δεν αναφέρονται βλ. σχόλια

Κανόνες -----

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες δεν αναφέρονται

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία έμφαση στον προσδιορισμό των θυμάτων

Στιλ ρητορικές ερωτήσεις, αντιπαράθεση

Τεχνικές Πειθούς υπόδειξη λαθών και προτάσεις

Διχοτομικές Διακρίσεις ανήμπορα άτομα/γυναίκες, παιδιά, γέροντες

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις -----

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας-----

Ιδιότητα του πολίτη-----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Αποδίδει παθητικό ρόλο του θύματος στις γυναίκες τα παιδιά και τους ηλικιωμένους, υπονοώντας σχεδόν μια αδιαφοροποίητη προσέγγιση και καθιστά υπεύθυνη την κυβέρνηση για το σχεδιασμό ενός κατάλληλου νομοσχεδίου.

Αιτιότητα: Θεσμοποιημένοι οικονομικοί και κοινωνικοί μηχανισμοί

Υπευθυνότητα κυβέρνηση

Ποιος πλήττεται ανήμπορα άτομα

Κανονιστικότητα -----

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι δεν αναφέρεται άμεσα

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες παιδιά ηλικιωμένοι ανάπηροι

Νομιμοποίηση (μη) δράσης δεν αναφέρεται

ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής τάσσεται υπέρ της ποινικής διαμεσολάβησης αλλά όχι όπως εφαρμόζεται.

Παρουσίαση Η ποινική διαμεσολάβηση ως χρήσιμη μέθοδος για χαμηλής απαξίας συμπεριφορές αντί της αυτεπάγγελτης δίωξης

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόγων

Στρατηγική αντί της αυτεπάγγελτης δίωξης για χαμηλής απαξίας συμπεριφορές

Μέσα δεν αναφέρεται λεπτομερώς στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης και τα μέσα

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες -----

Ταυτότητα -----

Συμπεριφορά χαμηλής απαξίας συμπεριφορά

Κανόνες όχι στην αυτεπάγγελτη δίωξη για χαμηλής απαξίας συμπεριφορές

Σύμβολα -----

Θεσμοί/ Φορείς-----

Μηχανισμοί

Πόροι -----

Κανόνες -----

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας-----

Μορφή

Επιχειρηματολογία διόρθωση συγκεκριμένων πτυχών της ποινικής διαμεσολάβησης

Στιλ αντιπαράθεση, ρητορικές ερωτήσεις, προτάσεις

Τεχνικές πειθούς υπόδειξη λαθών και προτάσεις

Διχοτομικές διακρίσεις -----

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις-----

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας -----

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη -----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής ασκεί έντονη κριτική στην κυβέρνηση και αποδίδει σε αυτήν την ευ

Πρόσκληση για δράση κυβέρνηση και άλλα κόμματα

Ποιός αποκλείεται κοινωνικοί φορείς

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα αντιπολίτευση

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): γυναίκες παιδιά ηλικιωμένοι

Όρια που τίθενται στη δράση: ποινική αντιμετώπιση μόνο ενός κατά τα άλλα κοινωνικού φαινομένου

Νομιμοποίηση (μη) δράσης:-----

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη

Τι θεωρείται ως καλό δεν αναφέρεται

Τί θεωρείται ως κακό δεν αναφέρεται

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) -----

5.ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Ο εισηγητής αναφέρεται επιγραμματικά στο φαινόμενο σα να είναι κάτι το αυτονόητο. Δεν αναλύει και επεξηγεί και δεν παίρνει θέση απέναντι στο θέμα, επικεντρώνοντας μόνο στον σαφή προσδιορισμό των θυμάτων για τον οποίο ασκεί

έντονη κριτική στην κυβέρνηση. Τόσο στη Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση αναλύεται στην επίλυση νομοτεχνικών ζητημάτων, σα να πρόκειται για ένα απόλυτα νομικό ζήτημα, παρά τη διαπίστωσή του ότι κατά βάση η ενδοοικογενειακή βία συνιστά ένα κοινωνικό φαινόμενο που απορρέει από οικονομικούς και θεσμοποιημένους παράγοντες. Θεωρητικά τάσσεται υπέρ της ποινικής διαμεσολάβησης την οποία αντιμετωπίζει και αυτή με μια εργαλειακό πνεύμα, βάσει της ποινικής της χρησιμότητας, διαφωνώντας με τον τρόπο εφαρμογής της.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Επιγραμματική αναφορά στο φαινόμενο. Επίδειξη αντιφάσεων νομοσχεδίου σχετικά με την ποινική διαμεσολάβηση

Αντιφάσεις στα στοιχεία και τις διαστάσεις:

Σχόλια

Σχετικά με τα αίτια μπορεί να ειπωθεί ότι ο εισηγητής αναφέρεται σε κοινωνικά αίτια προσδιορίζοντας κοινωνικές παραμέτρους που επηρεάζουν και διαμορφώνουν το φαινόμενο και δίνοντας έμφαση στην ανάγκη μιας κοινωνικής πολιτικής που στοχεύει στην πρόληψη και αποτροπή του φαινομένου, χωρίς όμως να αναλύει περαιτέρω τις απόψεις του αυτές. Αντίθετα, αναλώνει την εισήγηση και την παρέμβασή του στην επίλυση και αποσαφήνιση καθαρά νομικών ζητημάτων, πράγμα σύμφωνο και με την ιδιότητά του, αποφεύγοντας ουσιαστικά να εμπλακεί σε πιο υποκειμενικές διαπιστώσεις και θέσεις, διατηρώντας μια στάση ουδετερότητας και αποστασιοποίησης.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισηγήσεις της Κ.ΠΕΡΛΕΠΕ ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ σ.9530-1.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης κριτική του νομοσχεδίου

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισήγησης: Επιχειρηματολογία υπέρ του νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: Μέρη του κειμένου που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και την ενδοοικογενειακή βία.

Ομιλητής Αι. Περλεπέ- Σηφουνάκη, γυναίκα, γιατρός- ειδικός παθολόγος, ΠΑΣΟΚ.

Ακροατήριο κοινό βουλευτές

1.ΦΩΝΗ

Περίληψη

Η εισηγήτρια χρησιμοποιεί κυρίως κοινωνικούς όρους και φορτισμένες εκφράσεις προκειμένου να δείξει την ευαισθητοποίησή της και τη σοβαρότητα του φαινομένου αλλά και τις κοινωνικές του ρίζες. Η προσέγγισή της αγγίζει το ζήτημα της ισότητας των φύλων, καθώς αναγνωρίζει τόσο τις πατριαρχικές αντιλήψεις ως βασικό αίτιο αλλά και αναφέρεται στις γυναίκες ως θύματα και στους άνδρες ως δράστες.

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
Σκάνδαλο	Κοινωνικός όρος παραπέμπει σε ηθική διάσταση του πρβλ. δημοσιοποίησης του
Κοινωνικός διασυρμός	Κοινωνικός όρος παραπέμπει σε αρνητική κατάσταση του στιγματισμού και της ντροπής
Πληγές της ψυχής	Συναισθηματικά φορτισμένη έκφραση
Ιδιότυπη σιωπή	Κοινωνικός όρος δίνει έμφαση στην σημασία του ιδιωτικού
Εκφυλιστικό κοινωνικό φαινόμενο	ιατρικός όρος, που σημαίνει αλλοίωση της

	φυσιολογικής σύστασης κυττάρων ή ιστών και απώλεια των λειτουργικών ιδιοτήτων τους και παραπέμπει σε μια θεώρηση της κοινωνίας ως ζωντανού οργανισμού και του εγκλήματος ως ασθένειας επικίνδυνης
Οικογενειακά μυστικά	Έκφραση που παραπέμπει σε μια αρνητική σημασιολόγηση του ιδιωτικού
Ερμητικά κλεισμένα	Εμφαντική έκφραση
Απαράδεκτων αξιών	Αξιολογικά φορτισμένη έκφραση υπονοεί πατριαρχικές αντιλήψεις και νοοτροπίες
Συνεχές μαρτύριο	Δραματοποιημένη έκφραση που παραπέμπει σε επαναλαμβανόμενη συμπεριφορά της βίας
Θύτης	Νομικός και κοινωνικός όρος που ενέχει αρνητική αξιολόγηση
Τραγική διάσταση	Φορτισμένη έκφραση
Καταδικαστέα/επιλήψιμη νοοτροπία	Αξιολογικά φορτισμένος όρος
Διαρκές έγκλημα	Φράση που παραπέμπει στην επανάληψη της βίας ως
Υπάιτιος	Νομικός και κοινωνικός όρος
Σύζυγος-αφέντης	Έκφραση που παραπέμπει σε πατριαρχικές αντιλήψεις ως αιτία του φαινομένου
Πατέρας-τέρας	Φορτισμένη αξιολογικά έκφραση, όπ.παρ.
(προστασία) Κάποιων «ηθών»	Έκφραση που παραπέμπει σε αρνητική αξιολόγηση και αιτιώδη απόδοση σε πατριαρχικές και ανδροκρατικές αντιλήψεις

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Η εισηγήτρια αναφέρεται στο φαινόμενο τοποθετώντας το στην προβληματική των πατριαρχικών αντιλήψεων και νοοτροπιών της ελληνικής κοινωνίας. Μέσα από τα λεγόμενά της αναγνωρίζεται ως δράστης ο άνδρας, σύζυγος ή πατέρας και αντίστοιχα τα θύματα παιδιά και γυναίκες. Επίσης, δίνει έμφαση στην ιδιωτική φύση του φαινομένου την οποία αντιμετωπίζει ως εμπόδιο για τη γνωστοποίηση του φαινομένου ως απόρροια στερεοτύπων και προκαταλήψεων.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα βία μέσα στην οικογένεια

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. Πλήττει θύματα και κοινωνία

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών νοοτροπία ελληνικής κοινωνίας, πατριαρχικές αντιλήψεις και στερεότυπα

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα γυναίκες, παιδιά

Συμπεριφορά δεν αναφέρεται πιο συγκεκριμένα

Κανόνες πρέπει να δημοσιοποιείται

Σύμβολα δράστης ως αφέντης, γυναίκες θύματα ως μάρτυρες

Θεσμοί/Φορείς δεν αναφέρονται

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι πατριαρχικές αντιλήψεις ελληνικής κοινωνίας, ιδιωτική φύση αδικήματος

Κανόνες δεν πρέπει να παραμένει αθέατο

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες πατριαρχικές αντιλήψεις ελληνικής κοινωνίας

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία έμφαση στη σοβαρότητα και στην ιδιωτική φύση του προβλήματος

Στιλ απλό, φορτισμένες λέξεις, επιφανειακό

Τεχνικές Πειθούς φορτισμένες λέξεις ώστε να κινητοποιήσει Ακροατήριο

Διχοτομικές Διακρίσεις δράστης/σύζυγος-αφέντης, πατέρας -τέρας

Μεταφορές σύζυγος-αφέντης, πατέρας-τέρας

Αντιθέσεις -----

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας-----

Οργάνωση οικειότητας -----

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη -----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Η εισηγήτρια αποδίδει ευθύνη στο κράτος και τις κοινωνικές υπηρεσίες για επίλυση του προβλήματος, κάνοντας λόγω για πατριαρχικές αντιλήψεις ως το κύριο αίτιο του φαινομένου

Αιτιότητα: πατριαρχικές αντιλήψεις

Υπευθυνότητα κράτος κοινωνικές υπηρεσίες

Ποιος πλήττεται κοινωνία και θύματα γυναίκες παιδιά

Κανονιστικότητα δεν πρέπει να παραμένει στην αφάνεια

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι άνδρας ενήλικος

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες, παιδιά

Νομιμοποίηση (μη) δράσης προστασία θυμάτων και κοινωνίας

3.ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Η εισηγήτρια τάσσεται κατά της ποινικής διαμεσολάβησης, καθώς τη θεωρεί αναποτελεσματική και επικίνδυνη, χωρίς όμως να επιχειρηματολογεί για αυτές τις απόψεις. Η αναφορά της είναι επιγραμματική, λειτουργώντας περισσότερο ως δήλωση στα πλαίσια της συνολικής της εισήγησης. Δίνει έμφαση σε περισσότερο κοινωνικές πολιτικές όπως η εκπαίδευση και ενημέρωση

Παρουσίαση η ποινική διαμεσολάβηση είναι συντηρητική και επικίνδυνη

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική αντιμετώπιση προκαταλήψεων

Μέσα εκπαίδευση

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα δεν αναφέρεται

Συμπεριφορά δεν αναφέρεται

Κανόνες να σπάσουν τα στερεότυπα

Σύμβολα δεν αναφέρονται

Θεσμοί δεν αναφέρονται

Μηχανισμοί

Πόροι -----

Κανόνες -----

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας -----

Μορφή

Επιχειρηματολογία

Τεχνικές πειθούς κριτική του άρθρου και καταψήφισή του

Διχοτομικές διακρίσεις ισχυρό και ασθενές φύλο

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις-----

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας -----

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη-----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Αναφέρεται πολύ σύντομα στην ποινική διαμεσολάβηση προκειμένου να δηλώσει απλά την καταψήφισή της

Πρόσκληση για δράση -----

Ποιός αποκλείεται

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα -----

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): γυναίκες παιδιά

Όρια που τίθενται στη δράση: δεν αρκεί ποινική αντιμετώπιση μόνο

Νομιμοποίηση (μη) δράσης:-----

4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη

Δεν αναφέρεται άμεσα στην οικογένεια ως πρότυπο-κανόνα, ωστόσο διαφαίνεται μέσα από εκφράσεις ότι αποτελεί το φυσιολογικό, ενώ ενδοοικογενειακή βία ισοδυναμεί με το παράδοξο (βλ. «θύματα μέσα στην ίδια την οικογένειά του» σ.9530).

Τι θεωρείται ως καλό οικογενειακό περιβάλλον

Τί θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) στη Διάγνωση μόνο/

5. ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Η εισηγήτρια αναφέρεται στο φαινόμενο εκτενέστερα, ενώ όσον αφορά την Πρόγνωση η αναφορά της είναι επιφανειακή σχεδόν επιγραμματική.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Στην Διάγνωση αναφέρεται στον ιδιωτικό χαρακτήρα του φαινομένου τις πατριαρχικές αντιλήψεις που συνδράμουν στη συντήρηση του φαινομένου.

Στην Πρόγνωση απλά δηλώνει την αντίθεσή της με τη ρύθμιση της ποινικής διαμεσολάβησης

Αντιφάσεις στα στοιχεία και στις διαστάσεις:

Σχόλια

Η αναφορά στο φαινόμενο ουσιαστικά είναι επιφανειακή και ελλιπής, καθώς επισημαίνει μόνο κάποιες συγκεκριμένες πτυχές του, όπως είναι το θέμα του ιδιωτικού το οποίο σχεδόν ταυτίζεται με το πρόβλημα της ενδοοικογενειακής βίας

Αναγνωρίζει ως θύματα γυναίκες και παιδιά κυρίως ωστόσο αναφερόμενη στην ιδιωτική φύση του φαινομένου μιλά για γυναίκες-θύματα.

Απουσία αναφοράς στη συμπεριφορά για την οποία είναι αρμόδια η ποινική διαμεσολάβηση, αλλά και για άλλες διαστάσεις του μέτρου μπορούν να ερμηνευθούν ως άγνοια ως αδιαφορία και προχειρότητα.

Επίσης, παρόλο που δεν αναφέρεται άμεσα, ο θεσμός της οικογένειας αποτελεί την υπέρβαση της τρέχουσας κατάστασης, ο οποίος αποτελεί παράδοξο.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισήγηση της Μερεντίτη, Α., σ.89-90.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης κριτική του νομοσχεδίου

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Τ. 3.500 Ν. 3500/2006

Λόγος της παρέμβασης-εισήγησης: Κριτική νομοσχεδίου και των επιμέρους άρθρων του

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν : μέρη που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και στην ενδοοικογενειακή βία, παρεμβάσεις βουλευτών σε απάντηση των εισηγήσεων.

Ομιλήτρια Μερεντίτη, Α., ΠΑΣΟΚ, Τραπεζικός υπάλληλος

Ακροατήριο βουλευτές, κοινό

ΕΝΝΟΙΕΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Α. ΦΩΝΗ

Περίληψη

Η εισηγήτρια χρησιμοποιεί κοινωνικούς όρους και φορτισμένες εκφράσεις προκειμένου να δείξει ευαισθησία για το φαινόμενο αλλά και να τονίσει την επικινδυνότητά του. Χρησιμοποιεί επίσης, ιατρικούς όρους υποδηλώνοντας μια θετικιστικού τύπου προσέγγιση του εγκλήματος ως ασθένειας.

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
απεχθή	Φορτισμένη έννοια αναφέρεται στην ενδοοικογενειακή βία

κακοήθης μορφή βίας	Ιατρικός όρος, προσδιορίζει το φαινόμενο ως ασθένεια επικίνδυνης, ενέχει ηθικές υποδηλώσεις
κλειστά στόματα	Όρος που αναφέρεται στην ιδιωτική φύση του φαινομένου με αρνητική σημασία
φρίκη της κακοποίησης	Φορτισμένη έκφραση προκειμένου να δείξει ευαισθητοποίηση
ανθρώπινη κακοποίηση	Όρος που παραπέμπει σε μια μη έμφυλη θεώρηση της βίας
Θύτες/ θύματα	Νομικοί και κοινωνικοί όροι με έντονη αξιολογική χροιά
οικογενειακή εστία	Όρος που παραπέμπει σε περιχαρακωμένο χώρο και υποδηλώνει θετικά συναισθήματα. Σύμβολο της ...
το έργο της κακοποίησης	Όρος που αναφέρεται στο φαινόμενο, υποδηλώνοντας μια διάσταση πρόθεσης
δράστης	Κοινωνικός όρος με αρνητική αξιολογική χροιά

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Η εισηγήτρια αναφέρεται στο φαινόμενο ως ιδιαίτερη μορφή βίας, καθώς αφορά την οικογένεια και τις σχέσεις εμπιστοσύνης που αναπτύσσονται μέσα σε αυτήν, γεγονός που προσιδιάζει στις φεμινιστικές απόψεις. Η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί έκφανση πολιτισμικής καθυστέρησης και παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Δεν αναφέρεται άμεσα στα αίτια, ωστόσο, η κριτική που ασκεί για απόψεις σχετικά με παρωχημένους φεμινισμούς αλλά και η αναφορά της στον πόνο των γυναικών, υποδηλώνει μια έμφυλη προσέγγιση του θέματος. Αναγνωρίζει ως παράγοντα αιτιολογικό τον ιδιωτικό χαρακτήρα του φαινομένου. Σχετικά με το φύλο ξεκαθαρίζει μια μη έμφυλη τοποθέτηση απέναντι στο πρόβλημα τονίζοντας ότι πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ανθρώπινο πρόβλημα γενικά. Παρόλα αυτά αναδύονται στην επιφάνεια στερεοτυπικά απόψεις σχετικά με την γυναικεία θυματοποίηση.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα βία μέσα στην οικογένεια

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. παραβιάζει ανθρώπινα δικαιώματα, πλήττει ζωή/υγεία και αξιοπρέπεια ατόμου

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών ιδιωτική φύση αδικήματος

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες ανεξάρτητα από οικονομική τάξη

Ταυτότητα γυναίκες, κυρίως παιδιά αλλά και άνδρες ως θύματα,

Συμπεριφορά παιδική κακοποίηση, βία μέσα στην οικογένεια

Κανόνες ανθρώπινη κακοποίηση-όχι έμφυλη προσέγγιση

Σύμβολα -----

Θεσμοί -----

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι ιδιωτική φύση του φαινομένου, κύκλος βίας

Κανόνες ανθρώπινα δικαιώματα

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες ιδιωτική φύση εγκλήματος

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία κριτική για οικογενειακοκεντρικό χαρακτήρα νομοσχεδίου και ποινική διαμεσολάβηση

Στιλ απλό, κατανοητό, φορτισμένο,

Τεχνικές Πειθούς αντιπαράθεση

Διχοτομικές Διακρίσεις

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις -----

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας-----

Οργάνωση οικειότητας οικογένεια

Ιδιότητα του πολίτη ατομική αξιοπρέπεια ελευθερία

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Η εισηγήτρια δεν αναφέρεται άμεσα σε αίτια παρά μόνο στην ιδιωτική φύση του εγκλήματος που το διαιωνίζει και το συντηρεί. Αποδίδει ευθύνες στην κυβέρνηση και αναγνωρίζει ως θύματα τόσο τις γυναίκες όσο και τους άνδρες αλλά και κυρίως τα παιδιά.

Αιτιότητα: ιδιωτική φύση αδικήματος

Υπευθυνότητα πολιτεία, κυβέρνηση

Ποιος πλήττεται άνθρωπος γενικά

Κανονιστικότητα ανθρωπινά δικαιώματα, πολιτισμός

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι δεν αναφέρεται

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες, παιδιά κυρίως , αλλά και άνδρες

Νομιμοποίηση (μη) προβλημάτων ιδιωτικός χαρακτήρας εγκλήματος

ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Η εισηγήτρια αναφέρεται σχεδόν επιγραμματικά στην ποινική διαμεσολάβηση, αναφέροντας μόνο ότι αποτελεί μια αφορμή πειθαναγκασμού του θύματος και ουσιαστικά λειτουργεί υπέρ του δράστη. Δεν αναφέρεται στις άλλες διαστάσεις, ωστόσο από τη συνολική εισήγηση διαπιστώνει κανείς πως ακολουθεί το ίδιο πνεύμα όπως στη Διάγνωση.

Παρουσίαση

Η ποινική διαμεσολάβηση αποτελεί ένα μέτρο που εξαναγκάζει το θύμα και διευκολύνει το δράστη.

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική

Μέσα

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες -----

Ταυτότητα -----

Συμπεριφορά-----

Κανόνες-----

Σύμβολα δράστης ως τροπαιούχος, νικητής

Θεσμοί -----

Μηχανισμοί

Πόροι -----

Κανόνες -----

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας-----

Μορφή

Επιχειρηματολογία ακατάλληλο μέτρο, λειτουργεί υπέρ του δράστη

Στιλ απλό, σύντομο, ελλιπές

Τεχνικές πειθούς ρητορικές ερωτήσεις

Διχοτομικές διακρίσεις -----

Μεταφορές δράστης ως τροπαιούχος

Θέση/Δομή

Οργάνωση της οικειότητας -----

Οργάνωση της εργασίας-----

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη-----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Πρόσκληση για δράση -----

Ποιός αποκλείεται-----

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα-----

Σε ποιόν απευθύνονται γυναίκες παιδιά, άνδρες

Όρια που τίθενται στη δράση-----

Νομιμοποίηση (μη) δράσης-----

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη Η εισηγήτρια αντιμετωπίζει την ενδοοικογενειακή βία ως ασθένεια και θετικά αισθήματα. Επίσης, αποτελεί έκφανση πολιτισμικής καθυστέρησης

Τι θεωρείται ως καλό υγιές οικογενειακό περιβάλλον, πολιτισμός

Τί θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία ως νοσηρό φαινόμενο

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στα δυο

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη Η εισηγήτρια αναφέρεται περισσότερο στη Διάγνωση τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά. Η Πρόγνωση αποτελεί απλά μια παρεμβολή, κυρίως για να υποδείξει στην κυβέρνηση τα τρωτά σημεία του νομοσχεδίου. Παρότι στη Διάγνωση επιχειρεί μια παρουσίαση του φαινομένου ουδέτερη ως προς το φύλο, στην Πρόγνωση διαφαίνεται έμμεσα μια λανθάνουσα προσέγγιση της βίας από την έμφυλη οπτική γωνία, χρησιμοποιώντας και τον όρο δράστης σε αντιδιαστολή με την Διάγνωση που χρησιμοποιεί τη λέξη θύμα.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Έμφαση στην ιδιωτική φύση του εγκλήματος στη Διάγνωση, ενώ στην Πρόγνωση επικεντρώνεται στο δράστη και στο αίσθημα ατιμωρησίας

Αντιφάσεις στα στοιχεία και τις διαστάσεις:

Η ενδοοικογενειακή βία προσλαμβάνεται ως πανανθρώπινο φαινόμενο, στο πλαίσιο μιας μη έμφυλης προοπτικής. Ωστόσο, μέσα από εκφράσεις που χρησιμοποιεί η εισηγήτρια και έντονη ένστασή της για την ποινική διαμεσολάβηση λόγω εύνοιας του δράστη, υποδηλώνεται μια αντίληψη που υπογραμμίζει την έμφυλη προοπτική του φαινομένου.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισήγηση του Κ. ΓΕΙΤΟΝΑ στη 2^η συνεδρίαση επί των άρθρων σ.90

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης σοβαρότητα ενδοοικογενειακής βίας-προστασία θυμάτων

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισήγησης: κριτική του νομοσχεδίου

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: Μέρη που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και την ενδοοικογενειακή βία

Ομιλητής Κ. ΓΕΙΤΟΝΑΣ ΠΑΣΟΚ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ, διετέλεσε Υπουργός Υγείας κατά την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ

Ακροατήριο βουλευτές, κοινό.

1.ΦΩΝΗ

Ο εισηγητής επιλέγει να εκφράσει τις απόψεις του χρησιμοποιώντας μη επίσημες έννοιες, όρους της καθομιλουμένης και κοινωνικούς όρους με αρνητική χροιά, κυρίως για να δώσει έμφαση σε πεπαλαιωμένα ήθη και αρχές της ελληνικής κοινωνίας που παραμένουν και ευνοούν και αναπαράγουν το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας.

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
Αλισβερίσι	Κοινωνικός όρος που αναφέρεται στην ποινική διαμεσολάβηση, που ενέχει μια αρνητική και υποτιμητική χροιά
Θύματα βίας	Νομικός και κοινωνικός όρος
Θύτης	Νομικός και κοινωνικός όρος
Ρίζες του κακού	Έκφραση που αναφέρεται στην ενδοοικογενειακή βία και ενέχει ηθικές υποδηλώσεις
Κουσουρία (μας ως κοινωνία)	Κοινωνικός όρος με έντονη ηθική διάσταση
Ταμπού	Κοινωνικός όρος ενέχει αρνητική χροιά και

	παραπέμπει στην έννοια της πολιτισμικής καθυστέρησης
Κωσταλέξι	Κύριο όνομα αναφέρεται σε περιστατικό ακραίας ενδοικογενειακής βίας, που έγινε συνώνυμο της αθλιότητας της βίας λόγω παραδοσιακών ηθών
Κατεστημένες νοοτροπίες	Κοινωνικός όρος με αρνητική χροιά
Έγκλημα που τελείται εν κρυπτώ	Φράση που αναφέρεται στην ιδιωτική φύση του αδικήματος, που νοηματοδοτείται αρνητικά και έχει να κάνει με το αθέατο, το κρυφό
Ποινική καταστολή	Νομικός όρος που αναφέρεται εδώ στην ποινική διαμεσολάβηση και προσδίδει αρνητική χροιά

2.ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής αναφέρεται στο φαινόμενο σχεούν ταυτιζόντως το με το έγκλημα «εν κρυπτώ» και την ιδιωτική του φύση. Προσδιορίζει ως θύματα γυναίκες και παιδιά και αιτιολογεί τη χρήση βίας ως απόρροια κατεστημένων νοοτροπιών, που καθιστά τη βίαιη συμπεριφορά ως φυσική ιδιότητα του άνδρα ή της γυναίκας, επιχειρώντας να κρατήσει μια στάση ουδετερότητας. Ωστόσο, αναφέρεται σε θέματα ισότητας και οι φορτισμένες σημασιολογικά/σημειολογικά έννοιες που χρησιμοποιεί παραπέμπουν σε μια θεώρηση των πραγμάτων υπό την οπτική των πατριαρχικών αντιλήψεων και της ισότητας των φύλων.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα ενδοοικογενειακή βία

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. Πλήττει δημοκρατία, πολιτισμό, ανθρώπινα δικαιώματα.

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών νοοτροπία και αντιλήψεις

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα γυναίκες, παιδιά ως θύματα

Συμπεριφορά δεν αναφέρεται πιο συγκεκριμένα

Κανόνες η βία δεν είναι φυσική ιδιότητα, καλλιεργείται, αξία ισότητας

Σύμβολα Κωσταλέξι

Θεσμοί ΟΗΕ

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι δεν καταγγέλλεται, αντιλήψεις, ΜΜΕ

Κανόνες δεν είναι ιδιωτική υπόθεση

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες αντιλήψεις

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία προβάλλει επικινδυνότητα φαινομένου, επικεντρώνεται στα

Στιλ απλό, κατανοητό, μεταφορές

Τεχνικές Πειθούς σοβαρότητα προβλήματος, στατιστικά στοιχεία

Διχοτομικές Διακρίσεις -----

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις ιδιωτική υπόθεση/υπόθεση όλων

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας -----

Ιδιότητα του πολίτη δικαιώματα ανθρώπου

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Αποδίδει την ευθύνη για την αντιμετώπιση σε όλους τους πολίτες, άνδρες και γυναίκες και την πολιτεία

Αιτιότητα: αντιλήψεις και νοοτροπίες για τη βία

Υπευθυνότητα πολίτες, άνδρες και γυναίκες και την πολιτεία, βουλευτές, κόμματα

Ποιος πλήττεται γυναίκες, παιδιά, πολιτισμός, ανθρώπινα δικαιώματα

Κανονιστικότητα δεν είναι ιδιωτική υπόθεση, πολιτισμός ανθρώπινα δικαιώματα

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι άνδρες, γυναίκες (έμμεση αναφορά)

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες, παιδιά

Νομιμοποίηση (μη) δράσης στήριξη και προστασία θυμάτων

ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ασκει κριτική στην κυβέρνηση και πιο συγκεκριμένα στον Υπουργό Δικαιοσύνης. Ξεκαθαρίζει εξ αρχής ότι δεν είναι ειδικός και δεν θα ασχοληθεί με νομικά ζητήματα. Διατυπώνει ενστάσεις αόριστα και γενικά σχετικά με το νομοσχέδιο, κυρίως λόγω της επαπειλούμενης ισχυροποίησης της θέσης του θύτη και λόγω επίτασης της ανασφάλειας και του φόβου του θύματος. Δίνει έμφαση στην πρόληψη.

Παρουσίαση Η ποινική διαμεσολάβηση παρουσιάζεται ως μη αποτελεσματικός τρόπος επίλυσης του προβλήματος, αντίθετα επιτείνει τα προβλήματα και λειτουργεί υπέρ του δράστη.

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική δεν αναφέρεται

Μέσα συνδιαλλαγή με εισαγγελείς

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες -----

Ταυτότητα γυναίκες, παιδιά

Συμπεριφορά -----

Κανόνες -----

Σύμβολα -----

Θεσμοί /Φορείς -----

Μηχανισμοί

Πόροι -----

Κανόνες κοινωνική και ηθική στήριξη θυμάτων, καλλιέργεια αξιών, ενημέρωση, οικογενειακό δικαστήριο

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας-----

Μορφή

Επιχειρηματολογία Ποινική διαμεσολάβηση ως αναποτελεσματική και ελλιπής ρύθμιση, επιτείνει ανασφάλεια θύματος

Στιλ απλό, αντιπαράθεση, υποδείξεις-προτάσεις

Τεχνικές πειθούς επικέντρωση και ανάλυση ελαττωμάτων ρύθμισης

Διχοτομικές διακρίσεις -----

Μεταφορές ποινική διαμεσολάβηση ως «αλισβερίσι» με εισαγγελείς

Αντιθέσεις -----

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας οικογένεια

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη-----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Απευθύνεται στον Υπουργό Δικαιοσύνης και αποδίδει ευθύνες σε ολόκληρη την πολιτεία και τα κόμματα, προτρέποντας τα για ανάληψη δράσης

Πρόσκληση για δράση υπουργό δικαιοσύνης βουλευτές πολιτεία

Ποιός αποκλείεται κοινωνικοί φορείς

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα αξιωματική αντιπολίτευση

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): γυναίκες παιδιά

Όρια που τίθενται στη δράση: ποινικό σκέλος προβλήματος

Νομιμοποίηση (μη) δράσης: προστασία θυμάτων

KANONISΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη Ο εισηγητής αναφέρει ως πρότυπο το πολιτισμικό επίπεδο μιας χώρας το οποίο αντιδιαστέλει προς την ύπαρξη της ενδοοικογενειακής βίας ως σημάδι παραδοξότητας και βαρβαρότητας.

Τι θεωρείται ως καλό πολιτισμός, ανθρώπινα δικαιώματα

Τί θεωρείται ως κακό ύπαρξη ενδοοικογενειακής βίας

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στα δύο

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Τα όρια μεταξύ Διάγνωσης και Πρόγνωσης δεν είναι σαφή καθώς επικαλύπτονται. Η εισήγηση του είναι σύντομη κυρίως όσον αφορά την ποινική διαμεσολάβηση στην οποία αναφέρεται επιφανειακά. Η απουσία προσδιορισμού της συμπεριφοράς στην οποία αφορά η ποινική διαμεσολάβηση (πλημμελήματα) μπορεί να ερμηνευθεί ως άγνοια. Επίσης, χαρακτηριστικό είναι ότι ο εισηγητής δεν αναφέρεται στη φαινομενολογία της βίας, παρά μόνο σε ότι έχει να κάνει με την ιδιωτική φύση της, αναγνωρίζοντας το θέμα αυτό και ό,τι συνεπάγεται ως κεντρικό άξονα του προβλήματος.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Στη Διάγνωση ο εισηγητής επικεντρώνεται στον ιδιωτικό χαρακτήρα του φαινομένου ως αρνητικό παράγοντα σε συνδυασμό με τις κατεστημένες νοοτροπίες που συντηρούν το φαινόμενο.

Στην Πρόγνωση επικεντρώνεται στην ανάγκη προστασίας του θύματος με κοινωνικά μέσα και όχι μόνο ποινικά.

Αντιφάσεις στα στοιχεία και στις διαστάσεις:

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισήγηση του **BENIZEΛΟΣ Ε. 2^η** συνεδρίαση επί των άρθρων, σ. 96.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επί των άρθρων του νομοσχεδίου

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του νόμου 3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισήγησης: κριτική του νομοσχεδίου

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: μέρη που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και την ενδοοικογενειακή βία

Ομιλητής BENIZEΛΟΣ Ε., άνδρας, νομικός ΠΑΣΟΚ

Ακροατήριο βουλευτές, κοινό

ΦΩΝΗ

Ο εισηγητής εκφράζει τις απόψεις του χρησιμοποιώντας νομικούς κυρίως όρους και επικεντρώνεται σε νομικά ζητήματα του άρθρου. Παρότι δεν αναφέρεται καθόλου σε λεπτομέρειες και ο λόγος φαίνεται ουδέτερος και αποστασιοποιημένος, ωστόσο αναγνωρίζει την έμφυλη διάσταση του φαινομένου αναγνωρίζοντας ως θύμα τη γυναίκα. Επίσης προκειμένου να τονίσει τη σοβαρότητα του φαινομένου προσφεύγει σε φορτισμένες εκφράσεις.

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
Θεσμός	Κοινωνικός όρος παραπέμπει σε κοινωνικά και πολιτισμικά καθιερωμένη διαδικασία-αξία
Πάσχει (ο θεσμός)	Ιατρικός όρος, προσωποποιεί ποινική διαμεσολάβηση ως ζωντανό οργανισμό
Ένσταση	Νομικός όρος δηλώνει έντονη αντιπαράθεση
Δικαιοδοσία	Νομικός όρος
Ο παθών/παθούσα	κοινωνικός όρος
Τραγική εμπειρία	Φορτισμένη έννοια προκειμένου να δείξει ευαισθησία κα σοβαρότητα φαινομένου
Δικονομική βία	Νομικός όρος και κοινωνικός όρος

Δράστης	Κοινωνικός όρος, ενέχει αρνητική αξιολογική σημασία
περίγυρος	Κοινωνικός όρος ενέχει αρνητική αξιολογική σημασία
Θύμα	Νομικός όρος
ποινική αξίωση	Νομικός όρος

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Ο εισηγητής αναφέρεται ελάχιστα στο φαινόμενο, έμμεσα αναλύοντας τα μειονεκτήματα της ποινικής διαμεσολάβησης. Από την περιορισμένη αυτή εισήγηση, όσον αφορά το φαινόμενο, παρατηρείται πως τοποθετείται υπέρ μιας έμφυλης προβληματικής αναγνωρίζοντας τη γυναίκα ως το κυριότερο και το πιο συχνό θύμα. Επίσης, περιορίζει την άποψη του στη μορφή της σωματικής βίας κυρίως, η οποία είναι και η μόνη που αναφέρει. Η εισήγηση, έτσι, είναι ελλιπής και επιδερμική. Σκοπός φαίνεται πως είναι συζήτηση αποκλειστικά νομικών θεμάτων. Με τον τρόπο αυτό, καταφέρνει να αποφύγει τις ιδεολογικές και θεωρητικές, υποκειμενικές τοποθετήσεις και τις ενδεχόμενες αντιφάσεις τους.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα ενδοοικογενειακή βία

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα -----

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών -----

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες -----

Ταυτότητα γυναίκα ως θύμα

Συμπεριφορά σωματική βία

Κανόνες -----

Σύμβολα -----

Θεσμοί/Φορείς -----

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι -----

Κανόνες -----

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες -----

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία επικέντρωση κυρίως στην πρόγνωση

Στιλ σύντομο, ελλιπές, επιφανειακό

Τεχνικές Πειθούς κριτική, αντιπαράθεση

Διχοτομικές Διακρίσεις γυναικο/παθουσα

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις -----

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας-----

Οργάνωση οικειότητας-----

Ιδιότητα του πολίτη-----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής αποδίδει ευθύνη στην κυβέρνηση για την ανάληψη των κατάλληλων μέτρων και αναφέρει ως θύματα αποκλειστικά τις γυναίκες

Αιτιότητα: -----

Υπευθυνότητα κυβέρνηση

Ποιος πλήττεται γυναίκες

Κανονιστικότητα -----

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι άνδρες

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες

Νομιμοποίηση μη προβλημάτων -----

ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής δηλώνει την αντίθεσή του στην εφαρμογή του μέτρου επικεντρώνοντας σε θέματα αντισυνταγματικότητας, αλλά και στην ψυχολογική πίεση που πιθανόν θα δεχθεί το θύμα για να αποδεχθεί την ποινική διαμεσολάβηση. Η εισήγησή του είναι πολύ συντομία και επικεντρώνεται σε ορισμένα βασικά στοιχεία καθώς και τα αποτελέσματα. Χαρακτηριστικό είναι ότι δεν αναφέρεται ούτε στα πλημμελήματα ως τομέα αρμοδιότητας της ποινικής διαμεσολάβησης ούτε σε άλλα σημεία της διαδικασίας, γεγονός που φανερώνει μια πρόχειρη και βιαστική θεώρηση του θέματος με άμεσο σκοπό την απόρριψή του.

Παρουσίαση Η ποινική διαμεσολάβηση αποτελεί θεσμό που πάσχει πολλαπλά όπως εφαρμόζεται στο νομοσχέδιο

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική μεσολάβηση από κοινωνικούς λειτουργούς ή οικογενειακό δικαστή

Μέσα -----

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες -----

Ταυτότητα γυναίκα ως θύμα

Συμπεριφορά σωματική βία

Κανόνες πρέπει να ανατίθεται η διαμεσολάβηση σε οικογενειακό δικαστή και κοινωνικούς λειτουργούς

Σύμβολα -----

Θεσμοί/Φορείς -----

Μηχανισμοί

Πόροι -----

Κανόνες -----

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας-----

Μορφή

Επιχειρηματολογία επικέντρωση στα τρωτά σημεία της ποινικής διαμεσολάβησης

Στιλ σύντομο, ελλιπές επιφανειακό, επίσημο ύφος

Τεχνικές πειθούς αντιπαράθεση, προτάσεις

Διχοτομικές διακρίσεις γυναίκα-παθούσα

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις -----

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας -----

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη-----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής απευθύνεται στην κυβέρνηση μόνο θεωρώντας ως άξονα του νομοσχεδίου την προστασία της γυναίκας.

Πρόσκληση για δράση κυβέρνηση

Ποιός αποκλείεται άλλα κόμματα, κοινωνικούς φορείς, πολιτεία

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα-----

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): γυναίκες

Όρια που τίθενται στη δράση:-----

Νομιμοποίηση (μη) δράσης: -----

KANONΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη

Ο εισηγητής επικεντρώνεται σε τεχνικά διαδικαστικά κυρίως θέματα προτείνοντας αντί της ποινικής διαμεσολάβησης τη διαμεσολάβηση από κοινωνικούς λειτουργούς, σε κοινωνική υπηρεσία ή οικογενειακό δικαστή.

Τι θεωρείται ως καλό διαμεσολάβηση από κοινωνικούς λειτουργούς/οικογενειακό δικαστή

Τί θεωρείται ως κακό η ποινική διαμεσολάβηση όπως οργανώνεται στο νομοσχέδιο

~~Ουσιαστικά αναπτύσσει τις απόψεις του μόνο για την ποινική διαμεσολάβηση και έμμεσα και ελλιπώς για τη Διάγνωση, επικεντρώνοντας κυρίως σε πολύ συγκεκριμένα νομικά ζητήματα. Έτσι, αποφεύγει να εκφράσει την προσωπική του άποψη για το φαινόμενο και παραμένει ουδέτερος και αποστασιοποιημένος.~~

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Ο εισηγητής ουσιαστικά αναπτύσσει τις απόψεις του μόνο για την ποινική διαμεσολάβηση και έμμεσα και ελλιπώς για τη Διάγνωση, επικεντρώνοντας κυρίως σε πολύ συγκεκριμένα νομικά ζητήματα. Έτσι, αποφεύγει να εκφράσει την προσωπική του άποψη για το φαινόμενο και παραμένει ουδέτερος και αποστασιοποιημένος.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Επικέντρωση σε νομοτεχνικά θέματα της ποινικής διαμεσολάβησης και έμφαση στην αντισυνταγματικότητά της σε αντίθεση με Διάγνωση που είναι ελλιπώς αναπτυγμένη και αναφέρει μόνο τη σωματική βία.

Αντιφάσεις στα στοιχεία και στις διαστάσεις:

Σε αντίθεση με το πνεύμα του νομοσχεδίου αναγνωρίζει την γυναίκα ως αποκλειστικό θύμα

Σχόλια

Απουσία αναφοράς σε τι αφορά η ποινική διαμεσολάβηση (πλημμελήματα), καθώς και άλλες λεπτομέρειες για τη διαδικασία, γεγονός που μπορεί να ερμηνευθεί ως άγνοια και προχειρότητα και αδιαφορία στην οργάνωση του λόγου.

ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισηγήσεις και παρεμβάσεις του Φ. Κουβέλη

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θεμα συζητησης συζητηση επι της αρχης προτασεις και ενστασεις για συγκεκριμενα αρθ. Του νομοσχεδιου

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισήγησης:κριτική νομοσχεδίου -προτάσεις

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: Μέρη που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και το φαινόμενο

Ομιλητής: Φ.Κουβέλης, άνδρας, νομικός, ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ

Ακροατήριο βουλευτές, κοινό

Έννοιες Ευαισθητοποίησης

ΦΩΝΗ

Ο εισηγητής αντιπρόσωπος αριστερού κόμματος και νομικός στο επάγγελμα εκφράζεται κυρίως με νομικούς όρους αλλά και με φορτισμένες έννοιες, προκειμένου να αποδώσει τη σοβαρότητα του προβλήματος. Οι όροι που χρησιμοποιεί σχετικά με το φύλο υποδηλώνουν μια στερεοτυπική αντίληψη καθώς ο άνδρας ταυτίζεται με τη λέξη αρσενικός, η οποία ενέχει κυρίως βιολογικές προεκτάσεις και ταυτόχρονα υποδηλώνει μια αίσθηση δύναμης και εξουσίας. Παρομοίως η γυναίκα αναφέρεται ως το γυναικείο φύλο και παίρνει τη θέση του αποκλειστικού θύματος, τοποθετώντας το πρόβλημα σε μια καθαρά προβληματική της ισότητας των φύλων. Στην Πρόγνωση επιλέγει κυρίως νομικούς όρους.

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
Τεράστιο πρόβλημα	Φορτισμένη έκφραση προκειμένου να αποδώσει τη

	σοβαρότητα του φαινομένου
γυναίκειο φύλο	Κοινωνικός όρος που ενέχει έναν προσανατολισμό στη βάση της ισότητας των φύλων
θύτης	Νομικός και κοινωνικός όρος
αρσενικός/άνδρας	Βιολογικός και κοινωνικός όρος, ταύτιση βιολογικού και κοινωνικού, ενέχει υποδήλωση δύναμης
διαταξική διάσταση	Κοινωνικός όρος
πρόληψη	Ιατρικός και κοινωνικός όρος
οικογένεια με ιδιαιτερότητες	Έκφραση που παραπέμπει με διακριτικότητα σε διάκριση από οικογένειες χωρίς προβλήματα βίας
αντισυνταγματική	Νομικός όρος
θεσμική παραμυθία	Μεταφορά που ενέχει αρνητική αξιολογική εκτίμηση για ποινική διαμεσολάβηση
ποινικός συμβιβασμός	Νομικός όρος ενέχει αρνητική, υποτιμητική χροιά για ποινική διαμεσολάβηση
συμμετοχή	Νομικός και κοινωνικός όρος ενέχει αρνητική χροιά για παθητικότητα
δραματικός πρωταγωνιστής	Φορτισμένη αξιολογικά έννοια προκειμένου να δηλώσει ευαισθησία
κοινωνικά αίτια	Κοινωνικός όρος που δηλώνει μια κοινωνικά προσανατολισμένη θεώρηση του φαινομένου

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Ο εισηγητής παρουσιάζει την ενδοοικογενειακή βία ως τεράστιο πρόβλημα και αποδίδει τα αίτια κυρίως σε κοινωνικούς παράγοντες. Βασικός άξονας της εισηγήσής του αποτελεί η αναγνώριση του προβλήματος ως ζήτημα της ισότητας των φύλων, σύμφωνα με τον ορισμό του προγράμματος της Δράσης του Πεκίνου, σε βαθμό που η θεώρησή του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας να ταυτίζεται με τη βία κατά των γυναικών μέσα στην οικογένεια. Η γυναίκα αναγνωρίζεται ως το αποκλειστικό θύμα και αποτελεί τον κανόνα. Ασκεί κριτική στην κυβέρνηση για το θέμα αυτό κρατώντας όμως ήπιους τόνους.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα ενδοοικογενειακή βία

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα πλήττει το γυναίκειο φύλο

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών κυρίως κοινωνικά αίτια και ατομικά

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες διαταξικό φαινόμενο

Ταυτότητα γυναικείο φύλο αποκλειστικά

Συμπεριφορά δεν αναφέρεται συγκεκριμένα

Κανόνες πρέπει να αντιμετωπίζεται στη βάση της ισότητας των φύλων

Σύμβολα -----

Θεσμοί/Φορείς πρόγραμμα Δράσης Πεκίνου

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι κοινωνικά αίτια κυρίως και ατομικά

Κανόνες πρέπει να δοθεί έμφαση στην πρόληψη, οικογενειακό δικαστήριο

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες -----

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία φορτισμένες έννοιες προκειμένου να πείσει για σοβαρότητα φαινομένου

Στιλ απλό, συνεκτικό, συνοπτικό, ήπιοι τόνοι, κριτική στην κυβέρνηση

Τεχνικές Πειθούς έμφαση στα κοινωνικά αίτια και την πρόληψη

Διχοτομικές Διακρίσεις θύτης-αρσενικός, άνδρας

Μεταφορές γυναίκα ως δραματικός πρωταγωνιστής

Αντιθέσεις -----

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας σχέσεις ανθρώπων που συνυπάρχουν

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής αποδίδει την αιτιολογία του φαινομένου σε κοινωνικούς κυρίως παράγοντες χωρίς όμως να τους κατονομάζει και να αναλύει. Καθιστά υπεύθυνη την κυβέρνηση και την πολιτεία για την ανάληψη δράσης. Η προσέγγισή του ξεκάθαρα και σαφέστατα προσανατολίζεται προς την οπτική της ισότητας των φύλων, *... ξεκινάει με αναφορά σε αποδιδαστικά θύματα της ανδρικής βίας. Τέλος* εστιάζει κυρίως στην πρόληψη την οποία και θεωρεί ελλιπή

Αιτιότητα: βαθύτατα κοινωνικά αίτια κυρίως και ατομικός παράγοντας

Υπευθυνότητα κυβέρνηση, πολιτεία

Ποιος πλήττεται γυναικείο φύλο

Κανονιστικότητα γυναικείο φύλο ως βάση για τον ορισμό του φαινομένου, πρόληψη

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι άνδρας-αρσενικός

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες

Νομιμοποίηση (μη) δράσης δεν αναφέρεται άμεσα

ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής εκφράζει την αντίθεσή του στο μέτρο της ποινικής διαμεσολάβησης επικεντρώνοντας, κυρίως σε νομικά ζητήματα αλλά και στο απόν προληπτικό σύστημα. Ισχυρίζεται ότι θα γίνει πηγή προβλημάτων και περαιτέρω επιπλοκών, χωρίς όμως να μπαίνει σε λεπτομερείς αναλύσεις και να κατονομάζει τις πιθανές επιπλοκές, γεγονός που υποδηλώνει μια άρνηση και αντίθεση περισσότερο σε τυπικό βαθμό παρά ουσιαστικό.

Παρουσίαση

Η ποινική διαμεσολάβηση παρουσιάζεται ως ατελέσφορη διαδικασία και πολύ περισσότερο ως «θεσμική παραμυθία», εφόσον το προληπτικό σύστημα είναι απόν. Αποτελεί το βασικότερο πρόβλημα του νομοσχεδίου

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική δεν αναφέρεται

Μέσα -----

Λιαστές του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες διαταξικό φαινόμενο

Ταυτότητα γυναικείο φύλο

Συμπεριφορά -----

Κανόνες γυναικείο φύλο

Σύμβολα -----

Θεσμοί/Φορείς -----

Μηχανισμοί

Πόροι το ίδιο όπως στη Διάγνωση

Κανόνες οικογενειακό δικαστήριο

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας -----

Μορφή

Επιχειρηματολογία Ποινική διαμεσολάβηση ως βασικό πρόβλημα νομοσχεδίου

Στιλ απλό, έμφαση σε ορισμένες πτυχές, προτάσεις

Τεχνικές πειθούς επικέντρωση σε μελλοντικά προβλήματα που θα δημιουργήσει η εφαρμογή της Π.Δ.

Διχοτομικές διακρίσεις -----

Μεταφορές θεσμική παραμυθία

Αντιθέσεις

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας σχέσεις ανθρώπων που συνυπάρχουν

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη -----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής αποδίδει ευθύνες στην κυβέρνηση προσκαλώντας την να αναλάβει δράση προς τη σωστή κατεύθυνση. Στόχος του νομοσχεδίου αποτελεί η προστασία των γυναικών, ωστόσο μόνο η ποινική αντιμετώπιση δεν είναι αρκετή, καθώς απαιτείται και η πρόληψη σε κοινωνικό επίπεδο.

Πρόσκληση για δράση κυβέρνηση

Ποιός αποκλείεται κοινωνικοί φορείς, πολιτεία, άλλα κόμματα, βουλευτές

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα κυβέρνηση

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): γυναίκες

Όρια που τίθενται στη δράση: ποινικό μέρος αντιμετώπισης

Νομιμοποίηση (μη) δράσης: προστασία γυναικών

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη

Ο εισηγητής αναγνωρίζει τις οικογένειες που αντιμετωπίζουν το φαινόμενο ως οικογένειες με ιδιαιτερότητες, γεγονός που αποτελεί μια διακριτικού τύπου διάκριση με τις οικογένειες που δεν αντιμετωπίζουν τέτοια φαινόμενα.

Τι θεωρείται ως καλό Οικογενειακές σχέσεις

Τί θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία-βία κατά των γυναικών

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στα δύο

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Ως βασικός άξονας της εισήγησης τόσο στη Διάγνωση άμεσα όσο και στην Πρόγνωση έμμεσα αποτελεί η αναγνώριση του προβλήματος ως προβλήματος ισότητας μεταξύ των δυο φύλων με τρόπο απόλυτο και κάθετο .

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Τόσο στη Λιάννωση όσο και στην Πρόγνωση έμφαση δίδεται στην έμφυλη διάσταση του φαινόμενου

Αντιφάσεις στα στοιχεία και στις διαστάσεις:

Συνεκτικός ο λόγος ως προς τις απόψεις και τα επιχειρήματα έρχεται σε άμεση αντίθεση με την ουδέτερη θεώρηση του φαινόμενου από το νομοσχέδιο.

Σχόλια

Ξεκάθαρη τοποθέτηση υπέρ της έμφυλης διάστασης του φαινόμενου: η ενδοοικογενειακή βία σχεδόν ταυτίζεται με την βία κατά των γυναικών.

Ο άνδρας προσδιορίζεται ως αρσενικός έννοια που ενέχει βιολογικές υποδηλώσεις. Ο όρος ταυτίζεται με τον σημασιολογικά ευρύτερο όρο άνδρας, γεγονός που υποδηλώνει μια νοηματική συρρίκνωση που παραπέμπει σε εικόνες δύναμης και εξουσίας. Η βία προσδιορίζεται από το φύλο αρσενικού προς θηλυκού και συνδέεται με αντιλήψεις για ασθενές και ισχυρό φύλο.

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισηγήσεις και παρεμβάσεις του Α. Ξυροτύρη Αικατερινάρη, σ.9518-9.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης συζήτηση επί της αρχής, προτάσεις και ενστάσεις για συγκεκριμένα άρθρο του νομοσχεδίου

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισήγησης:κριτική νομοσχεδίου

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: Μέρη που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και το φαινόμενο

Ομιλητής: ΞΥΡΟΤΥΡΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ Α. Πολιτικός Μηχανικός-Μελετητής Τεχνικών Έργων, ΣΥΝΑΣΠΙΜΟΣ

Ακροατήριο βουλευτές, κοινό

ΦΩΝΗ

Η εισηγήτρια προτιμά να εκφράσει τις απόψεις τις χρησιμοποιώντας κυρίως κοινωνικούς όρους που προσδιορίζουν το φαινόμενο ως κοινωνικά παραγόμενο και καθορισμένο. Έτσι, είναι σαφής η τοποθέτησή της υπέρ της έμφυλης προσέγγισης του φαινομένου με θύμα τη γυναίκα και δράστη τον άνδρα , η σχέση των οποίων βασίζεται στην ανισότητα και την εκμετάλλευση. Χρησιμοποιεί, επίσης, όρους που παραπέμπουν στο φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας ως εχθρό, ως τον νούμερο ένα στρατιωτικό αντίπαλο. Στην Πρόγνωση χρησιμοποιεί περισσότερους νομικούς όρους και φορτισμένες αρνητικά έννοιες.

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
Βία λόγω φύλου	Έκφραση που δηλώνει ξεκάθαρα μια έμφυλη θεώρηση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας
ανισότιμων σχέσεων εξουσίας	Έκφραση που παραπέμπει σε φεμινιστικές θεωρήσεις για την ενδοοικογενειακή βία
Ανδρας/ γυναίκα	Κοινωνικοί όροι, υποδηλώνουν μια οπτική που αναγνωρίζει την φυλετική ανισότητα

γυναικείο φύλο	Κοινωνικός όρος, όπ.παρ.
στρατηγικός αντίπαλος	Στρατιωτικός όρος αναφέρεται στην ενδοοικογενειακή βία την οποία προσωποποιεί ως εχθρό της ισότητας
φυσιολογικά	Ιατρικός όρος, όρος της φυσιολογίας παραπέμπει σε ομαλές οικογενειακές σχέσεις σε αντιδιαστολή προς τη (μη φυσιολογική) βία
Αντιφατική, παράταιρη	Φορτισμένες αξιολογικά εκφράσεις για την ενδοοικογενειακή βία
απαξία	Νομικός και κοινωνικός όρος υποδηλώνει απόρριψη και ηθική καταδίκηση του φαινομένου
άνδρας-σωφρονιστής	Μεταφορά που παραπέμπει σε φεμινιστικές θεωρήσεις για την ενδοοικογενειακή βία και υποδηλώνει αιτιολογία και φύση του φαινομένου
οικογενειακό άσυλο	Κοινωνικός όρος παραπέμπει σε εννοιολόγηση οικογένειας ως δικαιωματικά απαραβίαστου χώρου λόγω ιδιωτικότητας, τόπος απαραβίαστος λόγω του ιερού του χαρακτήρα, καταφύγιο των καταδιωκόμενων
αποδοχή - αποδοχή	Αξιολογική ισοτιμία φοράση που ενέχει αρνητικές υποσημειώσεις για την κοινωνική αναγνώριση
πλημμελήματα	Νομικός όρος
αυτουργοί	Νομικός όρος με αρνητικές κοινωνικές και ηθικές σημασιολογικές προεκτάσεις

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Η εισηγήτρια παρουσιάζει ως πρόβλημα τη βία στην οικογένεια, τις ανισότιμες σχέσεις εξουσίας λόγω φύλου την οποία σχεδόν ταυτίζει με τη βία κατά των γυναικών. Η άποψη της παρουσιάζεται ξεκάθαρα και τοποθετείται στην οπτική των φεμινιστικών απόψεων για την αιτιολογία της βίας, αναγνωρίζοντας κοινωνικές δομές και την ανισότητα που αυτές παράγουν ως βασικό γενεσιουργό αίτιο. Ο άνδρας παρουσιάζεται σε αυτά τα πλαίσια ως σωφρονιστής που ασκεί έλεγχο και εξουσία πάνω στη γυναίκα. Σχετικά με το θέμα του ιδιωτικού η εισηγήτρια αναφέρεται με αρνητικές υποδηλώσεις για τις συνέπειες του. Χωρίς να ονομάζει τις δομές και το σύστημα αυτό εκμετάλλευσης που παρουσιάζει ως πατριαρχία, ωστόσο το υπονοεί

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα βία στην οικογένεια, ανισότιμες σχέσεις εξουσίας λόγω φύλου

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα πλήττει θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα του γυναικείου φύλου

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών κοινωνικά αίτια, πατριαρχικές δομές και ανισότητα

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες -----

Ταυτότητα άνδρας δράστης γυναίκα-θύμα

Συμπεριφορά βία κατά της γυναίκας

Κανόνες ισότητα

Σύμβολα άνδρας-σωφρονιστής, οικογενειακό άσυλο

Θεσμοί/Φορείς -----

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι πατριαρχικές δομές κοινωνίας

Κανόνες ισότητα

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες κοινωνικές δομές

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία σοβαρότητα φαινομένου εις βάρος του γυναικείου φύλου

Στιλ απλό, λιτό, συνεκτικό, σύντομο

Τεχνικές Πειθούς περιγραφή φαινομενολογίας φαινομένου στη βάση της ισότητας των φύλων

Διχοτομικές Διακρίσεις άνδρας/δράστης, γυναίκα/θύμα

Μεταφορές άνδρας-σωφρονιστής

Αντιθέσεις -----

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας ναι

Οργάνωση οικειότητας σπίτι, οικογένεια

Ιδιότητα του πολίτη κοινωνία

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Αιτιότητα: κοινωνικές δομές

Υπευθυνότητα -----

Ποιος πλήττεται ισότητα φύλων, γυναίκα

Κανονιστικότητα ισότητα

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι άνδρας

Παθητικοί ρόλοι κατά βάση γυναίκες, παιδιά

Νομιμοποίηση (μη) δράσης θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα του γυναικείου φύλου

ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Η εισηγήτρια αναφέρεται πολύ σύντομα στην ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα της ενδοοικογενειακής βίας, προσλαμβάνοντάς την ως ατιμωρησία και εύνοια προς το δράστη.

Παρουσίαση Η ποινική διαμεσολάβηση ως θεσμός αμφίβολης αποτελεσματικότητας και συνταγματικότητας και πιθανής ατιμωρησίας του δράστη για τα πλημμελήματα, ως το κυριότερο πρόβλημα του νομοσχεδίου.

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική -----

Μέσα -----

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες -----

Ταυτότητα -----

Συμπεριφορά πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Κανόνες -----

Σύμβολα -----

Θεσμοί/Φορείς -----

Μηχανισμοί

Πόροι -----

Κανόνες -----

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας-----

Μορφή

Επιχειρηματολογία κατά της ποινικής διαμεσολάβησης

Στιλ απλό, ελλιπές σύντομο, επιφανειακό

Τεχνικές πειθούς επικέντρωση στα μειονεκτήματα του μέτρου

Διχοτομικές διακρίσεις -----

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις-----

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας -----

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη-----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Πρόσκληση για δράση -----

Ποιός αποκλείεται -----

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα-----

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): γυναίκες, παιδιά

Όρια που τίθενται στη δράση:-----

Νομιμοποίηση (μη) δράσης:-----

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Τι θεωρείται ως καλό υγιές οικογενειακό περιβάλλον

Τί θεωρείται ως κακό ενδοοικογενειακή βία ως νοσηρό φαινόμενο

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στις δύο.

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Η εισηγήτρια αναπτύσσει περισσότερο τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά την περιγραφή του φαινομένου σε σύγκριση με την ποινική διαμεσολάβηση και επικεντρώνεται στις κοινωνικές δομές και στην έμφυλη διάσταση του φαινομένου σε σημείο που ταυτίζει την ενδοοικογενειακή βία με τη βία κατά των γυναικών. Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως ατιμωρησία του δράστη, χωρίς όμως να αναλύει περαιτέρω τις απόψεις της.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Έμφαση στην ισότητα των φύλων ως βασικό άξονα θεώρησης και αντιμετώπισης του προβλήματος

Αντιφάσεις στα στοιχεία και στις διαστάσεις:

Μεγαλύτερη ανάπτυξη όσον αφορά τη Διάγνωση σε σχέση με την Πρόγνωση.

ΣΧΟΛΙΑ

Απόρριψη χωρίς επιχειρηματολογία σε βάθος. Επιφανειακή προσέγγιση.

ΚΚΕ

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). 1^Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ της Β.Νικολαΐδου σ.9528

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θεμα συζητήσιμης συζήτηση και της πρώτης από τις ...
άρθ. Του νομοσχεδίου

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισήγησης:κριτική νομοσχεδίου

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: Μέρη που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και το φαινόμενο

Ομιλητής: ΝΙΚΟΛΑΙΔΟΥ Β. γυναίκα, οικονομολόγος, ΚΚΕ

Ακροατήριο βουλευτές, κοινό

ΦΩΝΗ

Η εισηγήτρια χρησιμοποιεί κυρίως κοινωνικούς όρους προκειμένου να αποδώσει την αιτιολογία του φαινομένου σε κοινωνικούς παράγοντες και κοινωνικές δομές. Η τοποθέτησή της τάσσεται υπέρ της έμφυλης διάστασης του φαινομένου σε τέτοιο βαθμό που σχεδόν εξομοιώνει την ενδοοικογενειακή βία με την βία κατά των γυναικών και αντανάκλα τις θέσεις του μαρξιστικού φεμινισμού και βρίσκεται, έτσι, σε σύμπτωση με την κομματική ιδεολογία. Οι εκφράσεις που επιλέγει δηλώνουν ξεκάθαρα μια θεώρηση του φαινομένου στην βάση της προβληματικής των φύλων και των ταξικών ανισοτήτων.

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
Βία κατά των γυναικών	Τεκφραση που παραπέμπει σε μια έμφυλη θεώρηση του φαινομένου της ενδοοικ.βίας.
ακραία φυλετική διάκριση	Όπως παραπάνω
φυλετική καταπίεση	Όπως παραπάνω

ταξική/εκμεταλλευτική κοινωνία	Κοινωνική έκφραση που παραπέμπει σε κοινωνικές δομές και την οικονομική διάσταση του φαινομένου
πολίτης δεύτερης κατηγορίας	Κοινωνικός όρος που παραπέμπει σε μια ταξική-οικονομική προβληματική
θύμα ανδρικής βίας	Κοινωνικός όρος παραπέμπει σε έμφυλη διάσταση του φαινομένου
άνδρας-ιδιοκτήτης	Κοινωνικός όρος αναφέρεται στις πατριαρχικές δομές που χαρακτηρίζουν το καπιταλιστικό οικονομικό σύστημα
ιδιωτική υπόθεση	Αντιδιαστέλλεται προς το κοινωνικό τόσο σε θεωρητικό όσο και σε θέμα αντιμετώπισης και ενέχει αρνητικό χαρακτήρα
περιβόητος	Έννοια με αρνητικό αξιολογικό πρόσημο για την ποινική διαμεσολάβηση
αξιόποινο	Νομικός όρος
ποινική διαδικασία	Νομικός όρος
δούλος	Νομικός και κοινωνικός όρος, ενέχει αρνητική
Παθογόνες σχέσεις	Ιατρικός όρος, παραπέμπει σε ιατροκοποίηση του προβλήματος

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Η εισηγήτρια με απλό και συνεκτικό ύφος παρουσιάζει ως βασική αιτία της ενδοοικογενειακής βίας την ύπαρξη πατριαρχικών και εκμεταλλευτικών κοινωνικών και οικονομικών δομών στα πλαίσια του καπιταλιστικού συστήματος. Η εισήγησή της προσανατολίζεται με σαφήνεια σε μαρξιστικό φεμινισμό, δίνοντας έμφαση κυρίως στην ανέχεια όσο και στην ανδροκρατία. Αναγνωρίζει την ενδοοικογενειακή βία ως βία κατά των γυναικών και τονίζει ιδιαίτερα μορφές της όπως η λεκτική βία. Επίσης, τοποθετεί το πρόβλημα στην ευρύτερη κοινωνική ζωή και όχι μόνο στον ιδιωτικό βίο.

Α.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα ενδοοικογενειακή βία, βία κατά των γυναικών

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα -----

Β.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών ανεργία, φτώχεια, κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα, κοινωνική εξαθλίωση, οικονομικές κοινωνικές και πολιτικές αιτίες, καπιταλισμός.

Γ. Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες κυρίως χαμηλά κοινωνικά στρώματα, οικογένειες με κοινωνικά προβλήματα

Ταυτότητα γυναίκες

Συμπεριφορά διάφορες μορφές + λεκτική βία

Κανόνες πρέπει να αντιμετωπίζεται στη βάση της ισότητας των φύλων

Θεσμοί / Φορείς -----

Γ. Μηχανισμοί

Πόροι Παραγωγή του προβλήματος λόγω κοινωνικών-οικονομικών δομικών ανισοτήτων

Κανόνες δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ιδιωτική υπόθεση

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες δομικές ανισότητες καπιταλιστικού συστήματος

Δ. Μορφή

Επιχειρηματολογία έμφαση στην κοινωνική και έμφυλη διάσταση του φαινομένου

Στιλ απλό, κατανοητό, συνεκτικό

Τεχνικές Πειθούς αντιπαράθεση,

Διχοτομικές Διακρίσεις άνδρας-σωφρονιστής/ιδιοκτήτης

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις κοινωνική παθογένεια vs. ιδιωτική υπόθεση

Ε. Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας η βία συντελείται και στον εργασιακό χώρο

Οργάνωση οικειότητας οικογένεια

Ιδιότητα του πολίτη γυναίκα ως πολίτης β' κατηγορίας

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Η εισηγήτρια αποδίδει το φαινόμενο σε κοινωνικά και οικονομικά αίτια και καθιστά υπεύθυνη για την επίλυσή του την κυβέρνηση, αναγνωρίζοντας ως αποκλειστικά θύματα τις γυναίκες.

Αιτιότητα: Κοινωνικές και οικονομικές δομές καπιταλιστικού συστήματος

Υπευθυνότητα Κυβέρνηση

Ποιος πλήττεται γυναίκες

Κανονιστικότητα

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι άνδρες

Παθητικοί ρόλοι γυναίκες

Νομιμοποίηση (μη) προβλημάτων άνισες κοινωνικές δομές καπιταλιστικού συστήματος

ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Η εισηγήτρια αναφέρεται με συντομία στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης, στην οποία και αντιτίθεται με κύριο επιχείρημα ότι δεν διασφαλίζονται τα δικαιώματα του θύματος. Αντ' αυτού προτείνει τη λειτουργία οικογενειακού δικαστηρίου στελεχωμένου από ειδικό προσωπικό. Χαρακτηριστικό είναι ότι δίνει έμφαση σε νομοτεχνικά ζητήματα παραμένοντας ουδέτερη, ενώ δεν προσδιορίζει σημαντικά σημεία, όπως είναι τα πλημμελήματα, αλλά και γενικότερα η φιλοσοφία του μέτρου. Η αντίθεσή της περιορίζεται σε επιχειρήματα τεχνικών ζητημάτων περισσότερο.

Παρουσίαση

Η ποινική διαμεσολάβηση ως μέτρο με αμφίβολη αποτελεσματικότητα λόγω του τρόπου εφαρμογής του

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική η υπόθεση τίθεται στο αρχείο για ορισμένο χρονικό διάστημα και κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις

Μέσα εισαγγελείς στη θέση διαμεσολαβητή

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα -----

Συμπεριφορά-----

Κανόνες οικογενειακό δικαστήριο

Σύμβολα -----

Θεσμοί/Φορείς -----

Μηχανισμοί

Πόροι -----

Κανόνες -----

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας-----

Μορφή

Επιχειρηματολογία κριτική του μέτρου κυρίως επειδή δεν διασφαλίζει τα δικαιώματα του θύματος

Στιλ απλό σύντομο, επιφανειακό αντιπαράθεση; προτάσεις,

Τεχνικές πειθούς ρητορικές ερωτήσεις

Διχοτομικές διακρίσεις -----

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις-----

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας-----

Οργάνωση της οικειότητας -----

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη-----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Πρόσκληση για δράση κυβέρνηση

Ποιός αποκλείεται άλλα κόμματα, κοινωνικοί φορείς

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα κυβέρνηση

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): γυναίκες

Όρια που τίθενται στη δράση: νομική αντιμετώπιση μόνο

Νομιμοποίηση (μη) δράσης: προστασία γυναικών.

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Τί θεωρείται ως καλό ισότητα φύλων

Τί θεωρείται ως κακό βία κατά των γυναικών

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) στη Διάγνωση.

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Τοποθετεί το πρόβλημα στις κοινωνικές του διαστάσεις και στην προβληματική της ισότητας των φύλων. Αντίθετα, η Πρόγνωση καλύπτεται επιγραμματικά και επιδερμικά. Η απουσία περαιτέρω περιγραφής της διαδικασίας και επιχειρηματολογίας για την απόρριψη της ποινικής διαμεσολάβησης, καθώς και η μη επισήμανση ότι αφορά μόνο τα πλημμελήματα υποδηλώνει μια τοποθέτηση που κύριο στόχο έχει τη συμμόρφωση προς τις ιδεολογικές γραμμές του κόμματος αλλά και άγνοια για τη διαδικασία.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Βία κατά των γυναικών

Αντιφάσεις στα στοιχεία και στις διαστάσεις:

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ

ΤΙΤΛΟΣ : Συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια της νομοθετικής λειτουργίας για την ψήφιση του Ν.3500/2006 «Για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες διατάξεις όπως δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006 , Άρθρα 1-23). Εισηγήσεις του ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗ Στ. σ.92-3.

Χώρα / Τόπος Ελλάδα/Αθήνα, Κοινοβούλιο

Θέμα: νόμου η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης επιχειρήματα κατά της ποινικής διαμεσολάβησης και της αναγκαιότητάς της

Επίμαχο θέμα η ποινική διαμεσολάβηση για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας

Εκδήλωση: Ψήφιση του Ν.3500/2006

Λόγος παρέμβασης/εισήγησης: Επικινδυνότητα βίας και ανάγκη άμεσης αντιμετώπισης

Μέρη του κειμένου που απορρίφθηκαν: Μέρη που δεν αναφέρονται στην ποινική διαμεσολάβηση και την ενδοοικογενειακή βία.

Ομιλητής ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ Άνδρας, ΝΟΜΙΚΟΣ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ Βουλευτής

Ακροατήριο κοινό, βουλευτές

ΦΩΝΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής χρησιμοποιεί κυρίως κοινωνικούς όρους και φορτισμένες συμβολικά και συναισθηματικά έννοιες προκειμένου να κινητοποιήσει τις συνειδήσεις των συναδέλφων του για την επικινδυνότητα της βίας και την αξία της οικογένειας ως παραδοσιακής εθνικής αξίας.

Λέξεις/Έννοιες	Προέλευση
Οικογενειακός θεσμός	Κοινωνικός όρος

Διαχρονικές αξίες	Φράση που υποδηλώνει μια προσήλωση στη σταθερότητα και τη σημασία των κοινωνικών αξιών
Κρίση αξιών ζωής	Φορτισμένη έκφραση, παραπέμπει σε μια γενικού τύπου αιτιολόγηση της ενδ.βίας
Εθισμός	Ιατρικός όρος
Μιθριδατισμός	Ο όρος προέρχεται από τον Μιθριδάτη ΣΤ', βασιλιά του Πόντου, ο οποίος εξαιτίας του μεγάλου φόβου του μήπως τον δηλητηριάσουν χορηγούσε στον εαυτό του βαθμιαία αυξανόμενες μη θανατηφόρες δόσεις δηλητηρίου, ώστε να αναπτύξει τελικά ανοσία. βλ. http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html Η έννοια του εθισμού παραπέμπει σε μια ιατρική θεώρηση του προβλήματος, αλλά και στη σημασία της εκμαθημένης συμπεριφοράς
Φυσιολογικό φαινόμενο	Ιατρικός όρος
Αλευαισθητοποίηση	Ιατρικός όρος
Ενδοοικογενειακά δραματικά γεγονότα	Φορτισμένη έννοια
Θεραπεύσουμε	Ιατρικός όρος
Πρωτογενές κύτταρο έθνους	Φορτισμένη έκφραση παραπέμπει στην πρόσληψη της οικογένειας ως πυρήνα της εθνικής ταυτότητας, παρομοιάζοντάς την με ζωντανό οργανισμό
Αστική σύμβαση	Νομικός όρος και κοινωνικό, καθώς ενέχει μια αξιολογική χροιά και ηθική σημασία για την υποβιβασμένη αξία του γάμου
Ο δράστης προς το θύμα του	Νομικοί και κοινωνικοί όροι ενέχει μια άρρητη αρνητική χροιά για παθητικότητα και ανικανότητα του θύματος
Υγιώς (σκεπτόμενοι άνθρωποι)	Ιατρικός όρος
Φυσιολογική συναισθηματική αντίδραση	Ιατρική ορολογία από φυσιολογία προσδίδει επιστημονικότητα
Θύματα	Νομικός και κοινωνικός όρος υποδηλώνει μια διάσταση παθητικότητας
Υποθέσεις καρδιάς	Φορτισμένη συναισθηματικά έννοια προκειμένου να δείξει ευαισθητοποίηση του αλλά και
Φονική επίδραση	Φορτισμένη έννοια

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη

Ο εισηγητής κάνει μια πολύ σύντομη αναφορά στο φαινόμενο δίνοντας έμφαση στα αίτια κυρίως στην κρίση αξιών στον εθισμό και στα ΜΜΕ. Επίσης, αρχίζει το λόγο του με την οδυνηρή διαπίστωση της κρίσης του οικογενειακού θεσμού, τον οποίο και ορίζει σύμφωνα με το Μοδεστίνο και τοποθετεί ψηλά στην κλίμακα των κοινωνικών

αξιών. Χαρακτηριστικό είναι ότι μιλά για το φαινόμενο γενικά και αόριστα χωρίς να διαχωρίζει αισθητά το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας από την κοινή βία.

A.Γενική παρουσίαση

Τι παρουσιάζεται ως πρόβλημα η έκθεση στη βία γενικά

Γιατί παρουσιάζεται ως πρόβλημα. Προκαλεί εθισμό

B.Αιτιότητα/απόδοση ευθυνών ΜΜΕ προβολή εικόνων βίας, κρίση αξιών και θεσμών, εθισμός και απευαισθητοποίηση

Γ.Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα γυναίκα-μητέρα

Συμπεριφορά ενδοοικογενειακή βία, βία γενικότερα

Κανόνες επίκριση προβολή βίας από κανάλια

Σύμβολα μιθριδατισμός, Μοδεστίνος, πρωτογενές κύτταρο έθνους

Θεσμοί /Φορείς -----

Γ.Μηχανισμοί

Πόροι έκθεση στη βία εθισμός

Κανόνες απόρριψη προβολής βίας από κανάλια

Νομιμοποίηση/Ερμηνείες εθισμός, απευαισθητοποίηση (με την έννοια της ανοσίας, ηθικής αναισθησίας)

Δ.Μορφή

Επιχειρηματολογία έμφαση στις συνέπειες βίας για κοινωνία, παρουσίαση ερευνητικών δεδομένων

Στιλ απλό φορτισμένοι όροι, κριτική στο νομοσχέδιο, αντιθέσεις/αντιστροφή ρόλων, ρητορικές ερωτήσεις, επισήμανση συνεπειών

Τεχνικές Πειθούς αξίες και συνέπειες σοβαρότητα φαινομένου

Διχοτομικές Διακρίσεις θύμα γυναίκα-μητέρα

Μεταφορές μιθριδατισμός

Αντιθέσεις απευαισθητοποίηση/φυσιολογική αντίδραση

Ε.Θέση/Δομή (σε σχέση με το φύλο)

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση οικειότητας οικογένεια

Ιδιότητα του πολίτη κοινωνικές αξίες

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Περίληψη Ο εισηγητής αποδίδει ευθύνες στην κοινωνία και τη γενικότερη έκπτωση των αξιών στα ΜΜΕ και γενικά στο όλο σύστημα. Δεν αναφέρεται σε δράστες και θύματα παρά μόνο στην οικογένεια ως θεσμό που κινδυνεύει και έχει εκτέσει, πράγμα που το τοποθετεί στις αιτίες του φαινομένου

Αιτιότητα: προβολή βίας, εθισμός

Υπευθυνότητα ΜΜΕ σύστημα

Ποιος πλήττεται συνειδήσεις ανθρώπων

Κανονιστικότητα διαχρονικές κοινωνικές αξίες, θεσμός οικογένειας

Ενεργητικοί/Παθητικοί ρόλοι (δράστες, θύματα)

Ενεργητικοί ρόλοι ΜΜΕ...

Παθητικοί ρόλοι οικογένεια

Νομιμοποίηση (μη) δράσης θεσμός οικογένειας

ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Ο εισηγητής παρουσιάζει τις αντιρρήσεις του σχετικά με συγκεκριμένα θέματα που άπτονται της ποινικής διαμεσολάβησης. Κάνει παραλληλισμό ανάμεσα στην ποινική διαμεσολάβηση και τη διαχείριση κρίσεων σε διεθνείς υποθέσεις, γεγονός που υποδηλώνει μια αδιαφοροποίητη θεώρηση των δυο καταστάσεων αλλά και υποδηλώνει άγνοια για τις διάφορες μορφές διαμεσολάβησης και των βασικών αρχών της. Επίσης, υποδηλώνει μια αντίληψη για το έγκλημα της ενδοοικογενειακής βίας ως κρίση. Κεντρικός άξονας κ εδώ είναι η οικογένεια που βρίσκεται σε κρίση. Παρότι επιχειρεί να κρατήσει μια ουδετερότητα ως προς τους ρόλους αναφέρεται

στον όρο δράστης και αυθόρμητα την επεξηγεί με τη λέξη κάποιος γεγονός που παραπέμπει στον άνδρα-δράστη, αλλά και αναγνωρίζει τη γυναίκα ως θύμα, πράγμα που συνάδει με μια έμφυλη οπτική του φαινόμενου.

Παρουσίαση

Διαφωνία με τακτική ποινικής διαμεσολάβησης κυρίως ως προς τη συναίνεση του δράστη και αντιπρόταση για οικογενειακό δικαστήριο

Ιεραρχία/προτεραιότητα στόχων

Στρατηγική διαχείριση οικογενειακών κρίσεων

Μέσα οικογενειακό δικαστήριο

Διαστάσεις του φύλου

Κοινωνικές κατηγορίες δεν αναφέρονται

Ταυτότητα γυναίκα -μητέρα,

Συμπεριφορά δεν αναφέρεται

Κανόνες επιβάλλεται παρέμβαση χωρίς συναίνεση δράστη, οικογενειακό δικαστήριο

Σύμβολα Ποινική διαμεσολάβηση ως αποστολή κράτους σε διαχείριση κρίσεων

Θεσμοί/Φορείς ΟΗΕ, οικογενειακό δικαστήριο

Μηχανισμοί

Πόροι δεν αναφέρονται

Κανόνες αναθεώρηση του γενικότερου συστήματος ζωής

Νομιμοποίηση/ερμηνείες της βίας δεν αναφέρονται

Μορφή

Επιχειρηματολογία ενστάσεις για συναίνεση του δράστη

Στιλ κριτική σε συγκεκριμένα σημεία του άρθρου

Τεχνικές πειθούς παραλληλισμοί, παραδείγματα

Διχοτομικές διακρίσεις θύμα γυναίκα-μητέρα

Μεταφορές -----

Αντιθέσεις 2 τύποι δράστη αυτός που μετανοεί κ αυτός που δε μετανοεί ποτέ

Θέση/Δομή

Οργάνωση της εργασίας -----

Οργάνωση της οικειότητας θεσμός οικογένειας

Οργάνωση της ιδιότητας του πολίτη -----

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Περίληψη Απευθύνεται στα άλλα κόμματα και στην κυβέρνηση για ανάληψη δράσης και τονίζει τις κοινωνικές διαστάσεις του προβλήματος

Πρόσκληση για δράση άλλα κόμματα, πολιτεία

Ποιός αποκλείεται κοινωνικοί φορείς

Ποιός έχει φωνή να προτείνει κατάλληλα μέτρα κυβέρνηση, πολιτεία

Σε ποιόν απευθύνονται (target group): γυναίκες -θύματα

Όρια που τίθενται στη δράση: το νομικό πλαίσιο μόνο δεν αντιμετωπίζει αιτίες

Νομιμοποίηση (μη) δράσης: προστασία οικογένειας

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη

Η εκτενής αναφορά του εισηγητή στην ελληνική οικογένεια και τη θεμελιακή της αξία για το έθνος, υποδηλώνει μια εξιδανικευμένη εικόνα της οικογενειακής ζωής και μια αφοσιωμένη στάση σε αυτό το ιδανικό

Τι θεωρείται ως καλό οικογένεια

Τί θεωρείται ως κακό βία ως νοσηρό φαινόμενο

Θέση των κανόνων στο κείμενο (Διάγνωση, Πρόγνωση) και στις δύο

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Περίληψη

Ο εισηγητής αναπτύσσει σχεδόν ποσοτικά το ίδιο τα δυο μέρη. Η αναφορά στην ποινική διαμεσολάβηση ενσωματώνεται στα προλεγόμενα αλλά και στα επόμενα λόγια για το φαινόμενο. Στη Διάγνωση, ωστόσο, ποιοτικά διαφέρει καθώς αναλύεται περισσότερο. Η οικογένεια παραμένει και στις δύο η κύρια αναφορά ενώ η τοποθέτηση ως προς το φύλο διαφαίνεται πότε έμμεσα και πότε άμεσα και στα δυο μέρη.

Έμφαση σε διαφορετικές διαστάσεις, στοιχεία

Ο εισηγητής αναφέρεται τόσο στη Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση στην οικογένεια ως βασικό πρωταγωνιστή

Αντιφάσεις στα στοιχεία και στις διαστάσεις:

ΣΧΟΛΙΑ

Εξιδανίκευση οικογένειας και γάμου ως «πρωτογενές κύτταρο ενός έθνους»

Δράστης ως εκ προθέσεως εγκληματίας

Η παρέμβαση πρέπει να είναι υποχρεωτική, ενώ η ποινική διαμεσολάβηση παρουσιάζεται ως επιλογή του δράστη, ως εκ τούτου κρίνεται ακατάλληλη.

ΠΙΝΑΚΕΣ

ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΦΥΛΛΟ	ΛΕΞΕΙΣ/ΕΝΝΟΙΕΣ	ΔΙΑΓΝΩΣΗ	ΠΡΟΓΝΩΣΗ	ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ	ΣΧΟΛΙΑ
Κ.ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ	ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ	ΓΥΝΑΙΚΑ	κυρίως κοινωνικούς όρους, φορτισμένες συναισθηματικά έννοιες, νομικούς όρους και ιατρικούς όρους	<u>Φαινόμενο</u> ειδική μορφή βίας Πλημμέλημα/κακούργημα ως παθολογία σε σχέση με την οικογένεια <u>αιτιότητα</u> θεωρία του κύκλου της βίας <u>ισότητα φύλων</u> Τάση ουδετερότητας ως προς φύλο Θύματα:(παιδιά, γυναίκες, ηλικιωμένοι, αδύναμα άτομα). <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Οικογένεια/ανθρώπινα δικαιώματα <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Ιδιωτικό ως εμπόδιο στην καταγγελία	<u>Φαινόμενο</u> Πλημμελήματα πρωτοπόρος θεσμός <u>αιτιότητα</u> θεραπευτικό - ψυχιατρικό μοντέλο <u>ισότητα φύλων</u> δράστης αντιμετωπίζεται ως μέλος της οικογένειας, ως το πάσχον μέλος/επιείκεια <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> αρμονικής συμβίωσης μέσα στην οικογένεια/νομική υποχρέωση χώρας <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Πθετική νοηματοδότηση, Π.Δ. ως μέσο διευκόλυνσης της καταγγελίας/διακριτικότητα	Ισομερής ανάπτυξη Αντιφάσεις: διαφορετικές ερμηνείες ως προς αίτιες και μηχανισμών βίας πλημμεληματικής και κακουρηματικής αλλαγή στάσης ως προς το δράστη	η οικογένεια σε ρόλο θύματος στερεότυπα σχετικά με τη γυναικεία θυματοποίηση

ΧΡΥΣΗΣ Β.	Νομικός, Φιλολόγος	Άνδρας	κυρίως κοινωνικούς όρους, ιατρικούς όρους, θετικά φορτισμένες εκφράσεις	Φαινόμενο Η ενδοοικογενειακή βία παρουσιάζεται ως απειλή για την ισότητα των φύλων. Η παρουσίαση είναι ελλιπής Η ενδοοικογενειακή βία παρουσιάζεται ως ασθένεια, ως κάτι το μιαρό που πρέπει να καταπολεμηθεί αιτιότητα δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένες αιτίες ισότητα φύλων τάση ουδετερότητας Αξιακό σύστημα/κανόνες ατομικές ελευθερίες και η αξιοπρέπεια αλλά και ισότητα των φύλων Δημόσιο/Ιδιωτικό ιδιωτικό εδώ νοσηματοδοτείται με αρνητικό πρόσημο ως συντήρηση της βίας , ατιμωρησία και δυσκολία καταγγελίας και αντιδιαστέλλεται με την έννοια της κοινωνικής ευαισθησίας	Π.Δ. σημαντική καινοτομία αιτιότητα ----- ισότητα φύλων ----- Αξιακό σύστημα/κανόνες ----- Δημόσιο/ιδιωτικό -----	Η παρουσίαση είναι ανισομερής και ελλιπής τόσο στη διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση, γεγονός που υποδηλώνει άγνοια για τα βαθύτερα ζητήματα τόσο του φαινομένου όσο και της ποινικής διαμεσολάβησης.	Σχετικά με αυτή την παράμετρο ο εισηγητής αναγνωρίζει ότι συνήθως η ενδοοικογενειακή βία ασκείται σε βάρος της γυναίκας και της ισότητας των φύλων, ωστόσο η γενικότερη τοποθέτησή του συνάδει με το πνεύμα του νομοσχεδίου και ακολουθεί μια τάση ουδετερότητας. Έτσι η λίστα των πιθανών θυμάτων διευρύνεται και επεκτείνεται προς παιδιά και συνοικούντα πρόσωπα

Ι.ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ	προπονητής	άνδρας	κοινωνικούς, νομικούς και πολιτικούς όρους	<u>Φαινόμενο</u> ----- <u>Αιτιότητα</u> δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένες αιτίες <u>Ισότητα φύλων</u> Ουδετερότητας <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Η οικογένεια κατέχει σημαντική θέση στο αξιακό σύστημα του εισηγητή Ενδοοικογενειακή βία ως παθολογία <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> αποδίδει αρνητική σημασία καθώς το συνδέει με την ατιμωρησία τη	<u>Π.Δ.</u> ως δυνατότητα επανένωσης και επαναφοράς της οικογενειακής ηρεμίας. Πλημμελήματα <u>Αιτιότητα</u> ----- <u>Ισότητα φύλων</u> ----- <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Οικογένεια <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> -----	Ο εισηγητής αναπτύσσει σχεδόν μόνο το μέρος της Διάγνωσης και αυτό εστιάζοντας μόνο σε πολύ συγκεκριμένες πλευρές του φαινομένου Η οικογένεια φαίνεται πως παίζει τον πιο σημαντικό ρόλο τόσο στη Διάγνωση όσο και στην Πρόγνωση	δεν αναφέρεται σε φιλοσοφία σκοπούς και διαδικασία γεγονός που υποδηλώνει άγνοια των βαθύτερων θεμάτων τόσο της ενδοοικογενειακής βίας όσο και της ποινικής διαμεσολάβησης η οικογένεια σε ρόλο θύματος

				διατήρηση της βίας και τη δυσκολία καταγγελίας			
Α.ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ	Υπουργός Δικαιοσύνης- Νομικός	Άνδρας	κοινωνικούς όρους και φορτισμένες λέξεις ,αρκετούς νομικούς όρους	Φαινόμενο βία μεταξύ μελών μιας οικογένειας στη βάση όχι μόνο της συγγένειας αλλά και στα συννοικούντα πρόσωπα Ενδ. βία ως νοσηρό φαινόμενο Αιτιότητα λόγω ανισότητας φύλων και σχέσεων εξουσίας, κοινωνικό φαινόμενο ως εκ προθέσεως έγκλημα θεωρία του κύκλου της βίας Ισότητα φύλων Τάση για ουδετερότητα και μη αναγνώρισης του φύλου ως βασικό άξονα του πρβλ. Αξιακό σύστημα/κανόνες	Π.Δ. πλημμελήματα, Ως θεραπευτικό μέσο Αποκατάσταση οικογενειακής συνοχής Αιτιότητα Ατομοκεντρική θεώρηση Ισότητα φύλων Τάση επιεικειάς, δράστης ως μέλος της οικογένειας, συνολική οικογένεια ως θύμα Αξιακό σύστημα/κανόνες Π.Δ. ως 2^η ευκαιρία στην	Η πρόγνωση καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος του λόγου, Διαφοροποιήσεις στην αιτιολογία, πρόσληψη ιδιωτικού/δημόσιου, μηχανισμών πλημμεληματικής vs. κακουργηματικής βίας	Παρότι αναγνωρίζει την ενδοοικογενειακή βία ως κοινωνικό φαινόμενο υπογραμμισμένο από την προβληματική της ισότητας των φύλων, μιλώντας στην πρόγνωση, σταδιακά εμφανίζεται πιο ουδέτερος και πιο επιεικής.

				Οικογένεια Ανθρώπινα δικαιώματα <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Ιδιωτικό ως εμπόδιο στην καταγγελία, απόρροια ταμπού	οικογένεια Εισαγγελέας ως διαμεσολαβητής <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Θετική νοηματοσότηση ιδιωτικού ως διακριτικότητα και διευκόλυνση καταγγελίας		
Κ.ΤΑΣΟΥΛΑΣ	νομικός	Άνδρας	κυρίως νομικούς όρους, φορτισμένες λέξεις, ιατρικοί όροι	<u>Φαινόμενο</u> απειλή για οικογένεια και κοινωνία νοσηρό φαινόμενο <u>Αιτιότητα</u> Κατάλοιπα πατριαρχίας <u>Ισότητα φύλων</u> Τάση ουδετερότητας <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Οικογένεια Ανθρώπινα δικαιώματα <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Ιδιωτικό ως καταπάτηση ανθρωπίνων	<u>Π.Α.</u> υπέρ <u>Αιτιότητα</u> Οικογενειακό –ατομικό ζήτημα περισσότερο παρά κοινωνικό <u>Ισότητα φύλων</u> Ουδετερότητα <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Διευκόλυνση καταγγελίαςΕισαγγελέας ως διαμεσολαβητής Αποκατάσταση οικογενειακής ζωής <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Το ιδιωτικό ταυτίζεται με το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και ελευθερία και με	Ο εισηγητής αναφέρεται με συντομία τόσο στο φαινόμενο όσο και την ποινική διαμεσολάβηση Διαφορετική πρόσληψη ιδιωτικού	Νομικοί όροι κυρίως στην πρόγνωση , φορτισμένες έννοιες στη διάγνωση

				δικαιωμάτων	τη διακριτική παρέμβαση		
Θ.ΚΑΡΑΟΥΛΟΥ	οικονομολόγος	άνδρας	φορτισμένες συναισθηματικά λέξεις, όρους ουδέτερους ως προς το φύλο	Φαινόμενο ως ασθένεια, νοσηρό φαινόμενο Αιτιότητα έχει πολιτικές και κοινωνικές διαστάσεις. κύκλος της βίας Ισότητα φύλων ουδέτερη στάση ως προς το φύλο Αξιακό σύστημα/κανόνες Ατομικές ελευθερίες προστασία θυμάτων Δημόσιο/ιδιωτικό Μη καταγγελία , αρνητική νοηματοδότηση ιδιωτικού	Π.Δ. <u>Υπέρ</u> διευκόλυνση της καταγγελίας Αιτιότητα Δεν αναφέρεται Ισότητα φύλων Δεν αναφέρεται Αξιακό σύστημα/κανόνες Δεν αναφέρεται Διευκόλυνση της καταγγελίας Δημόσιο/ιδιωτικό Ιδιωτικό ως εχεμύθεια και διευκόλυνση καταγγελίας	Κεντρικός άξονας το ιδιωτικό, Διαφορετική νοηματοδότηση ιδιωτικού	παρ όλα αυτά κάνει μνεία στην παραβίαση της ισότητας των φύλων, αλλά και αναφέρεται στη γυναίκα ως θύμα , μη αναφορά στα πλημμελήματα
Μ.ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ	νομικός	γυναίκα	κοινωνικούς και απλούς όρους	Φαινόμενο Ταύτιση με ιδιωτική φύση βίας Στενή αντίληψη πατριαρχίας Αιτιότητα κατάλοιπα ανδροκρατικών αντιλήψεων Ισότητα φύλων Τάση ουδετερότητας	Π.Δ. Πρωτοποριακός θεσμός Αιτιότητα Όπως στη Διάγνωση Ισότητα φύλων όπως στη Διάγνωση	Λιαφοροποίηση νηματοδότησης ιδιωτικού	δεν αναφέρεται καθόλου στη συμπεριφορά δλδ τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας τα οποία και αποκλειστικά αφορά αλλά και ούτε στη διαδικασία, γεγονός που υποδηλώνει την άγνοια της

				<u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> θεμελιώδη ατομικά δικαιώματα, οικογένεια <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Ιδιωτικό ως εμπόδιο στην καταγγελία	<u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Διευκόλυνση καταγγελίας, Νομική υποχρέωση <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Ιδιωτικό ως εχεμύθεια και μυστικότητα, προστασία θύματος		
Ε.ΜΠΕΡΝΙΔΑΚΗ - ΑΛΑΝΤΟΥΣ	φιλόλογος	γυναίκα	φορτισμένες λέξεις, νομικούς όρους	<u>Φαινόμενο</u> ιδιαίτερο έγκλημα <u>Αιτιότητα</u> Κύκλος της βίας <u>Ισότητα φύλων</u> Τάση ουδετερότητας <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> οικογένεια <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Ως εμπόδιο στην καταγγελία	<u>Π.Δ.</u> Υπέρ ως επαναφορά της οικογένειας σε υγιείς σχέσεις <u>Αιτιότητα</u> Δεν αναφέρεται <u>Ισότητα φύλων</u> οικογένεια στη θέση του θύματος <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Επαναφορά οικογένειας Σε υγιείς σχέσεις <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Δεν αναφέρεται	Ανισομερής ανάπτυξη, μη διαφοροποιημένη γνώση των αντικειμένων προχειρότητα και άγνοια	αναφέρεται σε γυναίκα- θύμα αυθόρμητα όταν μιλά για στήριξη θυμάτων αποκαλύπτοντας στερεότυπη αντίληψη για γυναίκα-θύμα. Στην Πρόγνωση η οικογένεια παίρνει τη θέση του θύματος
Ι.ΜΠΟΥΓΑΣ	Νομικός	άνδρας	φορτισμένες εκφράσεις, ιατρικοί όροι	<u>Φαινόμενο</u> ιδιώνυμο κοινωνικό φαινόμενο	<u>Π.Δ.</u> καινοτόμος θεσμός ως τρόπος θεραπείας του	βασικό άξονα που είναι η οικογένεια Ποινική	Προσδιορίζεται ως κοινωνικό φαινόμενο αλλά

				<u>Αιτιότητα</u> Δεν αναφέρεται <u>Ισότητα</u> τάση ουδετερότητας <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> θεσμός της οικογένειας <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Ιδιωτικό ως εμπόδιο στην παρέμβαση της πολιτείας	δράστη <u>Αιτιότητα</u> ψυχιατρική θεώρηση του φαινομένου <u>Ισότητα φύλων</u> Ουδετερότητα <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> οικογενεια <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> το ιδιωτικό νοηματοδοτείται σε αντιδιαστολή προς τον κοινωνικό στιγματισμό,	διαμεσολάβηση ως μέση λύση μεταξύ ορίων δημόσιου-κοινωνικού στιγματισμού και ιδιωτικού-συγκάλυψη και ατιμωρησία και η προστασία της	δεν αναγνωρίζει κοινωνικά αίτια
Ε.ΡΑΠΤΗ	Ψυχολόγος	γυναίκα	κυρίως νομικούς όρους	<u>Φαινόμενο</u> ιδιωτικής φύσης του φαινομένου <u>Αιτιότητα</u> Δεν αναφέρεται άμεσα σε αιτίες <u>Ισότητα φύλων</u> ουδετερότητας σχετικά με το φύλο. <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> ατομικές ελευθερίες και αξιοπρέπεια <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Αρνητική νοηματοδότηση	<u>Π.Δ.</u> ως καινοτόμος διάταξη μόνο τα πλημμελήματα. <u>Αιτιότητα</u> Δεν αναφέρεται σε αίτια συγκεκριμένα <u>Ισότητα φύλων</u> ουδετερότητα <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Η ενότητα της οικογενειακής ζωής <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Το ιδιωτικό εδώ θεωρείται ως διευκόλυνση της	. Η αναφορά στην ποινική διαμεσολάβηση γίνεται πολύ σύντομα με επικέντρωση κυρίως στη διευκόλυνση της καταγγελίας, ενώ στην Διάγνωση βασικός άξονας ανάπτυξης είναι ο ιδιωτικός χαρακτήρας του φαινομένου ως εμπόδιο στην αντιμετώπισή του	Στερεοτυπική αντίληψη για γυναικεία θυματοποίηση τάση επιεικειάς και αποποινικοποίησης των πλημμελημάτων ενδοοικογενειακής βίας

Α.ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ	δημοσιογράφος	άνδρας	απλούς όρους της καθομιλουμένης ελάχιστους νομικούς όρους, φορτισμένες έννοιες.	ιδιωτικού <u>Φαινόμενο</u> αδιαφοροποιητή προσέγγιση των διαφορών μορφών βίας. <u>Αιτιότητα</u> Κύκλος βίας <u>Ισότητα φύλων</u> Ουδέτερος <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> ανάγκη νομικής αναγνώρισης και αντιμετώπισης <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u>	καταγγελίας <u>Π.Δ.</u> υπέρ <u>Αιτιότητα</u> ----- <u>Ισότητα φύλων</u> ----- <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> ----- <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> -----	Η παρέμβαση είναι πολύ σύντομη και τα όρια μεταξύ διάγνωσης και πρόγνωσης δεν είναι σαφή. Ο εισηγητής αναφέρεται στην ποινική διαμεσολάβηση επιγραμματικά μόνο και μόνο για να δηλώσει τη θετική του τοποθέτηση.	Εργαλειακή προσέγγιση του θέματος
Α. ΤΣΑΝΤΟΥΛΑΣ	Ιατρός-παθολόγος	άνδρας	κυρίως ιατρική ορολογία, ελάχιστα νομικούς όρους	<u>Φαινόμενο</u> Ενδοοικογενειακή βία ως ασθένεια <u>Αιτιότητα</u> Διάφορα αίτια (ονομαστικά) <u>Ισότητα φύλων</u> Τάση ουδετερότητας <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Οικογένεια	<u>Π.Δ.</u> Υπέρ Ως διευκόλυνση της καταγγελίας και αποφυγής δευτερογενούς θυματοποίησης <u>Αιτιότητα</u> «παθολογική συμπεριφορά κάποιων ενηλίκων» <u>Ισότητα φύλων</u> Ουδετερότητα <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Προστασία καταγγελλόντων από	Η αναφορά στην ποινική διαμεσολάβηση είναι πολύ σύντομη σε σχέση με την Διάγνωση Βασικός άξονας η αναφορά στην οικογένεια συνέπεια ως προς πρόσληψη ιδιωτικού διαφοροποίηση ως προς αιτιολογία	Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως μέση λύση σε αυτό τον απόλυτο διαχωρισμό δημόσιου-ιδιωτικού

				<u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Έμμεσα θετική νοηματοδότηση ιδιωτικού	κοινωνικό διασυρμό <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> το δημόσιο εδώ παίρνει μια αρνητική χροιά με την έννοια του στιγματισμού		
Γ.ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	Ηθοποιός	Ανδρας	ιατρικούς και κοινωνικούς όρους και φορτισμένες εκφράσεις	<u>Φαινόμενο</u> επικίνδυνο φαινόμενο για την κοινωνία και την οικογένεια ταυτίζεται με το στιγματισμό και την ντροπή ασθένειας, νοσηρή κατάσταση. <u>Αιτιότητα</u> κοινωνικούς παράγοντες, η προβολή από τα ΜΜΕ και ο επερχόμενος εθισμός στη βία. <u>Ισότητα φύλων</u> ουδετερότητα <u>Ναζιακό σύστημα/κανόνες</u> οικογένεια <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> -----	<u>Π.Δ</u> πρωτοποριακή διαδικασία προσλαμβάνεται ως διατήρηση της ενότητας της οικογένειας με κάθε κόστος, ως πρόληψη πριν την οριστική ρήξη της <u>Αιτιότητα</u> Το ίδιο με Διάγνωση <u>Ισότητα φύλων</u> Ουδετερότητα <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> οικογένεια <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> έννοια του ιδιωτικού νοηματοδοτείται θετικά ως διακριτικότητα και προφύλαξη της οικογένειας από το δημόσιο διασυρμό	Ο εισηγητής αναπτύσσει περισσότερο τη διάγνωση αλλά με σύντομο και επιφανειακό τρόπο και εστιάζοντας κυρίως στην αξία της οικογένειας	Η ιδιωτικότητα προσλαμβάνεται με θετικό τρόπο, που επιτυγχάνει να φέρει εις πέρας η ποινική διαμεσολάβηση. Βασικό μέλημα της εισήγησης φαίνεται πως είναι η διάσωση και «εξυγίανση» του οικογενειακού θεσμού

ΠΑΣΟΚ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΦΥΛΟ	ΛΕΞΕΙΣ/ΕΝΝΟΙΕΣ	ΔΙΑΓΝΩΣΗ	ΠΡΟΓΝΩΣΗ	ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ	ΣΧΟΛΙΑ
ΤΖΑΚΡΗ Θ.	ΝΟΜΙΚΟΣ	ΥΓΥΝΑΙΚΑ	κυρίως κοινωνικούς όρους, νομικού και ιατρικούς όρους	<u>Φαινόμενο</u> φεμινιστική προσέγγιση (πατριαρχικές δομές και αντιλήψεις ιδιώνυμο έγκλημα <u>Αιτιότητα</u> σχέσεις εξουσίας) και εκμετάλλευσης <u>Ισότητα φύλων</u> έμφυλη προσέγγιση <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> αρχή της ισότητας των φύλων, ανθρώπινα δικαιώματα <u>δημόσιο/ιδιωτικό</u>	κατά της ποινικής διαμεσολάβησης συντείνει στην ατιμωρησία και λειτουργεί ως άλλοθι για το δράστη <u>Αιτιότητα</u> ψυχοπαθολογικό μοντέλο θεώρησης της βίας <u>ισότητα φύλων</u> τάση επιεικειάς καθώς αντιμετωπίζεται ως μέλος της οικογένειας <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Διευκόλυνση της καταγγελίας	εισηγήτρια αναπτύσσει ισομερώς τόσο το φαινόμενο όσο και πτυχές που σχετίζονται με την ποινική διαμεσολάβηση αντιφάσεις σχετικά με νοηματοδότηση ιδιωτικού, αιτιολογία διαφορετική αντιμετώπιση πλημμελημάτων	Η εισηγήτρια ενώ αρχικά απορρίπτει συνολικά την ποινική διαμεσολάβηση ωστόσο φαίνεται πως η απόρριψη αυτή έχει να κάνει περισσότερο με τον τρόπο εφαρμογής και όχι συνολικά με τη φιλοσοφία του μέτρου, καθώς προβαίνει σε βελτίωσης

				Αρνητική νοηματοδότηση ιδιωτικού	<u>δημόσιο/ιδιωτικό</u> θετική νοηματοδότηση ιδιωτικού		
ΚΟΣΜΙΑΗΣ Σ.	ΝΟΜΙΚΟΣ	ΑΝΔΡΑΣ	κοινωνικούς όρους και φορτισμένες αξιολογικά έννοιες, έννοιες με αρνητικές και υποτιμητικές υποδηλώσεις για τη γυναίκα, το δράστη και την ποινική διαμεσολάβηση.	<u>Φαινόμενο</u> Όχι ιδιώνυμο έγκλημα Είναι ξεπερασμένο <u>Αιτιότητα</u> στενή αντίληψη της έννοιας της πατριαρχίας <u>Ισότητα φύλων</u> Όχι έμφυλη προσέγγιση <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> ανθρώπινα δικαιώματα <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> θετική στάση απέναντι στην ιδιωτικότητα	<u>Π.Δ.</u> Κατά <u>Αιτιότητα</u> στενή αντίληψη της έννοιας της πατριαρχίας <u>Ισότητα φύλων</u> ουδέτερος <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Πολιτισμός Οικογενειακός δικαστής <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Το ιδιωτικό προσλαμβάνεται ως προστασία	Πολύ περισσότερο η αναφορά στην ποινική διαμεσολάβηση, που φαίνεται σα να παρεμβάλλεται στην εισήγηση σύντομα και με επιδερμικό τρόπο	Αρνητική στάση απέναντι στην ποινικοποίηση ενδοοικογενειακής βίας, εκφράζει φιλελεύθερη άποψη για πατριαρχία, τη θεωρεί ξεπερασμένη, στερεότυπα προκατάληψη απέναντι στη γυναίκα
ΓΚΕΡΕΚΟΥ Α.	ΗΘΟΠΟΙΟΣ	ΓΥΝΑΙΚΑ	ιατρικούς όρους, χρήση όρων ουδέτερων και νομικών όρων	<u>Φαινόμενο</u> <u>Αιτιότητα</u> ατομοκεντρική προσέγγιση <u>Ισότητα φύλων</u> ουδέτερη στάση	<u>Π.Δ.</u> Κατά λόγω του τρόπου εφαρμογής Λειτουργεί υπέρ του δράστη <u>Αιτιότητα</u> ατομοκεντρική θεώρηση <u>Ισότητα φύλων</u> ουδέτερη θέση	Τα δυο μέρη επικαλύπτονται. Περισσότερο αναφέρεται τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά στην ποινική διαμεσολάβηση	Παρότι επιχειρεί μια ουδέτερη προσέγγιση αναδύεται μια στάση που στερεοτυπικά πλαισιώνει το βίαιο σύζυγο ως δράστη και τη γυναίκα ως θύμα

				<u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> οικογένεια <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Μη αναφορά	<u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Οικογένεια <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> μη αναφορά		
ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ Χ.	ΝΟΜΙΚΟΣ	ΑΝΔΡΑΣ	κοινωνικούς όρους και νομικούς όρους, έννοιες που ενέχουν αξιολογική εκτίμηση	<u>Φαινόμενο</u> κυρίως στον προσδιορισμό του φάσματος των θυμάτων. <u>Αιτιότητα</u> κοινωνικό φαινόμενο <u>Ισότητα φύλων</u> Τάση ουδετερότητας <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> νοηματοδοτείται θετικά ως προς την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων.	<u>Π.Α.</u> Αφορά μόνο τις χαμηλής απαξίας συμπεριφορές χρήσιμη μέθοδος λάθος τρόπος εφαρμογής <u>Αιτιότητα</u> <u>Ισότητα φύλων</u> <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u>	Ο εισηγητής αναφέρεται επιγραμματικά στο φαινόμενο σα να είναι κάτι το αυτονόητο.	Ανάλυση νομοτεχνικών ζητημάτων που σχετίζονται με ποινική διαμεσολάβηση

ΠΕΡΑΞΕ- ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ Α.	ΙΑΤΡΟΣ- ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ	ΓΥΝΑΙΚΑ	κοινωνικούς όρους και φορτισμένες εκφράσεις, μη επίσημο ύφος,καθομιλουμένη	<u>Φαινόμενο</u> δίνει έμφαση στην ιδιωτική φύση του φαινομένου <u>Ατιότητα</u> ανδροκρατία και πατριαρχία <u>Ισότητας φύλων</u> Ναι <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> -----* <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Η έννοια του ιδιωτικού λαμβάνει αρνητική σημασία	<u>Π.Δ.</u> Επικίνδυνο μέτρο <u>Ατιότητα</u> ----- <u>Ισότητας φύλων</u> ----- <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> ----- <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> -----	Η εισήγηση είναι αναπτυγμένη περισσότερο όσον αφορά τη διάγνωση, ενώ η πρόγνωση αποτελεί περισσότερο μια παρεμβαλλόμενη αναφορά	η επιλογή της να αναφερθεί στην Π.Δ.και να την αξιολογήσει και καταψηφίσει, χωρίς να επιχειρηματολογήσει υπέρ των απόψεών της δείχνει μάλλον μια βιαστική και πρόχειρη θεώρηση των πραγμάτων αλλά και άγνοια

MEPENTITH, A.	Γυναίκα	Τραπεζικός υπάλληλος	κοινωνικούς όρους και φορτισμένες εκφράσεις,	<u>Φαινόμενο</u> ιδιαίτερη μορφή βίας <u>Αιτιότητα</u> Κύκλος βίας <u>Ισότητας φύλων</u> ουδετερότητα <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Πολιτισμός, ανθρώπινα δικαιώματα, <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Αρνητική νοηματοδότηση ιδιωτικού	<u>Π.Δ.</u> ----- <u>Αιτιότητα</u> ===== <u>Ισότητας φύλων</u> ===== <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Εμμεσα, προστασία του θύματος, <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> =====	Η εισιγήτρια αναφέρεται περισσότερο στη Διάγνωση τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά. Η Πρόγνωση αποτελεί απλά μια παρεμβολή, κυρίως για να υποδείξει στην κυβέρνηση τα τρωτά σημεία του νομοσχεδίου.	Η οπτική της σχετικά με την ισότητα των φύλων δεν είναι ξεκάθαρη. Παρότι στη Διάγνωση επιχειρεί μια παρουσίαση του φαινομένου ουδέτερη ως προς το φύλο, στην Πρόγνωση διαφαίνεται έμμεσα μια λανθάνουσα προσέγγιση της βίας από την έμφυλη οπτική γωνία, χρησιμοποιώντας και τον όρο δράστης σε αντιδιαστολή με την Διάγνωση που χρησιμοποιεί τη λέξη θύμα.

ΓΕΙΤΟΝΑΣ Κ.	ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	ΑΝΔΡΑΣ	Κοινωνικούς όροι και φορτισμένες σημασιολογικά έννοιες	Φαινόμενο ως θετικό βήμα η ψηήφιση ειδικού νομοθετήματος. Αιτιότητα Κατεστημένες νοοτροπίες Ισότητα φύλων Τάση ουδετερότητας* Αξιακό σύστημα/κανόνες Ανθρώπινα δικαιώματα, πολιτισμός Δημόσιο/ιδιωτικό Αρνητική σημασιοδότηση ιδιωτικού	Π.Δ. Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως απειλή για το θύμα , υπέρ του δράστη , ως ποινική καταστολή μόνο, περιορισμένη αντιμετώπιση Αιτιότητα ----- Ισότητα φύλων Αξιακό σύστημα/κανόνες προστασία θύματος ως προτεραιότητα οικογ. δικαστής Δημόσιο/ιδιωτικό Έμμεσα θετική σημασιοδότηση	Αναπτύσσει άνισα, έμφαση στο ιδιωτικό, ποινική διαμεσολάβηση ως επιβλαβές μέτρο	Άγνοια Μονοπαραγοντική προσέγγιση, Στερεότυπική θεώρηση, έμφυλη διάσταση φαινόμενου, προκατάληψη και άγνοια απέναντι στην Π.Δ.

BENIZEΛΟΣ Ε.	NOMΙΚΟΣ	ΑΝΔΡΑΣ	επίσημο ύφος, κυρίως νομικοί όροι	<u>Φαινόμενο</u> περιορίζει την άποψη του στη μορφή της σωματικής βίας <u>Αιτιότητα</u> ----- <u>Ισότητα φύλων</u> έμφυλη προοπτική θεώρησης του φαινομένου <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> ----- <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> -----	<u>Π.Δ.</u> ακατάλληλη με τον τρόπο εφαρμογής που προβλέπει το νομοσχέδιο <u>Αιτιότητα</u> ----- <u>Ισότητα φύλων</u> Κυριότερο θύμα η γυναίκα <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> <u>Οικογενειακός δικαστής αντί εισαγγελέα</u> <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> -----	Ο εισηγητής εστιάζει στην Πρόγνωση και μάλιστα σε πολύ συγκεκριμένα σημεία νομικού ενδιαφέροντος όπως η αντισυνταγματικότητα της. Στη Διάγνωση αναφέρεται μόνο έμμεσα και ελλιπώς.	επιδερμική αυτή προσέγγιση επίσης υποδηλώνει προχειρότητα και αδιαφορία επί κοινωνικών θεμάτων που άπτονται του φαινομένου. Επίσης, και η απορσία αναφορών στα πλημμελήματα που αφορά η ποινική διαμεσολάβηση υποδηλώνει άγνοια.

ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΦΥΛΟ	ΛΕΞΕΙΣ/ΕΝΝΟΙΕΣ	ΔΙΑΓΝΩΣΗ	ΠΡΟΓΝΩΣΗ	ΓΣΟΡΡΟΠΙΑ	ΣΧΟΛΙΑ
ΚΟΥΒΕΛΗΣ Φ.	Νομικός	Άνδρας	εκφράζεται κυρίως με νομικούς όρους, και με φορτισμένες έννοιες	<u>Φαινόμενο</u> ως ζήτημα της ισότητας των φύλων, βία κατά των γυναικών <u>Αιτιότητα</u> κοινωνικά αίτια κ ατομική ευθύνη <u>Ισότητα φύλων</u> αποκλειστικά έμφυλη θεώρηση της ενδοοικογενειακής βίας <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> αναγνώριση ως προβλ. ισότητας <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Αρνητική νοηματοδότηση ιδιωτικού έμμεσα	<u>Π.Δ.</u> Ως θεσμική παραμυθία. <u>Αιτιότητα</u> Όπως και στη Διάγνωση <u>Ισότητα φύλων</u> Όπως και στη Διάγνωση <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> προτείνει τη λειτουργία οικογενειακού δικαστηρίου <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> -----	Ο εισηγητής αναλύει περισσότερο το θέμα της Διάγνωσης, ωστόσο τα μεταξύ τους όρια είναι ασαφή, καθώς ο ένας λόγος ενσωματώνεται στον άλλο	Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως ένα ελλιπές και αναποτελεσματικό μέτρο κυρίως λόγω του τρόπου εφαρμογής του, καθώς για τον εισηγητή (πρέπει να) αποτελεί ένα μέτρο με κοινωνικό κυρίως χαρακτήρα

ΞΥΡΟΤΥΠΗ Α.	Πολιτικός Μηχανικός- Μελετητής Τεχνικών Έργων	Γυναίκα	κυρίως κοινωνικούς όρους Στην Πρόγνωση χρησιμοποιεί περισσότερο νομικούς όρους και φορτισμένες αρνητικά έννοιες	<u>Φαινόμενο</u> ανισότιμες σχέσεις εξουσίας λόγω φύλου -βία κατά των γυναικών <u>Αιτιότητα</u> κοινωνικές αιτίες κυρίως με την έννοια των κοινωνικών πατριαρχικών δομών <u>Ισότητα φύλων</u> υπέρ της έμφυλης προσέγγισης του φαινομένου <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Ισότητα φύλων <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Αρνητική νοηματοδότηση ιδιωτικού	<u>Π.Δ.</u> ως ατιμωρησία και έννοια προς το δράστη <u>Αιτιότητα</u> Όπως στη Διάγνωση <u>Ισότητα φύλων</u> Όπως στη Διάγνωση <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Όπως στη Διάγνωση <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Πολιτικοποίηση ιδιωτικού όπως στη Διάγνωση	αναπτύσσει περισσότερο τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά την περιγραφή του φαινομένου σε σύγκριση με την ποινική διαμεσολάβηση και επικεντρώνεται στις κοινωνικές δομές και στην έμφυλη διάσταση του φαινομένου σε σημείο που ταυτίζει την ενδοοικογενειακή βία με τη βία κατά των γυναικών	Η ποινική διαμεσολάβηση προσλαμβάνεται ως ατιμωρησία του δράστη, χωρίς όμως να αναλύει περαιτέρω τις απόψεις της

ΚΚΕ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΦΥΛΟ	ΛΕΞΕΙΣ/ΕΝΝΟΙΕΣ	ΔΙΑΓΝΩΣΗ	ΠΡΟΓΝΩΣΗ	ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ	ΣΧΟΛΙΑ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ Β.	ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ	ΓΥΝΑΙΚΑ	κυρίως κοινωνικούς όρους	<u>Φαινόμενο</u> Η ενδοοικογενειακή βία ταυτίζεται με τη βία κατά των γυναικών <u>Αιτιότητα</u> κοινωνικά αίτια καπιταλιστικό σύστημα και τις άνισες δομές του <u>Ισότητα φύλων</u> το φαινόμενο αφορά αποκλειστικά τη γυναίκα <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Ισότητα φύλων <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Αρνητική σημασία ιδιωτικού	<u>Π.Δ.</u> το πιο σοβαρό μειονέκτημα του νομοσχεδίου. <u>Αιτιότητα</u> Όπως στη Διάγνωση <u>Ισότητα φύλων</u> Όπως στη Διάγνωση <u>Αξιακό σύστημα/κανόνες</u> Οικογενειακό δικαστήριο <u>Δημόσιο/ιδιωτικό</u> Όπως στη Διάγνωση Διεύρυνση ορίων	Η εισηγήτρια αναπτύσσει περισσότερο τη Διάγνωση, χωρίς τα όρια μεταξύ των δυο να είναι σαφή. Αντίθετα, η Πρόγνωση καλύπτεται επιγραμματικά και επιδερμικά.	Η απουσία περαιτέρω περιγραφής της διαδικασίας και επιχειρηματολογίας για την απόρριψη της ποινικής διαμεσολάβησης, καθώς και η μη επισήμανση ότι αφορά μόνο τα πλημμελήματα υποδηλώνει μια τοποθέτηση που κύριο στόχο έχει τη συμμόρφωση προς τις ιδεολογικές γραμμές του κόμματος αλλά και άγνοια για τη διαδικασία.

Ανεξάρτητος

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΦΥΛΟ	ΛΕΞΕΙΣ/ΕΝΝΟΙΕΣ	ΔΙΑΓΝΩΣΗ	ΠΡΟΓΝΩΣΗ	ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ	ΣΧΟΛΙΑ
Παπαθεμελής	Νομικός	Ανδρας	κυρίως κοινωνικούς όρους και φορτισμένες έννοιες και μεταφορές	<u>Φαινόμενο</u> Ως νοσηρό φαινόμενο <u>Αιτιότητα</u> γενικότερη έκπτωση κοινωνικών ιδεωδών και διαχρονικών αξιών και επιρρίπτεται ευθύνες στο γενικότερο σύστημα <u>Ισότητα φύλων</u> Τάση ουδετερότητας <u>Αξιακό σύστημα/Κανόνες</u> οικογένεια <u>Δημόσιο/Ιδιωτικό</u> -----	<u>Π.Δ.</u> Κατά <u>Αιτιότητα</u> Όπως στη Διάγνωση <u>Ισότητα φύλων</u> Όπως στη Διάγνωση <u>Αξιακό σύστημα/Κανόνες</u> Οικογένεια <u>Δημόσιο/Ιδιωτικό</u> -----	Η εισήγηση είναι συνεκτική, ακολουθώντας το βασικό άξονα της οικογενειακής αξίας και ανάγκη προστασίας της.	Επιχειρεί να παραμείνει ουδέτερος ως προς την έμφυλη διάσταση του φαινομένου, ωστόσο αναφέρεται ανθόρμητα στη γυναίκα –θύμα. Η έννοια του θύματος μετατοπίζεται από την αναγνώριση των μεμονωμένων ρόλων δράστη – θύματος στην ταυτοποίηση του με τη οικογένεια

ΝΔ

	ΔΙΑΓΝΩΣΗ	ΠΡΟΓΝΩΣΗ	ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ
ΑΙΤΙΟΤΗΤΑ	Κοινωνικά-ατομικά	Ατομοκεντρική προσέγγιση	αντίφαση
ΙΣΟΤΗΤΑ ΦΥΛΩΝ	Τάση ουδετερότητας (Η ενδοοικογενειακή βία δεν είναι αποκλειστικά πρόβλημα ισότητας)	Ουδετερότητα-οικογένεια ως κεντρικό σημείο αναφοράς	συνέπεια
ΑΞΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	οικογένεια	οικογένεια	συνέπεια
ΙΔΙΩΤΙΚΟ	Αρνητική σημασία (εμπόδιο στην καταγγελία, ταμπού)	Θετική σημασία (εχεμύθεια, απόρρητο)	αντίφαση

ΠΑΣΟΚ

	ΔΙΑΓΝΩΣΗ	ΠΡΟΓΝΩΣΗ	ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ
ΑΙΤΙΟΤΗΤΑ	κοινωνικά αίτια	ατομικά αίτια	αντίφαση
ΙΣΟΤΗΤΑ ΦΥΛΩΝ	Έμφυλη προσέγγιση	ουδετερότητα/επιείκεια	αντίφαση
ΑΞΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	διευκόλυνση καταγγελίας/προστασία θύματος	διευκόλυνση καταγγελίας/προστασία θύματος	συνέπεια
ΙΔΙΩΤΙΚΟ	αρνητική σημασία	Θετική σημασία	αντίφαση

ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ

	ΔΙΑΓΝΩΣΗ	ΠΡΟΓΝΩΣΗ	ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ
ΑΙΠΙΟΤΗΤΑ	κοινωνικές δομές-πατριαρχία +ατομική ευθύνη	κοινωνικές δομές-πατριαρχία +ατομική ευθύνη	Συνέπεια
ΙΣΟΤΗΤΑ ΦΥΛΩΝ	αποκλειστικά θύμα η γυναίκα	αποκλειστικά θύμα η γυναίκα	Συνέπεια
ΑΞΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	ισότητα φύλων	ισότητα φύλων	Συνέπεια
ΔΗΜΟΣΙΟ/ΙΔΙΩΤΙΚΟ	πολιτικοποίηση ιδιωτικού χώρου	πολιτικοποίηση ιδιωτικού χώρου	Συνέπεια

ΚΚΕ

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

ΠΡΟΓΝΩΣΗ

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

ΑΙΠΙΟΤΗΤΑ	Κοινωνικές-οικονομικές δομές- πατριαρχία	Κοινωνικές-οικονομικές δομές- πατριαρχία	Συνέπεια
ΙΣΟΤΗΤΑ ΦΥΛΩΝ	Βία κατά των γυναικών αποκλειστικά	Βία κατά των γυναικών αποκλειστικά	Συνέπεια
ΑΞΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	Ισότητα φύλων	Ισότητα φύλων	Συνέπεια
ΔΗΜΟΣΙΟ/ΙΔΙΩΤΙΚΟ	πολιτικοποίηση ιδιωτικού χώρου	πολιτικοποίηση ιδιωτικού χώρου	Συνέπεια

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

ΠΡΟΓΝΩΣΗ

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

ΑΙΤΙΟΤΗΤΑ	ευθύνες στο γενικότερο σύστημα ζωής, εθισμός στη βία γενικά	έκπτωσης ηθικών αξιών και κοινωνικών ιδεωδών	συνέπεια
ΙΣΟΤΗΤΑ ΦΥΛΩΝ	Τάση ουδετερότητας	Όπως στην Διάγνωση	Συνέπεια
ΑΞΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	οικογένεια	Όπως στη Διάγνωση	Συνέπεια
ΔΗΜΟΣΙΟ/ΙΔΙΩΤΙΚΟ	δεν αναφέρεται	Όπως στη Διάγνωση	Συνέπεια

